Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-411005. Maharashtra.

VOLUME 10, ISSUE 1

JANUARY 2025

MODLIB : E-Bulletin of Library & Information Centre

Achievements of January 2025

Published by: Dr. Rajendra S. Zunjarrao, Principal, MCASC (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5.
Editor: Dr. Shantashree Sengupta, Librarian.
Editorial Assistant: Mrs. Sarika Sable
E-mail: librarian@moderncollegepune.edu.in

'MODLIB' : E-Bulletin of Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5.

Frequency: Monthly

Mode of Publication: Online

Issue: January 2025

Disclaimer: The Publisher and Editorial Team of this Issue of Library E-Bulletin are not responsible for the views expressed in the Articles.

Table of Contents

Sr.No.	Topic	Page No.s
1	**Celebration of Birth Anniversary of Krantijyoti Savitribai Phule at SPPU, Pune-7**	5 - 7
2	**Sangeet Swayamvar Drama**	8 - 9
3	**Publication of 'The Nascent Blossom' book by Prof. Dr. Nivedita Ekbote**	10 - 12
4	**76th Republic Day Celebrations**	13
5	**Vaachan Sankalp Maharashtracha**	14 - 33
6	**Events conducted by NSS in January 2025**	
	• *Blood Donation Camp*	35
7	**Events conducted by the Library during January 2025**	
	• *Krantijyoti Savitribai Phule Jayanti*	36 - 38
	• *Jijau Maa Saheb and Swami Vivekanand Jayanti*	39 - 41
	• *Netaji Subhash Chandra Bose and Balasaheb Thackarey Jayanti*	42 - 44
8	**Events/ Field Trips organised by the Departments during January 2025**	
	• *Department of Economics*	46 - 49
	• *Staff Secretaries, Staff Academy and ISR Committee*	50 - 51
	• *Department of Zoology*	52 - 58
	• *Department of Biotechnology*	59 - 65
	• *Department of Marathi*	66 - 75
	• *Department of Computer Science*	76 - 78
	• *Science Association and Department of Computer Science*	79 - 87
	• *Department of Performing Arts*	88 - 91
	• *Department of History*	92 - 95
	• *Department of Hindi*	96 - 98
	• *Department of Animation*	99 - 100

Table of Contents

Sr.No.	Topic	Page No.s
9	**Webinar/ Conferences attended by Faculty Members in January 2025**	
	• *Dr. Amrita Priyam, Assistant Professor, Department of Economics*	102 - 103
	• *Dr. Nisha Bhandare, Head, Department of Marathi*	104
	• *Dr. Shantashree Sengupta, Librarian*	105
	• *Dr. Prabhakar Varade*	106
10	**Faculty Members invited as Resource Person in January 2025**	
	• *Dr. Prerana Ubale, Head, Department of Hindi*	108
	• *Dr. Nisha Bhandare, Head, Department of Marathi*	109 - 113
	• *Dr. Shantashree Sengupta, Librarian*	114 - 116
11	**Modern Achievements**	
	• *Prof. D.D.Khandale and Prof. Sunita Nighot, Junior College Supervisors*	118 - 119
	• *Department of Physical Education*	120
	• *Gaurav Malak, Alumni*	121
	• *Dr. Nisha Bhandare, Head, Department of Marathi*	122 - 123
	• *Dr. Vaijayanti Jadhav, Assistant Professor, Department of Marathi*	124 - 125
	• *Miss. Shreya Pawar, NCC Cadet*	126
	• *Dr. Priyanka Joshi, Assistant Professor, Department of History*	127
	• *Dr. Amrita Priyam, Assistant Professor, Department of Economics*	128
12	**Newly added books and Books received in Gratis during January 2025**	129 - 136
13	**E-newspaper Clippings**	138 - 257
14	**Upcoming events: February 2025**	258

Celebration of Birth Anniversary of Krantijyoti Savitribai Phule at SPPU, Pune-7

विद्यापीठात क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले यांची जयंती साजरी करण्यात आली. प्रमुख उपस्थिती डॉ नीलम ताई.

-Prof. Dr. Jyotsna Ekbote
Member, Management Council,
Savitribai Phule Pune University, Pune-7.

Celebration of Birth Anniversary of Krantijyoti Savitribai Phule at SPPU, Pune-7

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक

पुढारी

स्थापना १९३९

www.pudhari.com

सावित्रीबाई फुले यांच्या १९४ व्या जयंतीनिमित्त कार्यक्रमावेळी मनोगत व्यक्त करताना डॉ. नीलमताई गोऱ्हे या वेळी व्यासपीठावर उपस्थित अन्य मान्यवर.

फुले दाम्पत्याकडून मानवी अधिकाराच्या मूल्यांची स्थापना

डॉ. नीलम गोऱ्हे : विद्यापीठात सावित्रीबाई फुले यांची १९४ वी जयंती साजरी

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महिलांचे अधिकार म्हणजेच मानवी अधिकार आणि मानवी अधिकार म्हणजेच महिलांचे अधिकार आहेत आणि याची स्थापना महाराष्ट्रामध्ये आणि देशामध्ये सावित्रीबाई फुले व महात्मा फुले यांनी त्याकाळी केली. संयुक्त राष्ट्रसंघ आज जगामध्ये हेच मानवी मूल्य रुजवण्याचे काम करतेय ते काम या दाम्पत्याने त्याकाळी केले, असे मत विधान परिषदेच्या उपसभापती डॉ. नीलम गोऱ्हे यांनी व्यक्त केले.

भारताच्या पहिल्या महिला शिक्षिका असलेल्या सावित्रीबाई फुले यांच्या १९४ व्या जयंतीनिमित्त त्या सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील कार्यक्रमात बोलत होत्या. या वेळी विद्यापीठाच्या मुख्य इमारतीसमोरील सावित्रीबाई फुले यांच्या पूर्णाकृती पुतळ्याला डॉ. नीलम गोऱ्हे, कुलगुरू प्रा. डॉ. सुरेश गोसावी, प्र-कुलगुरू प्रा. डॉ. पराग काळकर, व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य डॉ. रवींद्र शिंगणापूरकर, बागेश्री मंठाळकर, डॉ. सागर वैद्य, ज्योत्स्ना एकबोटे, प्रभारी कुलसचिव प्रा. डॉ. ज्योती भाकरे, अधिष्ठता प्रा. डॉ. विजय खरे, वित्त व लेखा अधिकारी सीएमए डॉ. चारुशीला गायके, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे आदींनी पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले.

डॉ. गोऱ्हे म्हणाल्या, समाजातील जातिभेद, वंशभेद, स्त्री-पुरुष भेद असे विविध भेट मिटवण्यासाठी काहीतरी कृती करावी लागते, असा संदेश सावित्रीबाई फुले आणि महात्मा फुले यांनी आयुष्यभर दिला. त्यामुळे प्रत्येकाने तशी कृतिशीलता आपल्यात निर्माण करणे गरजेचे आहे. तसेच, त्यांनी सामाजिक सुधारणांसाठी केलेल्या कार्यांना जसा सर्व जाती-जमातींमधील काही लोकांचा विरोध होता. या कार्यात त्यांना मदत करणारे लोकही सर्व समाजांतील होते. त्यामुळे समाजात वैचारिक सहिष्णुता निर्माण होणे गरजेचे असल्याचे देखील डॉ. गोऱ्हे यांनी स्पष्ट केले.

कुलगुरू डॉ. गोसावी म्हणाले, सावित्रीबाई फुले पहिल्या शिक्षिका तर होत्याच, परंतु त्या एक उत्कृष्ट शिक्षणतज्ज्ञही होत्या. मुलांनी शिक्षण सोडू नये यासाठी त्यांनी त्याकाळी पाठ्यवृत्ती सुरू केली होती. त्यामुळे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ त्यांचा वसा कायम जपत आहे व यापुढेही जपत राहील आणि त्यांचा वसा जपणे हीच त्यांना खरी आदरांजली ठरेल. विद्यापीठाच्या ज्ञानेश्वर सभागृहात झालेल्या या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व सूत्रसंचालन एमबीए विभागाच्या विभागप्रमुख प्रा. डॉ. सुप्रिया पाटील यांनी केले. प्रभारी कुलसचिव प्रा. डॉ. ज्योती भाकरे यांनी अथितींचा परिचय करून दिला, तर सीएमए डॉ. चारुशीला गायके यांनी आभार मानले.

My Pune Edition
Jan 04, 2025 Page No. 03
Powered by: erelego.com

Celebration of Birth Anniversary of Krantijyoti Savitribai Phule at SPPU, Pune-7

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 4 Jan 2025_015
04 Jan 2025

फुले दाम्पत्याने देशात मानवी मूल्य रुजविले

डॉ. नीलम गोऱ्हे; पुणे विद्यापीठात सावित्रीबाई फुलेंना अभिवादन

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३ - महिलांचे अधिकार म्हणजेच मानवी अधिकार आणि मानवी अधिकार म्हणजेच महिलांचे अधिकार आहेत आणि याची स्थापना महाराष्ट्र आणि देशात सावित्रीबाई फुले व महात्मा फुले यांनी त्याकाळी केली. संयुक्त राष्ट्रसंघ आज जगामध्ये हेच मानवी मूल्य रुजविण्याचे काम करतोय. ते काम या दाम्पत्याने त्या काळी केले, असे प्रतिपादन महाराष्ट्राच्या विधान परिषदेच्या उपसभापती डॉ. नीलम गोऱ्हे यांनी केले.

सावित्रीबाई फुले यांच्या १९४ व्या जयंतीनिमित्त त्या सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात प्रमुख पाहुण्या म्हणून उपस्थित होत्या. या वेळी विद्यापीठाच्या मुख्य इमारतीसमोरील सावित्रीबाई फुले यांच्या पूर्णाकृती पुतळ्यास पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. याप्रसंगी कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, प्र-कुलगुरू प्रा. डॉ. पराग काळकर, व्यवस्थापन परिषदेचे सदस्य डॉ. रवींद्र शिंगणापुरकर, बागेश्री मंठाळकर, डॉ. सागर वैद्य, ज्योत्स्ना एकबोटे, प्रभारी कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे, अधिष्ठाता डॉ. विजय खरे, वित्त व लेखा अधिकारी सीएमए डॉ. चारूशीला गायके, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे आदी उपस्थित होते.

सावित्रीबाई फुले आणि महात्मा फुले यांनी सामाजिक सुधारणांसाठी केलेल्या कार्याला जसा सर्व जाती जमातीमधील काही लोकांचा विरोध होता, तसेच या कार्यात त्यांना मदत करणारे लोकही सर्व समाजातील होते. त्यामुळे समाजात वैचारिक सहिष्णुता निर्माण होणे गरजेचे आहे, असेही डॉ. गोऱ्हे यांनी या वेळी स्पष्ट केले.

संगीत स्वयंवर नाटक १३.१.२०२५

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे यांच्या वतीने स्वातंत्र्यपूर्व काळात गाजलेल्या 'संगीत स्वयंवर' या संगीत नाट्यकृतीचे आयोजन करण्यात आले होते.या संगीत नाटकाचे सादरीकरण बालगंधर्व संगीत रसिक मंडळाच्या वतीने करण्यात आली. काकासाहेब खाडिलकर यांची रचना असलेल्या या संगीत नाटकाला भास्करबुवा बखले यांचे संगीत मिळाले होते. प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष आदरणीय मा.प्रा.डॉ. गजानन एकबोटे सर यांच्या संकल्पनेतून या संगीत नाटकाचे आयोजन करण्यात आले होते.या संगीत नाटकाच्या नियोजनात प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या सहकार्यवाह मा.प्रा.डॉ.ज्योत्स्ना एकबोटे मॅडम, उपकार्यवाह मा.डॉ.निवेदिता एकबोटे मॅडम, सचिव मा.प्रा.शामकांत देशमुख सर यांचे मार्गदर्शन लाभले. या संगीत नाटकासाठी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे सभागृह खचाखच भरले होते. या नाटकात २५ हून अधिक गीते होती. संगीत स्वयंवर या नाटकाचे मुख्य कथानक हे देवी रुक्मिणी व श्रीकृष्णाच्या लग्नावर(स्वयंवर) आधारित आहे. यामध्ये श्रीकृष्णाला कधीही न पहिलेली रुक्मिणी श्रीकृष्णाच्या केवळ केलेल्या रूपाच्या वर्णनावर श्रीकृष्णाच्या प्रेमात अखंड बुडून जाते. आणि श्रीकृष्णाबरोबरच लग्न करण्याचा निश्चिय करते. यावर कथेवर आधारित असलेल्या नाटकात कलाकारांनी खूप अप्रतिम सादरीकरण केले. परत एकदा संगीत स्वयंवर नाटक बघण्याची संधी मातृसंस्थेने सर्वांना उपलब्ध करून दिली. याबद्दल मनःपूर्वक आभार !

संगीत स्वयंवर नाटक १३.१.२०२५

Publication of 'The Nascent Blossom: Anthology of Poems' by Prof. Dr. Nivedita G. Ekbote , Deputy Secretary, Progressive Education Society, Pune-5.

लोकसत्ता

गदिमांच्या 'पंचवटी'मध्ये कवितेचे 'चैत्रबन'

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : आपल्या अलौकिक प्रतिभेने 'गीत रामायणा'सह विविध आशयसंपन्न गीतांनी महाराष्ट्राचे आधुनिक वाल्मिकी हे बिरुद प्राप्त केलेले ग. दि. माडगूळकर यांच्या 'पंचवटी'मध्ये कवितेचे 'चैत्रबन' फुलले आहे. इयत्ता आठवीमध्ये असलेली, गदिमांची १३ वर्षांची पणती पलोमा हिच्या इंग्रजी कवितांची 'नवी पालवी', म्हणजेच 'द नॅसेंट ब्लॉसम' हा इंग्रजी कवितांचा समावेश असलेला संग्रह वाचकांच्या भेटीला येत आहे.

पणती पलोमा हिच्या इंग्रजी कवितांची 'नवी पालवी' वाचकांच्या भेटीला

'द नॅसेंट ब्लॉसम' या पलोमा सुमित्र माडगूळकर हिच्या इंग्रजी कवितासंग्रहाचे प्रकाशन १९ जानेवारी रोजी उच्च आणि तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांच्या हस्ते होणार आहे. शिवाजीनगर येथील मॉडर्न महाविद्यालयाच्या लता मंगेशकर सभागृहात सायंकाळी सहा वाजता होणाऱ्या कार्यक्रमास प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे, इंग्रजी भाषा अभ्यासक विनया उल्हास बापट उपस्थित राहणार आहेत.

पलोमाला अडीच वर्षांची असल्यापासून गदिमांच्या मराठी कविता तोंडपाठ आहेत. समाजमाध्यमांसह विविध सांस्कृतिक कार्यक्रमांतून ती त्या सादर करत असते. तिने शंभराहून अधिक इंग्रजी कविता लिहिल्या असून, त्यातील निवडक ४४ कविता पुस्तकरूपाने प्रकाशित होत आहेत. या वयातही उत्तम समज असलेल्या पलोमाने 'अनवॉंटेड गर्ल', 'डार्क साइड ऑफ पीपल', 'ब्लड डोनेशन', 'स्पेशल चाइल्ड', 'द मिरर' यांसारखे विविध सामाजिक विषय कवितेतून मांडले आहेत.

माझिया रक्तात थोडा 'गदिमां'चा अंश!

गाण्याची आवड असलेली पलोमा गूढकथाही लिहिते. तिला गाण्यावर स्वतः नृत्यसंरचना करायला आवडते. गदिमा आणि तात्यांकडे (व्यंकटेश माडगूळकर) असलेला चित्रकलेचा गुणही तिच्यात आला आहे. आंतरशालेय मराठी आणि हिंदी काव्य पाठांतर स्पर्धेत तिने प्रथम पुरस्कार मिळवला आहे. 'पलोमा हा स्पॅनिश भाषेतील शब्द असून, त्याचा अर्थ मृदू, शुद्ध, पवित्र, फुलपाखरू, शांतिदूत असा होतो,' असे गदिमांचे नातू सुमित्र माडगूळकर यांनी सांगितले. 'ज्ञानियाचा वा तुकयाचा, तोच माझा वंश आहे, माझिया रक्तात थोडा 'गदिमां'चा अंश आहे' असे पलोमा विनम्रतेने सांगते.

04/01/2025 | Pune | Page : 14
Source : https://epaper.loksatta.com

सकाळ

मॉडर्न महाविद्यालय : पलोमा माडगूळकर लिखित 'द नॅसेंट ब्लॉसम' या इंग्रजी काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन करताना (डावीकडून) अनिल कुलकर्णी, डॉ. निवेदिता एकबोटे, पलोमा माडगूळकर, रवींद्र वंजारवाडकर, सुमित्र माडगूळकर आणि विनया बापट.

'द नॅसेंट ब्लॉसम' काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन

पलोमा माडगूळकरच्या काव्यात प्रगल्भता : रवींद्र वंजारवाडकर

पुणे, ता. २० : "वयाच्या तेराव्या वर्षीदेखील पलोमा माडगूळकर हिच्या काव्यात प्रगल्भता आहे. ग. दि. माडगूळकर यांच्या रक्तात ईश्वराचा अंश होता. तीच प्रतिभा पलोमामध्ये आली आहे", असे गौरवोद्गार राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे महानगर संचालक रवींद्र वंजारवाडकर यांनी काढले.

ग. दि. माडगूळकर यांची पणती पलोमा माडगूळकर लिखित आणि अनुबंध प्रकाशनातर्फे प्रकाशित 'द नॅसेंट ब्लॉसम' या इंग्रजी काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन वंजारवाडकर यांच्या हस्ते झाले. त्या वेळी ते बोलत होते. याप्रसंगी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या उपसचिव डॉ. निवेदिता एकबोटे, इंग्रजी भाषातज्ज्ञ विनया बापट, गदिमांचे नातू सुमित्र माडगूळकर, प्रकाशक अनिल कुलकर्णी आदी उपस्थित होते.

बापट म्हणाल्या, "माडगूळकर या नावाचा मोठा वारसा आणि तितकीच मोठी जबाबदारी पलोमाच्या खांद्यावर आहे. तिने आपल्या काव्यात विविध विषय हाताळले आहेत. तिच्यात एक संवेदनशील मन व अभावाने आढळणारी प्रगल्भता आहे."

डॉ. एकबोटे म्हणाल्या, "आज घराणेशाही सर्वत्र आढळते; मात्र गदिमांचा समृद्ध साहित्यिक वारसा सांगणारी ही घराणेशाही पलोमा समर्थपणे पुढे नेईल, याची खात्री तिच्या कविता वाचल्यावर पटते." तन्वी मित्रगोत्री, मल्हार सणस आणि मिहिका बेलापूरकर यांनी काव्यसंग्रहातील काही कविता सादर केल्या. शिल्पा देशपांडे यांनी सूत्रसंचालन केले. प्राजक्ता माडगूळकर यांनी आभार मानले.

Pune, Main
21/01/2025 Page No. 2

Publication of 'The Nascent Blossom: Anthology of Poems' by Prof. Dr. Nivedita G. Ekbote , Deputy Secretary, Progressive Education Society, Pune-5.

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

गदिमांसारखी प्रतिभा पलोमामध्येही : वंजारवाडकर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

'पलोमा हिच्या काव्यात वयाच्या १३व्या वर्षीसुद्धा प्रगल्भता आढळते. रवींद्रनाथ टागोर यांच्या कवितेत आढळणारा सुसंवाद आणि मनाला मिळणारी आनंददायी शांतता तिच्या कवितेत आढळते. गदिमांमध्ये ईश्वराचा अंश होता. गदिमांसारखी प्रतिभा पलोमामध्येही आली आहे,' अशी भावना राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे महानगर संचालक रवींद्र वंजारवाडकर यांनी व्यक्त केली,

गीतरामायणाचे शिल्पकार ग. दि. माडगूळकर यांच्या चौथ्या पिढीची प्रतिनिधी असलेली त्यांची पणती पलोमा सुमित्र माडगूळकर हिच्या 'द नॅसेंट ब्लॉसम' या इंग्रजी कवितासंग्रहाचे प्रकाशन वंजारवाडकर यांच्यासह प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या उपसचिव डॉ. निवेदिता एकबोटे व इंग्रजी भाषातज्ज्ञ विनया बापट यांच्या हस्ते झाले. या वेळी वंजारवाडकर बोलत होते. या वेळी गदिमांचे नातू सुमित्र माडगूळकर, नातसून प्राजक्ता माडगूळकर, माजी पोलिस अधिकारी अजित पारसनीस, घटनातज्ज्ञ उल्हास बापट, माजी आमदार उल्हास पवार, माजी नगरसेविका माधुरी सहस्रबुद्धे, प्रकाशक अनिल कुलकर्णी आदी उपस्थित होते. सुमित्र माडगूळकर म्हणाले, साहित्याला भाषेचे बंधन नसावे. त्यामुळे पलोमाकडून साहित्यसेवा होत आहे, याचा आम्हाला आनंद आहे. तिला माडगूळकर या नावाचे गरुडपंख लाभले आहेत. विनया बापट म्हणाल्या, आजचे पुस्तक हे माडगूळकरी वारशातील छोटे पण दमदार पाऊल आहे. तिने आपल्या काव्यात विविध विषय हाताळले आहेत. या वेळी तन्वी मित्रगोत्री, मल्हार सणस आणि मिहिका बेलापूरकर यांनी पलोमाच्या काही कविता सादर करून रसिकांची मने जिंकली. शिल्पा देशपांडे यांनी सूत्रसंचालन केले. प्राजक्ता माडगूळकर यांनी आभार मानले.

'द नॅसेंट ब्लॉसम' या इंग्रजी कवितासंग्रहाचे प्रकाशन करताना अनिल कुलकर्णी, डॉ. निवेदिता एकबोटे, कवयित्री पलोमा माडगूळकर, रवींद्र वंजारवाडकर, सुमित्र माडगूळकर आणि विनया बापट.

My Pune Edition
Jan 21, 2025 Page No. 06
Powered by: erelego.com

Publication of 'The Nascent Blossom: Anthology of Poems' by Prof. Dr. Nivedita G. Ekbote , Deputy Secretary, Progressive Education Society, Pune-5.

लोकमत

मस्ट READ

पलोमाच्या रक्तात 'गदिमां'चा अंश : वंजारवाडकर

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : वयाच्या १३ व्या वर्षीसुद्धा तिच्या काव्यात प्रगल्भता आढळते. तिच्या कविता वाचताना कविवर्य भा. रा. तांबे व बा. भ. बोरकर यांचे संस्कार जाणवतात. रवींद्रनाथ टागोर यांच्या कवितेत आढळणारा सुसंवाद व मनाला मिळणारी आनंददायी शांतता तिच्या कवितेत आढळते. पलोमाच्या रक्तात 'गदिमां'चा अंश आहे व 'गदिमां'च्या रक्तात ईश्वराचा अंश होता. तीच प्रतिभा पलोमामध्ये आली आहे, असे गौरवोद्गार राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे महानगर संचालक रवींद्र वंजारवाडकर यांनी काढले.

महाकवी गीतरामायणकार ग. दि. माडगूळकर यांच्या चौथ्या पिढीची प्रतिनिधी असणारी त्यांची पणती पलोमा सुमित्र माडगूळकर हिच्या 'दी नॅसेंट ब्लॉसम' या इंग्रजी काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन वंजारवाडकर यांच्या हस्ते झाले. यावेळी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या उपसचिव डॉ. निवेदिता एकबोटे, इंग्रजी भाषातज्ज्ञ विनया बापट, 'गदिमां'चे नातू सुमित्र माडगूळकर, नातसून प्राजक्ता माडगूळकर, माजी पोलिस महासंचालक अजित पारसनीस, घटना तज्ज्ञ उल्हास बापट, माजी आमदार उल्हास पवार, माजी नगरसेविका माधुरीताई सहस्त्रबुद्धे, वकील दिलीप हांडे, प्रकाश भोंडे, प्रकाशक अनिल कुलकर्णी व अस्मिता कुलकर्णी उपस्थित होते.

सुमित्र माडगूळकर म्हणाले, "साहित्याला भाषेचे बंधन नसावे. त्यामुळे पलोमाकडून साहित्य सेवा होत आहे.

'द नॅसेंट ब्लॉसम' पुस्तकाचे प्रकाशन करताना (डावीकडून) अनिल कुलकर्णी, डॉ. निवेदिता एकबोटे, पलोमा माडगूळकर, रवींद्र वंजारवाडकर, सुमित्र माडगूळकर, विनया बापट.

माडगूळकर नावाचा वारसा, तितकीच मोठी जबाबदारी

तिला माडगूळकर या नावाचे गरुडपंख लाभले, सुमित्रा माडगूळकर म्हणाल्या. विनया बापट म्हणाल्या, माडगूळकर या नावाचा मोठा वारसा व तितकीच मोठी जबाबदारी पलोमाच्या पाठीवर आहे. आजचे पुस्तक हे माडगूळकरी वारशातील छोटे, पण दमदार पाऊल आहे. तिने आपल्या काव्यात विविध विषय हाताळले आहेत. गदिमांच्या पुढच्या पिढ्यांनी जास्तीत जास्त लिखाण हे गदिमांच्या संबंधित केले आहे. मात्र, पलोमा ही एकमेव आहे, जिने आपली स्वतंत्र काव्यनिर्मिती केली आहे. याप्रसंगी तन्वी मित्रगोत्री, मल्हार सणस व मिहिका बेलापूरकर यांनी पलोमाच्या काही कविता सादर करून उपस्थित रसिकांची मने जिंकली. सूत्रसंचालन पुणे आकाशवाणीच्या निवेदिका शिल्पा देशपांडे यांनी केले.

Pune Main
Page No. 2 Jan 21, 2025
Powered by: erelego.com

'द नॅसेंट ब्लॉसम'या काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

महाकवी गीतरामायणकार ग. दि. माडगूळकर यांच्या चौथ्या पिढीची प्रतिनिधी त्यांची पणती पलोमा सुमित्र माडगूळकर हिने लिहिलेल्या 'द नॅसेंट ब्लॉसम' या इंग्रजी काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे महानगर संचालक रवींद्र वंजारवाडकर आणि प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या उपसचिव डॉ. निवेदिता एकबोटे व इंग्रजी भाषातज्ञ विनया बापट यांच्या हस्ते नुकतेच करण्यात आले.

मॉडर्न कॉलेजच्या लता मंगेशकर हॉलमध्ये झालेल्या या कार्यक्रमाला गदिमांचे नातू सुमित्र माडगूळकर, नातसून प्राजक्ता माडगूळकर, निवृत्त पोलिस महासंचालक अजित पारसनीस, राज्य घटनेचे अभ्यासक उल्हास बापट, माजी आमदार उल्हास पवार, पुस्तकाचे प्रकाशक 'अनुबंध प्रकाशन'चे अनिल कुलकर्णी व अस्मिता कुलकर्णी यांसह विविध क्षेत्रांतील मान्यवर उपस्थित होते.

वंजारवाडकर म्हणाले, 'वयाच्या १३व्या वर्षी पलोमाच्या काव्यात प्रगल्भता आढळते. तिच्या कविता वाचताना कविवर्य भा. रा. तांबे व बा. भ. बोरकर यांचे संस्कार जाणवतात. रवींद्रनाथ टागोर यांच्या कवितेत आढळणारा सुसंवाद व मनाला मिळणारी आनंददायी शांतता तिच्या कवितेत आढळते. पलोमाच्या रक्तात गदिमांचा अंश आहे व गदिमांच्या रक्तात ईश्वराचा अंश होता. तीच प्रतिभा पलोमाकडे आली आहे.'

'साहित्याला भाषेचे बंधन नसावे त्यामुळे पलोमाच्या कडून साहित्यसेवा होत आहे याचा आनंद आहे,' अशी भावना सुमित्र माडगूळकर यांनी व्यक्त केली. डॉ. निवेदिता एकबोटे, विनया उल्हास बापट, अनिल कुलकर्णी यांनीही मनोगत व्यक्त केले. प्राजक्ता माडगूळकर यांनी आभार मानले. तन्वी मित्रगोत्री, मल्हार सणस व मिहिका बेलापूरकर यांनी पलोमाच्या काही कविता सादर केल्या. शिल्पा देशपांडे यांनी कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन केले.

Maharashtra Times 24.1.2025

76th Republic Day Celebrations 26.1.2025

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

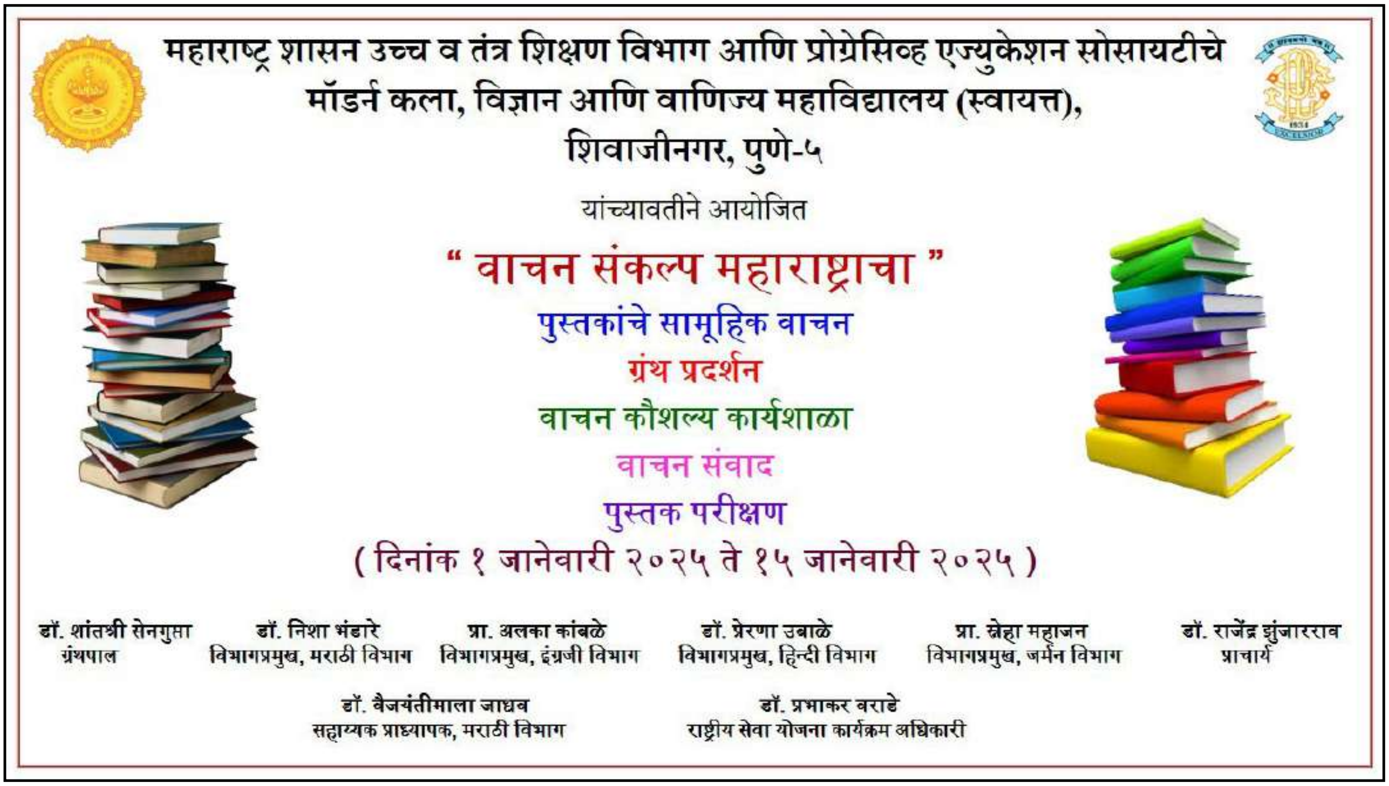

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

Dear friends,

Under the innovative program of 'Vaachan Sankalp Maharashtracha' of Higher and Technical Education Department, Government of Maharashtra to be organised from 1st to 15th January 2025, the Library and Information Centre of Progressive Education Society Pune's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 from till 2.1.2025, undertook the Reading Program (Samuhik Vachan), Book Exhibition, Session on How to Read a Book and Benefits of Reading (Vaachan Kaushalya Karyashala) and Cleaning of Library.

In association with the Department of Marathi, the Library organised a session on 'Reading Culture (Vaachan Sanskriti) delivered by renowned speaker Prof. Dr. Madhavi Kharat, Head, Department of Marathi, Shahu College, Pune. In her session, Kharat Madam very nicely explained the importance and benefits of reading, how to read and what to read.

It was great to see the overwhelming participation of students and faculty members for visiting the Display of Books, reading the books of their choice of various genres.

We are grateful to P.E.Society Chairman Hon'ble Prof. Dr. Gajanan Ekbote Sir, Secretary Prof. Shamkant Deshmukh Sir, Joint Secretary Prof. Dr. Jyotsna Ekbote Madam, Deputy Secretary Prof.Dr. Nivedita Ekbote Madam and Principal Dr. R.S.Zunjarrao Sir for their guidance and always motivating us to conduct such programs for enhancing the reading culture.

We are also thankful to all Vice-Principals, Teaching and Non-teaching Staff for taking part, to the students, to Prof. Dr. Madhavi Kharat Madam for delivering a beautiful lecture.

These programs were successfully conducted because of the unending zeal and participation of my library staff. Thanks to all.

Many more programs are still to be conducted under the 'Vaachan Sankalp Maharashtracha' till 15th January 2025.

Regards,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian,
Modern College, Shivajinagar, Pune 5

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

Dear friends,
Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 organised the 'Vaachan Sankalp Maharashtracha' Program as directed by the Higher & Technical Education Department, Government of Maharashtra from 01.01.2025 to 15.01.2025.

Under the program, with an objective to inculcate reading habits and spread the importance and culture of reading, activities such as Saamuhik Vachan, Book Exhibition, Reading Skills Workshop, Kathan Spardha, Author Talk, Book Review and Story Telling Competition, Cleaning of Library etc. were organized collaboratively by the Library & Information Centre, Department of Marathi, Department of Hindi, Department of English, Department of German and NSS. The winners of the Book Review Competition and Story Telling Competition were felicitated on 26.01.2025.

The entire planning of the 15 days Programme was done under the valuable guidance and support of Progressive Education Society's Chairman Hon'ble Prof. Dr. G.R.Ekbote Sir, Secretary Prof. Shamkant Deshmukh Sir, Joint Secretary Prof. Dr. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam and Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir.

Dr. Nisha Bhandare, Head, Department of Marathi; Prof. Alka Kamble, Head, Department of English; Dr. Shantashree Sengupta, Librarian; Dr. Prerana Ubale, Head, Department of Hindi; Prof. Sneha Mahajan, Head, Department of German; Dr. Vaijayanti Jadhav, Department of Marathi and NSS Coordinator Dr. Prabhakar Varade worked as the Coordinators of 'Vaachan Sankalp Maharashtracha' Program to achieve its objective successfully.

We are thankful to all the Vice-Principals, teaching, non-teaching staff and students for their overwhelming participation and support in the remarkable event.

Regards,

Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian,
Progressive Education Society's
Modern College, Shivajinagar, Pune-5.

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' उपक्रमाची माहिती

मराठी भाषेला अभिजात दर्जा मिळाल्याचे औचित्य साधुन आणि राज्यातील वाचन संस्कृती वृध्दींगत करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दि. 01.01.2025 ते 15.01.2025 या कालावधीत वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा हा अनोखा उपक्रम राबविण्यासाठी दिनांक 20.12.2024 रोजी शासन परिपत्रक जारी केले आहे.

या उपक्रमांतर्गत सामुहिक पुस्तक वाचन, वाचन कौशल्य कार्यशाळा, वाचन संवाद, पुस्तक परीक्षण व कथन स्पर्धा, इत्यादी उपक्रम आयोजित करण्यात आले होते.

ग्रंथालय आणि माहिती केंद्र यांच्यावतीने ग्रंथ प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते. यामध्ये विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयात बसून विविध पुस्तकांचे वाचन केले. यामध्ये १०३ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. मराठी विभाग आणि ग्रंथालयाच्या वतीने डॉ. माधवी खरात यांचे 'वाचन संस्कृती' या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. मराठी विभागाच्या वतीने ग्रंथ परीक्षण स्पर्धा आयोजित केली होती. यामध्ये वीस विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

या स्पर्धेमध्ये खालील तीन क्रमांकांना पारितोषिक देण्यात आले.

१. प्राची कुमार स्वामी (एम. एससी. भाग १)

२. वैदेही लक्ष्मण नलावडे (तृतीय वर्ष कला)

3. साक्षी सतीश यादव (एम. ए. भाग २ इंग्लिश)

मराठी विभागाच्या वतीने कथन स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. यामध्ये १० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. या उपक्रमासाठी महाविद्यालयचे प्राचार्य डॉ.राजेंद्र झुंजारराव, मराठी विभाग प्रमुख डॉ.निशा भंडारे , हिंदी विभागप्रमुख डॉ.प्रेरणा उबाळे, इंग्लिश विभाग प्रमुख डॉ.अलका कांबळे, जर्मन विभाग प्रमुख प्रा.स्नेहा महाजन, ग्रंथपाल डॉ.शांतश्री सेनगुप्ता, उपप्राचार्य डॉ.विलास कांबळे, (कला शाखा), डॉ.विजय गायकवाड (वाणिज्य शाखा), डॉ.अंजली सरदेसाई (शैक्षणिक विभाग) यांचे मार्गदर्शन लाभले. या कार्यक्रमांत समन्वयक डॉ.वैजयंतीमाला जाधव, एन.एस.एस. अधिकारी डॉ.प्रभाकर वऱ्हाडे यांनी सहभाग दर्शवला. या संपूर्ण कार्यक्रमाचे आयोजन प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष मा.प्रा.डॉ.गजानन एकबोटे सर, संस्थेच्या सहसचिव प्रा.मा.डॉ.ज्योत्स्ना एकबोटे, सचिव मा.प्रा.शामकांत देशमुख यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आले.

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

हिंदी विभाग, मॉडर्न महाविद्यालय द्वारा "अभिवाचन : एक कला" कार्यशाला का आयोजन

"वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" अभियान और "विश्व हिंदी दिवस" के उपलक्ष्य में 10 जनवरी को हिंदी विभाग, मॉडर्न महाविद्यालय, छत्रपति शिवाजीनगर, पुणे ने "अभिवाचन : एक कला" कार्यशाला का आयोजन किया था। इस कार्यशाला में प्रमुख अतिथि के रूप में मराठी नाटककार, रंगकर्मी और प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसायटी, पुणे के नियामक मंडल के सदस्य श्री. प्रमोद एकबोटे तथा मराठी- हिंदी नाटक अभिनेता, निर्देशक तथा "रंगभाषा : सेंटर फॉर परफॉर्मिंग एंड फाइन आर्ट्स" संस्था के संस्थापक, निदेशक श्री अमृत सामक प्रमुख अतिथि के रूप में निमंत्रित थे ।

कार्यशाला का आरंभ श्रीगणेश पूजन और पौधे को पानी देकर कार्यशाला हेतु उपस्थित प्रमुख अतिथियों तथा मॉडर्न महाविद्यालय के प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, उपप्राचार्य डॉ. विलास कांबळे और हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ. प्रेरणा उबाळे के हाथों संपन्न हुआ।

डॉ. प्रेरणा उबाळे ने अपनी प्रस्तावना में महाराष्ट्र सरकार के माध्यम से चलाए जा रहे अभियान "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" की जानकारी प्रस्तुत की I साथ ही वर्तमान समय में श्रवण, वाचन, लेखन, भाषण आदि भाषा कौशलों की आवश्यकता जताई । इसके अतिरिक्त 10 जनवरी को विश्वभर में मनाए जानेवाले विश्व हिंदी दिवस तथा हिंदी भाषा का बढ़ता महत्व प्रतिपादित किया । आधुनिक युग में हिंदी भाषा से संबंधित खुल रहे नए रोजगार के क्षेत्रों की जानकारी भी अपनी प्रस्तावना में डॉ. प्रेरणा उबाळे ने दी।

कार्यशाला के व्याख्याता मराठी रंगकर्मी श्री. प्रमोद एकबोटे ने बोलचाल की भाषा और साहित्यिक भाषा का अंतर छात्रों को समझाया। बोलचाल की भाषा तथा साहित्यिक भाषा में और नाटकों के संवादों में अभिनय की विशेषता किस प्रकार निहित होती है यह प्रत्यक्ष उदाहरण के माध्यम से विद्यार्थियों को बताया। उन्होंने "संभवामि युगे युगे" नाटक के कुछ संवादों का अभिवाचन करते हुए संवाद किस प्रकार से केवल वाणी के माध्यम से अभिनय के साथ प्रस्तुत किए जा सकते हैं इसकी विशेषताएं बताई ।

रंगभाषा के संस्थापक श्री अमृत सामक ने अपने व्याख्यान में भाषा को कला की दृष्टि से समझना आवश्यक प्रतिपादित किया I उन्होंने हिंदी साहित्य के संदर्भ में विभिन्न विधाओं का अभिवाचन किस प्रकार किया जा सकता है इसका मार्गदर्शन किया । हिंदी लेखक असगर वजाहत, धर्मवीर भारती, मंगलेश डबराल सुशोभित की कुछ रचनाओं का उन्होंने अभिवाचन किया। हरिवंशराय बच्चन, सुमित्रानंदन पंत के पत्र साहित्य का भी उन्होंने उल्लेख किया ।

लेखिका, अनुवादक श्रीमती वसंती वैद्य ने अभिवाचन कला की तकनीक को छात्रों को समझाया। साहित्य और साहित्यतर क्षेत्रों में अभिवाचन कला का बढ़ता महत्व और उसके उपयोगिता पर प्रकाश डाला।

प्रस्तुत कार्यशाला में मॉडर्न महाविद्यालय के 50 से अधिक विद्यार्थियों ने सहभाग लिया। इन छात्रों को प्रमुख अतिथियों के द्वारा प्रमाणपत्र प्रदान किए गए । संपूर्ण कार्यशाला का संयोजन डॉ. प्रेरणा उबाळे ने किया I "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" अभियान हेतु मॉडर्न महाविद्यालय की समन्वयक के रूप में ग्रंथपाल डॉ. शांतश्री सेनगुप्ता ने कार्य किया I कार्यशाला का मंचसंचालन हिंदी विभाग की प्राध्यापक शोभा कोकाटे ने किया। प्रस्तुत कार्यशाला के आयोजन में हिंदी विभाग के सभी प्राध्यापकों ने सहयोग दिया I संपूर्ण कार्यशाला अत्यंत सुचारू नियोजन के साथ संपन्न हुई और छात्रों ने कार्यशाला का अत्यंत आनंद लिया I

महाराष्ट्र सरकार की ओर से प्रस्तुत परियोजना "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" के आधार पर हिंदी विभाग के प्रस्तुति फलक लगाए गए हैं- भाषा कौशलों का महत्व I वाचन, लेखन, श्रवण, भाषण कौशलों के विकास से व्यक्तित्व का विकास संभव होता है I इन विषयों पर सुंदर पोस्टर्स हिंदी विभाग के छात्रों ने तैयार किए हैं I

साथ ही "10 जनवरी, विश्व हिंदी दिवस" के अवसर पर भारत में कई वर्षों से हिंदी भाषा का प्रचार- प्रसार करने वाली दो मुख्य संस्थाओं अर्थात महाराष्ट्र राष्ट्रभाषा सभा, पुणे (1937) और केंद्रीय हिंदी संस्थान, आगरा (1960) के कार्य का परिचय

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

करा देने वाले पोस्टर्स हिंदी के "आभा" प्रस्तुति फलक पर लगाए गए हैं।

मेजर हिंदी के छात्रों ने ये पोस्टर्स तैयार किए हैं। "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" और "विश्व हिंदी दिवस" के अवसर पर हिंदी विभाग द्वारा आयोजित "अभिवाचन : एक कला" हेतु निमंत्रित अतिथियों- श्रो. प्रमोट एकबोटे सर तथा श्री. अमृत सामक सर द्वारा इन पोस्टर्स की सराहना भी हुई।

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

"आभा" प्रस्तुति फलक : जनवरी 2025 विशेषांक - "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" और "10 जनवरी, विश्व हिंदी दिवस"

महाराष्ट्र सरकार की ओर से प्रस्तुत परियोजना "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" के आधार पर हिंदी विभाग के प्रस्तुति फलक पर जरूर पढ़िए - भाषा कौशलों का महत्व l वाचन, लेखन, श्रवण, भाषण कौशलों के विकास से व्यक्तित्व का विकास संभव होता है l इन विषयों पर बने सुंदर पोस्टर्स सभी जरूर पढ़े।

साथ ही "10 जनवरी, विश्व हिंदी दिवस" के अवसर पर भारत में कई वर्षों से हिंदी भाषा का प्रचार- प्रसार करने वाली दो मुख्य संस्थाओं अर्थात महाराष्ट्र राष्ट्रभाषा सभा, पुणे (1937) और केंद्रीय हिंदी संस्थान, आगरा (1960) के कार्य का परिचय करा देने वाले पोस्टर्स हिंदी के "आभा" प्रस्तुति फलक पर लगाए गए हैं l

मेजर हिंदी के छात्रों ने ये पोस्टर्स तैयार किए हैं l "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" और "विश्व हिंदी दिवस" के अवसर पर हिंदी विभाग द्वारा आयोजित "अभिवाचन : एक कला" हेतु निमंत्रित अतिथियों- श्रो. प्रमोट एकबोटे सर तथा श्री. अमृत सामक सर, श्रीमती वासंती वैद्य मैडम द्वारा इन पोस्टर्स की सराहना भी हुई। अतिथियों ने हमारे गुरूवर्य शंकरराव कानिटकर हिंदी विभागीय ग्रंथालय को भी भेंट की l

डॉ. प्रेरणा उबाळे
अध्यक्ष, हिंदी विभाग

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

बोलचाल और साहित्यिक भाषा के अंतर को विद्यार्थियों ने समझा

'अभिवाचनः एक कला' कार्यशाला आयोजित

भास्कर न्यूज़ | पुणे

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' अभियान और 'विश्व हिंदी दिवस' के मौके पर मॉडर्न कॉलेज के हिंदी विभाग ने 'अभिवाचन : एक कला' कार्यशाला का आयोजन किया। इस कार्यशाला में प्रमुख अतिथि के रूप में मराठी नाटककार, रंगकर्मी और प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसायटी, पुणे के नियामक मंडल के सदस्य प्रमोद एकबोटे तथा मराठी-हिंदी नाटक अभिनेता, निर्देशक तथा रंगभाषा : सेंटर फॉर परफॉर्मिंग एंड फाइन आर्ट्स संस्था के संस्थापक, निदेशक अमृत सामक उपस्थित थे। कार्यशाला के व्याख्याता मराठी रंगकर्मी प्रमोद एकबोटे ने बोलचाल की भाषा और साहित्यिक भाषा का अंतर छात्रों को समझाया। बोलचाल की भाषा तथा साहित्यिक भाषा में और नाटकों के संवादों में अभिनय की विशेषता किस प्रकार निहित होती है, यह प्रत्यक्ष उदाहरण के माध्यम से विद्यार्थियों को बताया। उन्होंने 'संभवामि युगे युगे' नाटक के कुछ संवादों का अभिवाचन भी किया। संवाद किस प्रकार से सिर्फ वाणी के माध्यम से अभिनय के साथ प्रस्तुत किए जा सकते हैं इसकी विशेषताएं भी उन्होंने बताई ।

कार्यशाला का आरंभ श्रीगणेश पूजन और पौधे को पानी देकर किया गया। इस मौके पर मुख्य अतिथियों के साथ मॉडर्न महाविद्यालय के प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, उपप्राचार्य डॉ. विलास कांबले और हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ. प्रेरणा उबाले उपस्थित थी। डॉ. प्रेरणा उबाले ने अपनी प्रस्तावना में महाराष्ट्र सरकार के माध्यम से चलाए जा रहे अभियान 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' की जानकारी दी। साथ ही वर्तमान समय में श्रवण, वाचन, लेखन, भाषण आदि भाषा कौशलों की आवश्यकता जताई। इसके अतिरिक्त 10 जनवरी को विश्वभर में मनाए जानेवाले विश्व हिंदी दिवस तथा हिंदी भाषा का बढ़ता महत्व प्रतिपादित किया। आधुनिक युग में हिंदी भाषा से संबंधित खुल रहे नए रोजगार के क्षेत्रों की जानकारी भी अपनी प्रस्तावना में डॉ. प्रेरणा उबाले ने दी।

रंगभाषा के संस्थापक अमृत सामक ने अपने व्याख्यान में भाषा को कला की दृष्टि से समझना आवश्यक बताया । उन्होंने हिंदी साहित्य के संदर्भ में विभिन्न विधाओं का अभिवाचन किस प्रकार किया जा सकता है इसका मार्गदर्शन किया। हिंदी लेखक असगर वजाहत, धर्मवीर भारती, मंगलेश डबराल सुशोभित की कुछ रचनाओं का उन्होंने अभिवाचन किया। हरिवंशराय बच्चन, सुमित्रानंदन पंत के पत्र साहित्य का भी उन्होंने उल्लेख किया। लेखिका, अनुवादक वसंती वैद्य ने अभिवाचन कला की तकनीक को छात्रों को समझाया। साहित्य और साहित्येतर क्षेत्रों में अभिवाचन कला का बढ़ता महत्व और उसकी उपयोगिता पर प्रकाश डाला। सूत्र संचालन हिंदी विभाग की प्राध्यापक शोभा कोकाटे ने किया। प्रस्तुत कार्यशाला के आयोजन में हिंदी विभाग के सभी प्राध्यापकों ने सहयोग दिया।

दैनिक भास्कर
Wed, 15 January 2025
https://epaper.bhaskarhindi.com/c/76626203

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

Book Review Competition was organised on 15/01/2025. 33 students registered for it across the departments. The Department of English recieved 17 entries.

A Sory Telling Competition was organised on 16/01/2025. Around 8 students participated in the English category and 4 students participated in the Marathi Category.

A Workshop on ' Developing Reading Skills was organised on 10/01/25. 140 students registered for it.

Photos of Developing Reading Skill Workshop

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

Photos of Story Telling Competition

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

Report
Vaachan Sankalp Maharashtracha
Story Telling and Book Review Competition
Department of German
16.01.2025

The Department of German and English of Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune 411005 jointly organised a Book Review Competition and a Story Telling Competition for students from across the college on Thursday, 16th January 2024 at the Department of German.

For the Book Review Competition, the students were expected to read a book in either English, Marathi, Hindi or German and review it in the above mentioned languages. The book categories were fiction or autobiography and the word limit given was 800-1000 words.
Students came up with wonderful write ups reviewing renowned books from the field of literature.

For the Story Telling Competition, the students were expected to narrate a story in the languages English, Marathi, Hindi or German. Students were supposed to dive into free speech, use props if they liked and engage the audience as well as the judges with their narrative skills. The competition witnessed an impressive flow of creativity amongst the students.

The judges for the story telling competition were Prof. Aboli Patwardhan, Visiting Faculty, German Section, Department of Foreign Languages, SPPU and Prof. Sneha Bapat, Visiting Faculty, ILS Law College, Pune.
Both the judges were highly amazed with the creative talent of the students thus making the competitions a huge success.

Sneha Mahajan
Head, Department of German

LIST OF PARTICIPANTS AND WINNERS
Vaachan Sankalp Maharashtracha
Story Telling and Book Review Competition
Department of German
16.01.2025

Story Telling Competition

1. Aishwarya Padwal	S.Y.B.A
2. Srushti Satarkar	S.Y.B.A
3. Grishma Jagtap	S.Y.B.A
4. Shruti Khirid	S.Y.B.A
5. Sharvari Hirlekar	T.Y.B.A
6. Shravani Awate	T.Y.B.A
7. Saloni Chandanshive	T.Y.B.A
8. Simran Saini	T.Y.B.A

Winners

1. Aishwarya Padwal	S.Y.B.A	First Prize
2. Simran Saini	T.Y.B.A	First Prize

Book Review Competition

1. Shravani Awate	
2. Simran Saini	
3. Saloni Chandanshive	
4. Gauri Khapli	
5. Devika Kajale	

Winners

1. Gauri Khapli	T.Y.B.A	1st Prize
2. Saloni Chandanshive	T.Y.B.A	2nd Prize
3. Devika Kajale	F.Y.B.A	1st Prize

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' १.१.२०२५ ते १५.१.२०२५

Felicitation of winners of Book Review Competition and Story telling Competition on 26th January 2025.

Events Conducted by National Service Scheme (NSS) in January 2025

Blood Donation Camp:13.01.2025

A blood donation camp was organized in collaboration with Patit Pawan Sangathana. 53 donors donated the blood in this camp.

Akshay Blood bank collected the blood samples. The inauguration of the camp was done by the hands of Hon'ble MLA Siddharth Shirole in the presence of Principal Dr. Rajendra Zunjarrao.

Events Conducted by the Library during January 2025

1. Krantijyoti Savitribai Phule Jayanti: 3rd January 2025

The Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern college of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversary of First Women Teacher of India 'Krantijyoti Savitribai Phule' on 3rd January 2025 who was a social reformer, educationalist, and poet from Maharashtra.

Under the guidance of Respected Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir, Dr. Amruta Oke Madam, College Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Savitribai Phule.

Dr. Amruta Oke Madam briefly addressed the great contributions of Savitribai Phule regarding how she demanded dignity for all women, for which she, along with her husband Jyotirao Phule worked their entire lives. The principles of humanity, equality, liberty and justice were of utmost importance to her. During a time when women education was not thought of, she ignited a spark that led to equality in education.

I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Regards,
Dr.Shantashree Sengupta,
Librarian.

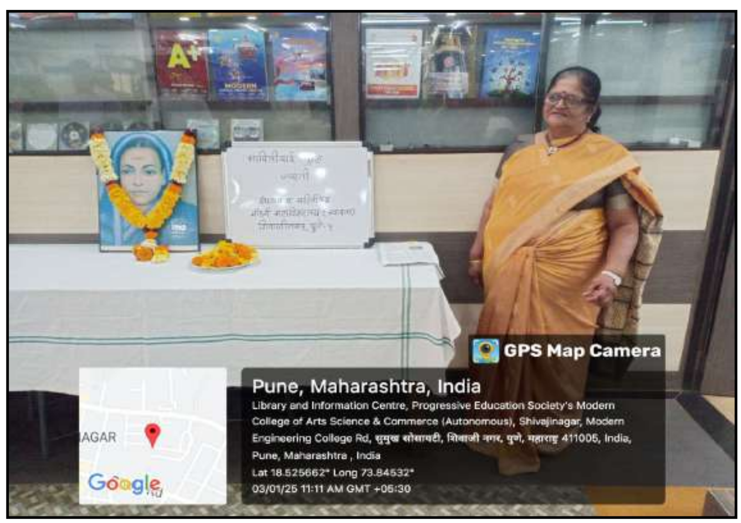

Events Conducted by the Library during January 2025

Events Conducted by the Library during January 2025

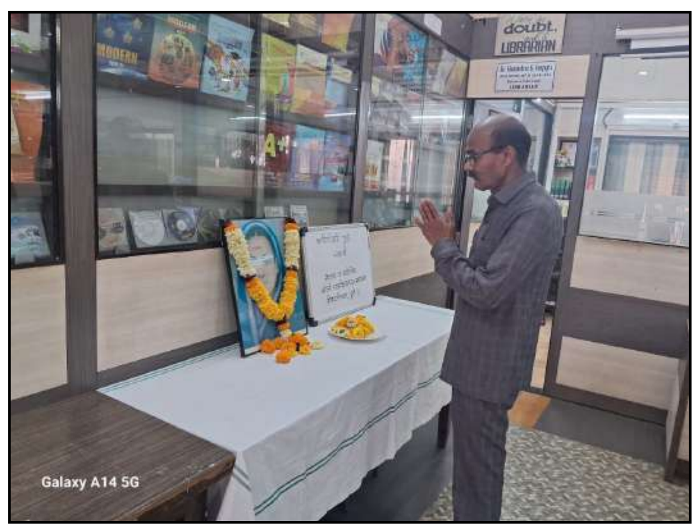

Events Conducted by the Library during January 2025

2. Jijau Maa Saheb Jayanti and Swami Vivekananda Jayanti : 12th January 2025

The Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversaries of Jijau Maa Saheb and Swami Vivekanand on 12.01.2025.

Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir, College Librarian Dr.Shantashree Sengupta, Library Staff paid their respect to Jijau Maa Saheb and Swami Vivekanand.

Principal Sir addressed the great contributions of Jijau Maa Saheb who was known to be an influential and determined woman. Jijau Maa Saheb was an embodiment of self-respect and virtue. Famed for her fore-sight, Jijabai was herself an able warrior and administrator. She passed down her quality traits to the growing Shivaji, and instilled within him a sense of duty, courage and fortitude to overcome any hardship arising. Under her guidance and care, Shivaji Maharaj developed within him a human touch that saw him harbor a great respect for all women, religious tolerance, and justice, along with the love for his country, his religion and his quest for freedom of Maharashtra. Chhatrapati Shivaji Maharaj owes his greatness to the inspiration of his mother who dedicated her life to bringing up her son to become one of the greatest rulers of the Maratha Empire.

Swami Vivekananda, was an Indian Hindu monk, a chief disciple of the 19th-century Indian mystic Ramakrishna Paramhans. He was a key figure in the introduction of the Indian philosophies of Vedanta and Yoga to the Western world. His vast knowledge of Eastern and Western culture as well as his deep spiritual insight, fervid eloquence, brilliant conversation, broad human sympathy made an irresistible appeal to the people in contact with him, who heard him and read about him. He is best known in the World for his groundbreaking speech to the 1893 World's Parliament of Religions in which he introduced Hinduism to America and called for religious tolerance and an end to fanaticism. The National Youth Day is being celebrated every year to commemorate the birth anniversary of Swami Vivekananda.

I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Regards,
Dr.Shantashree Sengupta,
Librarian.

Events Conducted by the Library during January 2025

जिजाऊ माँ साहेब
(दि.१२ जानेवारी, १५९८ - १७ जून, १६७४).
(अल्प परिचय)

छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या मातोश्री व शहाजीराजे भोसले यांच्या पत्नी. महाराष्ट्राच्या इतिहासातील त्यांचे स्थान अनन्य साधारण आहे; कारण त्या केवळ स्वराज्य संस्थापक शिवाजी महाराजांच्या माता नव्हत्या, तर दीनदुबळ्यांच्या, रयतेच्या मातोश्री होत्या. त्यांचे मूळ घराणे सिंदखेडच्या जाधवराव देशमुखांचे, सुखवस्तू शूर जहागीरदारांचे होते. जिजाबाईंचा जन्म दि.१२ जानेवारी १५९८ रोजी झाला.

जिजाबाई शहाजीराजांच्या पुण्याच्या जहागिरीत इ. स. १६३६ पूर्वीच रहावयास आल्या. पुण्याच्या मुक्कामात त्यांनी बाल शिवाजींना लष्करी शिक्षणाबरोबर रामायण, महाभारत, भागवत आदींतील कथा सांगितल्या. विशेषत: शांतिपर्वातील राजकीय विचार आणि महाभारत युद्ध यांतील कथा सांगितल्या. जिजाबाईंनी विश्वासू सरदारांच्या मदतीने पुणे जहागिरीची उत्तम व्यवस्था लावली. पुण्यात लालमहाल प्रासाद बांधला.

शहाजींच्या राजकारणाचे, धोरणांचे त्यांना ज्ञान होते. पुणे प्रांताच्या राज्यकारभारातील बारीकसारीक गोष्टींत लक्ष घालून त्यांनी अनेक वेळा न्यायनिवाडे केले. राजगडावर त्यांचा मुक्काम असताना खंडोबाच्या जेजुरी येथील मार्तंडभैरव मंदिराच्या गुरवपणाविषयी तंटा निर्माण झाला. त्याचा निवाडा जिजाबाईंनी केला होता. त्यावर मातोश्री साहेबे (जिजाबाईंनी) जे आश्वासन दिले आहे, तसेच माझेही आश्वासन राहील, असे दि. १३ जुलै १६५३ च्या पत्रात शिवाजी महाराज म्हणतात. शिवाजी महाराज मातोश्रींच्या निर्णयास विरोध करत नसत. जिजाबाई महाराजांच्या राज्यकारभारात अखेरपर्यंत (१६७४) जातीने लक्ष घालीत. राज्यकारभारात शिवाजी महाराजांच्या अनुपस्थितीत त्या राज्याची सर्व जबाबदारी सांभाळत असत.

छत्रपती शिवाजी महाराज आग्राभेटीवर गेले असता त्यांनी सर्व कारभार जिजाबाईंच्या हाती सुपुर्द केला होता आणि त्यांना सहकार्य करण्याचे अभिवचन विश्वासू कारभाऱ्यांकडून घेतले होते. जिजाबाई स्वाभिमानी, धाडसी, करारी, दृढनिश्चयी आणि स्वतंत्र वृत्तीच्या होत्या. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या राज्याभिषेकानंतर बारा दिवसांनी त्यांचे पाचाड (रायगड) येथे निधन झाले.

****

स्रोत सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

स्वामी विवेकानंद
(दि.१२ जानेवारी, १८६३ - ४ जुलै, १९०२).
(अल्प परिचय)

एकोणिसाव्या शतकात बंगालमध्ये होऊन गेलेले एक जगद्विख्यात संन्यासी आणि थोर विचारवंत. मूळ नाव वीरेश्वर. रूढ झालेले नाव नरेंद्रनाथ. नरेंद्रांवर बालवयात आईकडून धार्मिक, तर मोठा झाल्यावर वडिलांकडून आधुनिक बुद्धिवादी विचारसरणीचे संस्कार झाले. मेट्रपॉलिटन इन्स्टिट्यूट, प्रेसिडेन्सी कॉलेज आणि जनरल असेंब्लीज इन्स्टिट्यूशन येथे शालेय व महाविद्यालयीन शिक्षण होऊन नरेंद्र १८८४ साली बी. ए. ची परीक्षा उत्तीर्ण झाले.

महाविद्यालयीन जीवनात त्यांनी जगाचा इतिहास आणि पाश्चात्त्य तत्त्वज्ञान यांचा विशेष अभ्यास केला. मिल आणि स्पेन्सर यांच्या ग्रंथांचा खोल परिणाम त्यांच्या मनावर झाला. *बंकिमचंद्र चतर्जींच्या आनंदमठ* (१८८२) ह्या कादंबरीमुळे देशभक्तीची भावना त्यांच्या मनात निर्माण झाली. स्वामी विवेकानंदावर सर्वांत अधिक परिणाम झाला तो *केशवचंद्र सेन* आणि *शिवनाथ शास्त्री* यांच्या *ब्राह्मो समाजा*चा. त्या समाजाचे रितसर सदस्यत्व नरेंद्राने स्वीकारले. मूर्तिपूजेला विरोध आणि सामाजिक सुधारणांचे महत्त्व हे विचार तेथून उचलले. नरेंद्रांच्या ठायी आरंभापासून संन्यासाची ओढ होती. *रामकृष्ण परमहंस* (१८३६-८६) यांच्या भेटीनंतर तिला खरी जाग आली.

कन्याकुमारीजवळच्या समुद्रात असलेल्या एका शिलाखंडावर ध्यानमग्न अवस्थेत बसलेले असताना या समाजाला जाग आणण्याचा संकल्प त्यांनी केला. त्यानंतर अमेरिकेत जाऊन शिकागो येथे भरलेल्या सर्वधर्मपरिषदेस हिंदू धर्माचे प्रतिनिधी म्हणून ते उपस्थित राहिले. ११ सप्टेंबर १८९३ या दिवशी त्यांनी केलेल्या पाच मिनिटांच्या पहिल्या भाषणाने सारी सभा मंत्रमुग्ध झाली आणि सतरा दिवस चाललेल्या त्या परिषदेवर सर्वांत अधिक प्रभाव त्यांचा पडला., वेदान्ताचे छोटेछोटे वर्ग घेतले, लंडन आणि न्यूयॉर्क येथे वेदान्त सोसायट्यांची स्थापना केली. डॉ. राइट, इंगरसोल, विल्यम जेम्स, माक्स म्यूलर, डॉ. पॉल डायसेन असे तत्त्वज्ञही प्रभावित होऊन गेले. जे. जे. गुडविन, सेव्हियर पतिपत्नी, ओली बुल, सिस्टर ख्रिस्तिन, जोसेफाइन मॅक्लाउड अशा पाश्चात्त्य शिष्यांनी आपली जीवने विवेकानंदांच्या चरणी वाहिली. मिस मार्गारेट नोबल किंवा *भगिनी निवेदिता* या त्यांत आग्रगण्य होत. १८९७ च्या जानेवारीत भारतामध्ये परत आल्यावर कोलंबोपासून अलमोड्यापर्यंत विवेकानंदांचे भव्य स्वागत झाले.

भारताच्या आधुनिक युगाशी मेळ घालणारा व भविष्यातील समन्वयशील मानवसंस्कृतीची दिशा दाखवणारा असा श्रेष्ठ महापुरुष दुसरा दाखविता येत नाही. १८९९ च्या जूनमध्ये विवेकानंद पुन्हा यूरोप अमेरिकेत गेले, ते १९०० च्या डिसेंबरमध्ये परत आले. त्याआधी दीड दोन वर्षांपासून अविश्रांत परिश्रमामुळे त्यांचे शरीर थकत चालले होते. ४ जुलै १९०२ या दिवशी रात्री त्यांनी बेलूर मठात महासमाधी घेतली.

******

स्रोत सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

Events Conducted by the Library during January 2025

Events Conducted by the Library during January 2025

3. Netaji Subhash Chandra Bose Jayanti (Parakram Diwas) and Balasaheb Thackeray Jayanti: 23 January 2025

On 23.1.2025, as per the Government of Maharashtra Resolutions, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversaries of Netaji Subhash Chandra Bose and Late Balasaheb Thackeray.

Respected Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir; Dr. Shantashree Sengupta, Librarian; Teachers, Library Staff Members and students paid their respect to the great leaders.

Principal Sir addressed about the life, work done by both the leaders and their contribution. As per the new circular of Government of Maharashtra, the Jayanti Falak of Netaji Subhash Chandra Bose and Balasaheb Thackeray is also displayed.

I am thankful to the Library Staff Members for organising the programme, to the teachers and students for attending the program.

Regards,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian.

नेताजी सुभाषचंद्र बोस

(दि.२३ जानेवारी, १८९७ - १८ ऑगस्ट,१९४५).

(अल्प परिचय)

भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील एक श्रेष्ठ क्रांतिकारक नेते आणि आझाद हिंद सेनेचे सरसेनापती. नेताजी ही त्यांना लोकांनी दिलेली उपाधी. सुभापबावूंचे घराणे मूळचे माहिनगरचे (बंगाल). त्यांचे वडील जानकीनाथ वकिलीच्या व्यवसायानिमित्त कटकला (ओरिसा) आले. तेथेच सुभापचंद्रांचा जन्म झाला. आई प्रभावतीदेवींनी बालवयात त्यांच्यावर केलेले संस्कार त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाच्या घडणीत महत्त्वाचे आहेत.

दि.२६ जानेवारी, १९४१ रोजी ते जर्मनीत गेले. तेथील वास्तव्यात त्यांनी हिंदी लोकांना ब्रिटिशांविरुद्ध लढ्यास प्रवृत्त केले आणि बर्लिन आकाशवाणीवरून ते देशबांधवांना सातत्याने आवाहन करीत राहिले. जर्मनी-इटलीमधील भारतीय सैनिकांना भेटून त्यांनी आपले मनोगत सांगितले व ब्रिटिशांविरुद्ध संघटित होण्याचे आवाहन केले. जपान येथे आल्यानंतर त्यांनी स्वातंत्र्यासाठी देशाबाहेर दुसरी आघाडी उघडली. दि.२१ ऑक्टोबर १९४३ रोजी सिंगापूर येथे आझाद हिंद सरकारची स्थापना करण्यात आली. सुभापबावू स्वतः राष्ट्रप्रमुख, पंतप्रधान, संरक्षण मंत्री व सरसेनापती झाले. या शासनाला जपान, जर्मनी, इटली, ब्रह्मदेश आदी अकरा राष्ट्रांनी मान्यता दिली. या सरकारने इंग्लंड-अमेरिकेविरुद्ध युद्ध पुकारून स्वतःची तिकिटे व नोटाही काढल्या. जपानने अंदमान, निकोबार व जित बेटांचा ताबा या सरकारकडे सोपविला. ब्रह्मदेशामधून *आझाद हिंद सेना* भारताच्या दिशेने पुढे गेल्या. इंफाळ येथे लढाईला तोंड फुटले, परंतु तेथे आझाद हिंद सेनेला नैसर्गिक आपत्तींमुळे माघार घ्यावी लागली.

महायुद्धात जर्मनी-इटली व नंतर जपानचा पराभव झाला जपानने १५ ऑगस्ट १९४५ रोजी शरणागती पत्करली. त्या वेळी त्यांनी रशियाला जाण्याचा निर्णय घेतला. मांचुरियाहून त्यांना धाडण्याची व्यवस्था फिल्ड मार्शल ताराऊ याने केली. सायगावहून दि.१७ ऑगस्ट, १९४५ रोजी त्यांनी प्रयाण केले. मार्गावर दि.१८ ऑगस्ट, १९४५ रोजी तैपे (तैवान) येथील विमानतळावर विमानास अपघात होऊन त्यांचे निधन झाले.

आझाद हिंद सरकारच्या स्थापनेनंतर त्यांनी स्वीकारलेले राष्ट्रगीत हेच स्वतंत्र भारताचे राष्ट्रगीत बनले.

****

स्रोत सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

बाळासाहेब ठाकरे

(दि.२३ जानेवारी १९२६ - १७ नोव्हेंबर २०१२).

(अल्प परिचय)

"शिवसेना" या राजकीय पक्षाचे संस्थापक व सिद्धहस्त प्रसिद्ध व्यंग्यचित्रकार. त्यांचा जन्म मुंबई येथे सुशिक्षित सुसंस्कृत कुटुंबात झाला. महाराष्ट्राच्या सामाजिक प्रबोधनाच्या इतिहासात महत्त्वाची कामगिरी बजावणारे केशवराव ऊर्फ प्रबोधनकार ठाकरे हे त्यांचे वडील होत. त्यांचा सामाजिक कार्याचा वारसा बाळासाहेबांनी पुढे चालविला.

बाळासाहेबांचे प्राथमिक - माध्यमिक शिक्षण मुंबईत झाले. विद्यार्थिदशेतच त्यांना चित्रकलेचे धडे मिळाले आणि पुढे त्यांनी तो व्यासंग वाढविला. मुंबईच्या फ्री प्रेस जर्नल मध्ये त्यांनी व्यंग्यचित्रकार म्हणून १९६० पर्यंत नोकरी केली. पुढे त्यांनी त्याच वर्षी "मार्मिक" हे व्यंग्यचित्रात्मक साप्ताहिक सुरू केले. त्याचे ते प्रमुख संपादक झाले. मार्मिकने लवकरच लोकप्रियता मिळविली. त्यांच्या व्यंग्यचित्रांना राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय पारितोपिके मिळालेली असून त्यांची व्यंग्यचित्रे "न्यूयॉर्क टाइम्स" सारख्या जगद्मान्य इंग्रजी दैनिकातही झळकली आहेत.

बाळासाहेबांचे व्यंग्यचित्रकाराहून अगदी वेगळे व्यक्तिमत्व त्यांनी स्थापन केलेल्या शिवसेना या राजकीय पक्षाच्या स्थापनेतून व त्या पक्षाच्या कार्यपध्दतीतून दिसून येते. बाळासाहेबांनी १९ जून १९६६ रोजी 'शिवसेने'ची संघटना सभासदांची अधिकृत नोंदणी करून बांधली. ३० ऑक्टोबर १९६६ रोजी शिवसेनेचा पहिला मेळावा मुंबईत भरला. महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपती शिवाजी हे शिवसेनेचे स्फूर्तिस्थान म्हणून संघटनेस त्यांचेच नाव देण्यात आले.

शिवसेनेने प्रखर राष्ट्रवादी भूमिका अंगीकारली. त्यांचा राष्ट्रवाद हा हिंदू राष्ट्रवाद नसून भारतीय राष्ट्रवाद आहे आणि राजकीय सत्ता हस्तगत करणे, हे पक्षाचे ध्येय आहे. पक्षाच्या प्रचारासाठी बाळासाहेबांनी दैनिक 'सामना' हे वृत्तपत्र काढले. त्याचे ते प्रमुख संपादक होते. भारतीय जनता पक्षाबरोबर युती करून त्यांनी महाराष्ट्रात युतीची सत्ता आणली व राबविली (१९९५-२०००). गरिबांसाठी एक रुपयात झुणका भाकर, मातोश्री वृद्धाश्रम, रुग्ण सेवेसाठी रुग्णवाहिका हे त्यांचे उपक्रम वाखाणले गेले. आक्रमक हिंदुत्वाचा पुरस्कार करताना बाळासाहेब अनेकदा टीकेचे व वादाचे लक्ष्य ठरले. तथापि आपण राष्ट्र विरोधी कारवाया करणाऱ्या लोकांच्या विरोधात आहोत, असे ते म्हणत.

****

स्रोत सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ

Events Conducted by the Library during January 2025

Events Conducted by the Library during January 2025

Events Conducted by the Departments during January 2025

Department of Economics

SIR RATAN TATA - SHADOW AND SUBSTANCE

Prof. Dr. Abhay Shende,
Head, Department of Economics

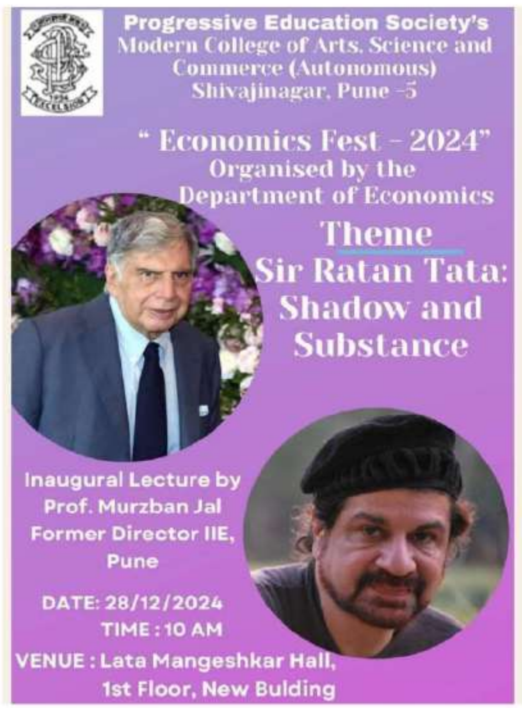

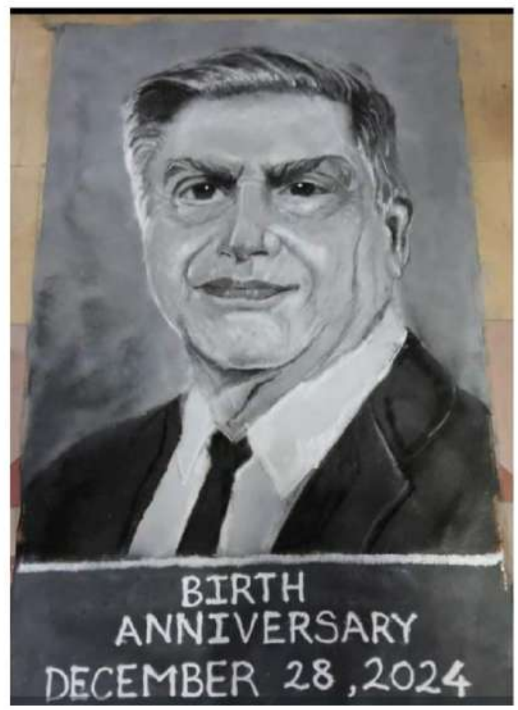

Department of Economics

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous) Shivajinagar, Pune-05

Department of Economics

Press Note

The Department of Economics of Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous) Shivajinagar, Pune-05, have conducted an event on Sir Ratan Tata on the occasion of his birth anniversary, December 28th, 2024. Students prepared posters, flexes were displayed highlighting ideas of thought leader, Sir Ratan Tata. Students expressed their views on Sir Ratan Tata through digital display. Earlier, the students had also visited the Tata Centre Archives located at Mangaldas road, Pune, in the campus of Tata Training Institute. Skits reflecting the moments of Sir Ratan Tata were presented. Poems on Sir Ratan Tata were recited. Beautiful rangoli of Sir Ratan Tata was made on this occasion. The guest speaker was Professor Murzban Jal, former director of Indian Institute of Education, Pune. Professor Jal spoke the evolution of the Tata family in general and about the ideas of Ratan Tata's specially the philanthropic aspect in particular. The event was organized by the students, for the students, and was of the students. The objective of the event was to imbibe the values and ideas set up by Sir Ratan Tata.

Department of Economics

सकाळ

मॉडर्न महाविद्यालयात टाटांच्या कार्याचे स्मरण

पुणे, ता. ५ : रतन टाटा यांच्या विचारांवर प्रकाश टाकण्यासाठी व त्यांच्या कार्याचे स्मरण करण्यासाठी शिवाजीनगर येथील प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट्स, सायन्स अँड कॉमर्स येथे कार्यक्रम घेण्यात आला. यावेळी अर्थ शाखा विभागाच्या विद्यार्थ्यांतर्फे महाविद्यालयाच्या 'लता मंगेशकर सभागृहात' हा कार्यक्रम झाला.

यावेळी कार्यक्रमाचे प्रमुख वक्ते, भारतीय शिक्षण संस्थेचे माजी संचालक प्रा. मुर्जबान जल उपस्थित होते. यावेळी विद्यार्थ्यांनी डिजिटल डिस्प्लेद्वारे रतन टाटा यांच्याविषयी आपले विचार मांडले आणि टाटा यांचे क्षण प्रतिबिंबित करणारे प्रहसन सादर करून त्यांच्यावरील रचलेल्या कवितांचे पठण केले. जल यांनी टाटा कुटुंबाची उत्क्रांती, त्यांचे आधुनिक भारत घडविण्यात असलेले योगदान आणि विशेषतः रतन टाटा यांच्या परोपकारी पैलूंवरही प्रकाश टाकला. तसेच विद्यार्थ्यांनी मंगलदास रस्त्यावरील टाटा ट्रेनिंग इन्स्टिट्यूट येथील 'टाटा पुराभिलेख केंद्राला' भेट दिली. टाटा यांनी मांडलेली मूल्ये व विचार आत्मसात करने, हा या कार्यक्रमाचा उद्देश होता.

Pune, Pune-Today
06/01/2025 Page No. 2

Department of Economics

Induction Seminar on "Cardiopulmonary resuscitation (CPR)" for teachers, non-teaching staff and students.

Staff secretaries, Staff academy and ISR committee of Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-05 organized an induction seminar on "Cardiopulmonary resuscitation (CPR)" for all teaching and non-teaching staffs and students on 9th January 2025 at GS Lata Mangeshkar Sabhagriha.

It was an highly informative and interactive session on essential skills that are needed to provide Cardiopulmonary resuscitation to a person suffering from cardiac arrest.

The workshop was conducted by Dr. Mandar Akkalkotkar, Associate Professor, MUHS and a certified instructor, Advance Cardiac Life Supory (ACLS), American Heart Association (AHA), International Trauma Life Support (ITLS), Indian Red Cross Society. The seminar was coordinated by Dr. Shubhangi.S.Puranik, Vice Principal (P.G.section), chairperson ISR committee and Student Development Officer. More than 45 participations attended this highly informative and interactive workshop. The program started with a welcome speech given by Dr. Priyanka Dutta Saha, member ISR committee which was then followed by the felicitation of all the guest.

Dr. Mandar Akkalkotkar elaborated the various process of saving people in case of sudden cardiac arrest, about Basic Life Support (BLS) by giving high quality CPR. He also demonstrated the method of giving CPR with help of some student volunteers which involves checking the scene and the person, calling for assistance, opening the airways, checking for breathing, chest compression etc. He efficiently discussed all the safety measures to be taken during giving CPR. All the participants enthusiastically participated in every activities and were very happy and satisfied with this induction seminar. They all gave positive and affirmative feedback. The program ended with a vote of thanks which was proposed by Dr. Priyanka Dutta Saha.

Induction Seminar on "Cardiopulmonary resuscitation (CPR)" for teachers, non-teaching staffs and students.

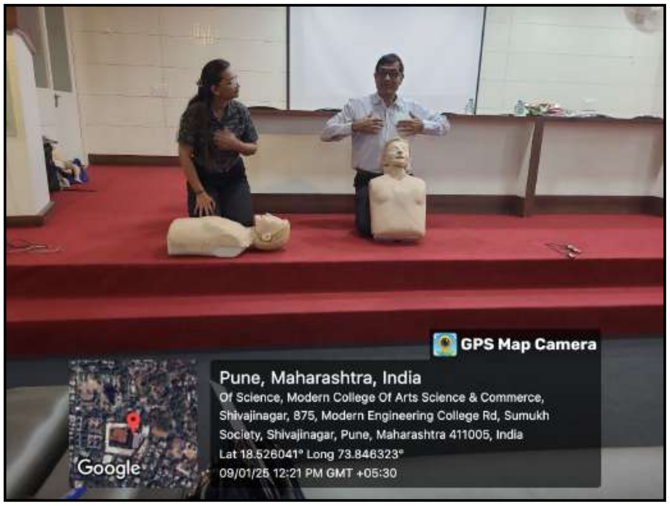

Department of Zoology

Guest Lecture on " Genomes and Ants: Exploring concepts and research opportunities" by Mr. Swapnil Boyane for the students of B.Sc. and M.Sc. Zoology

Department of Zoology and Zoology Association organized a guest lecture on the topic "**Genomes and Ants: Exploring concepts and research opportunities** " for B.Sc. and M.Sc. students on 10th January 2025. The speaker of this lecture was Mr. Swapnil Boyane Ph.D fellow, department of Biological Sciences, Texas Tech University, United States. The guest lecture was coordinated by Dr. Priyanka Dutta Saha, Assistant Professor, Department of Zoology. The guest lecture was attended by more than 40 participants. It was an highly informative and interesting talk where Mr. Swapnil Boyane explained in detail the different concepts and aspects genome study. He also discussed the recent advances in research and different opportunities in the field of genome biology. All the students interacted and their queries were answered. All the participants gave positive and affirmative feedback.

Department of Zoology

Celebration of 'ZOOFEST 2025' by department of Zoology

Report

Department of Zoology in association with Science Association organized an event **'ZOOFEST'** from January 15th -17th, 2025, under the guidance of Head of the Department Dr. B. T. Kalbage. The event was inaugurated by Hon. Dr. R. S. Zunjarrao, Principal, Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-05.

The ZOOFEST started with quiz competition "Zoo-Quiz" on 15th January 2025 which was coordinated by Ms. Netra Kulkarni and was organized by all students of M.Sc. Zoology. Students from 11th, F.Y., S.Y., T.Y.B.Sc. and M. Sc I participated in this quiz competition.

On 16th January 2025 "Zoo-vision" was conducted which included poster and model competition and was coordinated by Dr. P. S. Kudnar and Ms. Gauri Shahane.

On 17th January 2025, ZOOFEST continued with several exciting activities as follows. "ZooLens" Photography and Drawing competition coordinated by Dr.Yugandhar Shinde, a Poem and Essay writing competition coordinated by Ms. Varada Kulkarni, Seminar Presentation competition coordinated by Dr. Priyanka Dutta Saha and Rangoli competition coordinated by Ms. Shilpa Mandlik.

A total of 30 students took part in the poster presentation and displayed posters on different interesting topics. In the model-making competition, 34 students participated, while 19 students joined the photography competition. A total number 8 participants from UG and PG participated and presented their ppt on different interesting topics of life sciences which includes Designer Babies, Artificial Womb, Forest Fire etc. There were 4 participants in the poem competition, 36 students in the essay writing competition, and 5 students in the drawing competition. Teaching staff from different departments were invited as judges for assessing different competitions.

Over 250 students from the Modern High School , along with their teachers, visited the event and appreciated the hard work and creativity of the participating students. Overall the event was successfully conducted. All the students of Junior, UG and PG section enthusiastically participated in this 3-day event of ZOOFEST and gave a positive feedback.

Department of Zoology

Department of Zoology

Department of Zoology

सकाळ

प्राणिशास्त्र प्रदर्शनाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

शिवाजीनगर : प्रदर्शन पाहताना प्राध्यापक आणि विद्यार्थी.

पुणे, ता. १ : शिवाजीनगर येथील मॉडर्न महाविद्यालयातील प्राणिशास्त्र विभागात आयोजित 'झू-फेस्ट' या प्राणिशास्त्रविषयक प्रदर्शनाला विद्यार्थ्यांचा मोठा प्रतिसाद मिळाला.

यात विज्ञान शाखेच्या प्रथम, द्वितीय व तृतीय आणि पदव्युत्तर पदवीच्या दोन्ही वर्षातील विद्यार्थ्यांनी विविध प्रकारची पोस्टर आणि मॉडेल तयार केली होती. वेगवेगळ्या वर्गातील विद्यार्थ्यांनी, तसेच मॉडर्न हायस्कूलच्या सुमारे ३०० विद्यार्थ्यांनी प्रदर्शनास भेट दिली. प्रदर्शनाचे उद्घाटन प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव यांच्या हस्ते झाले. प्रदर्शनासाठी प्राणिशास्त्र विभागाचे प्रमुख डॉ. भारत काळबागे यांनी मार्गदर्शन केले. प्रदर्शनासह 'झू-क्वीझ' ही प्राणिशास्त्रविषयक प्रश्नमंजूषाही आयोजित केली होती, तसेच 'झू व्हिजन' हे मॉडेल आणि पोस्टर सादरीकरण स्पर्धा, फोटोग्राफी, निबंध, कविता, चित्रकला, रांगोळी स्पर्धेचेही आयोजन केले होते. डॉ. पी. एस. कुदनर यांनी पोस्टर प्रदर्शन, डॉ. युगंधर शिंदे यांनी फोटोग्राफी व चित्रकला, प्रा. वरदा कुलकर्णी यांनी निबंध स्पर्धा, प्रा. गौरी शहाणे यांनी मॉडेल व रांगोळी, प्रा. नेत्रा कुलकर्णी यांनी 'झू-प्रश्नमंजूषा', डॉ. प्रियांका सहा यांनी चर्चासत्र आणि डॉ. शुभांगी पुराणिक यांनी कविता वाचन व सादरीकरण स्पर्धेचे समन्वय केले.

Pune, Pune-Today
02/02/2025 Page No. 11

Department of Zoology

A one-day study tour for the UG and PG students of Department of Zoology to BAIF Development Research Foundation based in Urali Kancahan and Chintamani Ganpati Temple Theur on 23rd January 2025.

Department of Zoology organized a one-day study tour for the UG and PG students to BAIF Development Research Foundation based in Urali Kancahan and Chintamani Ganpati Temple Theur on 23rd January 2025.

A total number of 130 UG and PG students took part in the tour who were accompanied by 5 teaching and 3 non-teaching staff members. BAIF Development Research Foundation is a professionally managed non-profit Public Trust, established by a noted Gandhian, Late Dr. Manibhai Desai in 1967, to promote sustainable livelihood in Rural India. The BAIF Development Research Foundation aims in implementing major Nature-positive programmes such as Livestock Development, Natural Resources Management, Agri-Horti-Forestry (*Wadi*) and Agrobiodiversity Conservation for Sustainable Livelihoods and Enriched Environment.

BAIF maintains an elite herd of Jersey and Holstein Friesian breeds at the Central Research Station, Urulikanchan to produce superior bulls for semen collection. The students visited the biotechnological laboratory, milk testing laboratory, sperm preservation and storage laboratory, plant gene bank and plant seed bank. Different staff members of BAIF gave a detailed information about the function and working of these research laboratories. The students as well as the staffs were very happy and contended. The staffs also showed the students the apiculture and vermicompost production units and biogas production unit. Students also saw the nursery management of different varieties of hybrid plants that are produced by the researchers of BAIF.

After spending about 4 hours in BAIF then students and staffs moved to Chintamani Ganpati Temple Theur for darshan. The trip ended with a positive note. All the students safely returned to college at around 6.00 pm. It was a short and successful trip where students and the staff members got wide exposure to different research practices in developing and sustaining rural livelihood.

Department of Zoology

Department of Biotechnology

International Biotechnology congress at Johanna Wittum School, Pforzheim, Germany

10th-17th January 2025

Four students of T.Y.B.Sc. Biotechnology and one student of M.Sc. Biotechnology Part II along with two teachers, Dr. Radhika Velankar and Dr. Mukta Nagpurkar from Department of Biotechnology participated in the International Biotechnology congress which was held in Johanna Wittum School, Pforzheim, Germany from 10th to 17th January 2025. This congress was conducted under the ERASMUS+ program of Europe and had got funding from different sponsoring agencies like Rotary club, Roche diagnostics etc. Our college, Modern college, Shivajinagar was the only institute participating in this congress from India, in other words, we represented India in this international event.

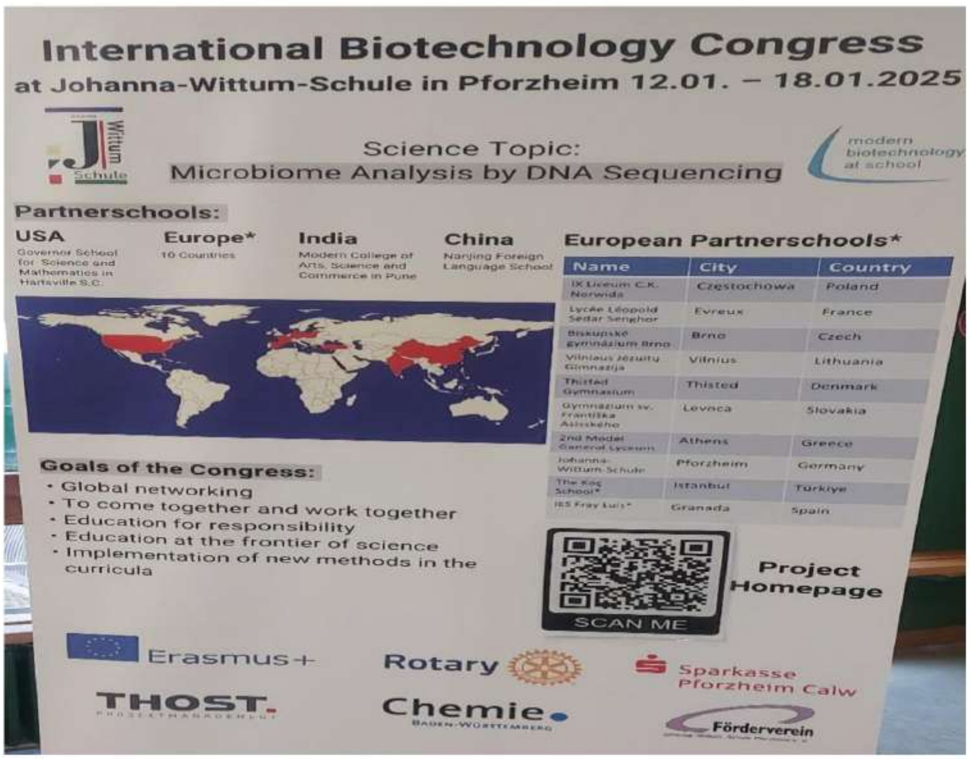

Standee at the conference venue listing the different participating countries and the schools/colleges coming from different countries

On Friday, 10th January, we all reached the Johanna Wittum School for lunch at 1 pm. Dr. Braun welcomed us all and introduced our students with the scientific idea behind the congress. The idea behind this scientific meet was to check whether the microbial population from human skin changes with change in geographic location. The school students were busy doing preparations and putting up notices / boards for the congress. On the day of our arrival, we gave our thumb samples on the NA plate for growth of microbes on them and kept for its incubation. After 2 hours of long scientific and cultural discussions, we all went to our respective host families for stay.

Department of Biotechnology

Next day, that is, on 11th January, we reached school at 9 am and started preparations of mentor teams. Team of students from Czech Republic, Slovakia, Germany, and Lithuania were the mentors for the congress. Dr. Braun oriented us all about the preparations made for the congress and he discussed his plans to be carried out during the congress. The lunch was followed by a mock session for the present participants to understand the arrangements made by the host school. The thumb samples were processed by isolating DNA from it using kit. The isolated DNA was amplified using PCR and gel run was done to confirm whether the DNA samples were amplified and which countries samples were present in abundant amounts. After the gel results, it was evident that the samples taken from Indian thumb had a greater number of microbes than the ones taken from other countries.

On the 2nd day of our arrival in Germany, i.e., 12th January, we all continued doing preparations for the congress and in the evening, a welcome dinner was organized by the school for everyone. 140 participants (students and teachers) from 12 countries had gathered for the dinner in Rabenick hotel near Youth hostel. Dr. Braun welcomed everyone from different countries and expressed his gratitude for being present for the congress in huge numbers.

13th January 2025 marked the first day of the congress which began with an opening ceremony at 9 am. In the ceremony, distinguished personalities expressed their thoughts through speech. Dr. Ulrike Kagerhuber, the headmistress of JWS welcomed everyone in the school. The state secretary, Mr. Volker Schebesta gave his greeting words to us. In this event, schools Music band entertained us all by playing wonderful songs. After the opening ceremony, a group photo with all the participants was taken by a professional photographer outside the school building.

Group photos of 140 participants of the International Biotechnology Congress at Johanna Wittum School

Later, individual country wise photos of participants were also taken.

Department of Biotechnology

Indian team members from Modern College who participated in the Congress

After the photo session, the congress began with the experimental work of pipetting practice. After the pipetting exercise, PCR of the isolated microbiome genome was performed using specific set of primers. Total 40 work groups were created which comprised of two participants from different countries. For two work groups, a mentor student was assigned which helped the groups to perform the experiment properly.

Department of Biotechnology

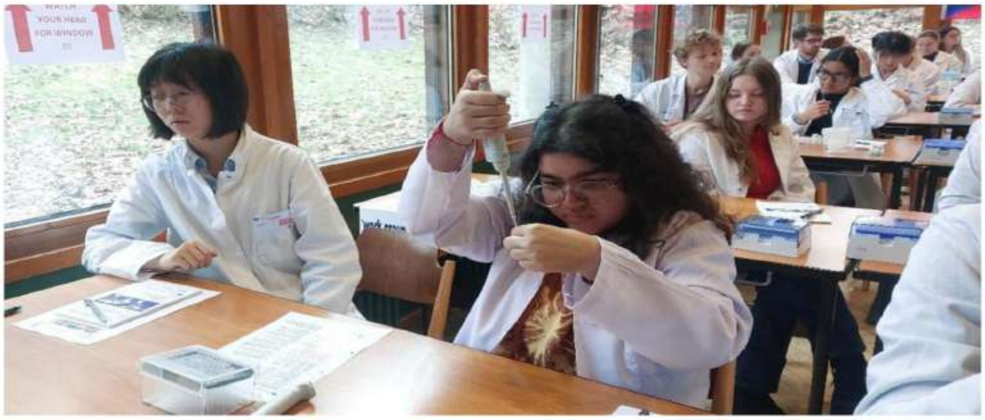

Students from Modern College working in the congress along with their group members under the guidance of their mentors

The lunch break was given after the PCR reaction was set. After lunch, the experts and mentors gave us power point presentations on the topics of the congress like Sequencing, PCR etc. After PCR was complete, 40 samples were subjected to Lonza gel electrophoresis to check for the presence of 16S rDNA gene of 1.5kbps size on the gel. Those groups whose PCR product was at the appropriate length of 1500 bps were selected for further steps of PCR product purification for the next day. Out of total 12 microbiome samples provided to the participants, 5 samples were of Indian participants, three were taken after we all reached Germany and two were taken before we reached Germany.

On 14th January, after the breakfast, the next steps of PCR purification began which ensured that only the 1.5kb fragment of 16S rDNA is purified from other unwanted material. Solid Phase Reversible Immobilization (SPRI) method which utilized magnetic beads was used to purify the required DNA sample. After this step, the DNA library preparation step was done post lunch which mixed DNA samples from 10 groups for ease of processing. The DNA library preparation step was followed by performing Oxford Nanopore sequencing of the 4 samples using the sequencer. This is a third-generation sequencing technique which is a highly sophisticated. The sequencer is a compact machine with a size of a small compass box. It can read 400 nucleotide seconds/minute. The obtained sequence was put in Epi2ME database to identify the organisms and we were given the names of the identified organisms.

On 15th January, we all gathered to prepare a power point presentation of our own group's results. We all were provided with the power point template in which we all put up our result and discuss the results. Few groups got medium results which many groups came up with variety of microorganisms dominant being *S. aureus*.

The five Indian samples screened gave the interesting result of difference in skin inhabitants in Germany and in India. The samples taken in India had *Bacillus* as the dominant species while the same hands sample taken in Germany had *Staphylococcus* population instead of *Bacillus*. Hence, the hypothesis of changing microbial population with change in geographic location proved to be true. The presentations were followed by a small quiz based on the topic of the congress.

Department of Biotechnology

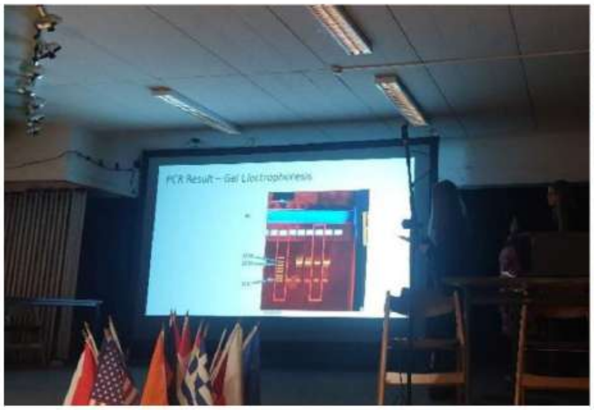

Group wise presentation of the results on the third day of the experiment

After the high tea break, we all took part in the cultural evening in which each country presented themselves in front of other participants. They introduced their country with everyone by quiz, PowerPoint presentations and showing us their local dance steps. Indian team had prepared a presentation to describe the history of India, the cultural diversity of India in terms of historic places, temples, food etc. The Indian students also performed, Powada and said few regional songs. They danced on the Bollywood songs which was thoroughly enjoyed by other participants.

A TYBSc Biotechnology student of our college singing the historic 'powada' at the cultural program

Department of Biotechnology

A TYBSc Biotechnology student of our college introducing India to other participants of the congress through a presentation

A TYBSc Biotechnology student of our college dancing on a classical Bollywood dance at the cultural event of the congress

This day ended at 10 pm after which everyone went to their host families.

On 16th January, Dr. Braun had organized a visit to Roche Pharmaceutical industry in Mannheim for everyone. We all went to Mannheim by bus. There, we were divided in eight groups in two sessions. Each group was taken to a particular location of the company before and after the lunch. The departments that were visited by the congress participants included, Packing department, virtual tour of the company, on site visit of the company, biochemistry laboratory etc. Dr. Martin Haag the CEO of the facility told us about the Roche and expressed a humble gratitude towards us. At 4 pm, we started our return journey to Pforzheim. The teachers were taken to Akropolis hotel for dinner to discuss about the next ERASMUS meeting.

On 17th January we were divided in group of 10-12 people and were taken to different local industries in Pforzheim city or near to the city. Industries like Dentistry, precision machinery, jewellery industry, medical devices manufacturing unit etc were shown to us. We all were then taken to Town hall of Pforzheim where the Mayor of the city welcomed us in the city. We were given a chance to write our institutes name in the book present in the town hall.

Department of Biotechnology

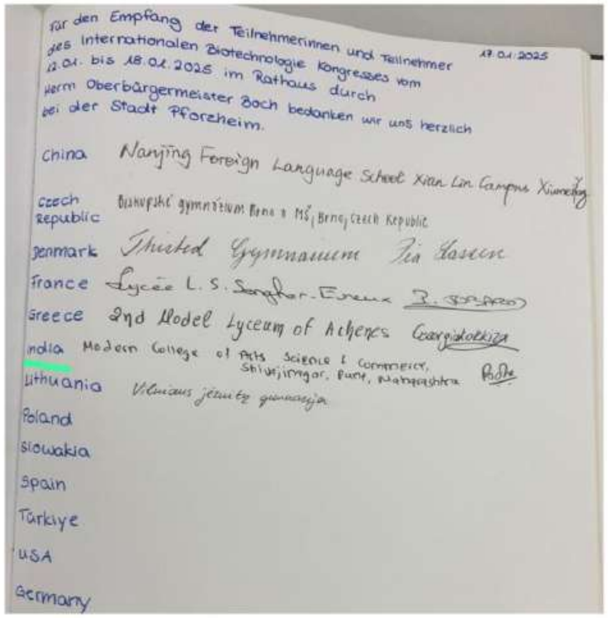

Name of Modern college, Shivajinagar, Pune-05recorded in the Guest Book at Town hall, Pforzheim, Germany

This event was followed by lunch and then a visit to Gasometer. On the way to Gasometer, we saw some interesting monuments like Bertha Benz monument, an orphanage square. Gasometer earlier was a production house of Methan gas which was supplied to whole of Pforzheim city. But now, since it no longer produces any gas, it is now converted into a museum with a 360° picture of amazon forest drawn by Yadegiri Asisi. This place is a visual as well as audio treat where we can go two floors up to see the whole big portrait which is 35 meters high and 40 meter broad.

After the Gasometer visit, we were given free time to shop in the city centre. We met at the Rabenick restaurant again for a farewell dinner. In this event, certificates to different country groups were given and few awards for the mentors were given by the host school. The dinner and the meet ended by biding adieu to all the participants of the congress.

On 18th January, we started our return journey back to India and on 19th January, we reached Mumbai after almost 20 hours long journey.

The event was well organized with good Indian hot meals served each day. The average temperature range was from 0° to -9°C for the whole week when we were there. The accommodation at host families for students and teachers was conformable. Everyone appreciated India's participation in this event. It was a memorable event and a life time experience for all of us.

Department of Marathi

डेक्कन कॉलेज स्नातकोत्तर आणि संशोधन संस्था ही पुण्यातील पुरातत्त्वशास्त्र आणि भाषाशास्त्रांत संशोधन करणारी संस्था आहे. या संस्थेची स्थापना ६ ऑक्टोबर, इ.स. १८२१ रोजी झाली होती.या संस्थेला मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय शिवाजीनगर पुणे - ५ येथील मराठी विभागातील विद्यार्थ्यांसोबत भेट दिली. भाषाशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. सोनल कुलकर्णी- जोशी मॅडम, डॉ. राहुल म्हैसकर सर, श्री. संजय बांगर सर, प्रा.संभाजी जाधव सर यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.मराठीच्या बोलींचे सर्वेक्षण प्रतिमांकन व आलेखन या प्रकल्पाबद्दल उपयुक्त माहिती याठिकाणी देण्यात आली. भाषाशास्त्र विभाग आणि मॉडर्न महाविद्यालयाचा मराठी विभाग यांच्यामध्ये यापूर्वी सामंजस्य करार संपन्न झालेला आहे. या अंतर्गत अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शन यावेळी करण्यात आले.

Dr. Vaijayantimala Jadhav
Department of Marathi
Dt. 10.1.2025

Department of Marathi

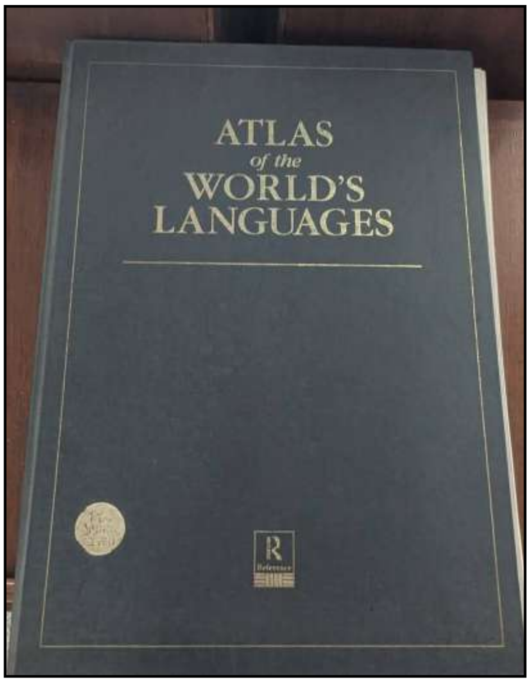

Department of Marathi

Visit of External Auditor Dr.Tukaram Rongate during Academic and Administrative Audit of the Department of Marathi on 19.1.2025

Department of Marathi

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे

मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर,पुणे ५

मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा

१४ जानेवारी २०२५ ते २८ जानेवारी २०२५

मराठी विभागाच्या वतीने शासन निर्णयाप्रमाणे मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा १४ जानेवारी २०२५ ते २८ जानेवारी २०२५ या कालावधीत साजरा करण्यात आला. या कालावधीत पुढील कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले.

१. वक्तृत्व स्पर्धा

२. निबंध स्पर्धा

३.काव्य वाचन स्पर्धा

४. दुर्मिळ पुस्तक प्रदर्शन

५. काना मात्रा विरहित शब्द स्पर्धा

६.अस्खलित मराठी बोलण्याची स्पर्धा

७.पोस्टर स्पर्धा

मराठी विभागाच्या वतीने वक्तृत्व स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. यामध्ये अनेक विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.वक्तृत्व स्पर्धेचे विषय खालीलप्रमाणे होते.या स्पर्धेचे समन्वयक डॉ.गजानन अपिने होते. मराठी विभागात काव्यवाचन स्पर्धा घेण्यात आली.या स्पर्धेचे समन्वयक डॉ.सुरेश रासकर होते.काना मात्रा विरहीत शब्द स्पर्धेचे समन्वयक म्हणून डॉ.सारिका थोरात यांनी काम केले.

स्पर्धेचे विषय :

१) मराठी भाषा : वसा आणि वारसा

२) संत तुकाराम : मराठीचा महाकवी

३) समाजमाध्यमे : संवाद की विसंवाद

४) विज्ञान आणि संस्कृती : समन्वयाच्या दिशा

सर्व स्पर्धेसाठी मराठी विभागप्रमुख डॉ.निशा भंडारे यांनी मार्गदर्शन केले. विभागाच्या वतीने ग्रंथ परीक्षण स्पर्धा आयोजित करण्यात आली.याचे समन्वयक म्हणून डॉ.वैजयंती जाधव यांनी काम पहिले.या स्पर्धेमध्ये खालील तीन क्रमांकांना पारितोषिक देण्यात आले.

ग्रंथ परीक्षण स्पर्धा-

१. प्रथम क्रमांक -
   १. विशाल परशराम मात्रे (द्वितीय वर्ष कला)

Department of Marathi

२. द्वितीय क्रमांक (विभागून) -

१. आयोध्या शिवाजी लिखे (प्रथम वर्ष कला)

३. तृतीय क्रमांक

१. पार्थ विजय धेंडे (तुतीय वर्ष विज्ञान)

मराठी विभागाच्या वतीने निबंध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.याचे समन्वयक म्हणून प्रा.विनोद पवार यांनी काम पहिले या स्पर्धेत विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. त्याचे विजेते पुढीलप्रमाणे आहे.

१) काजल विठ्ठल डोंगरे (प्रथम वर्ष कला) क्रमांक पहिला

२) हर्षदा अरुण मते (द्वितीय वर्ष कला) क्रमांक दुसरा

३) स्नेहल रमेश घोडके (प्रथम वर्ष कला) क्रमांक तृतीय

उत्तेजनार्थ :

१) मयूर संपत तायडे (एम.ए. मराठी प्रथम वर्ष) उत्तेजनार्थ

२) साक्षी बाजीराव शिळीमकर (प्रथम वर्ष बी.सी.ए) उत्तेजनार्थ

मराठी विभागप्रमुख डॉ.निशा भंडारे यांनी अस्खलीत मराठी बोलण्याची स्पर्धा आयोजित केली . त्याचे विजेते खालीलप्रमाणे

१. प्रज्ञा विठ्ठल दानवले, तृतीय वर्ष विज्ञान , जैव तंत्रज्ञान विभाग

२. सेजल सुनील वाघमारे, तृतीय वर्ष कला, मराठी

३. श्रावणी बाबासाहेब चव्हाण, द्वितीय वर्ष कला,मराठी

४. काजल महादेव मंडलवार

मराठी विभागाच्या वतीने काव्यवाचन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.

काव्य वाचन/सादरीकरण स्पर्धा-

१. जान्हवी हजारे (प्रथम वर्ष विज्ञान)

२. कौस्तुभ कुलकर्णी (प्रथम वर्ष कला)

३. नंदिनी शिंदे

उत्तेजनार्थ सागर म्हस्के

पोस्टर्स स्पर्धा -

१. प्रथम क्रमांक -

१. नंदिनी कांतीलाल शिंदे (प्रथम वर्ष कला)

२. द्वितीय क्रमांक (विभागून) -

१. प्रतिक अहिवळे (प्रथम वर्ष कला)

३. तृतीय क्रमांक

१. मानसी माणिक कोळपे (द्वितीय वर्ष कला)

Department of Marathi

वक्तृत्व स्पर्धा निकाल

१. प्रथम क्रमांक -
   १. अभिषेक कोळी (प्रथम वर्ष कला)

२. द्वितीय क्रमांक (विभागून) -
   १. किशोर कांबळे (राज्यशास्त्र एम ए प्रथम वर्ष)
   २. किशोर दुबे (राज्यशास्त्र एम ए प्रथम वर्ष)

३. तृतीय क्रमांक
   १. मृदुल थोरात (तृतीय वर्ष विज्ञान)

४. उत्तेजनार्थ
   १. कौस्तुभ कुलकर्णी
   २. मेघा खंडाळे

मराठी विभागाच्या वतीने पुस्तकांचे प्रदर्शन २७ जानेवारी २०२५ रोजी आयोजित करण्यात आले. यावेळी मराठी विभागप्रमुख डॉ.निशा भंडारे यांनी विद्यार्थ्यांना पुस्तकांचे महत्त्व या विषयावर मार्गदर्शन केले.कार्यक्रमाचा समारोप आणि पारितोषिक वितरण डॉ.शुभांगी पुराणिक यांच्या हस्ते झाले. या कार्यक्रमांचे आयोजन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.राजेंद्र झुंजारराव , उपप्राचार्य डॉ.अंजली सरदेसाई, डॉ.विलास कांबळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आले.

डॉ.वैजयंती जाधव
कार्यक्रम समन्वयक

डॉ.निशा भंडारे
मराठी विभागप्रमुख

Department of Marathi

Marathi Bhasha Pandarwadha Prize Distribution

Department of Marathi

Department of Marathi

Department of Marathi

Department of Computer Science

Progressive Education Society's

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)

Shivajinagar, Pune-5

Department of Computer Science

Organizes a Three Days Workshop on

'Soft Skills Development' by Alchemize Consultancy

Dates: 6th, 7th & 8th Jan 2025

Time: 11.00 am To 1.00 pm, 2:00 pm To 4:00 pm

Venue: G.S. Lata Mangeshkar Sabhagruha(New Assembly Hall),

Modern College of Arts, Science and Commerce(Autonomous),

Shivajinagar, Pune-5

Audience: M.Sc. Computer Science, Part II &

M.Sc. Computer Application, Part II students

Prof. Meghmala Patil
Coordinator,
M.Sc. Comp. Sci.

Prof. Dr. K.R. Salla
Coordinator,
M.Sc. Comp. Appln.

Prof. S. S. Deshmukh
Vice-Principal,
Head, Dept. of Comp. Sc.

Department of Computer Science

P.E. SOCIETY's
MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE (AUTONOMOUS)
SHIVAJINAGAR, PUNE-411005

DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

REPORT ON 'SOFT SKILLS' WORKSHOP
6, 7, 8 Jan 2025

A three days Workshop on 'Soft skills' development was organized by 'Department of Computer Science' on 6th, 7th, 8th Jan 2025 under the guidance of our Vice Principal & Head, Department of Comp. Sc. respected, Prof. S.S. Deshmukh Sir and Placement Coordinator, Prof. M. S. Suryawanshi Mam. The Workshop was conducted by Achemize Consultancy with the Trainer, Mr. Ashutosh Phadke. Director of Alchemize, Ms. Siddhi Sathe was present for the commencement and concluding session.

Objectives of the Workshop:

- To improve communication skills in both professional and personal settings
- To develop leadership and teamwork abilities

To improve time management, adaptability, and decision-making
Sessions were conducted from 11 am to 1 pm, 2 pm to 4 pm in New Assembly hall.

Following topics were covered:

1) Writing a Resume
2) Exploring employment opportunities
3) Researching company and job
4)Telephone, video, email etiquettes
5) Stress Management and Time Management
6) Body Language
7) Professional etiquettes
8) Dining etiquettes

About 60 students of Dept. of Comp. Sc. attended and also participated in these sessions.

Student Feedback

- **Positive Feedback**: Most participants appreciated the interactive nature of the workshop and the real-world applications of the skills discussed. The team-building exercises were particularly well-received as they encouraged teamwork in a fun and engaging way

Areas for Improvement: Some participants requested more subject specific Trainer who could help them prepare a CV and face Interviews in the IT Industry. Job search in IT Industry could be taught in a better way. Mock Interview by HR Manager could have provided an additional insight

Conclusion

The Soft Skills Workshop was a valuable learning experience that engaged students and provided them with practical tools to improve both their personal and professional lives. The session highlighted that soft skills are crucial for success in our career and can significantly enhance workplace dynamics. Participants acquired a better understanding of how to apply these skills in real-world situations.

Dr. Kalyani Salla worked as a Coordinator for conduction of this workshop

Prof. S.S. Deshmukh
[Vice Principal & Head,
Department of Computer Sc.]

Department of Computer Science

Science Association and Department of Computer Science

Progressive Education Society's

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)

Shivajinagar, Pune-5

Science Association and

Department of Computer Science

Organize a session on

'The role of Artificial Intelligence in Modern Research'

Speaker: Dr. Shraddha Pandit,
Head, Department of Artificial Intelligence and Data Science,
Dean, Student Progression and Industry Relation,
Modern College of Engineering,
Shivajinagar, Pune – 5.

Date: 24th Jan 2025

Time: 11.00 am

Venue: G.S. Lata Mangeshkar Sabhagruha(New Assembly Hall),
Modern College of Arts, Science and Commerce(Autonomous),
Shivajinagar, Pune-5

Audience: M.Sc. Part I & Part II students and Staff members

IMP NOTE: Please be seated in the New Assembly Hall by 10:45 am

The session will help to work on 'Research Project' in Sem III & Sem IV of M.Sc.

Dr. Kalyani Salla	**Prof. S.S. Thengadi**	**Prof. S.S. Deshmukh**	**Dr. R.S. Zunjarrao**
[Chairperson, Science Association]	**[Vice-Principal, Science Faculty]**	**[Vice-Principal, Administration]**	**[Principal]**

P.E. SOCIETY's
MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE (AUTONOMOUS)
SHIVAJINAGAR, PUNE-411005

SCIENCE ASSOCIATION

REPORT

Session conducted on 'The role of AI in Modern Research' 24th Jan 2025
By Dr. Shraddha Pandit, Head, Department of AIDS,
Dean, Student Progression and Industry relations, Modern College of Engineering,
Shivajinagar, Pune: 5.

A session was conducted on 'The role of AI in Modern Research' on 24th Jan 2025 by Dr. Shraddha Pandit, Head, Department of AIDS, Dean, Student Progression and Industry relations. The session was organized by Science Association with Department of Computer Science.

Objectives of the session:

- To help identify Research topics and promote interdisciplinary Research
- To know the tools used in Artificial Intelligence
- To identify the application areas of Artificial Intelligence
- Know how Artificial Intelligence processes Data
- Exploring publication opportunities for Student Researchers

Dr. Shraddha Pandit began the session with identification of Research topic, role of Artificial Intelligence, Data Science in Research. She further discussed the essential programming languages for Artificial Intelligence development. She elaborated the steps of how Artificial Intelligence processes data from data collection, data preprocessing, data annotation, model selection and training, model validation, model testing, model deployment, insights and analysis, interpretation of results and feedback. She further discussed the tools used in model training with TensorFlow, Pytorch and Google colab. Model testing and deployment with Google Cloud AI platform, Microsoft Azure ML AWS SageMaker Debugger was discussed. Difference between generative and discriminative AI was conferred.

Real world applications of Artificial Intelligence in selfdriven cars, healthcare, education, finance, retail, transportation, manufacturing, agriculture, entertainment, smart cities and Defense and Security were discussed.

Science Association and Department of Computer Science

Student Feedback

- **Positive Feedback**: Almost all participants appreciated the contents of the talk. They reported for the session before time. The students were attentive throughout the session and asked their queries at the end of the session. About 138 students from various Departments of M.Sc. and 8 staff members attended the session.
- **Areas for Improvement**: None. More sessions of this kind should be conducted

Conclusion

- The session on ' The role of Artificial Intelligence in Modern Research' provided valuable insights into the current trends of AI technologies and their growing influence across various sectors. The session has greatly enriched the knowledge of our students. The topic selection process, AI tools available, importance of good literature review and the process of exploring good publication opportunities for Students will help our students to carry out 'Research Project' in Sem III and Sem IV effectively.

Dr. Kalyani Salla, Chairperson of Science Association worked as a Coordinator for conduction of this session.

Dr. Kalyani Salla
Chairperson,
Science Association
MCASC, Pune:5

Science Association and Department of Computer Science

Science Association: 'Campus Tour' and 'Career Guidance' activity

P.E. Society's **[For Students]**

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-5

Date: 17/01/2025

IMPORTANT NOTICE

Junior College Students visit to Senior College Lab and Departments

This is to inform students from above classes, 11th & 12th Std. of Modern Junior College, Shivajinagar, Pune:5 that a visit has been scheduled to our Senior College Science Labs and Departments of Modern College of Arts, Science and Commerce(Autonomous), Shivajinagar, Pune 5 on **Monday, 20th Jan 2025 from 12:00 pm to 2:00 pm**. This activity has been planned under 'Campus Tour' suggested by Savitribai Phule Pune University.

Staff members from various Departments will show the instruments, machines, fossils, charts and show demo of various Projects in their Department and will also provide information such as Patents owned by Staff members and students of your Department.

Visit to following Departments has been scheduled as mentioned below.

	Chemistry	BioTech	Animation	Physics	Electronics	Botany	Zoology	Microbiology
XI, Div C	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm
XI, Div D	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm
XI, Div E	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm
XI, Div F	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm
XII, Div C	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm
XII, Div D	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm
XII, Div E	1: 30 pm	1: 45 pm	2:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	2:30 pm
XII, Div F	1:45 pm	2:00 pm	2:15 pm	12: 30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1:15 pm	1:30 pm

17/1/25

Dr. Kalyani Salla [Chairperson, Science Association]

Dr. Anjali Sardesai [Vice-Principal, Administration]

Prof. S.S. Thengadi [Vice-Principal, Science Faculty]

Dr. R.S. Zunjarrao [Principal]

Science Association: 'Campus Tour' and 'Career Guidance' activity

P.E. SOCIETY's
MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE (AUTONOMOUS)
SHIVAJINAGAR, PUNE-411005

SCIENCE ASSOCIATION

REPORT
'Campus Tour' and 'Career guidance' activity

As per the guidelines received from Savitribai Phule Pune University a 'Campus Tour' activity was conducted on 20th Jan 2025 for class 11th and 12th students of Modern Junior College, Shivajinagar, Pune 5. A 'career guidance' session was also conducted by Prof. S.S. Thengadi on 17th Jan 2025 for class 11th and 12th students of Modern Junior College, Nigdi.

Objectives of the session:

- To know various facilities and infrastructure available in Senior College
- To help students identify options for higher studies

To promote interdisciplinary learning

Campus Tour

Students of Modern Junior College, Shivajinagar, Pune 5 visited various Departments of Senior Wing of Modern College of Arts, Science and Commerce(Autonomous), Shivajinagar, Pune 5.
Around 80 students visited various Departments and Labs. Staff members from various Departments demonstrated instruments, machines, fossils, charts and showed demo of various Projects. Information of Patents owned by Staff members and students of your Department was given to students.

Career Guidance session

A 'career guidance' session was conducted by Prof. S.S. Thengadi, Head, Department of Physics, Modern College of Arts, Science and Commerce(Autonomous), Shivajinagar, Pune 5 on 17th Jan 2025 for class 11th and 12th students of Modern Junior College, Nigdi. The talk included guidelines for Stream selection, features of National Education Policy, preparation for various competitive exams.

Dr. Kalyani Salla, Chairperson of Science Association worked as a Coordinator for conduction of 'Campus Tour' activity.

Dr. R.S. Zunjarrao
Principal,
Modern College of Arts, Scie9nce and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar,
Pune:5

Science Association: 'Campus Tour' and 'Career Guidance' activity

Science Association:'Campus Tour' and 'Career Guidance' activity

Prof. S.S. Thengadi, Head, Department of Physics, Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune 5, delivered a talk on Career guidance at Modern Junior College, Nigadi

Science Association: 'Campus Tour' and 'Career Guidance' activity

Department of Performing Arts

SINGING KABIR – PUNE KABIR FESTIVAL 2025

Workshops – 24th-25th Jan

REPORT

The Department of Performing Arts, Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune - 5 in collaboration with **Baithak Foundation** organised a two-days' workshop on 24th - 25th Jan (12.30 to 4 pm on both days) as part of the 3rd **Pune Kabir Festival 2025** on **'Singing Kabir'** by **Dr. Pushkar Lele** and **Shri. Mandar Karanjkar**. The event was free and open to all explorers of music and spirituality.

Baithak Foundation is a not-for-profit organisation that facilitates deep engagement with Indian traditional art forms like music and dance, enabling diverse experiences and meaningful conversations, supporting practitioners and building a thriving community that values art. Baithak's flagship initiative, The APT Project makes Indian traditional music and dance accessible to 3000+ children from the most marginalised communities in India. With an ever-growing network of 250+ young artists, they curate chamber concerts, thematic events, symposiums and festivals.

Pune Kabir Festival is a community-led initiative to connect with and celebrate the poetry of Kabir and other saints. Facilitated by Baithak Foundation, Pune Kabir Festival brings together individuals, educational institutes and cause-driven organisations to reflect on the wisdom of saints and get clues to address our current challenges.

The workshop saw active participation by the students of our department as well as music lovers, seekers and Kabir lovers from the city. On the first day, Dr. Lele gave a brief presentation on the background, context and philosophy of Kabir and the idiom of Nirguni Bhajans that came into being as a result of the work of Pt. Kumar Gandharva. He then taught 5-6 Nirguni bhajans of Kumar ji and also explained their meaning and philosophy. On the following day, Mandar ji taught 3-4 self-composed bhajans of Kabir. He was accompanied on the tabla by our staff Shri. Shripad Shirwalkar Sir and on the harmonium by our student Suranjan Jaybhaye. The programme was conducted under the able guidance of respected Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir, at whose hands the artists were felicitated.

Dr. Pushkar Lele
Head, Performing Arts

Department of Performing Arts

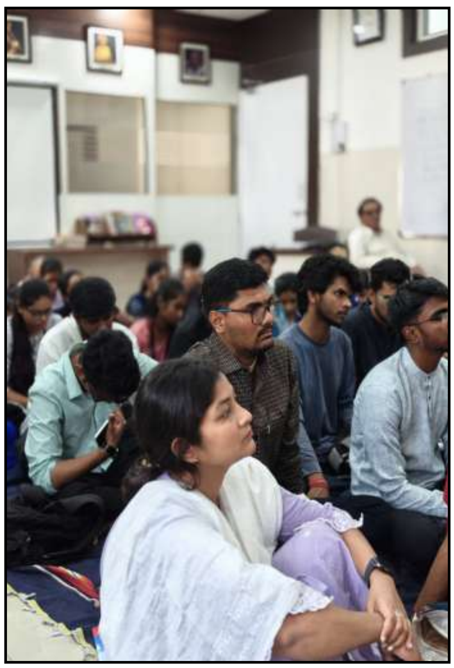

Department of Performing Arts

Department of Performing Arts

Department of History

Department of History

On 30.1.2025, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 displayed books on 'Marathi Sahitya aani Sabhyatecha Utsav (मराठी साहित्य आणि सभ्यतेचा उत्सव)' under the 'Iti (इति)' Festival of Department of History.

Professor Dr. Rajesh Kulkarni, Head, Department of History ; Dr. Priyanka Joshi More ; Prof. Manasi Bhosale, Dr. J. Deshmukh, Dr. S. Kshirsagar and the UG and PG students of the Department of History visited the library to see the Display of Books. Dr. Rajesh Kulkarni emphasized the golden history of marathi literature from ancient times, trends in marathi literature and language, importance of reading print books etc. Along with the Display of Books, other events organised under 'Iti (इति)' festival were Marathi Sangeet, Exhibition of Photos and Traditional Marathi Cuisine (मराठी खाद्यसंस्कृती). The students made several delicacies like पेरूची कोशिंबीर, कोथिंबीर वडी, उकडीचे मोदक, तळलेले मोदक, शिरा, कणकेचे थालीपीठ etc.

Thank you to the entire Department of History Staff and students for organising the 'Iti (इति)' festival so nicely and for inviting us to taste the delicacies.

Regards,

Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian,
Modern College of Arts, Science and
Commerce (Autonomous), Shivajinagar Pune-5.

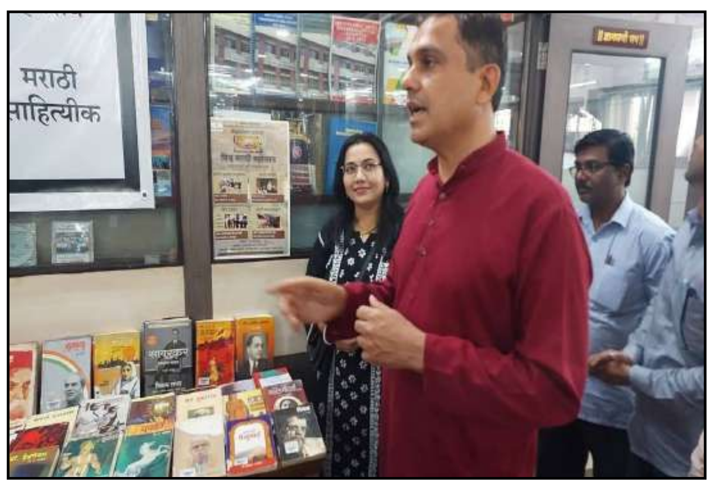

Department of History

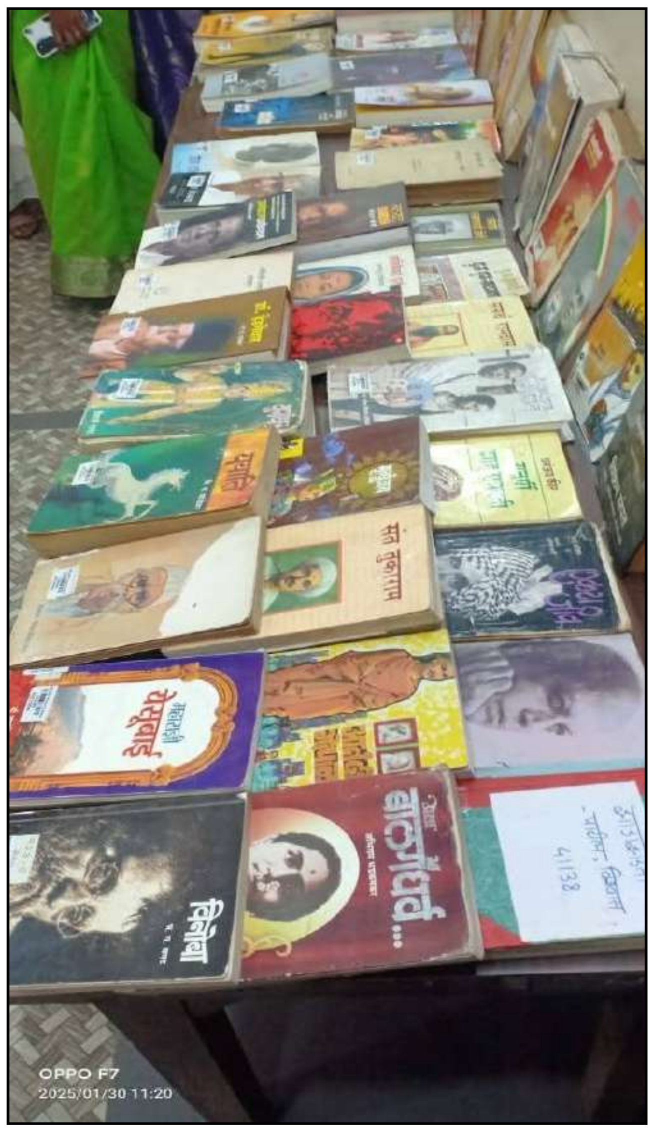

Department of History

Department of Hindi

हिंदी विभाग में लेखक डॉ. वीरेंद्र यादव, (दिल्ली) की भेंट

दिनांक 30 जनवरी 2025 को हिंदी के सुप्रतिष्ठित लेखक डॉ. वीरेंद्र यादव (दिल्ली) का आगमन हुआ। वीरेन्द्र यादव हमारे समय के हिन्दी के प्रख्यात समालोचक हैं, खासकर कथा आलोचना में वह बराबर सक्रिय रहे हैं। साथ ही वे जुझारू, निर्भीक बौद्धिक हैं, जो अपनी बात बेहद साफगोई से रखते हैं।

डॉ. प्रेरणा उबाळे
अध्यक्ष, हिंदी विभाग

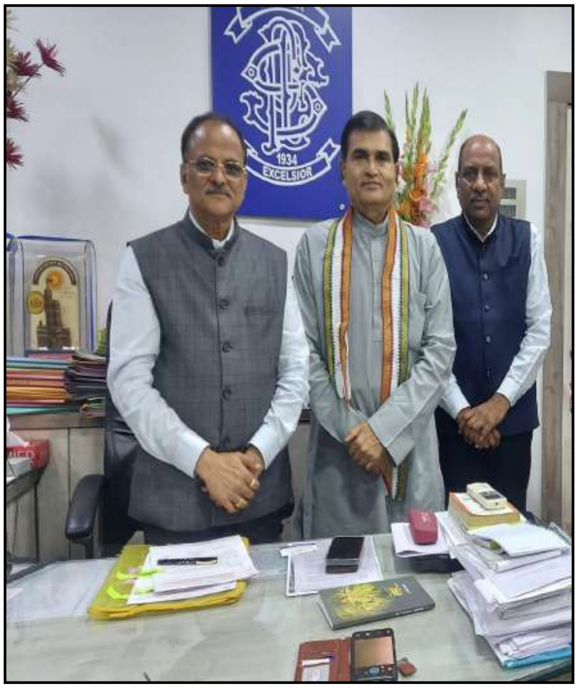

Department of Hindi

Department of Hindi

मराठी नाट्यकोश के हिंदी अनुवाद भेंट रूप में प्राप्त

सुप्रतिष्ठित मराठी नाटककार तथा मॉडर्न महाविद्यालय, पुणे 05 के मराठी विभाग के पूर्व अध्यक्ष वि.भा. देशपांडे जी द्वारा लिखित मराठी नाट्यकोश (भाग 01 और 02) के हिंदी अनुवाद उनकी सुपुत्री विशाखा पंडित (दुबई) ने गुरूवर्य स्व. शंकरराव कानिटकर हिंदी विभागीय ग्रंथालय और मॉडर्न महाविद्यालय के ग्रंथालय को भेंट स्वरूप भेजें। वि.भा. देशपांडे जी ने 50 से अधिक साहित्य रचनाओं से मराठी साहित्य को समृद्ध किया। मराठी साहित्य जगत के अनेक सर्वोच्च सम्मान उन्हें प्राप्त हुए थे।

डॉ. प्रेरणा उबाळे
अध्यक्ष, हिंदी विभाग

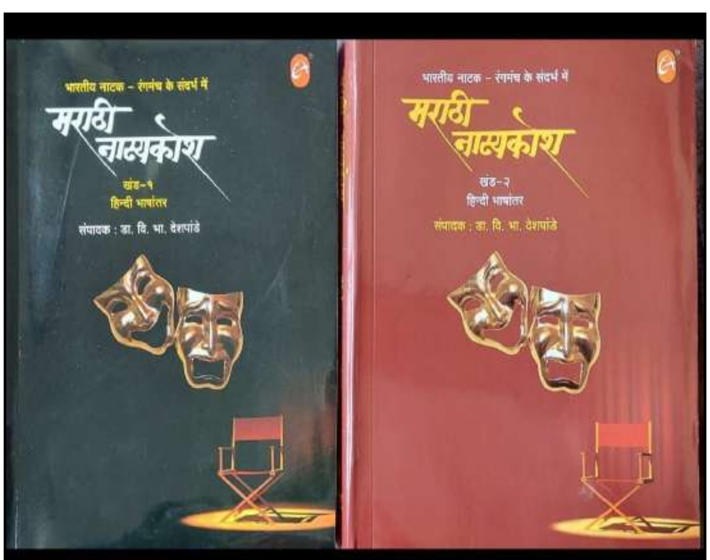

Department of Animation

ऑरा प्रदर्शनास कलारसिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद

पुणे,

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी संचलित मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), शिवाजीनगर, पुणे ५ येथील ॲनिमेशन विभागातर्फे आयोजित 'ऑरा' या कलाप्रदर्शनास कलारसिक विद्यार्थी, पालक, शिक्षक तसेच पुणेकर नागरिकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. या प्रदर्शनाचे उद्घाटन मॉडर्न महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव यांच्या हस्ते झाले. याप्रसंगी ॲनिमेशन विभाग प्रमुख व उपप्राचार्य डॉ. अंजली सरदेसाई, प्रा. संजय ठेंगडी, डॉ. शुभांगी पुराणिक, डॉ. शिल्या मुजुमदार तसेच ॲनिमेशन विभागाचे शिक्षक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्नित बी.एम.सी.ॲनिमेशान एम.एम.सी.ॲनिमेशन आणि बी.व्होक, ॲनिमेटर या पदवी अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांनी साकारलेल्या कलाकृती या प्रदर्शनात मांडण्यात आल्या. 'ऑरा' या वार्षिक कलामहोत्सवाचे हे अकरावे वर्ष आहे. विद्यार्थ्यांच्या संकल्पनेतून दरवर्षी एका विशिष्ट थीम वर आधारित कलाकृती प्रदर्शनात समाविष्ट असतात. या आधी 'हॅरी पॉटर', 'नॉस्टॅल्जिया', 'कॉमिक्स' अशा थीम्स वर आधारित प्रदर्शने साकारण्यात आली. यंदाच्या वर्षी 'गेमिंग' या थीम वर आधारित कलाकृती साकारण्यात आल्या.

'ऑरा' कलामहोत्सवाचा एक भाग म्हणून 'यूबी सॉफ्ट' या कंपनीचे गेम डेव्हलपर श्री. ध्रुव मोडक यांचे गेमिंग क्षेत्रात करिअरच्या संधी या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. याशिवाय प्रदर्शनात व्हीएफएक्स बूथ, व्हीआर बूथ, गेमिंग झोन, सेल्फी बूथ यांचाही समावेश होता. यानिमित्त आयोजित फोटोग्राफी आणि चित्रकल स्पर्धेला महाविद्यालयाच्या इतर विभागांतील विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

Department of Animation

Webinar/ Conference attended by faculty members during January 2025

Dr. Amrita Priyam, Department of Economics attended One Day National Conference and presented a Research Paper organized by The Department of Economics of the College in collaboration with the Directorate of Higher Education, Government of Goa on 11th January 2025

GOVERNMENT COLLEGE, BORDA-MARGAO, GOA(AUTONOMOUS)

Accredited by NAAC with Grade A (CGPA of 3.12 on a 4 Point Scale)

CERTIFICATE

Dr. Amrita Priyam, Assistant Professor of Economics, Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5, attended and presented a Research Paper titled

" Ramification of Social Media on Consumer Behavior in Rural India"

At the One Day Multidisciplinary National Conference on

DIGITAL DIALOGUES: SOCIAL MEDIA AND SOCIETY

Organized by the Department of Economics of the College in collaboration with the Directorate of Higher Education, Government of Goa, on the 11th of January 2025.

Ms. Vembly M. Colaco
Assistant Professor of Economics,
Conference Jt. Co-ordinator

Dr. Elizabeth J. Henriques
Associate Professor of Economics
Conference Co-ordinator

Prof. (Dr.) F.M.Nadaf
PRINCIPAL

Congratulations

Dr. Amrita Priyam, Department of Economics attended One Day National Conference and presented a Research Paper organized by The Department of Economics of the College in collaboration with the Directorate of Higher Education, Government of Goa on 11th January 2025

Dr. Nisha Bhandare, Head, Department of Marathi participated in General Knowledge Quiz Competition held between 14th to 28th January 2025

इंद्रायणी विद्या मंदिर संस्थेचे,
इंद्रायणी महाविद्यालय,
तळेगाव दाभाडे, ता. मावळ, जि. पुणे - ४१०५०७
मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडयानिमित्त (दि. १४ ते २८ जानेवारी २०२५)
मराठी विभाग आयोजित
सामान्य ज्ञान प्रश्नमंजुषा स्पर्धा
प्रमाणपत्र

लाभले आम्हास भाग्य बोलतो मराठी...
आमुच्या कुलाकुलात नांदते मराठी।
येथल्या फुलाफुलात हासते मराठी।
येथल्या दिशादिशात दाटते मराठी।
येथल्या नगानगात गर्जते मराठी।
लाभले आम्हास भाग्य बोलतो मराठी...

प्रमाणित करण्यात येते की, प्रा.डॉ. निशा भंडारे आपण इंद्रायणी महाविद्यालय, तळेगाव दाभाडे, ता. मावळ, जि. पुणे येथील मराठी विभागाने दि. १४ ते २८ जानेवारी २०२५ दरम्यान मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडयानिमित्त 'सामान्य ज्ञान प्रश्नमंजुषा स्पर्धे'चे आयोजन केले होते. सदर स्पर्धेत आपण सक्रिय सहभाग घेतला. आपल्या या सहभागाबद्दल आपणास हे प्रमाणपत्र सन्मानपूर्वक प्रदान करण्यात येत आहे.
भविष्यातही आपण मराठी भाषेच्या जतन व संवर्धनासाठी आपले यथोचित योगदान देउन मराठी भाषेच्या अभिवृद्धिसाठी प्रयत्न कराल, अशी अशा बाळगतो.
आपल्या पुढील वाटचालीसाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा!

डॉ. संदीप रतन कांबळे
कार्यक्रम समन्वयक

डॉ. विजयकुमार खंदारे
मराठी विभाग

डॉ. संभाजी मलघे

Made for free with Certify'em

Congratulations

Dr. Shantashree Sengupta, Librarian participated in the National Webinar organized by the Indian Association of Teachers of Library and Information Science, Department of Library and Information Science, Tumkur University, Tumkuru on 19th January 2025

IATLIS 1969

CERTIFICATE OF PARTICIPATION

This certificate is presented to:
Ms./Mr./Mrs./Dr./Prof./:

Dr. Shantashree Sengupta

for the Participation in the "IATLIS National Webinar on "Effortless Research Document Preparation: Harnessing the Power of MS Word" organized by the Indian Association of Teachers of Library and Information Science (IATLIS), Dept. of Library and Information Science, Tumkur University, Tumakuru on 19/01/2025.

Prof. Ramesha
President

Prof. Keshava
General Secretary

Congratulations

Dr. Prabhakar Varade, Department of Electronic Science participated in the One Day National Conference at SPPU on 23rd January 2025

Congratulations

Faculty Members Invited as Resource Person in January 2025

Dr. Prerana Ubale Head, Department of Hindi invited as Resource Person at Poona College of Arts, Science and Commerce Camp, Pune on 3rd January 2025

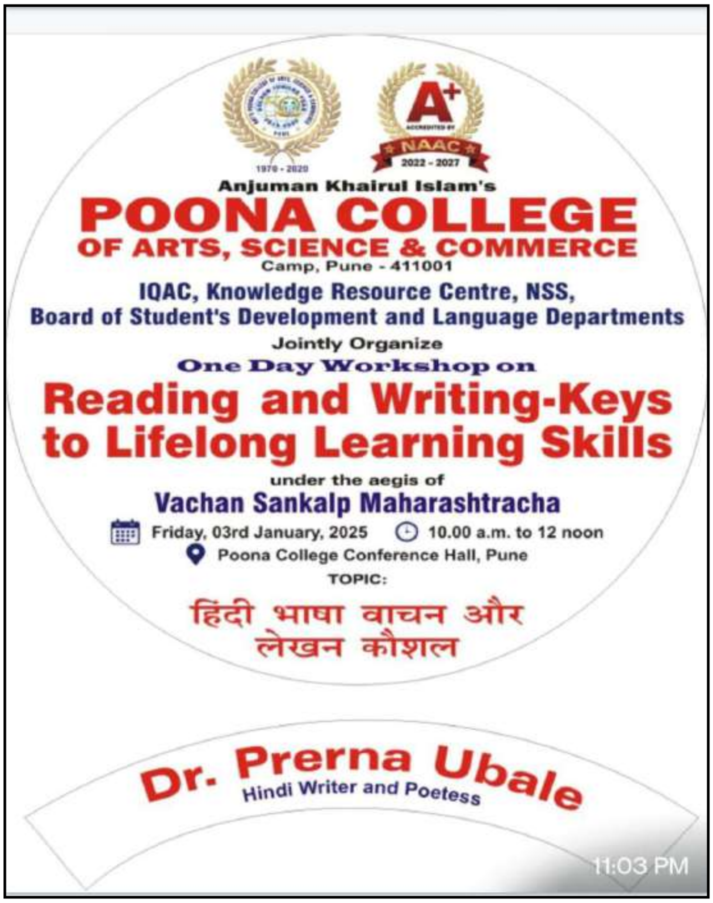

Congratulations

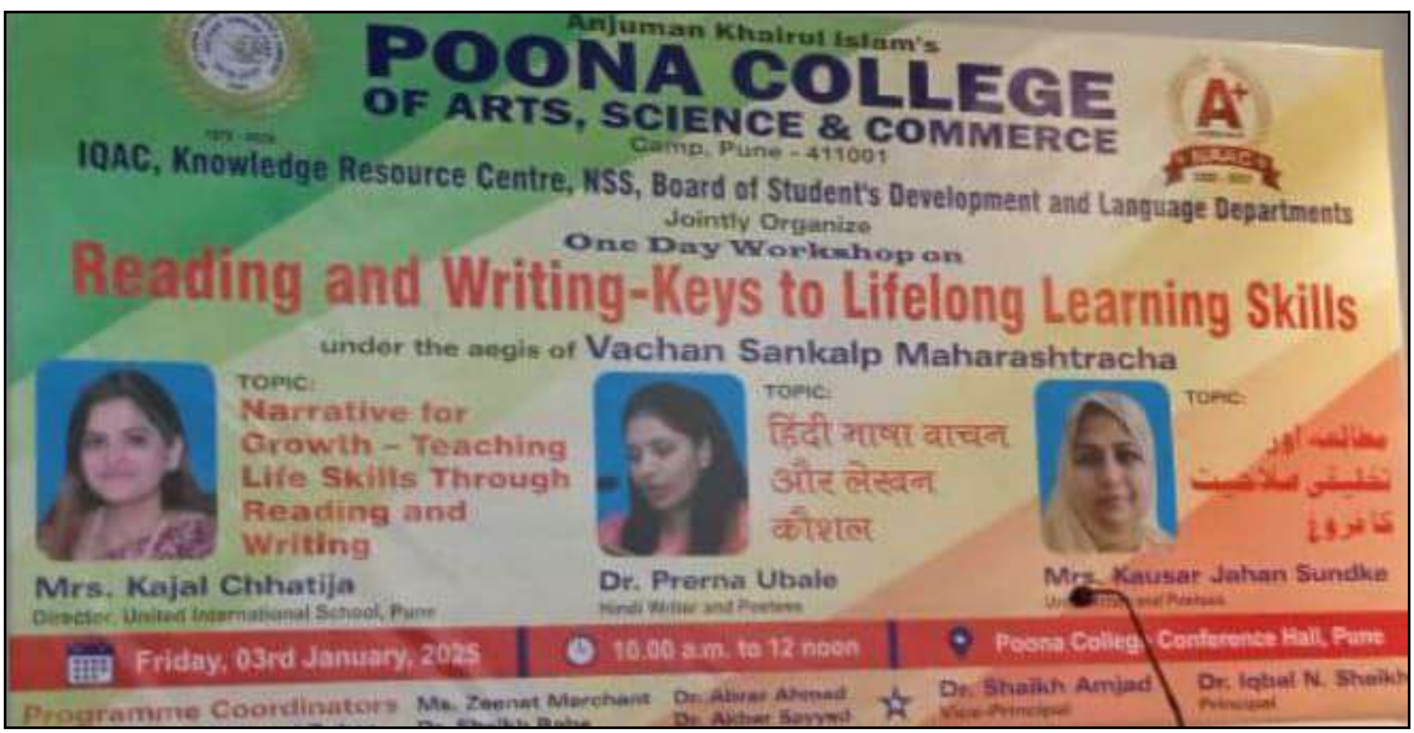

Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi invited as Resource Person at Panchsheel Bouddhajan Vikas Sanstha Dhankawadi-Ambegaon Pathar, Pune on 5th January 2025

Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi invited as Resource Person at Sarhad College of Arts, Commerce and Science on 10th January 2025

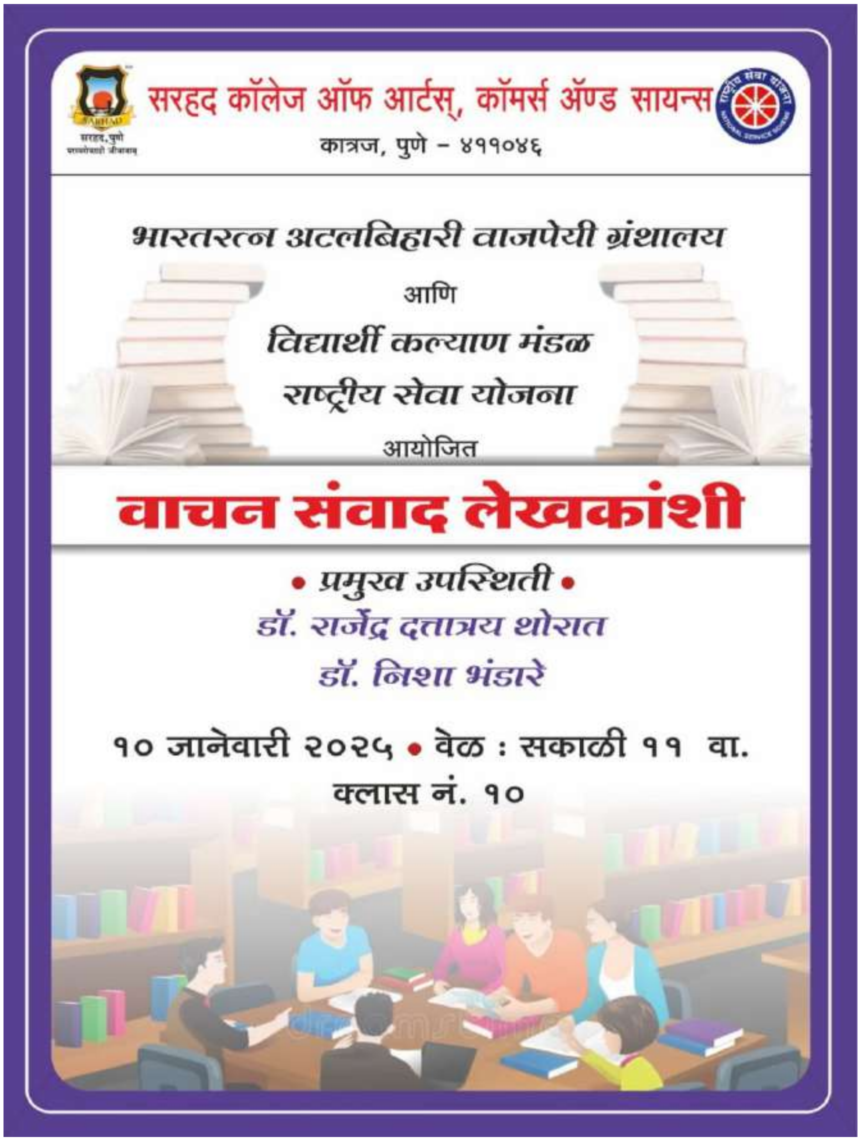

'वाचन संवाद लेखकांशी' कार्यक्रमाला प्रतिसाद

पुणे : सरहद कॉलेज ऑफ आर्ट्स कॉमर्स अँड सायन्स महाविद्यालयामधील भारतरत्न अटलबिहारी वाजपेयी ग्रंथालय, विद्यार्थी कल्याण मंडळ आणि राष्ट्रीय सेवा योजना या विभागामार्फत 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' हा कार्यक्रम साजरा केला जात आहे. या कार्यक्रमांतर्गत 'वाचन संवाद लेखकांशी' या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. वाचनसंस्कृतीला उजाळा देण्यासाठी व स्थानिक लेखकांची विद्यार्थ्यांना ओळख व्हावी हा कार्यक्रमाचा उद्देश होता. लेखक डॉ. राजेंद्र थोरात आणि डॉ. निशा भंडारे, प्रभारी प्राचार्य डॉ. संगीता शिंदे यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. सरहद संस्थेचे विश्वस्त शैलेश वाडेकर, डॉ. मनौती पाटील, सुवर्णा कदम आदी उपस्थित होते.

Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi invited as Resource Person at Sarhad College of Arts, Commerce and Science on 10th January 2025

सरहद महाविद्यालयात वाचन संवाद लेखकांशी कार्यक्रमाचे आयोजन

January 11, 2025

कात्रज येथील सरहद कॉलेज ऑफ आर्ट्स कॉमर्स अॅण्ड सायनस या महाविद्यालयामधील भारतरत्न अटलबिहारी वाजपेयी ग्रंथालय, विद्यार्थी कल्याण मंडळ आणि राष्ट्रीय सेवा योजना या विभागामार्फत 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' हा कार्यक्रम दि.०१/०१/२०२५ ते १५/०१/२०२५ या कालावधीमध्ये साजरा केला जात आहे. या कार्यक्रमांतर्गत वाचन संवाद लेखकांशी या कार्यक्रमाचे आयोजन दि. १०/०१/२०२५ रोजी करण्यात आले होते. वाचन संस्कृतीला उजाळा देण्यासाठी व स्थानिक लेखकांची विद्यार्थ्यांना ओळख व्हावी हा हेतू या कार्यक्रमाच्या मागे होता.

कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे व लेखक डॉ. राजेंद्र दत्तात्रय थोरात व डॉ. निशा भंडारे यांनी विद्यार्थ्यांना संतांचा इतिहास, सिनेमा व पुस्तक यांचा जीवनाशी असलेला संबंध याविषयी मार्गदर्शन केले. प्र. प्राचार्या डॉ. संगीता शशिकांत शिंदे यांनी हि विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

कार्यक्रमासाठी सरहद संस्थेचे विश्वस्त मा.श्री शैलेश वाडेकर, महाविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व सूत्रसंचालन डॉ. मनौती पाटील यांनी केले, तर आभार सौ. सुवर्णा कदम यांनी मानले.

Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi invited as Resource Person at SPPU on 25th January 2025

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
(पुर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

Board of Extra Mural Studies &
Senior Citizens Help Club
Savitribai Phule Pune University,
Ganeshkhind, Pune 411007
Email : bems@unipune.ac.in
Tel.No. 020 - 25622997
Honorary Director
Dr. Harishchandra Govind Navale

बहि:शाल शिक्षण मंडळ व
ज्येष्ठ नागरिक सहाय्यता कक्ष
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
गणेशखिंड, पुणे ७

संदर्भ : बशिम/२१
दिनांक : २५/०१/२०२५

प्रति,
मा. डॉ. निशा भंडारे
मॉडर्न महाविद्यालय
शिवाजीनगर पुणे

विषय: विद्यापीठ सेवकांसाठी आयोजित केलेली चर्चा परिसंवाद संघ स्पर्धा: मन:पूर्वक आभार.

महोदय,

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या वर्धापन दिनानिमित्त, बहि:शाल शिक्षण मंडळ व ज्येष्ठ नागरिक सहाय्यता कक्ष या विभागाने **शनिवार दिनांक २५/०१/२०२५ रोजी** विद्यापीठाच्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी **चर्चा परिसंवाद संघ स्पर्धेचे** आयोजन केले होते. सदर स्पर्धेचे आपण निस्पृहपणे परीक्षण केले; **त्याबद्दल आपले मन:पूर्वक आभार.**

भविष्यातही आपले मोलाचे सहकार्य मिळावे, ही अपेक्षा!
कळावे,

आपला,

डॉ. हरिश्चंद्र गोविंद नवले
मानद संचालक,
बहि:शाल शिक्षण मंडळ व
ज्येष्ठ नागरिक सहाय्यता कक्ष,

Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi invited as Resource Person at SPPU on 25th January 2025

Dr. Shantashree Sengupta, Librarian invited as Resource Person at Bhogawati Mahavidyalaya, Kolhapur on 22nd January 2025

The Bhogawati Shikshan Prasarak Mandal's

BHOGAWATI MAHAVIDYALAYA

KURUKALI, TAL. KARVEER, DIST. KOLHAPUR

NAAC - 'A' Grade

Website- www.BhogawatiCollege.Com
email- bhogawaticollege@yahoo.co.in
Office - ☎(0231) 2387029, 2387004 Fax - (0231) 2387045

I/c PRINCIPAL - Dr. D. A. Chougale
M.A; M.Phil., Ph.D.(Economics)
Mob.- 8275449807

Ref. No. 330

Date :

Date: 17/01/2025

To,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian (Professor Grade),
Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science, and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune

Subject: Invitation as a Resource Person for the National Workshop

Respected Madam,

Warm greetings from Bhogawati Mahavidyalaya, Kurukali, and The New College, Kolhapur!

It gives us great pleasure to invite you as a distinguished **Resource Person** for the **National Workshop on "Practical Librarianship: Designing Next Generation Library Services"** scheduled to be held on **22nd January 2025 at 10:30 AM** in an **online mode**.

This workshop, jointly organized by the Library Departments of Bhogawati Mahavidyalaya and The New College, Kolhapur, aims to provide an engaging platform for librarians, educators, and information professionals to explore innovative ideas and practices for designing next-generation library services.

Considering your exceptional expertise and significant contributions to the field of library science, we are confident that your insights and experiences will provide immense value to the participants. We kindly request you to confirm your availability for the session at the earliest, enabling us to coordinate the necessary arrangements for your online participation.

We are truly honoured to extend this invitation and look forward to your positive response.

Warm regards,

Yours sincerely,

Dr. D. A. Chougale,
Principal,
Bhogawati Mahavidyalaya, Kurukali
Kolhapur (MAHARASHTRA)

PRINCIPAL
Bhogawati Mahavidyalaya
Kurukali, Tal. Karveer, Dist. Kolhapur

Dr. Shantashree Sengupta, Librarian invited as Resource Person at Bhogawati Mahavidyalaya, Kolhapur on 22nd January 2025

The Bhogawati Shikshan Prasarak Mandal's

BHOGAWATI MAHAVIDYALAYA

KURUKALI, TAL. KARVEER, DIST. KOLHAPUR

NAAC - 'A' Grade

Website- www.BhogawatiCollege.Com
email- bhogawaticollege@yahoo.co.in
Office - ☎(0231) 2387029, 2387004 Fax - (0231) 2387045

I/c PRINCIPAL - Dr. D. A. Chougale
M.A; M.Phil., Ph.D.(Economics.)
Mob.- 8275449807

Ref. No. 230

Date: 17/01/2025

To,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian (Professor Grade),
Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science, and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune

Subject: Heartfelt Thanks for Your Valuable Contribution to the online National Workshop

Respected Madam,

Warm greetings from Bhogawati Mahavidyalaya, Kurukali, and The New College, Kolhapur!

On behalf of the organizing committee of the National Workshop on "Practical Librarianship: Designing Next Generation Library Services," we would like to extend our sincere gratitude for accepting our invitation and delivering an outstanding lecture session on 22nd January 2025.

Your insightful presentation added immense value to the workshop, and the knowledge and experience you shared with our participants were truly enriching. Your expertise in library science and your ability to engage and inspire the audience made the session both informative and thought-provoking.

We deeply appreciate your time, effort, and dedication in making the event a grand success. Your contribution has been an integral part of our endeavour to bring forward innovative ideas and practical solutions for the future of library services.

Once again, we thank you for your significant role in the success of the workshop and hope to have the opportunity to collaborate with you in the future.

Warm regards,

Yours sincerely,

Dr. D. A. Chougale,
Principal,
Bhogawati Mahavidyalaya, Kurukali
Kolhapur (MAHARASHTRA)

Dr. Shantashree Sengupta, Librarian invited as Resource Person at Bhogawati Mahavidyalaya, Kolhapur on 22nd January 2025

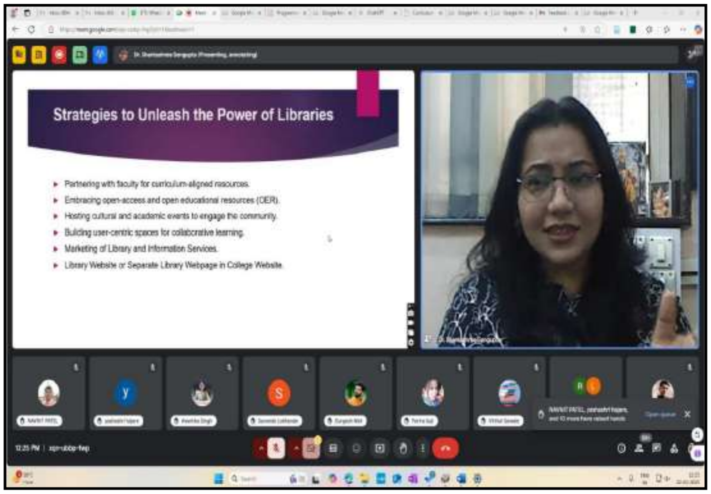

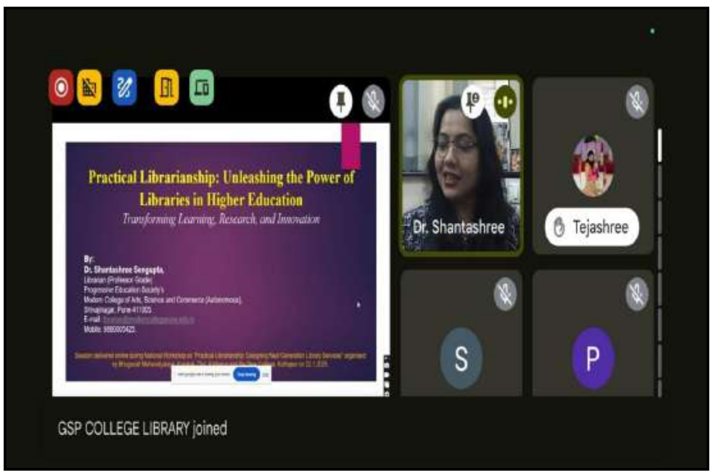

Modern Achievements

Congratulations Prof. Dilip Dadasaheb Khandale and Prof. Sunita Babaji Nighot on being appointed as Junior College Supervisor

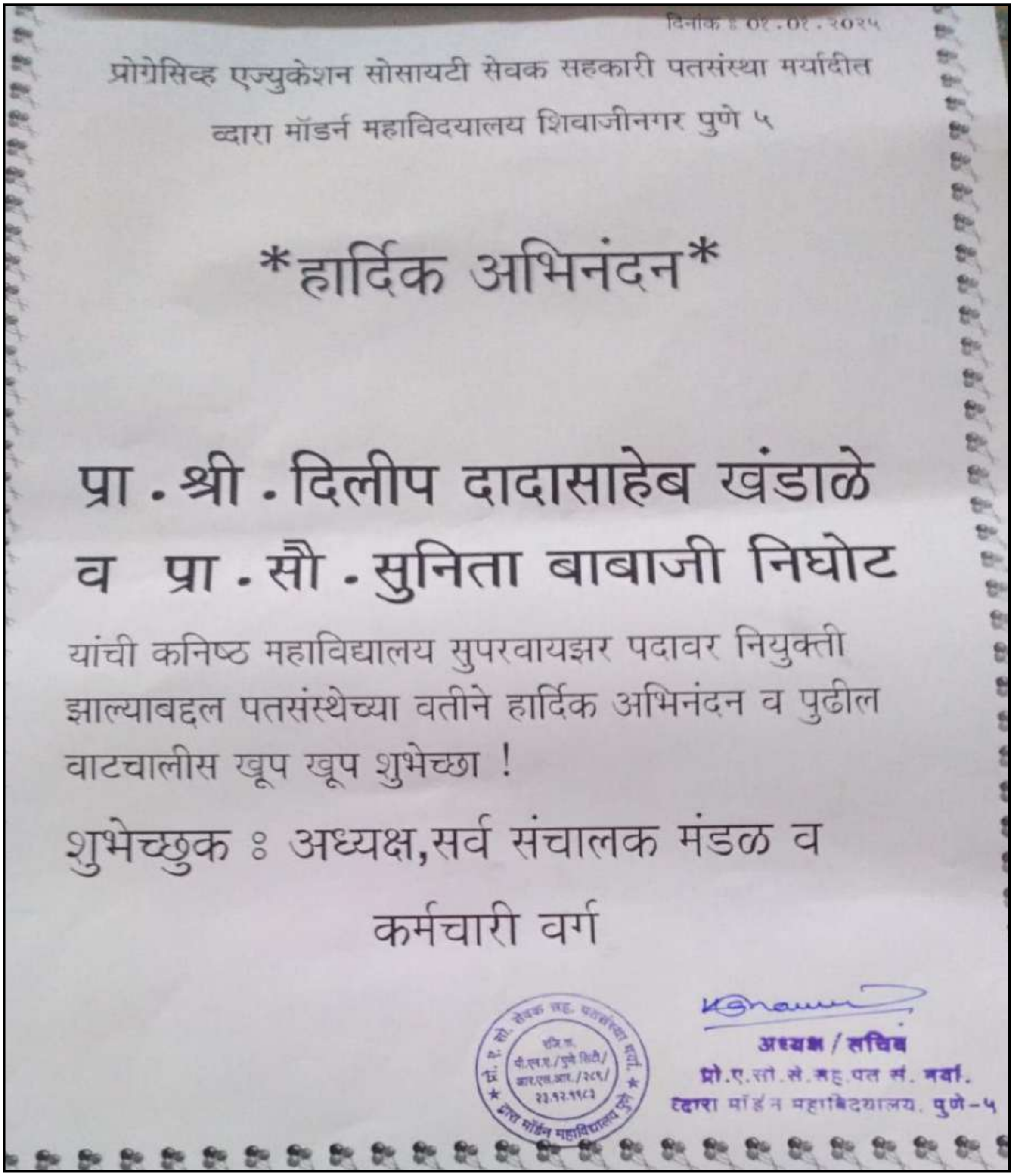

दिनांक : ०१.०१.२०२५

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी सेवक सहकारी पतसंस्था मर्यादीत

व्दारा मॉडर्न महाविदयालय शिवाजीनगर पुणे ५

हार्दिक अभिनंदन

प्रा. श्री. दिलीप दादासाहेब खंडाळे

व प्रा. सौ. सुनिता बाबाजी निघोट

यांची कनिष्ठ महाविद्यालय सुपरवायझर पदावर नियुक्ती झाल्याबद्दल पतसंस्थेच्या वतीने हार्दिक अभिनंदन व पुढील वाटचालीस खूप खूप शुभेच्छा !

शुभेच्छुक : अध्यक्ष, सर्व संचालक मंडळ व

कर्मचारी वर्ग

अध्यक्ष / सचिव

प्रो.ए.सो.से.सह.पत सं. मर्या.

द्वारा मॉडर्न महाविद्यालय, पुणे-५

Congratulations Prof. Dilip Dadasaheb Khandale and Prof. Sunita Babaji Nighot on being appointed as Junior College Supervisor

Department of Physical Education

पुणे शहर आंतर महाविद्यालय कॉर्फबॉल स्पर्धेत मॉडर्न महाविद्यालय शिवाजीनगर संघाने विजेते पद मिळवल्याबद्दल हार्दिक अभिनंदन.

Congratulations to Gaurav Malak

आपल्या महाविद्यालयातील कला शाखेतील दिव्यांग विध्यार्थ्यांचे यश !..

Congratulations to Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi on getting 'Ramai Puraskar'

Congratulations to Dr. Nisha Bhandare Head, Department of Marathi on getting 'Ramai Puraskar'

पतपेढीच्या संचालक मंडळाच्या वतीने सत्कार करण्यात आला धन्यवाद.

Congratulations to Dr. Vaijayanti Jadhav, Department of Marathi

कळविण्यास आनंद होतो कि महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने संपुर्ण राज्यात "करिअर कट्टा" या उपक्रमा अंतर्गत विद्यार्थ्यांसाठी विविध कार्यक्रम राबविण्यात आले. राज्यस्तरावर महाविद्यालयातून या उपक्रमाची अंबलबजावनी कश्या पद्धतीने करण्यात आली याबाबत राज्यस्तरावर स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.

आपल्या संस्थेच्या मॉडर्न कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, गणेशखिंड चे प्राचार्य प्रा. डॉ. संजय खरात सर यांना उत्कृष्ट प्राचार्य प्रथम पुरस्कार* जाहीर झाला आहे. तर संस्थेच्या मॉडर्न कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर येथील प्रा. डॉ. वैजयंती जाधव मॅडम यांना उत्कृष्ट महाविद्यालयीन समन्वयक* म्हणून पुरस्कार जाहीर झाला आहे.

प्रा. डॉ. संजय खरात सर व प्रा. डॉ. वैजयंती जाधव मॅडम यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन व त्यांना पुढील कार्यासाठी अनेकानेक शुभेच्छा....!

प्रा. शामकांत देशमुख

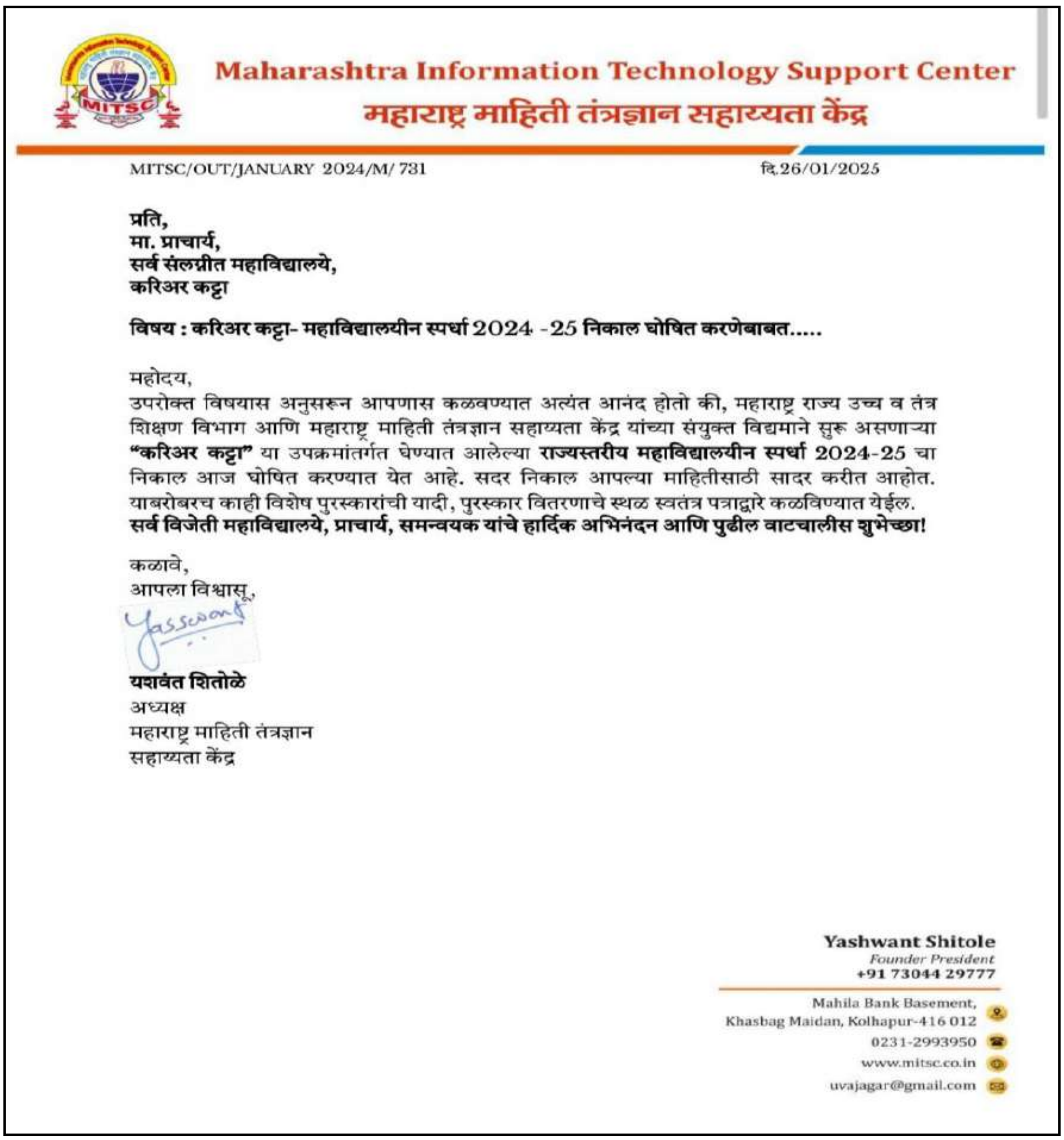

Maharashtra Information Technology Support Center
महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र

MITSC/OUT/JANUARY 2024/M/ 731 दि.26/01/2025

प्रति,
मा. प्राचार्य,
सर्व संलग्नीत महाविद्यालये,
करिअर कट्टा

विषय : करिअर कट्टा- महाविद्यालयीन स्पर्धा 2024 -25 निकाल घोषित करणेबाबत.....

महोदय,
उपरोक्त विषयास अनुसरून आपणास कळवण्यात अत्यंत आनंद होतो की, महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग आणि महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने सुरू असणाऱ्या **"करिअर कट्टा"** या उपक्रमांतर्गत घेण्यात आलेल्या **राज्यस्तरीय महाविद्यालयीन स्पर्धा 2024-25** चा निकाल आज घोषित करण्यात येत आहे. सदर निकाल आपल्या माहितीसाठी सादर करीत आहोत. याबरोबरच काही विशेष पुरस्कारांची यादी, पुरस्कार वितरणाचे स्थळ स्वतंत्र पत्राद्वारे कळविण्यात येईल.
सर्व विजेती महाविद्यालये, प्राचार्य, समन्वयक यांचे हार्दिक अभिनंदन आणि पुढील वाटचालीस शुभेच्छा!

कळावे,
आपला विश्वासू,

Yasswant

यशवंत शितोळे
अध्यक्ष
महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान
सहाय्यता केंद्र

Yashwant Shitole
Founder President
+91 73044 29777

Mahila Bank Basement,
Khasbag Maidan, Kolhapur-416 012
0231-2993950
www.mitsc.co.in
uvajagar@gmail.com

Congratulations to Dr. Vaijayanti Jadhav, Department of Marathi

महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र

यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित

"करिअर कट्टा"

स्पर्धा 2024-25

जिल्हास्तरीय निकाल

पुणे जिल्हास्तरीय महाविद्यालय			
अ. क्र	**नाव**	**महाविद्यालयाचे नाव**	**क्रमांक**
1	विद्या प्रतिष्ठानचे, कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय विद्यानगरी बारामती, पुणे		प्रथम
2	शारदाबाई पवार महिला आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, शारदानगर		द्वितीय
3	प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट सायन्स अँड कॉमर्स, गणेश खिंड		तृतीय
पुणे शहर			
उत्कृष्ट प्राचार्य			
1	मा. प्राचार्य डॉ. संजय खरात	प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट सायन्स अँड कॉमर्स गणेश खिंड	प्रथम
2	मा. प्राचार्य डॉ. राजेंद्र गुरव	पुना गुजराती केळवणी मंडळाचे हरीभाई व्ही. देसाई महाविद्यालय, पुणे	द्वितीय
3	मा. प्राचार्य डॉ. अनिल अडसुळे	सेंट विन्सेंट महाविद्यालय, पुणे	तृतीय
उत्कृष्ट महाविद्यालयीन समन्वयक			
1	मा. प्रा. डॉ. वैजयंती जाधव	प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट्स, सायन्स अँड कॉमर्स, शिवाजीनगर	प्रथम

Congratulations to NCC Cadet Shreya Pawar

आपल्या महाविद्यालयाची NCC Cadet श्रेया पवार आज दिल्ली येथे राजपथ वर महाराष्ट्र contingent मध्ये मार्च करताना.

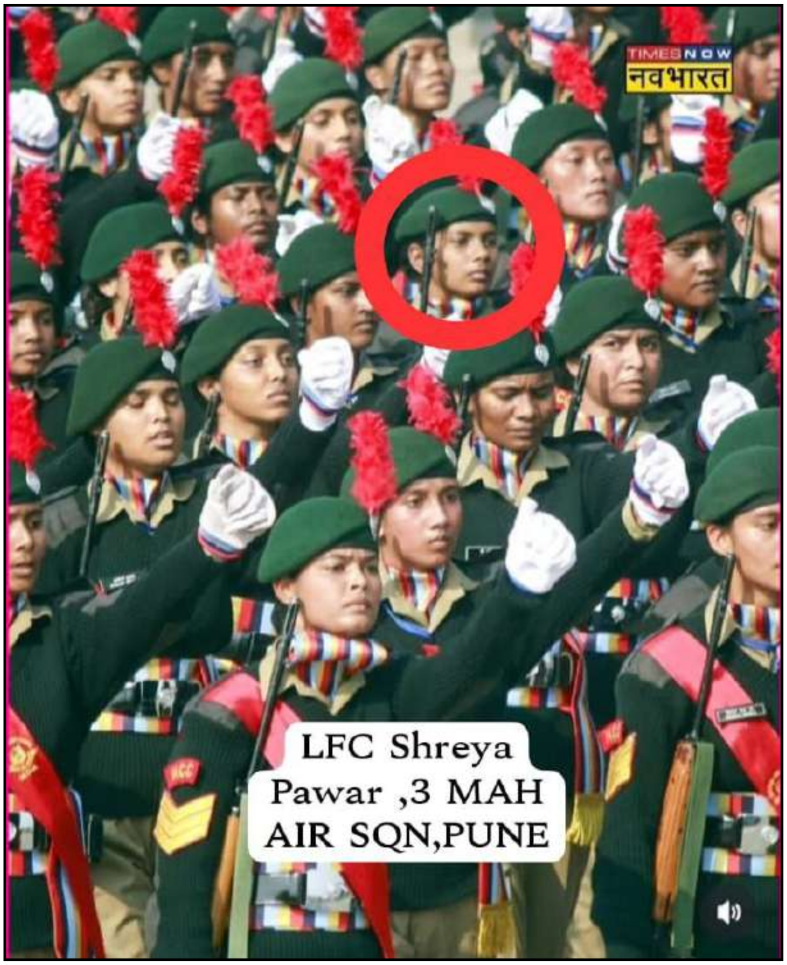

Congratulations to Dr. Priyanka Joshi, Department of History

Last Wednesday recieved the third place prize for the staff photography competition held by college Art Circle. In the category "Green".

Below are : 1) Recieving the certificate from actor Shubhankar Ekbote (his upcoming release is the Hindi movie Chhava) 2) the certificate 3) the picture that won

Dr. Priyanka Joshi,
Department of History

Progressive Education Society's
MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE (*Autonomous*)
Academic Year - 2024 - 2025
Certificate
This certificate is awarded to Dr. Priyanka Joshi-More
Dept. of History for securing 3rd Prize
Staff in Photography (The Colour Green)
organised by the Art Circle.
Competition In Charge
Chairperson
Principal

Congratulations to Dr. Amrita Priyam, Department of Economics

3rd prize received in photography competition organized by Arts Circle of our college.

Progressive Education Society's

MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE [*Autonomous*]

Shivajinagar, Pune - 411 005.

Academic Year - 2024 - 2025

Certificate

This certificate is awarded to Dr. Amrita Priyam.

Dept. of Economics for securing 3rd Prize

Staff in Photography (Light)

organised by the Art Circle.

Competition In Charge Chairperson Principal

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
THAKUR, SUNDARAM/ KHAN, SHOAIB	NCERT MCQs INDIAN POLITY AND GOVERNANCE
RANJAN, AMEEBH	NCERT MCQs INDIAN ECONOMY
SIJWALI, V.S. / SIJWALI, INDU	FACE TO FACE CAT COMMON ADMISSION TEST 25 YEARS CHAPTER WISE, TOPIC WISE SOLVED PAPERS 1999 TO 2023
AGARWAL, SRISHTI / JAISWAL, JAINESH	PATHFINDER CDS COMBINED DEFENCE SERVICES ENTRANCE EXAMINATION
AGARWAL, SRISHTI / JAISWAL, JAINESH	PATHFINDER NDA/NA NATIONAL DEFENCE ACADEMY AND NAVAL ACADEMY ENTRANCE EXAM
LAXMIKANT, M.	GOVERNANCE IN INDIA FOR CIVIL SERVICES, PRELIMINARY (GS-1) AND MAIN (GS-2) EXAMINATIONS
SINHA, NISHIT K.	VERBAL ABILITY AND READING COMPREHENSION FOR CAT (ALSO USEFUL FOR OTHER MBA ENTRANCE EXAMINATIONS LIKE SNAP, XAT, IIFT)
VERMA, SARVESH K.	QUANTITATIVE APTITUDE QUANTUM CAT (ALSO USEFUL FOR XAT, SNAP, CMAT, CSAT, SSC AND BANK PO)
CHAHAL, SUMESH	NCERT COMPENDIUM INDIAN POLITY ONE STOP SOLUTION FOR UPSC AND STATE-PSCs
VARDHAN, P. VISHNU	COMPLETE ANTHROPOLOGY
KUMAR, ASHOK / ANEKANT, VIPUL	CHALLENGES TO INTERNAL SECURITY OF INDIA
CHAHAL, SUMESH	NCERT COMPENDIUM INDIAN AND WORLD GEOGRAPHY ONE STOP SOLUTION FOR UPSC AND STATE-PSCs
CHAHAL, SUMESH	NCERT COMPENDIUM INDIAN AND WORLD HISTORY ONE STOP SOLUTION FOR UPSC AND STATE-PSCs
CHAHAL, SUMESH	NCERT COMPENDIUM INDIAN ECONOMY ONE STOP SOLUTION FOR UPSC AND STATE-PSCs
SINGH, RAMESH	INDIAN ECONOMY FOR CIVIL SERVICES AND OTHER COMPETITIVE EXAMINATIONS
SHARMA, ARUN / UPADHYAY, MEENAKSHI	HOW TO PREPARE FOR VERBAL ABILITY AND READING COMPREHENSION FOR CAT COMMON ADMISSION TEST AND OTHER MANAGEMENT EXAMINATIONS
SHARMA, ARUN	HOW TO PREPARE FOR QUANTITATIVE APTITUDE FOR CAT COMMON ADMISSION TEST AND OTEHR MANAGEMENT EXAMINATIONS
DAHIYA, POONAM DA-LAL	ANCIENT AND MEDIEVAL INDIA FOR UPSC AND STATE CIVIL SERVICES EXAMINATIONS
CHAHAL, SUMESH	NCERT COMPEDIUM INDIAN SOCIETY ONE STOP SOLUTION FOR UPSC AND STATE - PSCs
AGRAHARI, RAVI P.	ENVIRONMENTAL ECOLOGY, BIODIVERSITY, CLIMATE CHANGE AND DISASTER MANAGEMENT FOR UPSC, IES, IFoS AND OTHER STATE COMPETITIVE EXAMINATIONS
BANSAL, SONALI/ TRIPA-THI, SNEHIL	MODERN INDIAN HISTORY FOR CIVIL SERVICES, PRELIMINARY AND MAIN EXAMINATIONS
AGRAHARI, RAVI P.	SCIENCE AND TECHNOLOGY FOR CIVIL SERVICES PRELIMINARY AND MAIN EXAMINATIONS
LAXMIKANT, M.	INDIAN POLITY (IN MARATHI)
LAXMIKANT, M.	INDIAN POLITY

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
REDDY, KRISHNA/ KUMAR, AJAY	WORLD HISTORY: A COMPREHENSIVE STUDY OF THE MODERN WORLD FOR CIVIL SERVICES EXAMINATION
SHARMA, ARUN	HOW TO PREPARE FOR LOGICAL REASONING FOR CAT: COMMON ADMISSION TEST AND OTHER MANAGEMENT EXAMINATIONS
SHARMA, ARUN	HOW TO PREPARE FOR DATA INTERPRETATION FOR CAT: COMMOM ADMISSION TEST AND OTHER MANAGEMENT EXAMINATIONS
SINGH, PAVNEET	INTERNATIONAL RELATIONS: FOR GENERAL STUDIES PRELIMINARY AND MAIN EXAMINATION
GUTTE, ASHALATA	ADYAVAT MARATHI VYAKARAN VA SHABDARNAV
DAHIYA, POONAM DALAL	MODERN INDIA : FOR CIVIL SERVICES AND OTHER COMPETITIVE EXAMINATIONS
AGGARWAL, R. S.	NAVIN ANKGANIT नवीन अंकगणित
AGGARWAL, R. S.	QUANTITATIVE APTITUDE
PATHAK, AKHILESHWAR	LEGAL ASPECTS OF BUSINESS
GHOSH, SOMNATH	INTERNATIONAL ACCOUNTING
SAMUEL, SUKU THOMAS / DIANA, E.	MANAGEMENT AND COST ACCOUNTING
ANAND, R / GIRISH, S.	CORPORATE ACCOUNTING II
SAHA, R.G. / DIANA, E.	MANAGEMENT ACCOUNTING
MAHESHWARI, S.N./ MAHESHWARI, SUNEEL K.	ADVANCED ACCOUNATNCY VOLUME 2
MAHESHWARI, S.N./ MAHESHWARI, SUNEEL K.	ADVANCED ACCOUNTANCY VOLUME 1
SHUKLA, M.C./ GREWAL, T.S.	FINANCIAL ACCOUNTING
GUPTA, SNEH LATA	COST ACCOUNTING
INDIAN INSTITUTE OF BANKING AND FINANCE	BANKERS' HANDBOOK ON AUDITING
INDIAN INSTITUTE OF BANKING AND FINANCE	BANKERS' HANDBOOK ON ACCOUNTING
RUSTAGI, R.P.	FINANCIAL MANAGEMENT: THEORY, CONCEPTS AND PROBLEMS
ZAD, N.S. / BAJPAI, DIVYA	TAXMANN'S CRACKER PREVIOIUS EXAM SOLVED PAPERS COMPANY LAW AND PRACTICE
GARG, PANKAJ	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS AUDITING AND ETHICS WITH MCQs AND INTEGRATED CASE SCENARIOS
	COMPANIES ACT WITH RULES
KANSAL, SAURABH / DESWAL, VAGESHWARI	BHARATIYA SAKSHYA ADHINIYAM 2023 LAW AND PRACTICE
DESWAL, VAEGSHWARI / KANSAL, SAURABH	BHARATIYA NYAYA SANHITA 2023 LAW AND PRACTICE
KANSAL, SAURABH / DESWAL, VAGESHWARI	BHARATIYA NAGARIK SURAKSHA SANHITA 2023 LAW AND PRACTICE
ARORA, M.N./ ACHALAPATHI, K.V.	FINANCIAL ACCOUNTING INCLUDING LAB WORK
JHA, ARUNA / BHATIA, ANUJ	AUDITING

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
SINGH, AMIT KUMAR	FINANCIAL LITERACY
RAO, V.S.P.	HUMAN RESOURCE MANAGEMENT
RAO, V.S.P.	MANAGEMENT PRINCIPLES AND APPLICATIONS
VASHISHTH, NEERU / VASHISHTH, VIBHUTI	PRINCIPLES OF MANAGEMENT
DANGI, H.K. / KAUR, GURVEEN	BUSINESS ANALYTICS
AHUJA, NARENDER L./ DAVAR, VARUN	FINANCIAL ACCOUNTING AND ANALYSIS
SUBUDHI, RABI N./ MISHRA, SUMITA	RESEARCH METHODOLOGY: METHODS, TECHNIQUES, PRACTICES
KISHORE, RAVI M. / ARORA, PADMA SAI	FINANCIAL MANAGEMENT THEORY, PROBLEMS, CASES
PANDA, TAPAN K.	MARKETING MANAGEMENT TEXT AND CASES
MEHRA, RISHI / ARORA, RUCHI	CORPORATE FINANCE WITH FINANCIAL MODELLING : THE NEW PARADIGM SHIFT OF FINANCIAL MANAGEMENT
MOHANTY, PITABAS	BUSINESS VALUATION TEXT AND CASES
	CUSTOMER SERVICE AND BANKING COURSE AND STANDARDS
NABI, M.K.	LEGAL ASPECTS OF BUSINESS TEXT AND CASES
KAPOOR, G.K./ DHAMIJA, SANJAY	COMPANY LAW AND PRACTICE : A COMPREHENSIVE TEXTBOOK ON COMPANIES ACT 2013
RUSTAGI, R.P.	FUNDAMENTALS OF FINANCIAL MANAGEMENT
KAPOOR, SHIKHA	HUMAN RESOURCE MANAGEMENT (TEXT AND CASES)
SINGHANIA, VINOD K.	STUDENTS' GUIDE TO GST AND CUSTOMS LAW
SARDA, PRASHANT	BUSINESS ECONOMICS
SHARMA, D.G./AGRAWAL, S.K.	ACCOUNTING
MIRIYALA, RAVI KANTH / MIRIYALA, SUNITANJANI	ACCOUNTING STANDARDS MADE EASY
VIJ, MADHU	TAXMANN'S INTERNATIONAL FINANCIAL MANAGEMENT TEXT AND CASES
KUMAR, ANIL/ GUPTA, LOVLEEN	TAXMANN'S AUDITING AND CORPORATE GOVERNANCE
GOUR, MAHESH P./ BANSAL, K.M.	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS INDIRECT TAX LAWS, GOOS AND SERVICES TAX, FTP, CUSTOMS LAW
BANSAL, K.M./ AGARWAL, ANJALI	TAXMANN'S PREVIOUS EXAMS SOLVED PAPERS ADVANCED FINANCIAL MANAGEMENT WITH CASE SCENARIOS BASED MCQs
BANSAL, K.M. / BANSAL, SANJAY KUMAR	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAMS SOLVED PAPERS TAX LAWS AND PRACTICE
ZAD, N.S. / KUMAR, PANKAJ	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS ECONOMIC COMMERCIAL AND INTELLECTUAL PROPERTY LAWS
ZAD, N.S. / KUMAR, PANKAJ	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAMS SOLVED PAPERS CAPITAL MARKET AND SECURITIES LAWS
ZAD, N.S.	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAMS SOLVED PAPERS CORPORATE ACCOUNTING AND FINANCIAL MANAGEMENT
ZAD, N.S.	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS SETTING UP OF BUSINESS INDUSTRIAL AND LABOUR LAWS

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
ZAD, N.S./ SHIRODE, KALYANI	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS JURISPRUDENCE INTERPRETATION AND GENERAL LAWS
CHHAWCHHARIA, RAVI / DOCTOR, YASH	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS COST AND MANAGEMENT ACCOUNTING
ARORA, NAMIT / PANWAR, VIVEK	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS FINANCIAL MANEGEMENT AND STRATEGIC MANAGEMENT
BANSAL, K.M. / BANSAL, SANJAY KUMAR	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS TAXATION WITH APPLICATION BASED MCQs AND INTEGRATED CASE STUDIES
SHARMA, PARVEEN / BHALLA, KAPILESHWAR	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS ADVANCED ACCOUNTING
AGARWAL, TARUN	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAM SOLVED PAPERS FINANCIAL ACCOUNTING
SHUKLA, M.C./ GREWAL, T.S.	FINANCIAL ACCOUNTING
MAHESHWARI, S.N./ MAHESHWARI, SUNEEL K.	ADVANCED ACCOUNTANCY VOLUME 2
MAHESHWARI, S.N./ MAHESHWARI, SUNEEL K.	ADVANCED ACCOUNTANCY VOLUME 1
ANAND, R / GIRISH, S.	CORPORATE ACCOUNTING-II
SAHA, R.G. / DIANA, E.	MANAGEMENT ACCOUNTING
GHOSH, SOMNATH	INTERNATIONAL ACCOUNTING
SAMUEL, SUKU THOMAS / DIANA, E.	MANAGEMENT AND COST ACCOUNTING
KISHORE, RAVI M. / ARORA, PADMA SAI	FINANCIAL MANAGEMENT: THEORY, PROBLEMS AND CASES
GUPTA, SNEH LATA	COST ACCOUNTING
JHA, ARUNA / BHATIA, ANUJ	AUDITING
	TAXMANN'S BARE ACT COMPANIES ACT 2013
	TAXMANN'S BARE ACT BHARATIYA NYAYA SANHITA 2023
	CORPORATE LAWS
NAVALE, VIJAY	CAREER FAQs PRASHNOTTARATUN CAREER MARGDARSHAN
INDIAN INSTITUTE OF BANKING AND FINANCE	INTRODUCTION TO FINANCIAL PLANNING
DALAL, MIHIR / RAUT, ULKA. TRANSLATOR	BIG BILLION START-UP: FLIPKARTCHI AKATHIT KAHANI
KULKARNI, PARAG / JAHIRABADKAR, SUNITA	E-BUSINESS
DESAI, VASANT	PROJECT MANAGEMENT: SMALL STEPS TOWARDS A BIG JOURNEY
BODIE, ZVI / KANE, ALEX	INVESTMENTS
GIRI, PRATAP	INVESTMENT BANKING: CONCEPTS, ANALYSES AND CASES
SILVA, JOSE	TANTRA MAN SAMARTHYACHE : TANAVMUKT AANI NIROGI JEEVANACHI GURUKILLI
SHINDE, ANIL	MANAVI JEEVANAVAR PRABHAV TAKNARYA SANKALPANA SHODH AANI BODH
PANDIT, SANJAY	MANACHE VYAVASTHAPAN (MANACHYA SARV RAHASYANCHA MARMBHED KARNARA EKMEV NIRNAYAK GRANTHSTROT)

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
BUTTLE, FRANCIS / MAKLAN, STAN	CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT: CONCEPTS AND TECHNOLOGIES
LAL, JAWAHAR	ACCOUNTING FOR MANAGEMENT
GOYAL, BHUSHAN KUMAR / TIWARI, H.N.	FINANCIAL ACCOUNTING VOLUME 2: ASSIGNMENTS
GOYAL, BHUSHAN KUMAR / TIWARI, H.N.	FINANCIAL ACCOUNTING VOLUME 1: TEXT AND ILLUSTRATIONS
GOYAL, BHUSHAN KUMAR	CORPORATE ACCOUNTING VOLUME 2: ASSIGNMENTS
GOYAL, BHUSHAN KUMAR	CORPORATE ACCOUNTING VOLUME 1: TEXT AND ILLUSTRATIONS
MATHUR, ABHA	ENTREPRENEURSHIP AND NEW VENTURE PLANNING
SHARMA, PARVEEN / BHALLA, KAPILESHWAR	TAXMANN'S CRACKER PREVIOUS EXAMS SOLVED PAPERS FINANCIAL REPORTING
SINGHANIA, VINOD K. / SINGHANIA, MONICA	STUDENT'S GUIDE TO INCOME TAX AND GST
KISHORE, RAVI M.	STRATEGIC COST MANAGEMENT
DAS, SATYA P. / GOEL, J.K.	BUSINESS ENVIRONMENT : THE ESSENTIAL ECONOMIC ECOSYSTEM
CHANDRA, PRASANNA	FINANCIAL MANAGEMENT THEORY AND PRACTICE
CHAWLA, DEEPAK / SONDHI, NEENA	RESEARCH METHODOLOGY CONCEPTS AND CASES
ASWATHAPPA, K.	ESSENTIALS OF BUSINESS ENVIRONMENT (TEXT, CASES AND EXERCISES)
MISHRA, ANIL KUMAR	A HANDBOOK ON SPSS FOR RESEARCH WORK
RAO, P. SUBBA	STRATEGIC MANAGEMENT
CHANDAN, J.S.	PRINCIPLES OF MANAGEMENT : TEXT AND CASES
CHOPRA, R.K. / GAURI, PRIYANKA	OFFICE MANAGEMENT
PEERIGA, RAVEESHA / KOTHAPALLI, CHANDRASEKHAR BANNOTH	HERBAL DRUG TECHNOLOGY
DATTANI, MAHESH	FINAL SOLUTIONS: A STAGE PLAY IN THREE ACTS
HILL, NAPOLEAN	THINK AND GROW RICH
HILL, NAPOLEAN / NANDAPURKAR-PHADKE, SHUCHITA. TRANSLATOR	THINK AND GROW RICH (VICHAR KARA AANI SHRIMANT VHA)
JOHNSON, SPENCER	WHO MOVED MY CHEESE ? AN AMAZING WAY TO DEAL WITH CHANGE IN YOUR WORK AND IN YOUR LIFE
FOROUX, DARIUS / ATHAVALE, SARITA. TRANSLATOR	THE STOIC PATH TO WEALTH (IN MARATHI)
KIYOSAKI, ROBERT T. / THITE, ABHIJIT. TRANSLATOR	RICH DAD POOR DAD (IN MARATHI)
RUSSELL, PETER J.	iGENETICS: A MOLECULAR APPROACH
UPADHYAY, AVINASH/ UPADHYAY, KAKOLI	BIOPHYSICAL CHEMISTRY: PRINCIPLES AND TECHNIQUES
VERMA, P. S./ AGARWAL, V. K.	CELL BIOLOGY, GENETICS, MOLECULAR BIOLOGY, EVOLUTION AND ECOLOGY

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
SHARMA, SANJAY	HANDBOOK KEYNOTES, TERMS, DEFINITIONS, FLOWCHARTS BIOLOGY
AGGARWAL, R. S.	QUANTITATIVE APTITUDE FOR COMPETITIVE EXAMINATIONS
NARAYAN, SHANTI/ MITTAL, P.K.	ANALYTICAL SOLID GEOMETRY
NARAYAN, SHANTI/ MITTAL, P.K.	INTEGRAL CALCULUS
NARAYAN, SHANTI/ MITTAL, P.K.	DIFFERENTIAL CALCULUS
DUTTA, A.C.	BOTANY FOR DEGREE STUDENTS
HOLIDAY, RYAN / SOMAN, KAMLESH/ ANANDGAONKAR, JEEVAN. TRANSLATOR	EGO IS THE ENEMY (AHANKAR SARVAT MOTHA SHATRU)
KLUG, WILLIAM S./ CUMMINS, MICHAEL R.	CONCEPTS OF GENETICS
IFEACHOR, EMMANUEL C./ JERVIS, BARRIE W.	DIGITAL SIGNAL PROCESSING: A PRACTICAL APPROACH
RAVICHANDIRAN, SUDHARSAN	HANDS-ON DEEP LEARNING ALGORITHMS WITH PYTHON: MASTER DEEP LEARNING ALGORITHMS WITH EXTENSIVE MATH BY IMPLEMENTING THEM USING TENSERFLOW
MOTHE, MADHUSUDAN	CORE PYTHON FOR EVERYONE
AGARWAL, AMIT M.	COMPLETE STUDY PACK FOR ENGINEERING ENTRANCES OBJECTIVE MATHEMATICS VOLUME 1
MURPHY, PATRICIA	800+ SAT PRACTICE QUESTIONS 2025
ROSE, LAURA	DIGITAL SAT PREP
SINGH, SUSHIL/ DEEPALI	MAHARASHTRA MBA MMS CET 2025 SOLVED PAPERS 2024-2007 AND THREE MOCK TESTS
ABHINAV / MITTAL, R.S.	BITSAT PREP GUIDE
VERMA, SARVESH K.	QUANTITATIVE APTITUDE QUANTUM CAT (Also useful for XAT, SNAP, CMAT, CAST, SSC & BANK PO)
VERMA, SARVESH K.	QUANTITATIVE APTITUDE QUANTUM CAT (Also useful for XAT, SNAP, CMAT, CAST, SSC & BANK PO)
TYAGI, M.P./ SAINI, ARUNA	TRUEMAN'S OBJECTIVE BIOLOGY NEET VOLUME 2
TYAGI, M.P./ SAINI, ARUNA	TRUEMAN'S OBJECTIVE BIOLOGY NEET VOLUME 2
TYAGI, M.P./ SAINI, ARUNA	TRUEMAN'S OBJECTIVE BIOLOGY NEET VOLUME 1
TYAGI, M.P./ SAINI, ARUNA	TRUEMAN'S OBJECTIVE BIOLOGY NEET VOLUME 1
BHATIA, K.N./ TYAGI, M.P.	TRUEMAN'S ELEMENTARY BIOLOGY VOLUME 2 FOR CLASS XII
BHATIA, K.N./ TYAGI, M.P.	TRUEMAN'S ELEMENTARY BIOLOGY VOLUME 2 FOR CLASS XII
BHATIA, K.N./ TYAGI, M.P.	TRUEMAN'S ELEMENTARY BIOLOGY VOLUME 1 FOR CLASS XI
BHATIA, K.N./ TYAGI, M.P.	TRUEMAN'S ELEMENTARY BIOLOGY VOLUME 1 FOR CLASS XI
	NDA/NA 10 YEAR-WISE PREVIOUS YEAR SOLVED PAPER (2022-2017) PHASE I & II
	NDA/NA 10 YEAR-WISE PREVIOUS YEAR SOLVED PAPER (2022-2017) PHASE I & II

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
AGGARWAL, R. S.	MATHEMATICS FOR NDA/NA ENTRANCE EXAMINATION
AGGARWAL, R. S.	MATHEMATICS FOR NDA/NA ENTRANCE EXAMINATION
PATEL, GAURAV / JAIN, ABHISHEK	PREP GUIDE MAH MCA CET 2025
PATEL, GAURAV / JAIN, ABHISHEK	PREP GUIDE MAH MCA CET 2025
DHAR, ANUJ	YOUR PRIME MINISTER IS DEAD
MURPHY, JOSEPH	THE POWER OF YOUR SUBCONSCIOUS MIND
KELLER, JEFF	ATTITUDE IS EVERYTHING: CHANGE YOUR ATTITUDE, CHANGE YOUR LIFE
FOROUX, DARIUS	DO IT TODAY: OVERCOME PROCASTINATION, IMPROVE PRODUCTIVITY AND ACHIEVE MORE MEANINGFUL THINGS
WARIKOO, ANKUR	DO EPIC SHIT
VANCE, ASHLEE	ELON MUSK: HOW THE BILLIONAIRE CEO OF SPACEX AND TESLA IS SHAPING YOUR FUTURE
HOLIDAY, RYAN	STILLNESS IS THE KEY: AN ANCIENT STRATEGY FOR MODERN LIFE
HOLIDAY, RYAN	DISCIPLINE IS DESTINY: THE POWER OF SELF-CONTROL
MURTY, SUDHA	THE MOTHER I NEVER KNEW TWO NOVELLAS
MURTY, SUDHA	SOMETHING HAPPENED ON THE WAY TO HEAVEN: 20 INSPIRING REAL-LIFE STORIES
MURTY, SUDHA	COMMON YET UNCOMMON: 14 MEMORABLE STORIES FROM DAILY LIFE
WANKHEDE, PRAFULL	VALUES OF MONEY
MATHIESON, IONA / CLAIR, ROMY	THE ART OF STARTING: HOW TO BUILD YOUR CREATIVE BUSINESS FROM THE GROUND UP
TOLSTOY, LEO/ MAUDE, LOUISE/ MAUDE, AYLMER. TRANSLATOR	WAR AND PEACE
HALAN, MONIKA	LET'S TALK LEGACY: A FINANCIAL PLANNER FOR YOUR LOVED ONES
HOUSEL, MORGAN	THE PSYCHOLOGY OF MONEY: TIMELESS LESSONS ON WEALTH, GREED AND HAPPINESS
FOROUX, DARIUS	THINK STRAIGHT: CHANGE YOUR THOUGHTS, CHANGE YOUR LIFE
DIXIT, SUDHIR	TIME MANAGEMENT: 30 PRINCIPLES FOR THE BEST UTILIZATION OF YOUR TIME
KHERA, SHIV	YOU CAN WIN
KING, VEX	GOOD VIBES, GOOD LIFE: HOW SELF-LOVE IS THE KEY TO UNLOCKING YOUR GREATNESS
IYER, PRAKASH	THE HABIT OF WINNING: STORIES TO INSPIRE, MOTIVATE AND UNLEASH THE WINNER WITHIN
MURTY, SUDHA	HERE, THERE, AND EVERYWHERE
MURTY, SUDHA	HOW THE EARTH GOT ITS BEAUTY
SAWANT, SHIVAJI	CHHAVA
SAWANT, SHIVAJI	YUGANDHAR
SATHE, ANNA BHAU	FAKIRA
PHULE, JYOTIRAO GOVINDRAO	GULAMGIRI

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING JANUARY 2025

Author	Title
NOOYI, INDRA K. / KARMARKAR, NILIMA. TRANSLATOR	MY LIFE IN FULL: WORK, FAMILY AND OUR FUTURE (MAJHA PARIPURNA AYUSHYA)
	BHARATACHE SANVIDHAN (THE CONSTITUTION OF INDIA: 106TH AMENDMENT ACT, 2023 AS MODIFIED UPTO 31.12.2023)
PARCHURE, APPA	YUGPRAVARTAK
GANATRA, AMI / PATWADKAR, DEEPALI. TRANSLATOR	MAHABHARATACHE ANAVARAN: BHARATACHYA PRASIDDHA ITIHASACHE ADNYAT PAILU (Marathi Translation of Mahabharata Unravelled - I : Lesser-Known Facets of a Well-Known History)
GUPTA, AKSHAT	THE HIDDEN HINDU BOOK 3 OF THE TRILOGY
GUPTA, AKSHAT	THE HIDDEN HINDU BOOK 2 OF THE TRILOGY
GUPTA, AKSHAT	THE HIDDEN HINDU BOOK 1 OF THE TRILOGY
GRIFFIN, TREN / SHUKLA, VIKAS. TRANSLATOR	CHARLIE MUNGER: THE COMPLETE INVESTOR (IN MARATHI)
KWIK, JIN / NANDAPURKAR-PHADKE, SHUCHITA. TRANSLATOR	AMARYAD: BUDDHIVARDAN KARA, JHATKAN SHIKA AANI ANOKHA AYUSHYA ULGADA (Marathi Translation of Limitless: Upgrade Your Brain, Learn Anything Faster, and Unlock Your Exceptional Life)
MANE, LAXMAN	UPARA
PINK, DANIEL / DAPHARE, PRASAD. TRANSLATOR	WHEN: The Scientific Secrets of Perfect Timing (IN MARATHI)
KAPTAN, SANJAY / DEVDHE, SURESH	E-SUSHASAN
DUARTE, ORLANDO / BALLOS, ALEX	PELE: THE AUTOBIOGRAPHY
THORAT, NITIN	KHANDOBA : ANBHISHIKT SAMRAT
KHERA, SHIV	AAPAN JINKU SHAKTA (MARATHI TRANSLATION OF YOU CAN WIN)
KOSAMBI, DHARMANAND	BUDDHA CHARITRA
KHERA, SHIV / JOG, SUNETRA. TRANSLATOR	TUMHI JASTA SADHYA KARU SHAKTA: NIYOJIT JAGA, AAPSUK NAKO (MARATHI TRANSLATION OF YOU CAN ACHIEVE MORE)
SINEK, SIMON	START WITH WHY : HOW GREAT LEADERS INSPIRE EVERYONE TO TAKE ACTION
TAMBE, BALAJI	SANTULAN YUGE YUGE
SAVARKAR, VINAYAK DAMODAR	MAJHI JANMATHEP
SAWANT, SHIVAJI	MRITYUNJAY
FELDMAN, ROBERT S.	UNDERSTANDING PSYCHOLOGY
GHOSH, MANIKA	HEALTH PSYCHOLOGY: CONCEPTS IN HEALTH AND WELL-BEING
KAPLAN, ROBERT M./ SACCUZZO, DENNIS P.	PSYCHOLOGICAL TESTING: PRINCIPLES, APPLICATIONS AND ISSUES
BERK, LAURA	CHILD DEVELOPMENT
BARLOW, DAVID H./ DURAND, V. MARK	ABNORMAL PSYCHOLOGY: AN INTEGRATIVE APPROACH
MURPHY, KEVIN R. / DAVIDSHOFER, CHARLES O.	PSYCHOLOGICAL TESTING: PRINCIPLES AND APPLICATIONS
	CHANAKYA NEETI: VERSES OF WISDOM
PRASOON, SHRIKANT	KAUTILYA ARTHSHASTRA : 15 CASE STUDIES OF HIS MANAGEMENT PRINCIPLES

News Paper Clippings : January 2025

Online newspapers and online services based on newspapers are becoming increasingly popular and useful in current digital age. These services helped libraries in reaching out users wherever they are and also save time of the users. The newspaper clippings are also known as press clippings in some libraries .

[*Ref: Gaur, Ramesh C., Chand, Mahesh, Gaur, Kavita & Yadav, Amar Singh. (2013). Online Newspaper Clippings and News Services for Libraries: Experiences in Indian Libraries. Accessed from http://library.ifla.org/240/1/153-gaur-en.pdf*]

Clipping is the cutting-out of articles from a paper publication. Newspaper clippings are often used when people have to write a report or make a presentation or for future reference.

The Modern College, Shivajinagar Library subscribes to Ten (10) English Newspapers and Eleven (11) Marathi Newspapers which are referred by the students and staff. The Library has a practice of posting notifications of important news related to Education, UGC, NAAC, Savitribai Phule Pune University on the WhatsApp Groups of Staff.

Father of Library Science, Dr. S.R.Ranganathan's Fifth Law of Library Science states that *'Library is a Growing Organism'*. It means that a library should be a continually changing institution, never static in its outlook. Books, methods, and the physical library should be updated over time. As an implication of the Fifth Law of Library Science, the Modern College Library has also updated the ways of keeping and maintaining the Newspaper Clippings. E-newspaper Clippings Service gives a global viewership/user base, no maintenance required, storage space issues will be solved and any user, anytime, at any place can have an access to the Newspaper Clippings Service. The E-Newspaper Clippings Section is divided into ***News regarding MCASC, Pune-5, Education, Work of Appreciation, Health, Research, Sports, Miscellaneous*** **.**

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

निगडीत मॉडर्न हायस्कूलची घटना जागृती फेरी

पिंपरी : यमुनानगर निगडी येथील मॉडर्न हायस्कूलच्या विद्यार्थ्यांनी संविधान जागृती फेरी काढली. संविधानाच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्ताने शासन आदेशाप्रमाणे वर्षभर विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येत आहे. नागरिकांमध्ये संविधानाबद्दल जागृती निर्माण होण्यासाठी, तसेच संविधानाचे महत्त्व समजण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी जागृती फेरी काढल्याचे मुख्याध्यापिका शारदा साबळे यांनी सांगितले.

यावेळी संविधानावर आधारित चित्रकला स्पर्धा घेण्यात आली. कार्यक्रमाचे आयोजन पर्यवेक्षक विजय पाचारणे, जया फुलपगार, शिवाजी अंबिके, गंगाधर सोनवणे, कुसुम पाडळे, नवेश पाटील यांनी केले.

उपक्रमाचे कौतुक संस्थेचे कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, कार्यवाह प्रा. शामकांत देशमुख, सहकार्यवाह प्रा. डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे, उपकार्यवाह प्रा. डॉ. निवेदिता एकबोटे, शाळा समिती अध्यक्ष मानसिंग साळुंके, व्हिजिटर प्रमोद शिंदे, सदस्य राजीव कुटे यांनी केले.

Kesari 2.1.2025

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

सकाळ

दमदाटी अन् धर्मावरून लक्ष्य

कलाकार कट्ट्यावर स्थानिक गुंड त्रास देत असल्याची ज्येष्ठांची तक्रार

■ महिमा ठोंबरे : सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. ६ : कलाकारांच्या अभिव्यक्तीचे हक्काचे व्यासपीठ असणे अपेक्षित असणाऱ्या फर्ग्युसन रस्त्यावरील 'कलाकार कट्टा' येथे काही कलाकारांना चक्क दमदाटी केले जात असल्याचे प्रकार समोर येत आहेत. काही विशिष्ट कलाकारांनाच या कट्ट्यावर बसता यावे, यासाठी त्यांच्याकडून आणि काही स्थानिक गुंडांकडून अन्य कलाकारांवर दादागिरी केली जात आहे. तसेच, एका अल्पसंख्याक कलाकाराला लक्ष्य केल्याचा धक्कादायक प्रकारही घडला आहे.

फर्ग्युसन रस्त्यावरील नामदार गोपाळ कृष्ण गोखले चौक येथे हा कलाकार कट्टा आहे. गायक, वादक, चित्रकार आदींना आपली कला सादर करण्यासाठी मुक्त व्यासपीठ मिळावे, ही या कट्ट्याची संकल्पना. मात्र गेल्या एक-दीड वर्षांपासून काही विशिष्ट कलाकार येथे दमदाटी करत असल्याची कैफियत ज्येष्ठ चित्रकार सुरेश लोणकर यांनी 'सकाळ'शी बोलताना मांडली.

''मी स्वतः गेल्या तीन-साडेतीन वर्षांपासून कलाकार कट्ट्यावर चित्र काढण्यासाठी येतो. आर्थिक गरज असलेल्या नवोदित कलाकारांची संख्या वाढावी, यासाठी मी सहकाऱ्यांसह प्रयत्नही करत असतो. मात्र कलेशी फारसा काही संबंध नसणाऱ्या चार व्यक्तींनी त्यांनाच येथे बसता यावे, यासाठी आमच्यावर गेल्या वर्षभरापासून दादागिरी करण्यास सुरुवात केली आहे. आमदार, खासदार, मंत्री यांची नावे सांगून आम्हाला दमदाटी केली जात आहे. यासाठी बळाचा आणि दहशतीचा वापरही केला जात आहे. पोलिस आणि महापालिकेकडे वारंवार तक्रारी करूनही उपयोग झाला नाही,'' असे लोणकर यांनी सांगितले. ज्येष्ठ चित्रकार मुरली लाहोटी यांनीही या प्रकाराला दुजोरा दिला. ''कलाकार कट्टा कोणाच्याही खासगी मालकीचा नाही. त्यामुळे कोणत्याही कलाकाराची येथे बसण्यापासून अडवणूक करण्याचा अधिकारही कोणालाच नाही. असे असतानाही येथे वारंवार बळाचा वापर करून दादागिरी केली जात आहे. महापालिकेने आणि पोलिसांनी यात लक्ष घालून ताबडतोब उपाययोजना करावी,'' अशी मागणी लाहोटी यांनी केली.

धर्मावरून केले लक्ष्य

कलाकारांची जात आणि धर्म केवळ 'कला' हीच असते, असे म्हटले जाते. मात्र दुर्दैवाने कलाकार कट्ट्यावर एका कलाकाराला धर्मावरून लक्ष्य करण्यात आले. एक अल्पसंख्याक चित्रकार येथे अक्षरलेखन करत असताना एका महिला सामाजिक कार्यकर्तीने त्यांना कट्ट्यावरून उठवण्याचा प्रयत्न केला. 'तुमची जागा येथे नाही. या कट्ट्यावर आम्हाला अल्पसंख्याक कलाकार नकोत. अक्षरलेखन ही काही कला नाही. उद्यापासून येथे बसायचे नाही', अशी मुक्ताफळे उधळत त्यांनी या कलाकाराला धमकी दिली.

> कलाकार कट्ट्यावर कलाकारांना त्रास दिला जात असल्याबाबत तक्रारी आल्याने त्या ठिकाणी भेट दिली. त्यावेळी कलाकारांमध्येच अंतर्गत मतभेद असल्याचे लक्षात आले. एक बाजू ऐकून घेतली आहे, दुसरी बाजूही ऐकून घेऊन योग्य पद्धतीने यावर विचारविनिमय केला जाईल. कलाकारांनी या ठिकाणी सुरक्षारक्षकाची मागणी केली आहे.
>
> - **डॉ. राजेंद्र भोसले**, आयुक्त, पुणे महापालिका

> कलाकार कट्ट्यावरील दमदाटीबाबत पोलिसांकडे अद्याप तक्रार प्राप्त झालेली नाही. किरकोळ कारणावरून त्यांचा वाद सुरू होता. त्यामुळे वाद टाळण्याबाबत त्यांना समज दिली आहे.
>
> - **गिरीशा निंबाळकर**, वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक, डेक्कन

ज्योत्स्ना एकबोटेंचे आयुक्तांना निवेदन

माजी नगरसेविका डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे यांच्या कल्पनेतून हा कलाकार कट्टा आकारास आला होता. येथे सुरू असलेल्या गैरप्रकारांबद्दल त्यांनी सोमवारी महापालिका आयुक्तांची भेट घेत निवेदन दिले. ''कलाकारांना मुक्त व्यासपीठ मिळावे, या उद्देशातून कलाकार कट्ट्याची निर्मिती झाली. अशा प्रकारचा हा पुण्यातील पहिलाच उपक्रम आहे. पंतप्रधान कार्यालयानेदेखील या उपक्रमाची दखल घेतली होती. मात्र, येथे होत असलेल्या राजकीय निदर्शनांसारख्या गोष्टींमुळे या उपक्रमाच्या मूळ उद्देशालाच बाधा येते, तसेच काही कलाकारांकडून अन्य कलाकारांना दमदाटी केले जात असल्याचे धक्कादायक प्रकारही घडत आहेत. हे तातडीने थांबवावे, यासाठी मी महापालिका आयुक्त डॉ. राजेंद्र भोसले यांना निवेदन दिले.

महापालिका आयुक्त डॉ. राजेंद्र भोसले यांनी रात्री कलाकार कट्ट्याला भेट देत उपस्थित कलाकारांच्या अडचणी जाणून घेतल्या.

Pune, Main
07/01/2025 Page No. 3

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

लोकसत्ता

यूजीसीच्या अधिसूचनांचा पुनर्विचार हवाच!

विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून (यूजीसी) प्राध्यापक निवड-पदोन्नती आणि कुलगुरू नियुक्तीबाबत प्रस्तावित तरतुदींवर विविध पडसाद उमटत आहेत. प्राध्यापक निवडीच्या निकषांतून नेट-सेटविषयीची अट का वगळू नये, तसेच कुलगुरू निवड निकषांत आणखी काय असणे आवश्यक आहे, याबद्दलचे टिपण...

डॉ. गजानन एकबोटे
माजी प्र-कुलगुरू, महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ आणि कार्याध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे
grekbote@gmail.com

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) प्रसिद्ध केलेल्या दोन अधिसूचनांची सध्या शिक्षणविश्वात चर्चा सुरू आहे. 'यूजीसी'कडून दिल्या जाणाऱ्या अनुदानासह काही विशेष सुविधा आणि महाविद्यालयांना स्वायत्ततेसारखे विशेषाधिकार प्राप्त करण्यासाठी उच्च शिक्षण संस्थांनी 'नवीन शैक्षणिक धोरणा'ची अंमलबजावणी कशी केली, याचे मूल्यमापन होईल, ही त्यातील पहिली.

मुळात राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषद अर्थात 'नॅक'सारखी स्वतंत्र संस्था उच्च शिक्षण संस्थांच्या मूल्यांकनासाठी कार्यरत असताना, 'यूजीसी'ने मूल्यमापनासाठी अन्य काही निकष तयार करण्याचा प्रयत्न का करावा, असाच प्रश्न आहे. त्यामुळे याला विरोध होणार हे स्वाभाविक आहे. दुसरी अधिसूचना आहे, ती महाविद्यालये व विद्यापीठांतील प्राध्यापक भरती, पदोन्नती आणि विद्यापीठातील कुलगुरूंच्या निवडीच्या संदर्भात. या संदर्भात, नव्या अधिनियमांचा एक मसुदा तयार करण्यात आला आहे आणि या प्रस्तावित तरतुदींवर येत्या ५ फेब्रुवारीपर्यंत सूचना मागविण्यात आल्या असून, त्यांचा विचार करून या अधिनियमांना अंतिम स्वरूप दिले जाईल.

प्राध्यापकपदासाठी नेट-सेट का आवश्यक?

'यूजीसी'च्या या प्रस्तावित मसुद्यातील प्राध्यापक, प्राचार्य निवड-पदोन्नती आणि कुलगुरू नियुक्ती याबाबतच्या तरतुदी व्यवस्थितपणे अभ्यासाव्या लागणार आहेत. त्यात कंत्राटी प्राध्यापक नेमण्याच्या कमाल संख्येवरील, प्राध्यापकांच्या एकूण जागांपैकी १० टक्के, ही अट काढून टाकली आहे. म्हणजे आता जितक्या जागा रिक्त, तितके कंत्राटी प्राध्यापक नियुक्त करता येतील. कंत्राटी प्राध्यापक नेमल्यास त्याला सहायक प्राध्यापकाच्या एकूण वेतनाइतके वेतन देण्याबरोबरच ही नेमणूक फक्त एका शैक्षणिक सत्रासाठी असावी, असे नमूद आहे. या सत्रातील

कामगिरीवरून पुढील आणखी एक सत्र ती वाढू शकते. हे धोरण अतिशय फसवे आहे. समजा, एका शैक्षणिक सत्रासाठी रिक्त जागांएवढे प्राध्यापक नियुक्त केले, ते सत्र संपल्यानंतर पुढील शैक्षणिक सत्रासाठी तेवढेच अन्य प्राध्यापक कंत्राटी पद्धतीने नियुक्त केले आणि पुन्हा पुढच्या सत्रासाठी, पहिल्या सत्रासाठी ज्यांना नियुक्त केले होते, त्यांना पुनर्नियुक्त केले आणि वर्षानुवर्षे हे असेच सुरू राहिले, तर काय? हे असे केल्याने नियमित प्राध्यापकांच्या जागा भराव्या न लागून त्यांना द्यावयाच्या लाभाचे पैसे वाचतील, असा तर हा विचार नाही ना, असा प्रश्न पडतो. यामुळे उच्च शिक्षणाचे आणखी खासगीकरण होऊ शकेल. सहायक प्राध्यापक नेमणुकीसाठी निकषांचे तीन पर्याय आहेत. पीएच.डी. वा नेट-सेट पात्रता हवी, असे पहिले दोन पर्याय आहेत. तिसरा पर्याय मात्र पदव्युत्तर पदवीला ५५ टक्के एवढी पात्रताही पुरेल, असे सांगतो. या प्रस्तावित अटींमुळे बरेच वादंग होत आहेत. चांगला शैक्षणिक दर्जा असलेल्या विद्यापीठातून ५५ टक्के गुणांनी पदव्युत्तर परीक्षा उत्तीर्ण झालेला विद्यार्थी आणि चांगला शैक्षणिक दर्जा नसलेल्या विद्यापीठातून ५५ टक्के गुणांनी पदव्युत्तर परीक्षा उत्तीर्ण झालेला विद्यार्थी यांच्यात समानता कशी राहील? त्याचप्रमाणे खासगी विद्यापीठे आणि शासकीय विद्यापीठे यांच्या पदव्युत्तर पदवीमध्ये साम्य कसे असेल? शिवाय, शिकविण्याचे कौशल्य, संवादकौशल्य याचाही प्राध्यापक निवडीत विचार केला पाहिजे. त्यांचा विचार अधिसूचनेत नाही. नेट-सेटची अट अत्यंत महत्त्वाची आहे. ती वगळू नये. पीएच.डी.बाबतीतही अनेक गैरप्रकार झालेले आहेत, होतात. अनेक विद्यापीठांमध्ये पीएच.डी. मिळविण्यात महिला विद्यार्थ्यांना त्रास होतो. अनेक विद्यापीठांमध्ये तर बोगस पद्धतीने पीएच.डी. दिलेल्या आहेत. प्राध्यापक भरतीच्या नव्या प्रस्तावित निकषांमधील एक चांगली तरतूद अशी की, योग, संगीत, ललितकला इत्यादी विषय शिकविण्यासाठी पदवीच्या जोडीने पाच वर्षांचा त्या क्षेत्रातील व्यावसायिक अनुभव, राज्य-राष्ट्रीय पातळीवरील उत्तम कामगिरी आणि विषय शिकविण्याची योग्य क्षमता एवढी पात्रता पुरणार आहेत. त्यामुळे या क्षेत्रांतील गुणवान मनुष्यबळ अध्यापनात आले, तर ते विद्यार्थ्यांसाठी फायदेशीर असेल.

कुलगुरू निवडीतील राजकीय हस्तक्षेप

प्रस्तावित तरतुदींमधील कुलगुरू निवडीच्या निकषांवरून आणि पद्धतीवरून मात्र वादंग निर्माण होत असल्याचे दिसते. कुलगुरूपदी निवड करताना, त्यासाठी नेमायच्या शोध समितीचे अधिकार कुलपतींकडे देण्याचे प्रस्तावित आहे. कुलपती म्हणजे पर्यायाने राज्यपालांकडे अधिकार आणि राज्यपाल केंद्राने नेमलेले असल्याने कुलगुरू निवडीत थेट केंद्राचा राजकीय हस्तक्षेप होतील, असे वाटते. त्यामुळे या तरतुदीचे योग्य असे स्पष्टीकरण विद्यापीठ अनुदान आयोगाला द्यावे लागेल. पण, कुलगुरू निवडीतील राजकीय हस्तक्षेप हा विषय जुना आहे, तो आताच उपस्थित झाला आहे, असे नाही. यामुळे यापूर्वीही अनेक विद्यापीठांना अकार्यक्षम कुलगुरू मिळाले आहेत.

काही स्वागतार्ह बाबी

कुलगुरूपदासाठी अध्यापनाची सक्ती काढून टाकण्यात आली आहे, हे मात्र योग्य आहे. एखाद्या आस्थापनेत नेतृत्व केलेल्याला, संशोधनाची आवड असलेल्या आणि शैक्षणिक विषयाबाबत स्वारस्य असलेल्यालाही आता कुलगुरू होण्याची संधी आहे. विशेषतः गेल्या काही वर्षांत कुलगुरूंच्या कामाचे स्वरूप केवळ शैक्षणिक राहिलेले नसताना आणि कुलगुरूंना आर्थिक, शैक्षणिक, प्रशासकीय अशा विविध स्तरांवर आपली योग्यता सिद्ध करणे आवश्यक असताना, हे बदल सकारात्मक वाटतात. तरीही, उद्योग वा सार्वजनिक क्षेत्रातून व्यक्ती निवडण्यासाठीचे निकष काटेकोर असले पाहिजेत आणि त्यांचीही तपशीलवार व्याख्या केली पाहिजे, हे लक्षात ठेवणे गरजेचे आहे.

कंपनी-संस्थेची उलाढाल, हाताळावे लागणारे किमान मनुष्यबळ, नेतृत्व करणाऱ्याचे पद (मुख्य कार्यकारी अधिकारी, संचालक, सरव्यवस्थापक आदी) असे काही ठोस आणि काटेकोर निकष असले पाहिजेत. शिवाय, त्या व्यक्तीच्या शैक्षणिक पात्रतेचाही विचार झाला पाहिजे. त्याचप्रमाणे सार्वजनिक विद्यापीठांच्या निरनिराळ्या अधिकार मंडळांचा अनुभव कुलगुरूपदावर नियुक्त केलेल्या व्यक्तीस हवा. अनेक तज्ज्ञ हा अनुभव नसल्याने 'कुलगुरू' म्हणून अपयशी ठरले आहेत. यापुढे 'कुलगुरू' म्हणजे शिक्षण/ संशोधन यातील तज्ज्ञ व्यक्ती हवी. विद्यापीठ प्रशासनासाठी आयएएस दर्जाचा अधिकारी नियुक्त करणे योग्य होईल, असे वाटते. सार्वजनिक विद्यापीठांतील अधिकारांचे विकेंद्रीकरण केल्यामुळे विद्यापीठांना फायदाच होईल.

22/01/2025 | Pune | Page : 06
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
City 10 jan 2025_005
10 Jan 2025
www.dainikprabhat.com

विद्यार्थ्यांच्या दर्जेदार सुविधांसाठी कटिबद्ध

उपमुख्यमंत्री पवार; पुणे विद्यापीठातील अधिकाऱ्यांशी संवाद

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ९ - विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण व सुविधा मिळाव्यात, यासाठी शासन कटिबद्ध आहे. विद्यापीठाच्या क्रीडा संकुलातील विविध सुविधांचे अद्ययावतीकरण, जागतिक दर्जाचा स्विमिंग पूल, नवीन हॉस्टेल, संशोधनाच्या निधीसाठी निश्चितपणे आवश्यक ती मदत केली जाईल, अशी ग्वाही राज्याचे मुख्यमंत्री अजित पवार यांनी दिली आहे.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी आज विद्यापीठातील अधिकारी व व्यवस्थापन परिषद सदस्य यांच्याशी संवाद साधला. विद्यापीठाला शासन स्तरावरून मदत देण्याबाबत त्यांनी आश्वासित केले आहे.
– डॉ. सुरेश गोसावी, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

पुणे विद्यापीठास गुरुवारी अजित पवार यांनी भेट दिली. याप्रसंगी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, प्र - कुलगुरू डॉ. पराग काळकर, प्रभारी कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे, वित्त व लेखाधिकारी डॉ. चारुशीला गायके, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, आयआयएलचे संचालक डॉ. देविदास गोल्हार आणि अधिसभा सदस्य उपस्थित होते

विद्यापीठाच्या प्रगतीच्या दृष्टीने विद्यार्थीकेंद्रित, तसेच विद्यापीठ विभाग आणि महाविद्यालयांच्या सर्वांगीण विकासासाठी विद्यापीठ करीत असलेल्या नावीन्यपूर्ण योजनांची माहिती कुलगुरूंनी उपमुख्यमंत्र्यांना दिली. याप्रसंगी कुलगुरू, प्र - कुलगुरू यांच्यासह व्यवस्थापन परिषद सदस्य रवींद्र शिंगणापूरकर, प्राचार्य डॉ. देविदास वायदंडे, प्राचार्य डॉ. नितीन घोरपडे, डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे, डॉ. संगीता जगताप, बागेश्री मंठाळकर आदी उपस्थित होते.

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

विद्यापीठाने जागतिक क्रमवारीत यावे

मदत करण्याचे अजित पवारांचे आश्वासन

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात शैक्षणिक सोयीसुविधा उभारण्यासाठी राज्य सरकारकडून सर्वोतोपरी मदत करण्यात येईल. राज्यात पुणे विद्यापीठ शैक्षणिक गुणवत्तेत पुढे असल्याने, विद्यापीठाकडून अपेक्षा आहेत. आता विद्यापीठाने जगात पहिल्या २०० क्रमांकामध्ये येण्यासाठी प्रयत्न करावे,' अशी सूचना उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी विद्यापीठाचे कुलगुरू, अधिकारी आणि मॅनेजमेंट कौन्सिलच्या सदस्यांना केली. या वेळी विद्यापीठ स्थापनेच्या अमृतमहोत्सवी वर्षानिमित्त विद्यापीठाच्या प्रशासनाने विविध विकासकामांसाठी पवारांकडे ७५ कोटी रुपयांची मागणी केली.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी गुरुवारी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापाठीला भेट देऊन परिसराची पाहणी केली.

'थंड बस्त्या'तील प्रकल्पाची माहिती

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात प्रसिद्ध उद्योगपतींच्या मदतीने सुमारे २०० कोटी रुपये खर्च करून, सभागृह, सेमिनार हॉल, राहण्यासाठी खोल्या असे शैक्षणिक-सांस्कृतिक केंद्र उभारण्याचा प्रस्ताव होता. मात्र, या सेंटरची योग्य माहिती न घेता काही व्यक्तींनी विरोध केल्यामुळे हा प्रकल्प 'थंड बस्त्या'त गेला. या प्रकल्पाबाबत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी माहिती घेऊन उपस्थितांचे मत जाणून घेतले.

उपमुख्यमंत्री पवार यांनी गुरुवारी सकाळी सातच्या सुमारास पुणे विद्यापीठाला भेट दिली. या वेळी त्यांनी मुख्य इमारतीतील कुलगुरू कार्यालयात कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, प्र-कुलगुरू डॉ. पराग काळकर, प्रभारी कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे यांच्याशी चर्चा करून, विद्यापीठातील कामांची माहिती जाणून घेतली. त्याचप्रमाणे शैक्षणिक संकुलातील प्राध्यापक भरती, वसतिगृहाच्या सुविधांबाबतच्या मागण्या जाणून घेतल्या. मॅनेजमेंट कौन्सिलचे सदस्य रवींद्र शिंगणापूरकर, डॉ. नितीन घोरपडे, डॉ. देविदास वायदंडे, बागेश्री मंठाळकर, डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे, अधिसभा सदस्य सचिन गोर्डे पाटील, संदीप कदम आदी उपस्थित होते.

कुलगुरू डॉ. गोसावी यांनी शैक्षणिक संकुलात सुरू असलेल्या विविध विकासकामांची आणि प्रस्तावित सोयीसुविधांची सादरीकरणाद्वारे माहिती दिली. पवार म्हणाले, 'विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण व सुविधा मिळाव्यात यासाठी राज्य सरकार कटिबद्ध आहे. पुणे विद्यापीठातील सेंट्रल किचन, नवीन वसतिगृह, जागतिक दर्जाच्या स्विमिंग पूलसाठी राज्य सरकार आवश्यक मदत करणार आहे.

संशोधनासाठीही पुरेशा प्रमाणात निधी देण्यात येईल. विद्यापीठाच्या प्रशासनाने सरकारकडे प्रस्ताव तयार करून पाठवावे,' अशा सूचना पवार यांनी केल्या. या वेळी पवार यांनी सावित्रीबाई फुले यांच्या निर्माणाधीन स्मारकाची पाहणी केली.

Maharashtra Times 10.1.2025

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्याकडून विद्यापीठाच्या प्रगतीचा आढावा

शासनस्तरावरून आवश्यक ती मदत देण्याची ग्वाही

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी गुरुवारी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाला भेट दिली. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण अंमलबजावणीबाबतच्या घडामोडी, विद्यापीठाच्या भविष्यकालीन योजनांबाबत माहिती त्यांनी घेतली. तसेच, विद्यापीठाला शासन स्तरावरून आवश्यक असणारी मदत देण्याची ग्वाही त्यांनी दिली.

कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, प्र-कुलगुरू प्रा. डॉ. पराग काळकर, प्रभारी कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे, वित्त व लेखाधिकारी डॉ. चारुशीला गायके, नवसंकल्पना विभागाचे संचालक डॉ. देविदास गोल्हार, व्यवस्थापन परिषद सदस्य रवींद्र शिंगणापूरकर, प्राचार्य डॉ. देविदास वायदंडे, प्राचार्य डॉ. नितीन घोरपडे, डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे, डॉ. संगीता जगताप, बागेश्री मंठाळकर, अधिसभा सदस्य सचिन गोर्डे, संदीप कदम या वेळी उपस्थित होते.

नुकतेच अमृतमहोत्सवी वर्ष पूर्ण केलेल्या विद्यापीठाच्या प्रगतीच्या दृष्टीने विद्यार्थिकेंद्रित उपक्रम, विद्यापीठांतील विभाग आणि महाविद्यालयांच्या सर्वांगीण विकासासाठी विद्यापीठाच्या योजनांची माहिती डॉ. गोसावी यांनी दिली. तसेच, भविष्यातील योजनांचे सादरीकरण करण्यात आले. विद्यापीठाच्या संकुलामधील विविध सुविधांच्या अद्ययावतीकरणासंबंधात विद्यापीठ करत असलेल्या कामांविषयीची माहिती पवार यांनी घेतली.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी विद्यापीठाच्या विकासकामांची माहिती घेण्यासाठी गुरुवारी विद्यापीठाला भेट देऊन विद्यापीठातील अधिकारी, व्यवस्थापन परिषद सदस्य यांच्याशी संवाद साधला. विद्यापीठाला पुढे घेऊन जाण्यासाठी शासन स्तरावरून मदत देण्याबाबत त्यांनी विद्यापीठाला आश्वासित केले, असे डॉ. गोसावी यांनी सांगितले.

10/01/2025 | Pune | Page : 18
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

SPPU VC seeks Pawar's help for stalled convention centre

The proposed plan was met with opposition over concerns regarding inclusion of 7-star guest house, vintage car museum

| Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com
TWEET @YashPune_Mirror

Savitribai Phule Pune University (SPPU) vice-chancellor Dr Suresh Gosavi has urged deputy chief minister Ajit Pawar to intervene and help resolve the challenges surrounding the stalled convention centre project.

The project, intended to create an international-standard convention center on a ten-acre site within the university premises, has faced significant controversy and complications.

The proposed development was met with opposition after Pune Times Mirror raised concerns regarding the inclusion of a seven-star guest house and a vintage car museum on the site in its edition published on August 12, 2024, leading to widespread protest. The controversy escalated, prompting significant resistance from various stakeholders.

Besides, uncertainty surrounding the transfer of development rights (TDR) and floor space index (FSI) further complicated the approval process, which led the Serum Institute to withdraw from the project.

During his visit to the university on Thursday, Pawar took note of the difficulties faced by SPPU regarding the convention center.

Gosavi, along with pro-vice chancellor Dr Parag Kalkar, acting registrar professor Dr Jyoti Bhakere, finance and accounts officer Dr Charushila Gayke, IIL director Dr Devidas Golhar, management council member Ravindra Shinganapurkar, principals Dr Devidas Valdande, Dr Nitin Ghorpade, Dr Jyotsna Ekbote, Dr Sangeeta Jagtap, Bageshree Manthalkar, Senate Member Sachin Gorde, and Sandeep Kadam, were present.

Mirror highlighted the issue in its edition dated August 12, 2024

Gosavi urged Pawar for intervention to resolve the issues and help revive the initiative, which would significantly enhance the university's infrastructure.

Pawar also reviewed the broader development efforts at SPPU, including the availability of teaching and non-teaching manpower and the university's innovative, student-centric initiatives.

He assured the university leadership that the state government would provide all necessary support to address the challenges and help the university achieve its growth goals. Pawar also expressed his belief that the SPPU should aim for inclusion in the top 200 global universities, committing to assist the university in reaching this milestone.

During his visit, Gosavi briefed deputy CM Ajit Pawar about the innovative, student-centric initiatives being implemented at the SPPU. These schemes are aimed at fostering overall development across the university's departments and affiliated colleges. Gosavi also provided an overview of the various ongoing activities at the university and shared details about upcoming initiatives designed to further the institution's growth and progress.

Pune Mirror 13.1.2025

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

काय आहे 'यूजीसी'चा नवा मसुदा?

डॉ. संजय खरात

उच्च शिक्षणामध्ये खूप स्थित्यंतरं होत आहेत. 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०'ची अंमलबजावणी होत असताना त्याच्याशी निगडित सर्व घटकांमध्ये समांतर बदल घडत आहेत. ते नेमके काय आहेत, याविषयी...

विद्यापीठ अनुदान आयोग (यूजीसी) उच्च शिक्षणात सातत्यानं नवे प्रयोग करीत असते. देशातल्या उच्च शिक्षणाचा दर्जा सुधारणं, उच्च शिक्षण सर्वदूर सर्व समाजापर्यंत पोहोचवणं या उद्देश्यानं 'विद्यापीठ अनुदान आयोग कायदा १९५६'च्या 'कलम २६'नुसार विद्यापीठे महाविद्यालय आणि उच्च शिक्षण देणाऱ्या सर्व शैक्षणिक संस्थांचं नियमन होतं.

नवीन वर्षाच्या शुभेच्छा देतानाच 'यूजीसी'नं विद्यापीठं आणि महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या नेमणुका, त्यासाठी आवश्यक असणारी किमान पात्रता, सेवांतर्गत बढती; तसेच प्राचार्य, कुलगुरू यांच्या निवडी आणि नियुक्तीसंदर्भात 'यूजीसी'नं प्रकाशित करून सर्व भागधारकांना यावरील मतं, प्रस्तावित दुरुस्त्या सुचविण्यासाठीचं आवाहन केलं आहे. या मसुद्यावर सर्व स्तरांतून औपचारिक आणि अनौपचारिक चर्चा होत आहेत. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी सदर मसुद्यात प्रस्तावित बदल सुचविले असतील, असं गृहीत धरून मसुद्यातील तरतुदी समजून घेणं आवश्यक आहे.

- संशोधन, नावीन्यपूर्ण अध्ययन, अध्यापन पद्धती
- उद्योगधंद्यांसाठी आवश्यक असणारी सल्लागाराची भूमिका
- भारतीय भाषा, ज्ञानपरंपरा याबाबतीत उल्लेखनीय कार्य
- विद्यार्थ्यांसाठी आंतरवासिता, संशोधन प्रकल्प, समाजातील आव्हानांवरील प्रश्नांवरील प्रकल्पातील सहभाग, डिजिटल कंटेंट तयार करणं, पेटंट किंवा स्टार्टअपमधील सहभाग आणि नियतकालिकामधून संशोधनात्मक लेख, पुस्तकातील प्रकरणं (चॅप्टर), प्रकाशित झालेली असणं.
- महाविद्यालयीन अथवा विद्यापीठस्तरावरील शिक्षकांच्या सेवांतर्गत बढतीसाठी पीएचडी अत्यावश्यक असेल.
- प्रथम नियुक्तीवेळी शैक्षणिक, व्यावसायिक आणि अनुभवात्मक शिक्षणात क्रेडिटची गणना करण्यासाठी विकसित केलेल्या 'मेटा फ्रेमवर्क'नुसार उमेदवारचं पदव्युत्तर शिक्षण सातव्या पातळीवरील झालं असेल, तर त्यास NET/ SET/ SLET/ Ph.D. आवश्यक असेलच असं नाही. हा प्रमुख बदल दिसतो आहे. अर्थात राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०पूर्वी ज्या उमेदवारांनी तीन वर्षांची पदवी व दोन वर्षांचं पदव्युत्तर शिक्षण घेतलं आहे, त्यांच्यासाठी NET/SET/SLET किंवा पीएचडी अत्यावश्यक आहे. (क्रमशः)

(लेखक 'मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट्स, सायन्स आणि कॉमर्स, गणेशखिंड' येथे प्राचार्य आहेत.)

Maharashtra Times 15.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 1 Jan 2024_016
01 Jan 2025

नवीन पुस्तकांसाठी 'ब्रिज कोर्स'चा डोस

एनसीईआरटीचा निर्णय; विद्यार्थ्यांना पूर्ण करणे बंधनकारकच

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३१ - नॅशनल कौन्सिल ऑफ एज्युकेशनल रिसर्च अँड ट्रेनिंगने (एनसीईआरटी) आता पाचवी, आठवी या दोन्ही वर्गांमध्ये येणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी एक ब्रिज कोर्स तयार केला आहे. हा कोर्स पूर्ण करणे विद्यार्थ्यांसाठी बंधनकारक करण्यात आले आहे. हा ब्रिज कोर्स पूर्ण केल्यानंतरच विद्यार्थ्यांना नवीन पुस्तके देण्यात येणार आहेत.

विद्यार्थ्यांना पुढील वर्गात जाण्यासाठी तयार करणे हा ब्रिज कोर्स आयोजित करण्याचा उद्देश आहे. ब्रिज कोर्सच्या माध्यमातून विद्यार्थ्याला नवीन पुस्तकातील मजकुराची ओळख करून दिली जाईल. नवीन पुस्तकांमध्ये उपक्रमांवर जास्त भर देण्यात आला असून त्या सर्व उपक्रमांची माहिती ब्रिज कोर्समध्ये देण्यात आली आहे. ब्रिज कोर्समध्ये शिकवण्याचे नवीन पॅटर्नही समजावून सांगितले जाणार आहे. २०२५-२६ च्या नवीन शैक्षणिक वर्षात इयत्ता ५वी आणि ८वी मध्ये येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आता नवीन पुस्तके हवी असतील तर त्यांना आधी ब्रिज कोर्स पूर्ण करावा लागणार आहे. नॅशनल कौन्सिल ऑफ एज्युकेशनल रिसर्च अँड ट्रेनिंगने (एनसीईआरटी) आता या दोन्ही वर्गांच्या विद्यार्थ्यांसाठी एक ब्रिज कोर्स तयार केला आहे. फेब्रुवारी २०२५च्या अखेरीस तो अपलोड केला जाईल. नव्या सत्रात पाचवी व आठवीच्या वर्गात येणाऱ्या मुलांनी जुन्या अभ्यासक्रमानुसार व पॅटर्ननुसार अभ्यास केला असेल. या स्थितीत जुन्या पॅटर्नमधून नव्या पॅटर्नकडे जाण्यास मुलांना कोणतीही अडचण येऊ नये म्हणून ब्रिज कोर्स तयार करण्यात आला आहे. नॅशनल करिक्युलम फ्रेमवर्क फॉर स्कूल एज्युकेशनच्या आधारे तयार केलेली नवीन पुस्तके ब्रिज कोर्स पूर्ण केल्यानंतर दिली जातील.

असे आहे वैशिष्ट्य...

एनसीईआरटीच्या नवीन पुस्तकांमधील मजकूर कमी करण्यात आला आहे, तसेच, ॲक्टीविटीवर अधिक भर देण्यात आला आहे. पुस्तकातील सादरीकरण विद्यार्थ्यांना विषय सहज समजेल असे आहे. मुलांना खेळाच्या माध्यमातून शिकवण्यावर भर देण्यात आला आहे. आनंददायी शिक्षणावर विशेष लक्ष केंद्रित केले असल्याचे एनसीईआरटीकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

असा असेल कोर्स ....

इयत्ता पाचवीसाठी ३० दिवसांचा
इयत्ता आठवीसाठी ४५ दिवसांचा

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 1 Jan 2024_016
01 Jan 2025

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' अंतर्गत ग्रंथ प्रदर्शन

पुणे, दि. ३१ - वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा या वाचन पंधरवडा उपक्रमानिमित्त शनिवार पेठेतील न.वि. गाडगीळ शाळेतील शासकीय विभागीय ग्रंथालय येथे दि. १ ते १५ जानेवारी २०२५ या कालावधीत ग्रंथ प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे. या ग्रंथ प्रदर्शनाचे उद्घाटन पुणे जिल्हा मराठी भाषा समितीचे सदस्य सचिव तथा उपजिल्हाधिकारी रामहरी भोसले यांच्या हस्ते करण्यात येणार आहे.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या अधिपत्याखालील विद्यापीठे, महाविद्यालये, सार्वजनिक ग्रंथालयांमध्ये विद्यार्थ्यांसाठी वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा हा उपक्रम शासन स्तरावर राबविण्याच्या सूचना राज्य शासनाने दिल्या आहेत. त्या अनुषंगाने शासकीय विभागीय ग्रंथालयामार्फत स्वच्छता, ग्रंथ प्रदर्शन, वाचक सभासद नोंदणी यासारख्या उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे.

या कार्यालयातील नामांकित ग्रंथ, वर्तमान पत्रे व नियतकालिकांचे प्रदर्शन प्रामुख्याने भरविण्यात येणार आहे. दुर्मिळ ग्रंथांचे डिजीटायझेशन कशा प्रकारे करण्यात येते त्याचे प्रात्यक्षिकही यानिमित्त पहावयास मिळणार आहे. सर्व वाचक सभासद, विद्यार्थी व नागरिकांनी ग्रंथ प्रदर्शनाचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन शासकीय विभागीय ग्रंथालयाचे ग्रंथपाल सुरेश रिद्दीवाडे यांनी केले आहे.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

शासकीय विभागीय ग्रंथालयात आजपासून ग्रंथ प्रदर्शनाचे आयोजन

पुणे : 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' या वाचन पंधरवडा उपक्रमानिमित्त शासकीय विभागीय ग्रंथालय (शनिवार पेठ) येथे १ ते १५ जानेवारी २०२५ या कालावधीत ग्रंथ प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे. या ग्रंथ प्रदर्शनाचे उद्घाटन पुणे जिल्हा मराठी भाषा समितीचे सदस्य सचिव तथा उप जिल्हाधिकारी रामहरी भोसले यांच्या हस्ते करण्यात येणार आहे.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या अधिपत्याखाली विद्यापीठे, महाविद्यालये, सार्वजनिक ग्रंथालयामध्ये १ ते १५ जानेवारी २०२५ कालावधीत विद्यार्थ्यांसाठी 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' हा उपक्रम शासन स्तरावर राबविण्याचे कळविण्यात आले आहे. त्या अनुषंगाने शासकीय विभागीय ग्रंथालय, पुणे मार्फत स्वच्छता, ग्रंथ प्रदर्शन, वाचक सभासद नोंदणी यासारख्या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

शासकीय विभागीय ग्रंथालय (पुणे) या कार्यालयातील नामांकित ग्रंथ, वृत्तपत्रे, व नियतकालिकांचे प्रदर्शन प्रामुख्याने भरविण्यात येणार आहे. तसेच दुर्मिळ ग्रंथाचे डिजिटायझेशन कशाप्रकारे करण्यात येते, त्याचे प्रात्यक्षिकही यानिमित्त पाहावयास मिळणार आहे, तरी सर्व वाचक सभासद, विद्यार्थी व नागरिकांनी ग्रंथ प्रदर्शनाचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन शासकीय विभागीय ग्रंथालयाचे ग्रंथपाल सुरेश रिझीवाडे यांनी केले आहे.

Kesari 1.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक

स्थापना १९३९

पुढारी

www.pudhari.com

संशोधक विद्यार्थ्यांच्या अडचणी संशोधन केंद्रांवरच सोडवा

- **विद्यापीठाचे संलग्न संशोधन केंद्रांना निर्देश**

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

संशोधक विद्यार्थ्यांच्या ज्या काही अडी-अडचणी असतील, त्या संबंधित संशोधन केंद्रांनी त्यांच्या संशोधन केंद्रावरच सोडविणे गरजेचे आहे. तसे शक्य झाले नाही तर संशोधन केंद्राचे केंद्रप्रमुख, समन्वयक, प्राधिकृत कर्मचारी यांनाच शैक्षणिक प्रवेश विभागामध्ये पाठविण्यात यावे. विद्यार्थ्यांना विद्यापीठात पाठविण्यात येऊ नये. असे स्पष्ट निर्देश विद्यापीठ प्रशासनाच्या वतीने संलग्न संशोधन केंद्रांना देण्यात आले आहेत.

संशोधक विद्यार्थ्यांच्या ज्या काही अडी-अडचणी असतील, त्या संबंधित संशोधन केंद्रांनी त्यांच्या प्रतिनिधी/कर्मचारी यांच्या मार्फत विद्यापीठाच्या शैक्षणिक प्रवेश विभागाकडे पाठवून त्याची पूर्तता करण्याची आवश्यकता असते. परंतु, असे न होता बहुतेकवेळा विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष विद्यापीठाकडे जाण्याचा सल्ला दिला जातो. त्या पार्श्वभूमीवर आता सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठामार्फत परिपत्रकाद्वारे सूचना देण्यात आल्या आहेत.

विद्यार्थ्यांना आवश्यक असणाऱ्या सोयी-सुविधा आणि मदत संबंधित संशोधन केंद्रामध्ये उपलब्ध होण्याच्या दृष्टिकोनातून संशोधन केंद्रप्रमुखांनी नेमलेल्या समन्वयकांना याबाबत तातडीने सूचना देऊन विद्यापीठाच्या पीएच.डी. संदर्भातील सर्व परिपत्रकांचे अवलोकन करून विद्यार्थ्यांना त्याबाबत कळविण्यात यावे. यापुढे विद्यार्थ्यांच्या पीएच.डी. प्रक्रियेसंदर्भातील प्रशासकीय कामकाजासाठी विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाकडे न पाठवता संशोधन केंद्राचे केंद्रप्रमुख, समन्वयक, प्राधिकृत कर्मचारी यांनाच शैक्षणिक प्रवेश विभागामध्ये पाठविण्यात यावे, अशा सूचना विद्यापीठाचे उपकुलसचिव डॉ. मुंजाजी रासवे यांनी दिल्या आहेत.

दरम्यान, विद्यापीठाने प्रत्येक महाविद्यालयास मान्यताप्राप्त संस्थेस प्रचलित नियमांच्या आधारे संशोधन केंद्र मान्य केले आहे.

माहिती देण्याची जबाबदारी संशोधन केंद्राची

या संशोधन केंद्रामधील विद्यार्थ्यांना आवश्यक असणाऱ्या सोयी-सुविधा आणि इतर आवश्यक प्रक्रियेची माहिती देण्याची जबाबदारी संबंधित संशोधन केंद्रांची, पर्यायाने त्या संशोधन केंद्र प्रमुखाची अथवा त्या प्रमुखांनी नेमलेल्या समन्वयकाची असल्याचेदेखील स्पष्ट करण्यात आले आहे.

My Pune Edition

Jan 02, 2025 Page No. 03

Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

विद्यापीठ राबवणार स्कूल कनेक्ट २.० उपक्रम

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० बद्दल व्यापक जागरूकता निर्माण करण्यासाठी स्कूल कनेक्ट २.० हा उपक्रम राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार पुणे, नाशिक आणि अहिल्यानगरमधील कनिष्ठ महाविद्यालये आणि उच्च माध्यमिक शाळेतील नववी, दहावी, बारावीमध्ये शिकत असलेल्या विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२० मधील नव्या बदलांची माहिती देण्यात येणार आहे.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासावर, बहुविषय शिक्षणावर आणि कौशल्याधारित शिक्षणावर या

धोरणात विशेष लक्ष दिलेले आहे. यामुळे विद्यार्थ्यांना अधिक लवचिक, सर्वसमावेशक आणि भविष्याभिमुख शिक्षण घेण्याची संधी उपलब्ध होईल. या उपक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी विद्यापीठाने संलग्नित तसेच स्वायत्त महाविद्यालयांना आवाहन केले आहे की त्यांनी त्यांच्या अखत्यारीतील माध्यमिक शाळा तसेच कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये स्कूल कनेक्ट २.० या कार्यक्रमाचे आयोजन करून विद्यार्थ्यांमध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - २०२० च्या उद्दिष्टांबाबत जागरूकता निर्माण करावी. या कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - २०२० चे तत्त्वज्ञान, उद्दिष्टे आणि अंमलबजावणीची प्रक्रिया याबाबत सखोल माहिती दिली जाईल.

स्कूल कनेक्ट २.० या कार्यक्रमाची मुख्य उद्दिष्टे

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ची ओळख : यामध्ये विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या मुख्य तत्त्वज्ञानाची आणि उद्दिष्टांची माहिती देण्यात येईल.

बहु विषय शिक्षण : विद्यार्थ्यांना विविध विद्याशाखांतर्गत त्यांच्या आवडीचे विषय शिकण्यासाठी उपलब्ध असणाऱ्या संधींची माहिती देणे.

कौशल्य वृद्धी : - शालेय शिक्षणासोबतच कौशल्यधारित शिक्षणाची भूमिका समजावून देणे.

सर्वांगीण विकास : - विद्यार्थ्यांच्या शालेय जीवनात सर्जनशीलता, चिंतन आणि व्यक्तिमत्त्व विकासाला चालना देणे.

पुढारी ANCHOR

Pune Edition
Jan 02, 2025 Page No. 03
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव निःपक्ष व निर्भीड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

पुढारी ANCHOR

आधार कार्ड नसलेले विद्यार्थीही आता संचमान्यतेसाठी ग्राह्य

विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशाला मान्यता देण्याची जबाबदारी उपशिक्षणाधिकारी, गटशिक्षणाधिकाऱ्यांवर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

शाळेत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थिसंख्येवर शाळेची संचमान्यता निश्चित करण्यात येते. त्यानुसार दरवर्षी शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या निश्चित करण्यात येते. संचनिश्चिती ही विद्यार्थ्यांच्या आधार कार्डवर करण्यात येते. मात्र, जे विद्यार्थी शाळेत शिक्षण घेत आहेत. परंतु, त्यांच्याकडे आधार नाही अशा विद्यार्थ्यांचा प्रवेश ग्राह्य धरण्याची जबाबदारी आता उपशिक्षणाधिकारी व गटशिक्षणाधिकारी यांच्यावर सोपविण्यात आली आहे.

शाळांमध्ये शिकत असलेल्या अनेक विद्यार्थ्यांकडे आधार कार्ड नसल्याने त्याची शासनाच्या कुठल्याच पोर्टलवर नोंद होत नाही. त्यामुळे संबंधित शाळेच्या संचमान्यतेत अशा विद्यार्थ्यांची संख्या जोडली जात नसल्याने अनेक शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची पदे अतिरिक्त ठरतात. परंतु, आता अशा आधार कार्ड नसलेल्या विद्यार्थ्यांची उपशिक्षणाधिकारी, गटशिक्षणाधिकारी शहानिशा करून अशा विद्यार्थ्यांना संचमान्यतेमध्ये ग्राह्य धरू शकतील.

राज्यातील शासकीय, महापालिका, जिल्हा परिषद, नगरपरिषद, अनुदानित, विनानुदानित, स्वयंअर्थसाहाय्यित आदी माध्यमांच्या शाळा आहेत. यात हजारो विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत. या शाळांची दरवर्षी संचमान्यतेच्या आधारावर शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची संख्या निश्चित करण्यात येते. शाळांमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांची शासनाच्या युडायएस पोर्टलवर नोंद करावी लागते. यासाठी प्रत्येक विद्यार्थ्याचा आधार क्रमांक बंधनकारक करण्यात आलेला आहे. परंतु, अनेक विद्यार्थ्यांकडे आधार कार्ड नसल्याने त्यांची पोर्टलवर नोंद होत नाही.

त्यामुळे विद्यार्थी शाळेत शिक्षण घेत असतानाही त्याची पोर्टलवर नोंद होत नसल्याने संचमान्यतेवेळी त्या शाळेची पटसंख्या काही प्रमाणात कमी दिसते. त्यामुळे संबंधित शाळेतील शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी अतिरिक्त ठरतात. परंतु, आता ही समस्या दूर व्हावी, यासाठी शासनाने आधार कार्ड नसलेले; परंतु शिक्षण घेत असलेल्या अशा विद्यार्थ्यांना उपशिक्षणाधिकारी अथवा गटशिक्षणाधिकारी हे त्यांच्याकडील लॉगिनमधून त्या विद्यार्थ्यांबाबत शहानिशा करून त्या विद्यार्थ्यांना संचमान्यतेसाठी ग्राह्य धरू शकतील. त्यामुळे शाळांना येणारी समस्या दूर होणार आहे.

Pune Edition
Jan 02, 2025 Page No. 03
Powered by: erelego.com

City 2 Jan 2025_015
02 Jan 2025
प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा'ला प्रतिसाद

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग; ६ हजार महाविद्यालयांचा सहभाग

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १ - मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळाल्याचे औचित्य साधून आणि राज्यातील वाचन संस्कृती वृद्धिंगत करण्यासाठी राज्य शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने बुधवार (दि. १) पासून वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा हा अनोखा उपक्रम राबविण्यास सुरुवात केली आहे. १५ जानेवारीपर्यंत हा उपक्रम सुरू राहणार आहे.

या उपक्रमांतर्गत सामूहिक वाचन, कौशल्य कार्यशाळा, वाचन संवाद, पुस्तक परीक्षण व कथन स्पर्धा हे कार्यक्रम राज्यातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये आयोजित करण्यात येणार आहेत. नवीन वर्षाची सुरुवात समाजातील सर्व घटकांतील, तसेच नागरिकांनी आपल्या आवडीचे पुस्तकाचे वाचन करून करावी, असे आवाहन उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी केले आहे.

१ जानेवारी रोजी राज्यातील सहा हजारांहून अधिक महाविद्यालयांनी या उपक्रमात सहभाग घेतला. या उपक्रमाच्या सुरुवातीला सर्व महाविद्यालयांनी त्यांच्या सभागृह, ग्रंथालयामध्ये सामूहिकरीत्या पुस्तकाचे वाचन केले. यानिमिताने राज्यातील जवळजवळ ४५ लाखांच्या वर विद्यार्थ्यांच्या हातात विविध प्रकारची पुस्तके दिसून आली.

येत्या १५ दिवसांत पुस्तक वाचन पूर्ण करण्याचा संकल्प यानिमित्ताने प्रत्येक विद्यार्थ्याने केला आहे.

राज्यातील प्रत्येक महाविद्यालयांमधील विद्यार्थ्यांचे वाचन कौशल्य वाढावे, यासाठी वाचन कौशल्य कार्यशाळा आयोजित करण्यात येणार आहेत. स्थानिक लेखकांना महाविद्यालयात निमंत्रित करून विद्यार्थी-वाचक व लेखक या परिसंवादाचे आयोजन करण्यात येणार आहे. वाचन पंधरवडा निमित्ताने महाविद्यालयांमध्ये पुस्तक परीक्षण स्पर्धा आणि पुस्तक कथन स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या आहेत. पहिल्याच दिवशी वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा या उपक्रमास महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त प्रतिसाद दिल्याचे दिसून आले.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

संक्षिप्त

महाराष्ट्राचे पहिले कृत्रिम बुद्धिमत्ता धोरण तयार करा : शेलार

मुंबई : कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या (आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स) जागतिक स्पर्धेत महाराष्ट्राने दिशादर्शक व्हावे, यासाठी राज्याचे पहिले कृत्रिम बुद्धिमत्ता धोरण तयार करण्याचे निर्देश माहिती व तंत्रज्ञान मंत्री अॅड. आशिष शेलार यांनी बुधवारी दिले. 'एआय' तंत्रज्ञानाचा वापर करून अधिक उद्योग-व्यवसाय उभे राहतील. तरुणांना रोजगार मिळतील व तंत्रज्ञानाच्या जागतिक स्पर्धेत महाराष्ट्र सक्षमपणे स्पर्धा करू शकेल, असे शेलार यांनी सांगितले. शेलार यांनी सह्याद्री अतिथीगृहावर घेतलेल्या आढावा बैठकीस सचिव पराग जैन नैनुटिया, 'महाआयटी'च्या व्यवस्थापकीय संचालक जयश्री भोज आणि संबंधित विभागांचे वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. मार्च २०२४ मध्ये सुरू करण्यात आलेल्या 'इंडिया एआय मिशन' अंतर्गत देशभरात 'एआय' क्षमता वाढवण्यासाठी १० हजार ३७२ कोटी रुपयांचा निधी मंजूर करण्यात आला आहे. यात इंडिया एआय डेटासेट्स प्लॅटफॉर्म, ॲप्लिकेशन डेव्हलपमेंट प्रकल्प, ग्राफिक प्रोसेसिंग युनिट्स, इंडिया एआय इनोव्हेशन सेंटर, फ्युचर स्किल्स प्रोग्राम आणि एआय क्षेत्रातील स्टार्टअप्ससाठी वित्तपुरवठा आदींचा समावेश आहे.

02/01/2025 | Pune | Page : 05
Source : https://epaper.loksatta.com

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

नेट-सेटमधून सूट द्या !

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राज्यातील १२ अकृषीक विद्यापीठांतील १४४७ प्राध्यापकांना नेट-सेटमधून सूट मिळण्याचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे (यूजीसी) पाठवण्यात आला आहे. यूजीसीच्या समितीकडून या प्रस्तावांची तपासणी करून संबंधित प्राध्यापकांना नेट-सेटमधून सूट द्यायची किंवा नाही, या बाबतचा निर्णय घेतला जाईल.

राज्यातील १२ विद्यापीठांशी संलग्न महाविद्यालयांतील १ हजार ४४७ प्राध्यापक ११ जुलै २००९ पूर्वी एम. फिल. ही पदवी प्राप्त केलेले आहेत. मात्र, यूजीसीने प्राध्यापक होण्यासाठी नेट-सेट परीक्षा उत्तीर्ण असण्याचा नियम केल्यामुळे या प्राध्यापकांबाबत प्रश्न निर्माण झाला होता. त्यांना नेट-सेटमधून सूट मिळण्याचा मुद्दा २०१० पासून प्रलंबित आहे. त्यामुळे उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी यूजीसीला संबंधितांना सूट देण्याची विनंती केली. त्यानंतर ११ सदस्यांची समिती नियुक्त करून प्रस्ताव पाठवण्याची सूचना करण्यात आली. त्यानुसार प्रस्ताव सादर केले. मात्र, समितीने प्रस्तावांमध्ये त्रुटी आढळल्याचे नमूद करून अभिप्राय सादर करण्याची सूचना केली. उच्च शिक्षण संचालक डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर यांनी विद्यापीठांच्या कुलसचिवांना निर्देश दिले होते. त्यासाठी ३१ डिसेंबरची मुदत देण्यात आली होती, अशी माहिती उच्च शिक्षण विभागातील अधिकाऱ्यांनी दिली.

02/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
City _3 Jan 2025_013
03 Jan 2025
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com

प्राध्यापकांची भरती 'एमपीएससी'द्वारेच व्हावी

माजी आमदार जोशी यांचे राज्यपाल, मुख्यमंत्र्यांना पत्र

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २ - प्राध्यापकांची भरती विद्यापीठ स्तरावर करण्याचा विचार महायुती सरकार करत असून, हे धोरण काँग्रेसला मान्य नाही. प्राध्यापकांची भरती महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (एमपीएससी) मार्फतच व्हावी, अशी मागणी महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेसचे उपाध्यक्ष, माजी आमदार मोहन जोशी यांनी राज्यपालांकडे केली आहे. तसेच मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचे अध्यक्ष यांनाही याबाबत पत्र पाठवण्यात आले आहे.

विद्यापीठात रिक्त जागा तयार झाल्यानंतर त्या राज्य शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाला कळवून मुख्य मंत्र्यांच्या संमतीने आयोगाला कळवल्या जातात. त्यानंतर आयोगामार्फत भरतीची प्रक्रिया राबविली जाते. ही पद्धत पारदर्शी आहे. तसेच कायद्यानुसारही ही प्रक्रिया विशिष्ट कालावधीत करणे आयोगाला बंधनकारक आहे, असे निवेदनात म्हटले आहे. विद्यापीठ स्तरावर भरती केल्यास ही प्रक्रिया पारदर्शी होणार नाही. गुणवत्तेला महत्त्व रहाणार नाही. याकरिता विद्यापीठ स्तरावर भरती करण्याला काँग्रेस पक्षाचा विरोध राहील, असे जोशी यांनी पत्रात म्हटले आहे.

प्रभात
City _3 Jan 2025_015
03 Jan 2025
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com

एकाच वेळी दोन परीक्षा घेतल्याने विद्यार्थ्यांत संभ्रम

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २ - इयता बारावी सीबीएसई बोर्ड परीक्षेचा पेपर आणि राज्यातील सीईटी परीक्षेची तारीख एकत्र आल्याने राज्यातील विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला आहे. विद्यार्थ्यांच्या हिताचा विचार करून सीईटी सेलने वेळापत्रकात बदल करावा आणि परीक्षांमध्ये होणारा गोंधळ टाळावा, अशी मागणी होऊ लागली आहे.

राज्य सीईटी सेलने नुसतेच विविध अभ्यासक्रमांसाठी होणाऱ्या प्रवेश परीक्षांचे वेळापत्रक जाहीर केले. यात ४ एप्रिल रोजी असलेला सीबीएसईचा मानसशास्त्राचा पेपर आणि एमएएच-एलएलबी पाच वर्षांच्या अभ्यासक्रमासाठीची सीईटी परीक्षा एकाच दिवशी होणार आहे.

१ एप्रिल ते ४ एप्रिल दरम्यान बारावी सीबीएसई बोर्ड परीक्षांचे इतिहास, भाषा विषय आणि होम सायन्स आणि मानसशास्त्र या विषयांचे सलग चार दिवस पेपर असणार आहेत. ४ एप्रिलला एलएलबी पाच वर्षे अभ्यासक्रमाची सीईटी परीक्षा नियोजित आहे. त्याच दिवशी बारावी सीबीएससी बोर्डाच्या सायकॉलॉजीचा पेपर असणार आहे. त्यामुळे सीईटी सेलने १ ते ४ एप्रिल रोजी आयोजित केलेल्या परीक्षांच्या वेळापत्रकामध्ये बदल करावा, अशी मागणी विद्यार्थी आणि पालकांतून होत आहे.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक

स्थापना १९३९

पुढारी

www.pudhari.com

विद्यापीठात १५ जानेवारीला विद्यार्थी वक्त्यांमध्ये घमासान

संलग्न महाविद्यालयांमधील विद्यार्थी होणार सहभागी

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा वाणिज्य विभाग व डी. एस. सावकार अध्यासन यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांसाठी वाद-विवाद स्पर्धा आयोजित करण्यात आली आहे. दि. १५ जानेवारीला होणारी ही स्पर्धा वाणिज्य विभागाच्या सेमिनार हॉलमध्ये आयोजित करण्यात आली आहे.

ही स्पर्धा विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांच्या विद्यार्थ्यांसाठी असून, कोणत्याही शाखेतील विद्यार्थी या स्पर्धेत सहभागी होऊ

शकतील. वाणिज्य विभाग आणि डी. एस. सावकार अध्यासन यांच्यातर्फे दरवर्षी विविध उपक्रम आयोजित केले जातात. त्याचाच एक भाग म्हणून ही स्पर्धा या वर्षी आयोजित करण्यात आली आहे.

या स्पर्धेत एका महाविद्यालयातून दोन संघ सहभागी होऊ शकतील. विद्यापीठाच्या https:///events. unipune. ac.in/apps/applicant/ login.asp या लिंकवर स्पर्धेचे विषय व नियम उपलब्ध करून दिले आहेत. विद्यापीठातील स्पर्धेसाठी स्पर्धक इंग्रजी, मराठी, हिंदी यापैकी कोणत्याही एका भाषेचा वापर करू शकतील.

सहभागी विद्यार्थ्याला ई-प्रमाणपत्र आणि विजेत्या संघाला त्याच दिवशी पारितोषिक वितरित केले जाणार आहे, अशी माहिती वाणिज्य विभागप्रमुख प्रा. डॉ. जी. शामला व अध्यासनप्रमुख प्रा. डॉ. अशोक कांबळे यांनी दिली आहे.

My Pune Edition

Jan 03, 2025 Page No. 06

Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

सीईटी सेलच्या संकेतस्थळावर नवे बदल

प्रवेशासाठी लागणाऱ्या कागदपत्रांची सर्व माहिती एका क्लिकवर मिळणार

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

राज्य सामाईक प्रवेश परीक्षा कक्ष अर्थात सीईटीसेलमार्फत विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशासाठी परीक्षा घेण्यात येते. या राबवण्यात येणाऱ्या प्रवेश प्रक्रियेवेळी कागदपत्रे उपलब्ध नसल्याने विद्यार्थ्यांचा उडणारा गोंधळ कमी करण्यासाठी आता सीईटी सेलच्या संकेतस्थळावर नवे बदल करण्यात आले आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना कोणत्याही प्रवेशासाठी लागणाऱ्या कागदपत्रांची सर्व माहिती एका क्लिकवर मिळणार आहे.

सीईटी सेलमार्फत दरवर्षी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांची प्रवेश प्रक्रिया राबविली जाते, मात्र, अनेकदा प्रवेशासाठी कोणती कागदपत्रे लागतात, याची विद्यार्थ्यांना माहिती नसते. तसेच विद्यार्थी जातीचे प्रमाणपत्र काढतात. मात्र, जात वैधता किंवा नॉन क्रिमिलेअरचे प्रमाणपत्र लागते, याची माहिती त्यांना नसते. त्यातून ऐनवेळी प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी विद्यार्थ्यांना घाई करावी लागते अथवा त्यांच्यावर खुल्या प्रवर्गातून प्रवेश घेण्याची वेळ येते. तसेच, सीईटी सेललाही विद्यार्थ्यांच्या हिताच्यादृष्टीने प्रवेश प्रक्रियेला मुदतवाढ द्यावी लागते, अशा परिस्थितीत काही विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक नुकसानदेखील सहन करावे लागते, त्याची काळजी घेऊन सीईटी सेलकडून प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांना कोणकोणती कागदपत्रे लागतील, तसेच त्याचा नमुना कसा असेल, याची माहिती प्रवेश परीक्षेचे अर्ज भरतानाच संकेतस्थळावर विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून दिली जाणार आहे.

नव्या संकेतस्थळावर प्रवेशासाठी आवश्यक कागदपत्रांची माहिती देणारा रकाना असणार आहे. त्यामध्ये आवश्यक असलेल्या प्रमाणपत्रांची माहिती त्यात दिसणार आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांची कागदपत्रे जमा करण्यासाठी होणारी धावपळ कमी होईल. विद्यार्थ्यांकडे प्रवेशावेळी एखादे कागदपत्रे नसते. त्यामुळे ऐनवेळी विद्यार्थ्यांची गैरसोय होते. या गोष्टी लक्षात घेता त्या प्रवेश परीक्षेचे अर्ज भरतानाच प्रवेशासाठी कोणती कागदपत्रे लागतील. याची माहिती विद्यार्थ्यांना देण्यासाठी संकेतस्थळावर बदल केले आहेत. त्यातून प्रवेश प्रक्रियेवेळी त्यांना ताण येणार नाही, शिवाय प्रवेश प्रक्रियाही सुरळीत पार पडण्यास मदत होणार आहे.

Pune Edition
Jan 04, 2025 Page No. 04
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

City 4 Jan 2025_003
04 Jan 2025

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com

विद्यापीठांमध्ये जातीय भेदभाव नकोत

नवी दिल्ली, दि. ३ - विद्यापीठांमधील जातीय भेदभावाबाबत सर्वोच्च न्यायालय अत्यंत कठोर झाले आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने यूजीसीकडून याबाबतची आकडेवारी मागवली आहे. तसेच अशा बाबी अतिशय गंभीर आहेत, न्यायालय वेळप्रसंगी त्यावर सुनावणी करेल, असेही म्हटले आहे. त्याचबरोबर सर्वोच्च न्यायालयाने या मुद्द्यावर बनवलेले नियम लागू करण्यास सांगितले. या प्रकरणाच्या संवेदनशीलतेची जाणीव असल्यामुळे अशा तक्रारींकडे गांभीर्याने लक्ष देण्याची गरज आहे.

या प्रकरणावरील सुनावणीदरम्यान न्या. सूर्यकांत आणि न्या. उज्वल भुईया यांच्या खंडपीठाला सांगण्यात आले की, २००४-२४ या काळात एकट्या आयआयटीमध्ये ११५ आत्महत्या झाल्या आहेत. न्या. सूर्यकांत यांनी टिपणी केली की न्यायालय या प्रकरणाची संवेदनशीलता जाणून आहे आणि २०१२ च्या नियमांना प्रत्यक्षात आणण्यासाठी यंत्रणा शोधण्यासाठी वेळोवेळी त्यावर सुनावणी सुरू करेल.

सर्वोच्च न्यायालय : युजीसीकडून मागवला तक्रारींचा डेटा

खंडपीठाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाला युजीसी (उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये समानतेचा प्रचार) विनियम, २०१२ अंतर्गत समान संधी कक्षाच्या स्थापनेबाबत विद्यापीठांकडून (केंद्र/राज्य/खाजगी/मान्यताप्राप्त) डेटा गोळा करून सादर करण्याचे निर्देश दिले. एकूण प्राप्त तक्रारींची संख्या, केलेल्या कारवाईचा अहवालही सादर करावा. रोहित वेमुला आणि पायल तडवी यांच्या आईच्या वतीने ही याचिका दाखल करण्यात आली आहे. या दोघांच्या आत्महत्येला शैक्षणिक संस्थांमधील जातिभेद कारणीभूत असल्याचे सांगण्यात आले.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकमत

पाच वर्षे केले तरी काय? यूजीसीवर कोर्ट संतापले

कॉलेजांतील जातीय भेदभाव थांबवण्यास पावले उचलणार | रोहित वेमुला, पायल आत्महत्या प्रकरणी प्रथमच दीर्घ सुनावणी

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली : शैक्षणिक संस्थांमध्ये केला जाणारा जातीय भेदभाव रोखण्यासाठी प्रभावी उपाययोजना करण्याचा निर्धार सर्वोच्च न्यायालयाने शुक्रवारी व्यक्त केला. अशा प्रकारचा जातीय भेदभाव हा संवेदनशील मुद्दा असल्याचेही न्यायालयाने म्हटले आहे. केंद्र, राज्य सरकार संचालित तसेच खासगी आणि अभिमत विद्यापीठांमध्ये विद्यार्थ्यांसोबत जातीय भेदभाव होऊ नये, यासाठी नियमावलीचा मसुदा अधिसूचित करण्याची प्रक्रिया एक महिन्याच्या आत पूर्ण करा, असा आदेश न्या. सूर्य कांत, न्या. उज्ज्वल भूयान यांच्या खंडपीठाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाला (यूजीसी) दिला आहे. तसेच, तुम्ही अशा प्रकरणांत पाच वर्षे झाली तरी काहीच कारवाई का केली नाही, या शब्दांत न्यायालयाने यूजीसीवर नाराजी व्यक्त केली.

रोहित वेमुला आणि पायल तडवी या आत्महत्या केलेल्या विद्यार्थ्यांच्या मातांच्या वतीने ज्येष्ठ वकील इंदिरा जयसिंग यांनी युक्तिवाद केला. त्यांनी सांगितले की, २००४ पासून आतापर्यंत ५० हून अधिक विद्यार्थ्यांनी (मुख्यतः एससी, एसटी प्रवर्गातील) आयआयटी, तसेच अन्य शिक्षण संस्थांमध्ये जातीय भेदभावामुळे आत्महत्या केली आहे. हैदराबादमध्ये पीएच.डी. संशोधक रोहित वेमुला याचा १७ जानेवारी २०१६ रोजी मृत्यू झाला. मुंबईतील टोपीवाला मेडीकल कॉलेजच्या पायल तडवीने २२ मे २०१९ रोजी आत्महत्या केली होती.

सहा आठवड्यांनंतर होणार सुनावणी

■ यूजीसीच्या वकिलाने सांगितले की, यूजीसीने जातीय भेदभाव थांबवण्यासाठी नवी नियमावली तयार केली आहे. ही नियमावली एक महिन्याच्या आत सर्वांच्या माहितीसाठी या आयोगाच्या वेबसाइटवर प्रसिद्ध करण्यात येईल.

■ त्यावर खंडपीठाने यूजीसीला सुनावले की, नवीन नियमावली अधिसूचित करण्याची प्रक्रिया एक महिन्याच्या आत पूर्ण करून आम्हाला त्याचा अहवाल सादर करा. या प्रकरणाची सुनावणी सहा आठवड्यां-नंतर घेण्यात येईल, असे सर्वोच्च न्यायालयाने सांगितले.

मेडिकलच्या जागा रिक्त ठेवता येणार नाहीत

■ वैद्यकीय अभ्यासक्रमातील जागा रिकाम्या ठेवता येणार नाहीत, असे सर्वोच्च न्यायालयाने शुक्रवारी म्हटले आहे. या विषयाशी संबंधित सर्व घटक, राज्ये यांच्यासोबत बैठक घेऊन या विषयावर नेमलेल्या समितीच्या शिफारशींवर विचार करावा, असा आदेश न्यायालयाने केंद्र सरकारला दिला.

■ न्या. भूषण गवई, न्या. के. व्ही. विश्वनाथन यांच्या खंडपीठासमोर या प्रकरणाची सुनावणी झाली. वैद्यकीय अभ्यासक्रमांतील सुपर स्पेशालिटी जागा भरण्यासाठी प्रयत्न न झाल्याची बाब सर्वोच्च न्यायालयाने एप्रिल २०२३ मध्ये संबंधितांच्या निदर्शनास आणून दिली होती.

■ संबंधित घटकांचा समावेश असलेली एक समिती आरोग्य सेवा महासंचालकांच्या अध्यक्षतेखाली केंद्राने स्थापन केली. त्या समितीने शिफारशी सरकारला सादर केल्या.

सीबीआयला राज्याची संमती गरजेची नाही

■ वेगवेगळ्या राज्यांत नियुक्त असलेल्या केंद्र सरकारच्या अधिकाऱ्यांविरुद्ध एफआयआर नोंदव-ण्यासाठी सीबीआयला राज्य सरकारची संमती घेण्याची आवश्यकता लागणार नाही असा महत्त्वपूर्ण निकाल सर्वोच्च न्यायालयाने शुक्रवारी दिला. यासंदर्भात आंध्र प्रदेश उच्च न्यायालयाने दिलेला निकाल सर्वोच्च न्यायालयाचे न्या. सी. टी. रविकुमार व न्या. राजेश बिंदल यांच्या खंडपीठाने बाजूला ठेवला.

■ भ्रष्टाचाराचे आरोप असलेल्या दोन केंद्रीय सरकारी कर्मचाऱ्यांविरुद्धची सीबीआय चौकशी या उच्च न्यायालयाने रद्दबातल केली होती. केंद्रीय कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती कोणत्याही ठिकाणी झालेली असो, त्यांच्यावर भ्रष्टाचाराचा आरोप असल्यास त्यांच्यावर भ्रष्टाचार प्रतिबं-धकविषयक केंद्रीय कायद्यानुसार कारवाई होईल, असे सर्वोच्च न्यायालयाने म्हटले आहे.

Pune Main
Page No. 3 Jan 04, 2025
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

'नॅक' नसल्यास प्रवेश नाही

महाविद्यालयांवर निर्बंधांची विद्यापीठाची माहिती

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'नॅक' किंवा 'एनबीए' मूल्यांकन न करणाऱ्या महाविद्यालयांच्या विविध अभ्यासक्रमांच्या प्रथम वर्ष प्रवेशांवर २०२५-२६ या आगामी शैक्षणिक वर्षात निर्बंध घालण्यात येणार आहेत, अशी माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या प्रशासनाने दिली आहे. विद्यापीठाशी संलग्न सर्व महाविद्यालयांनी आपल्या 'नॅक' किंवा 'एनबीए'च्या श्रेणीची माहिती १५ जानेवारीच्या पूर्वी अपलोड करण्याच्या सूचना प्रशासनाने दिल्या आहेत.

विद्यापीठ अनुदान आयोग, अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद आणि राज्याच्या उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने गेल्या वर्षीपासून महाविद्यालयांची शैक्षणिक गुणवत्ता, पायाभूत सोयीसुविधा, विद्यार्थी-प्राध्यापक प्रमाण, ग्रंथालये, प्रयोगशाळा, संगणक कक्ष आदींची समितीद्वारे तपासणी करण्याच्या उद्देशाने 'नॅक'; तसेच 'एनबीए' मूल्यांकनावर भर दिला आहे. त्यानुसार महाविद्यालयांना मूल्यांकन करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. बिगरव्यावसायिक महाविद्यालयांना 'नॅक'चे, तर व्यावसायिक महाविद्यालयांना एनबीएचे मूल्यांकन करण्यात येते.मात्र, अनेक महाविद्यालये या मूल्यांकनाकडे दुर्लक्ष करीत असल्याचे चित्र आहे. या पार्श्वभूमीवर, विद्यापीठाने परिपत्रक प्रसिद्ध करून, महाविद्यालयांना सूचना दिल्या आहेत. विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांनी 'नॅक' किंवा 'एनबीए' मूल्यांकनाची किंवा पुनर्मूल्यांकनाची कार्यवाही न केल्यास, संबंधित महाविद्यालयांचे प्रथम वर्षाचे प्रवेश रोखण्यात येईल. त्यामुळे महाविद्यालयांनी मूल्यांकनाच्या टप्प्याबाबतची माहिती कागदपत्रांसह वेबसाइटवर अपलोड करावी. ही माहिती अपलोड न करणाऱ्या सर्व महाविद्यालयांमधील प्रथम वर्ष अभ्यासक्रमांचे प्रवेश आगामी २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षासाठी रोखण्यात येईल, अशा सूचना प्राचार्यांना दिल्या आहेत. त्यामुळे किती महाविद्यालये ही प्रक्रिया पूर्ण करतात, हे पाहणे उत्सुकतेचे ठरणार आहे.

'विद्यापीठाने कारवाई करून दाखवावी'

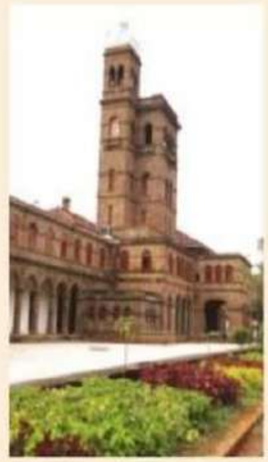

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न सर्व प्रकारच्या महाविद्यालयांची संख्या ९०० च्या आसपास आहे. ही महाविद्यालये पुणे, नाशिक आणि अहिल्यानगर जिल्ह्यांत आहेत. त्यातील काही नवीन महाविद्यालये शहरातील उपनगरे; तसेच ग्रामीण भागात आहेत. यातील काही महाविद्यालये ही केवळ नावापुरती आहेत. त्यामध्ये विद्यार्थ्यांना शिकवायला प्राध्यापक नसून, सोयीसुविधांचा बोजवारा उडाला आहे. काही ठिकाणी प्राचार्य नाहीत. त्यामुळे अशा महाविद्यालयांवर विद्यापीठ प्रशासन कारवाई करू शकते. मात्र, राजकीय दबावापोटी कारवाई करण्यास टाळाटाळ करण्यात येते. त्यामुळे पुणे विद्यापीठाने नियमांची पूर्तता न करणाऱ्या महाविद्यालयांवर कारवाई करून दाखवावी, अशी मागणी अभ्यासकांकडून पुढे आली आहे.

Maharashtra Times 4.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

'One Nation One Subscription' to boost educational research

Scheme available to students across the country; it will offer digital access to international journals for studies

| Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com
TWEET @YashPune_Mirror

The Union government has launched the 'One Nation One Subscription' scheme (ONOS) for students pursuing higher education. This scheme was approved by the Union Cabinet in November 2024. The scheme was launched on January 1 and registration is underway. Students from across the country can register to take advantage of this scheme.

Important details of the scheme

- One Nation One Subscription (ONOS) scheme to be implemented in two phases
- A total of Rs 6,000 crore has been earmarked for the scheme.
- More than 13,400 international journals will be available.
- The scope of this scheme will be nationwide.
- Around 1.8 crore students of all government-aided higher institutions including IITs will benefit

Purpose of the scheme

The main purpose of this scheme is to facilitate high-quality education for students and researchers across the country. Due to this scheme, students living in Tier-2 and Tier-3 cities will also be able to easily get admitted to it. This scheme will be implemented in two phases, for which a budget of Rs. 6,000 crore has been fixed.

Benefits of the scheme

Under this scheme, about 1.8 crore students from all government-funded higher institutions including IITs will benefit. Students can get more than 13,400 international journals in one place under this scheme. Around 6,300 institutions will be registered on this portal. This will include institutions like IITs and NITs. This portal will host international-level research and journals, which students can refer to for their studies.

In the first phase, more than 13,400 journals and research papers will be available in the fields of engineering, technology, science, mathematics, medicine, management, political science, and humanities. The second phase will be taken up on the basis of the Public Private Partnership (PPP). This scheme will bring about rapid improvements in research facilities.

PIC FOR REPRESENTATIONAL PURPOSES ONLY

Pune Mirror 4.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 5 Jan 2024_018
05 Jan 2025

वाचन पंधरवड्यानिमित्त दुर्मिळ ग्रंथांचे प्रदर्शन

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ४ - उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिपत्याखालील विद्यापीठे महाविद्यालये, सार्वजनिक ग्रंथालयांमध्ये १ ते १५ जानेवारी या कालावधीत विद्यार्थ्यांसाठी वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा उपक्रम राबविला जाणार आहे. याअंतर्गत शासकीय विभागीय ग्रंथालयात दुर्मिळ व नामांकित ग्रंथांचे प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे.

पुणे : शासकीय विभागीय ग्रंथालयात दुर्मिळ व नामांकित ग्रंथांचे प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे.

वाचन संस्कृतीच्या विकासाने मानवाच्या व्यक्तिमत्वाचे भरण पोषण होण्यास, तसेच सामाजिक प्रबोधन होण्यास मदत होते; परंतु अलिकडच्या काळात देशाचा तरुण वाचक वाचन संस्कृतीपासून दुरावत चालला असल्याचे आढळून येत आहे. त्यामुळे तरुण पिढीला प्रत्यक्ष ग्रंथवाचनाकडे आकर्षित करण्यासाठी जवाचन संकल्प महाराष्ट्राचाज हा अभिनव उपक्रम राबविण्यात येत आहे. त्याअनुषंगाने वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा या अभिनव उपक्रमांतर्गत आयोजित ग्रंथप्रदर्शनाचे उपजिल्हाधिकारी तथा सदस्य सचिव, पुणे जिल्हा मराठी भाषा समिती रामहरी भोसले यांच्या हस्ते उद्घाटन करण्यात आले. ग्रंथपाल गट-अ सुरेश रिद्दीवाडे. नूतन मराठी विद्यालयाचे सहाय्यक शिक्षक श्रीरंग भिसे, सहाय्यक शिक्षक अमोल साळवी आदी उपस्थित होते.

मातृभाषेतून घेतलेले शिक्षण हे माणसाच्या आयुष्याला प्रेरणादायी व दिशादर्शक ठरते. ग्रामीण भागात सोशल मीडियाच्या प्रभावात वाचन संस्कृती टिकविण्यासाठी वाचनालयांचे मोठे योगदान आहे. दुर्मिळ ग्रंथ, नियतकालिके, वृत्तपत्र यांचे डिजिटायझेशन करून ही अमूल्य संपदा वाचकांसाठी उपलब्ध करावी, असे रामहरी भोसले यांनी सांगितले.

वाचनामुळे अनुभवविश्व विस्तारते. एकाच जीवनामध्ये अनेक आयुष्य जगण्याचा आनंद पुस्तक वाचनामुळे मिळतो, असे सुरेश रिद्दीवाडे यांनी सांगितले आहे.

शासकीय विभागीय ग्रंथालयात 'वाचन संकल्प महाराष्ट्रा'चे उद्घाटन

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

विद्यापीठाच्या नियमाला उच्च न्यायालयात आव्हान

आंदोलनासाठी आठ दिवस आधी परवानगी घेण्याच्या परिपत्रकाविरोधात याचिका

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने आंदोलन, सभा किंवा निदर्शने आयोजित करण्यासाठी आठ दिवस आधी परवानगी घेण्याबाबत लागू केलेल्या नव्या नियमाला युवक काँग्रेसकडून मुंबई उच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ परिसर, अहिल्यानगर आणि नाशिक उपकेंद्र येथे कोणत्याही स्वरूपाच्या सभा, बैठका, आंदोलने आणि तत्सम कार्यक्रम करण्यासाठी विद्यापीठ प्रशासनाची किमान आठ दिवस आधी परवानगी घेणे आवश्यक आहे. पूर्वपरवानगी न घेता सभा, बैठका, कार्यक्रम घेतल्यास योग्य ती कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल, असे परिपत्रक विद्यापीठाच्या कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे यांनी नुकतेच प्रसिद्ध केले. विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेत चर्चा करून हा निर्णय घेण्यात आला. या निर्णयाला उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठातील याचिकेवरील निर्णयाचा संदर्भ देण्यात आला होता. मात्र, या निर्णयावर मोठी टीका करण्यात आली, आंदोलनही करण्यात आले. या पार्श्वभूमीवर, आयएलएस विधी महाविद्यालयातील विद्यार्थी अविनाश सोळुंके, युवक काँग्रेसच्या प्रसारमाध्यम विभागाचे अध्यक्ष अक्षय जैन यांनी विद्यापीठाच्या निर्णयाला उच्च न्यायालयात याचिका दाखल करून आव्हान दिले आहे.

'विद्यार्थ्यांच्या अभिव्यक्तीच्या हक्कांवर हा निर्णय थेट आघात करतो. हा नियम म्हणजे विद्यार्थ्यांचा आवाज गप्प करण्याचा प्रयत्न आहे. तो मागे घेण्यासाठी न्यायालयात दाद मागितली आहे,' असे जैन यांनी सांगितले. 'हा नियम विद्यार्थ्यांच्या तत्काळ प्रतिक्रिया देण्याच्या अधिकारावर गदा आणणारा आहे. राज्यघटनेने दिलेले अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि आंदोलन करण्याचा हक्क या निर्णयामुळे धोक्यात आला आहे. त्यामुळे कायद्याच्या मार्गाने या निर्णयाविरोधात लढा देण्यासाठी, विद्यार्थ्यांना त्यांचे अधिकार परत मिळवून देण्यासाठी न्यायालयात याचिका दाखल केली आहे,' असे सोळुंके यांनी नमूद केले.

> विद्यापीठाच्या परिपत्रकाविरोधात न्यायालयात याचिका दाखल झाल्याची माहिती मिळालेली नाही. माहिती मिळाल्यावर पुढील योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.
> – डॉ. सुरेश गोसावी, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

05/01/2025 | LS_SUN_City | Page : 03
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

उच्च शिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयीकरण

भारतीय व्यक्ती किंवा सामान्य माणसात उच्चशिक्षण म्हणजे विद्यापीठ, महाविद्यालये आणि समकक्ष संस्थांमधून दिली जाणारी पदवी किंवा भारताच्या संदर्भात बारावीनंतरच्या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणे होय. बोलोग्ना विद्यापीठाची स्थापना १०८८ मध्ये झाल्यानंतर उच्च शिक्षणाचा संदर्भ युरोपमध्ये धर्म, तत्वज्ञान, साहित्यावर केंद्रित होता. त्यानंतर औद्योगिक क्रांतीमुळे विज्ञान, तंत्रज्ञानाला महत्त्व प्राप्त झाले. दुसऱ्या महायुद्धानंतर विकसनशील राष्ट्रांमध्ये उच्चशिक्षण हे 'नॉलेज फोर्स' म्हणून उदयास आले. त्यामुळे राष्ट्रविकासात उच्च शिक्षणास महत्त्वाचे स्थान दिले गेले. व्यापारीकरणामुळे उच्चशिक्षणाचे वेगवेगळे पैलू आपणास पाहावयास मिळतात.

- डॉ. विजय खरे,

संचालक, आंतरराष्ट्रीय केंद्र, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

भारतीय उच्च शिक्षण प्रामुख्याने दोन प्रवाहात पाहायला मिळते, एक म्हणजे उच्चशिक्षणाद्वारे मानवी विकास आणि दुसरा प्रवाह म्हणजे व्यक्तीच्या विकासाबरोबरच राष्ट्राचा विकास. १९५० च्या विद्यापीठ शिक्षण आयोगाच्या मते शिक्षणाद्वारे एकात्मिक समन्वयक साधणे आणि १९६५ च्या शैक्षणिक अहवालाद्वारे उच्चशिक्षण हे सामाजिक, राजकीय आणि आर्थिक परिवर्तनासाठी मुख्य साधन आहे. याशिवाय उच्चशिक्षणाद्वारे मानवी साधनसामुग्रीचा वापर राष्ट्रविकासासाठी वापरणे तर १९६८ च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामध्ये उच्च शिक्षणाद्वारे राष्ट्रविकास, वैयक्तिक विकास आणि मानवी मूल्यांचे महत्त्व विशद आहे.

२१ व्या शतकाच्या सुरूवातीलाच भारताने 'नॅशनल नॉलेज कमिशन'ची स्थापना करून २००६-२००७ मध्ये शिक्षणाचा हक्क, नॅशनल नॉलेज नेटवर्क व इतर बाबींचा ऊहापोह केला आहे, २००९ मध्ये 'यशपाल समिती'च्या अहवालानुसार उच्चशिक्षण व विद्यापीठांचे कार्ये, विद्यापीठांची योजना, नियमांची समानता इत्यादी विषयांवर या समितीने भाष्य केलेले आहे. भारतात उच्चशिक्षण प्रामुख्याने समवर्ती सूचीत असल्याने केंद्र-राज्य यांचा सहभाग हा महत्त्वाचा आहे. केंद्रीय पातळीवर विद्यापीठ अनुदान आयोगाद्वारे उच्चशिक्षणाची नियमावली तयार करून गुणवत्ता, उच्चशिक्षणाचा प्रकार व सर्व समावेशक विकास या बाबतचा ऊहापोह करण्यात येतो. परंतु भारताच्या सुरूवातीच्या कालखंडात कल्याणकारी राज्यांच्या संकल्पनेमुळे उच्चशिक्षण हे राष्ट्र राज्यांच्या चौकटीत उच्चशिक्षणाचे आर्थिक नियोजन होत होते. १९९०-९१ च्या नव्या आर्थिक धोरणानंतर मात्र उच्चशिक्षणाच्या धोरणात बदल सुचविला. जागतिक बँकेनेही विकसनशील राष्ट्रांच्या उच्चशिक्षणाच्या धोरणात हस्तक्षेप करून त्यावर उपाय म्हणून खासगी घटकांना उच्चशिक्षणात परवानगी देण्याचा आग्रह धरला. १९९० च्या दशकाने आंतरराष्ट्रीय पातळीवर उच्चशिक्षणात आमूलाग्र बदल होऊ लागले, त्याच वेळेस उच्चशिक्षणाच्या आंतरराष्ट्रीयकरणाची प्रक्रिया भारतात होऊ लागली. उच्चशिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयकरणासोबत गुणवत्ता, सहकार्य व गुड गव्हर्नन्सबाबत ऊहापोह होऊ लागला. उच्च शिक्षणाचे अॅक्सेस फक्त हा गुणवत्तेशी जोडल्यामुळे विकसनशील राष्ट्रांचा विद्यार्थी संख्येवर परिणाम होऊ लागला. कारण उच्चशिक्षणात गुणवत्ता, किंमत आणि गव्हर्नन्स हे तीन घटक आधुनिक उच्चशिक्षणात पाहावयास मिळतात. विकसनशील राष्ट्रे या सामरिक त्रिकोणात कसे-बसे आपले पाय रोवण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. गेल्या शतकात उच्चशिक्षणात दोन मूलभूत बदल आपणास पाहावयास मिळतात, एक म्हणजे शिक्षणात शिक्षक-केंद्रित शिक्षणाचे बदल होऊन विद्यार्थी केंद्रित शिक्षण झाले व निरंतर जीवन शिक्षणाऐवजी कालमर्यादा पद्धतीच्या शिक्षणावर भर देण्यात आला. त्याचबरोबर सामान्य जनतेला उच्चशिक्षण कसे देता येईल, याचाही विचार करण्यात आला. त्याचबरोबर जागतिक पातळीवर उच्चशिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयीकरण विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या क्रांतीमुळे अधिक सुलभ होऊ लागले. त्यामुळे वरील सर्व घटकांचा विचार करता आज आपणास असे पाहावयास मिळते की विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या क्रांतीमुळे उच्चशिक्षणाच्या संख्येवर, विद्यापीठांवर दैनंदिन परिणाम पाहावयास मिळतो. शिवाय जागतिकीकरणामुळे उच्चशिक्षणाचे प्रथम आंतरराष्ट्रीयीकरण झाल्यानंतर सीमेपलीकडील शिक्षणाला सुरूवात झालेली आहे.

उच्चशिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयीकरण संधी आणि आव्हाने :

देशाच्या उच्चशिक्षणाच्या आंतरराष्ट्रीयकरणाची प्रक्रिया प्रामुख्याने १९९१ च्या नव्या आर्थिक धोरणापासूनच सुरू झालेली आहे. परंतु १९९१ ते २०१५ या कालावधीत जागतिक पातळीवर विविध बदल पाहावयास मिळतात. त्याचप्रमाणे देशातही विविध शैक्षणीक धोरणात बदल झालेला पाहावयास मिळतो. हे बदल प्रामुख्याने १९८६ च्या शैक्षणीक धोरणात १९९२ मध्ये करण्यात आले आहेत. त्यात उच्चशिक्षणाच्या सार्वत्रीकरणासाठी प्रौढ निरंतर, प्राथमिक शिक्षण, नवोदय विद्यालय मुक्त विद्यापीठे व अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण व क्रिडा इत्यादी विविध विषयांत

पान ३ वर >

Sakal 5.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

उच्च शिक्षण क्षेत्रात महिलांचा सहभाग

आजच्या जागतिक प्रगत युगात महिलांच्या उच्च शिक्षणाचा स्तर हा समाजाच्या समृद्धीचा मापक ठरतो आहे. महिलांचे उच्च शिक्षण एक ऐतिहासिक आणि सामाजिक प्रवृत्ती म्हणून उदयाला आले आहे, ज्याचे परिणाम अनेक क्षेत्रांत दिसून येत आहेत. महिलांना उच्च शिक्षण घेण्याची संधी देणे, त्यांना मार्गदर्शन व समर्थन देणे आणि त्यामाध्यमातून त्यांचा सशक्त विकास करणे, त्यांच्या व्यक्तिगत जीवनासाठी, समाजाच्या सर्वांगीण प्रगतीसाठी अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

- डॉ. राजश्री जायभाये,
सदस्य, विद्या परिषद,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

वर्तमान काळात उच्च शिक्षण क्षेत्रात महिलांचा सहभाग आणि त्यांचे स्थान महत्त्वाचे ठरले आहे. तथापि, अनेक सामाजिक, सांस्कृतिक आणि आर्थिक अडचणी जरी कमी होण्यास सुरुवात झाली असली तरी, अजूनही अनेक आव्हाने कायम आहेत. त्याचबरोबर त्यांच्यासमोर नवनवीन संधीही खुल्या होत आहेत. महिलांचे उच्च शिक्षण हा त्यांच्या सामाजिक, आर्थिक आणि सांस्कृतिक स्तरावर सबलीकरणाचा महत्त्वाचा मार्ग आहे.

उच्च शिक्षणातील महिलांची सद्यस्थिती :

अखिल भारतीय उच्च शिक्षण सर्वेक्षण २०२१-२२ च्या अहवालानुसार, भारतातील उच्च शिक्षणात महिलांची नोंदणी सुमारे ४८ टक्के आहे. २०१४-१५ मध्ये हे प्रमाण १.५७ कोटी होते, ज्यात ३२.६ टक्के वाढ झाली आहे. शहरी भागातील महिलांचा उच्च शिक्षणात सहभाग ग्रामीण भागाच्या तुलनेत जास्त आहे. शहरी भागात पायाभूत सुविधा, सुरक्षितता आणि शाळांतील पर्याय अधिक असल्यामुळे महिलांना शिक्षण घेण्याची संधी जास्त आहे. उच्च शिक्षणात ग्रामीण भागातील प्रमाण ६.७४ टक्के आहे, तर शहरी भागात हे प्रमाण १९.८८ टक्के आहे. महाराष्ट्रातील उच्च शिक्षणात महिलांची नोंदणी २८ टक्के ते ३० टक्के इतकी वाढलेली आहे. देशामध्ये महिलांच्या उच्च शिक्षणाची टक्केवारी विविध क्षेत्रांमध्ये वेगवेगळी आहे.

महिलांचा विविध क्षेत्रांमध्ये सहभाग :

- **विज्ञान, तंत्रज्ञान, अभियांत्रिकी आणि गणित :** या क्षेत्रातील महिलांचा सहभाग कमी आहे, परंतु गेल्या काही वर्षांमध्ये तो वाढत आहे. अभियांत्रिकी आणि तंत्रज्ञान क्षेत्रातील महिला विद्यार्थी २५ टक्के ते ३० टक्क्यांपर्यंत असतात. गणित क्षेत्रात महिलांचा सहभाग ३० ते ४० टक्क्यांदरम्यान आहे.
- **वाणिज्य आणि व्यवस्थापन :** या क्षेत्रात महिलांचा सहभाग उच्च आहे, या क्षेत्रात महिलांची टक्केवारी ४८ टक्के ते ५२ टक्क्यांदरम्यान आहे.
- **कला व मानसशास्त्र :** या क्षेत्रात महिलांचा सहभाग सर्वाधिक आहे. यामध्ये साहित्य, इतिहास, समाजशास्त्र, मानसशास्त्र, संगीत, नृत्य आणि इतर कला विषयांचा समावेश होतो. या क्षेत्रातील महिला विद्यार्थ्यांची टक्केवारी ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त आहे.
- **कायदा :** या क्षेत्रात महिलांचा सहभाग वाढत आहे. विधी महाविद्यालय आणि न्यायशास्त्र विषयातील महिला विद्यार्थ्यांची टक्केवारी ४० ते ४५ टक्क्यांदरम्यान आहे.
- **आरोग्य व वैद्यकीय शिक्षण :** आधुनिक वैद्यकीय शिक्षणात महिलांचा सहभाग अत्यधिक आहे. महिलांची टक्केवारी मेडिकल क्षेत्रात ४० ते ४५ टक्के आहे.
- **शिक्षण :** शिक्षण क्षेत्रात महिलांचा सहभाग अत्यंत मोठा आहे. बी.एड आणि इतर शिक्षण अभ्यासक्रमात महिलांचा सहभाग ६० टक्क्यांच्या आसपास आहे.

महिला महाविद्यालयांची संख्या वाढणे आवश्यक :

भारतातील महिलांच्या उच्च शिक्षणातील प्रमाणात २०२४ पर्यंत लक्षणीय वाढ झाली आहे. स्वातंत्र्यप्राप्तीच्या वेळी महिला साक्षरतेचा दर ९ टक्के होता, जो आज ७१ टक्क्यांपर्यंत पोहोचला आहे. विशिष्ट व्यावसायिक शिक्षणात मुलींचे प्रमाण ३६ वरून ५० टक्क्यांपर्यंत वाढविण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. महाराष्ट्र सरकारने मुलींना मोफत उच्च शिक्षण देण्यासाठी विविध योजना सुरू केल्या आहेत, ज्यामुळे महिलांच्या उच्च शिक्षणातील प्रमाणात वाढ झाली आहे. अद्यापही काही अडचणी आहेत, विशेषत ग्रामीण भागातील मुलींच्या उच्च शिक्षणात शाळा किंवा महाविद्यालय सोडण्याचे प्रमाण १० ते १५ टक्क्यांच्या दरम्यान आहे. ग्रामीण भागात महिला महाविद्यालयांची संख्या वाढणे आवश्यक आहे.

महिला विद्यापीठांची उभारणी गरजेची :

२१ जानेवारी २०२४ पर्यंत, देशातील एकूण विद्यापीठांची संख्या एक हजार ११३ आहे. यामध्ये केंद्रीय, राज्य, अभिमत आणि खासगी विद्यापीठांसारख्या विविध प्रकारच्या विद्यापीठांचा समावेश होतो. देशात १७ महिला विद्यापीठे आहेत (त्यापैकी १४ राज्य सरकारची सार्वजनिक विद्यापीठे आहेत) आणि चार हजार ४७० महाविद्यालये केवळ महिलांसाठी आहेत. देशात अधिक महिला विद्यापीठांची उभारणी करणे आवश्यक आहे.

महिलांसमोरील उच्च शिक्षणातील आव्हाने :

१. सामाजिक प्रतिबंध आणि सांस्कृतिक अडचणी
२. आर्थिक अडचणी
३. शैक्षणिक व सुरक्षित वातावरण
४. लैंगिक भेदभाव
५. कौटुंबिक जबाबदाऱ्या
६. ग्रामीण आणि आदिवासी भागात महिलांमध्ये साक्षरतेचे कमी प्रमाण व उच्च शिक्षणाबद्दल उदासीनता
७. प्रेरणा आणि मार्गदर्शनाची कमतरता

योजनांमुळे वाढली जागरूकता :

महिलांना कौशल्य आधारित शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे आणि त्यांना उच्च शिक्षणाच्या प्रवाहात आणणे आवश्यक आहे. यासाठी अनेक सरकारी आणि खासगी संस्थांमार्फत उपक्रम कार्यरत आहेत, जे महिलांना उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रात प्रवेश करण्यासाठी मदत करत आहेत. 'बेटी बचाओ, बेटी पढाओ' सारख्या योजनांमुळे शिक्षणाबाबत जागरूकता वाढली आहे. तसेच सरकारकडून महिला सक्षमीकरण, शिष्यवृत्ती योजना, पदावर आधारित सवलती, मोफत शिक्षण योजना आणि विशेष वसतिगृह सुविधा उपलब्ध आहेत. उच्च शिक्षण महिलांसाठी स्वावलंबन, सक्षमीकरण, नेतृत्व आणि समाजातील सकारात्मक बदल घडविण्यासाठी महत्त्वाचे साधन आहे. यामुळे महिलांना जीवनाच्या प्रत्येक क्षेत्रात अधिक संधी मिळतात आणि त्या सक्षम, स्वतंत्र आणि प्रभावी सदस्य बनतात. तसेच सामाजिक, आर्थिक आणि मानसिकदृष्ट्या सशक्त बनतात.

महिलांसाठी उपलब्ध संधी :

- **आर्थिक स्वावलंबन :** उच्च शिक्षण महिलांना चांगल्या नोकऱ्या मिळविण्याची संधी प्रदान करते, ज्यामुळे त्या आर्थिकदृष्ट्या स्वावलंबी होतात.
- **सामाजिक सक्षमीकरण :** शिक्षित महिलांना समाजात अधिक मान्यता आणि आदर मिळतो. त्या अधिक स्वतंत्रपणे विचार करू शकतात.
- **नेतृत्व आणि व्यवस्थापन संधी :** उच्च शिक्षण महिलांना नेतृत्वाची भूमिका मिळविण्यास मदत करते.
- **कुटुंब आणि समाजातील बदल :** शिक्षित महिलांना त्यांच्या कुटुंबात आणि समाजात सुधारणा घडवण्याची क्षमता असते.
- **स्वतंत्रता आणि निर्णयक्षमता :** उच्च शिक्षण महिलांना अधिक स्वतंत्र, निर्भय, खंबीर आणि निर्णयक्षम बनवते.
- **तंत्रज्ञान आणि नव्या क्षेत्रांमध्ये संधी :** आजच्या 'इंडस्ट्री ४.०' युगात तंत्रज्ञान, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, रोबोटिक्स, इंटरनेट ऑफ थिंग्स (IoT) आणि बिग डेटाच्या साहाय्याने औद्योगिक क्षेत्रात मोठे परिवर्तन घडत आहे. तंत्रज्ञानाच्या क्रांतीत महिलांना उच्च शिक्षणाच्या माध्यमातून अधिक संधी प्राप्त होऊ शकतात.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मधील शिफारशी :

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मध्ये महिलांच्या उच्च शिक्षणासाठी काही महत्त्वाच्या शिफारशी करण्यात आलेल्या आहेत.

- **महिला सक्षमीकरण आणि समानता :** उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये महिलांची संख्यात्मक आणि गुणात्मक वाढ करण्यासाठी धोरणात्मक पावले उचलावीत.
- **महिलांसाठी शिक्षणाचे अनुकूल वातावरण :** महिलांसाठी उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये सुरक्षित आणि समावेशक वातावरण आणि शाश्वत सल्लागार प्रणाली सुरू करणे.
- **महिला नेतृत्वाचे प्रोत्साहन :** महिलांनी नेतृत्व भूमिकांमध्ये सामील होण्यासाठी विशेष शिष्यवृत्त्या, प्रशिक्षण आणि कार्यशाळांचे आयोजन करावे.
- **प्रवेश प्रक्रिया आणि आर्थिक मदत :** विद्यार्थिनींसाठी शिष्यवृत्ती, शिष्यवृत्ती योजनांचा विस्तार केला जावा. ग्रामीण, आदिवासी, आणि कमी शहरी भागातील महिलांसाठी विशेष शिष्यवृत्ती आणि निधी सुलभ करणे आवश्यक आहे.
- **आंतरराष्ट्रीय सहकार्य :** उच्च शिक्षणामध्ये विद्यार्थिनींसाठी आंतरराष्ट्रीय अभ्यास आणि संशोधन संधींचा विस्तार करावा. महिलांना जागतिक शैक्षणिक नेटवर्क आणि अभ्यासक्रमांमध्ये अधिक संधी मिळविण्यासाठी धोरणात्मक उपाय योजावेत.
- **महिला उद्योजकता आणि स्टार्टअप :** उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये महिलांसाठी उद्योजकता आणि स्टार्टअप क्षेत्रातील प्रशिक्षण, अर्थसाहाय्य आणि मार्गदर्शनाची विशेष व्यवस्था करावी.
- **संशोधन आणि तंत्रज्ञान क्षेत्रात सहभाग :** महिलांना संशोधन, विज्ञान, तंत्रज्ञान, अभियांत्रिकी आणि गणित (STEM) क्षेत्रांमध्ये अधिक सहभागी होण्यासाठी अनुकूल वातावरण तयार करावे. महिला संशोधकांसाठी विशेष शिष्यवृत्ती, संशोधन निधी आणि करिअर संधी उपलब्ध कराव्यात.

महिलांचा उच्च शिक्षणातील सहभाग हे त्यांच्या स्वावलंबनाचे, सक्षमीकरणाचे आणि समाजातील स्थान वृद्धिंगत करण्याचे एक महत्त्वाचे साधन आहे. तथापि, महिलांसमोर असलेली आव्हाने आणि अडचणी कमी होण्यासाठी समाज, शासन आणि कुटुंबीयांनी एकत्रितपणे काम केले पाहिजे. 'एनईपी २०२०'मध्ये महिलांसाठी केलेल्या शिफारशींनी त्यांना अधिक संधी आणि सक्षमीकरण मिळवून देण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. या धोरणांद्वारे महिलांना अधिक समान संधी, सुरक्षितता, सक्षमीकरण आणि नेतृत्व प्राप्त होईल. तसेच, महिलांच्या सहभागामुळे समाज आणि अर्थव्यवस्थेमध्ये सकारात्मक बदल घडू शकतात.

Sakal 5.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

'नॅक'ची माहिती न दिल्यास प्रवेशांवर निर्बंध

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा संलग्न महाविद्यालयांना इशारा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : नॅक मूल्यांकनाबाबतची माहिती विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर अद्ययावत न करणारी महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त शैक्षणिक संस्थांना कारवाईला सामोरे जावे लागू शकते. महाविद्यालये, उच्च शिक्षण संस्थांनी १५ जानेवारीपर्यंत माहिती अद्ययावत न केल्यास शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षातील सर्व व्यावसायिक, बिगरव्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रथम वर्षाच्या प्रवेशावर निर्बंध घालण्याचा इशारा सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने दिला आहे.

विद्यापीठाच्या शैक्षणिक संलग्नता कक्षाच्या उपकुलसचिवांनी या बाबतचे परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे. येत्या काही दिवसांत विद्यापीठाची नॅक मूल्यांकनाची प्रक्रिया होणार आहे. त्या अनुषंगाने विद्यापीठाने संलग्न महाविद्यालये, उच्च शिक्षण संस्थांना नॅक मूल्यांकनाची माहिती अद्ययावत करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावरील 'कॉलेज प्रोफाईल'मध्ये माहिती अद्ययावत न केल्यास शैक्षणिक वर्ष २०२५-२०२६साठी संबंधित महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त संस्थांना मंजूर असलेल्या सर्व व्यावसायिक आणि अव्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रथम वर्ष प्रवेशास निर्बंध लागू करण्याची कारवाई करण्यात येणार आहे, याची सर्व संबंधितांनी गंभीर दखल घ्यावी, असे परिपत्रकात नमूद करण्यात आले आहे.

शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशाप्रमाणे आणि प्राप्त आदेशान्वये विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांना कळविण्यात येते की, ज्या महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांनी नॅक मूल्यांकन, पुनर्मूल्यांकन, मानांकनांबाबत प्रक्रिया पूर्ण केलेली नाही किंवा या बाबतची प्रारंभ टप्प्यातील संस्था नोंदणी नॅक कार्यालयास सादर केलेली नाही अशा किंवा कोणत्या टप्प्यावर आहे, या बाबतची माहिती अद्ययावत न केलेल्या महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्थांनी १५ जानेवारीपर्यंत माहिती अद्ययावत करण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे.

06/01/2025 | Pune | Page : 12
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
City 6 Jan 2025_005
06 Jan 2025

'नॅक' मूल्यांकनाची धावपळ सुरू

माहिती अद्ययावत करा : पुणे विद्यापीठाच्या सूचना

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ५ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने संलग्न महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्थांना 'नॅक' मूल्यांकनाच्या संदर्भातील माहिती अद्ययावत करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. तसेच ही माहिती विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर कॉलेज प्रोफाइलमध्ये अद्ययावत न केल्यास संबंधित महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त शैक्षणिक संस्थांची २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षातील सर्व व्यावसायिक व अव्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रथम वर्षाच्या प्रवेशावर निर्बंध लागू करण्याची कारवाई केली जाणार आहे.

'नॅक' मूल्यांकन प्रक्रियेत महाराष्ट्र राज्य पहिल्या क्रमांकावर आहे. तसेच राज्याच्या उच्च शिक्षण विभागाने नॅक मूल्यांकन प्रक्रियेत झालेल्या बदलावर जागृती करण्यासाठी उपाययोजना केल्या आहेत. येत्या फेब्रुवारीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाला 'नॅक' मूल्यांकनाला सामोरे जावे लागणार आहे. त्यामुळे पुणे विद्यापीठानेही आपल्या संलग्न संस्थांना 'नॅक'च्या दृष्टीने अद्ययावत राहण्याच्या सूचना दिल्या आहेत, याबाबतचे परिपत्रक विद्यापीठाने प्रसिद्ध केले आहे.

शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशाप्रमाणे व प्राप्त आदेशान्वये विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांना 'नॅक'संदर्भात निर्देश देण्यात आल्या होत्या. पहिल्या टप्प्यातील संस्था नोंदणी 'नॅक'कार्यालयास सादर केलेली नाही अशा किंवा कोणत्या टप्प्यात आहे, या बाबतची माहिती अद्ययावत केली नाही, अशा सर्व महाविद्यालये तथा मान्यताप्राप्त परिसंस्थांनी दि. १५ जानेवारीपर्यंत माहिती अद्ययावत करावी, असेही या पत्रकात नमूद केले आहे.

वाचन संस्कृती वृद्धिंगत करण्यासाठी 'वाचन संकल्प'

राज्यातील महाविद्यालयांमध्ये उपक्रम सुरू

पुणे, ता. ५ : मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळाल्याचे औचित्य साधून आणि राज्यातील वाचन संस्कृती वृद्धिंगत करण्यासाठी राज्य सरकारचा उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग जानेवारीच्या पहिल्या पंधरवड्यात 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' हा अनोखा उपक्रम राबवीत आहे.

या उपक्रमांतर्गत सामूहिक वाचन, कौशल्य कार्यशाळा, वाचन संवाद, पुस्तक परीक्षण व कथन स्पर्धा हे कार्यक्रम राज्यातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये आयोजित करण्यात येत आहेत. "नवीन वर्षाची सुरुवात समाजातील सर्व घटकांमधील, तसेच नागरिकांनी आपल्या आवडीचे पुस्तकाचे वाचन करून करावी," असे आवाहन उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी केले आहे. त्यानुसार राज्यातील सहा हजारांहून अधिक महाविद्यालयांनी उपक्रमात सहभाग घेतला आहे.

महाविद्यालयांमधील ग्रंथालयामध्ये, अभ्यास खोलीत उपक्रमांतर्गत विद्यार्थ्यांचे सामूहिकरित्या पुस्तकांचे वाचन सुरू केले आहे. राज्यातील ४५ लाख विद्यार्थ्यांपर्यंत हा उपक्रम पोहोचविण्यासाठी प्रयत्न सुरू असल्याचे उच्च शिक्षण संचालक डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर यांनी सांगितले.

येत्या पंधरवड्यात राज्यातील प्रत्येक महाविद्यालयांमधील विद्यार्थ्यांचे वाचन कौशल्य वाढावे, यासाठी वाचन कौशल्य कार्यशाळा आयोजित करण्यात येणार आहे. वाचन पंधरवड्यानिमित्ताने महाविद्यालयांमध्ये पुस्तक परीक्षण स्पर्धा आणि पुस्तक कथन स्पर्धा आयोजित केली आहे. पहिल्याच दिवशी उपक्रमाला महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाल्याचे डॉ. देवळाणकर यांनी नमूद केले.

Sakal 6..1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

‘नॅक’ऐवजी ‘एनईपी’

उच्च शिक्षण संस्थांच्या मूल्यमापनासाठी यूजीसी आणणार नवी प्रणाली

म. टा. खास प्रतिनिधी, मुंबई

नव्या राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाच्या (एनईपी) प्रभावी अंमलबजावणीसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) आता अनोखा उपाय शोधला आहे. यूजीसीने उच्च शिक्षण संस्थांच्या मूल्यमापनासाठी त्या संस्थांनी केलेल्या ‘एनईपी’च्या प्रभावी अंमलबजावणीचा निकष ग्राह्य धरण्याची प्रणाली विकसित करण्याच्या दृष्टीने महत्त्वाचे पाऊल उचलले आहे. या नव्या प्रणालीत मूल्यमापनाचे कोणकोणते निकष असावेत, याबाबतच्या सूचना आणि शिफारशी संबंधितांकडून मागवण्यात आल्या आहेत. त्यासाठी ३० दिवसांची मुदत देण्यात आली असून, त्यानंतर कॉलेजांच्या मूल्यमापनाची नवी प्रणाली अस्तित्वात येईल.

यूजीसीने पदवी अभ्यासक्रमांसाठी आणि विविध उच्च शिक्षण संस्थांसाठी ‘एनईपी’ची अंमलबजावणी अनिवार्य केली आहे. या नव्या धोरणानुसार शिक्षण क्षेत्रात आमूलाग्र बदल होणार असून विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिकांद्वारे व्यवसायाभिमुख आणि रोजगाराभिमुख शिक्षण मिळणार आहे. विद्यार्थ्यांना बहुविद्याशाखीय विषयांचीही निवड करणे शक्य असल्याने त्यांचा सर्वांगीण विकास होणार आहे. ‘एनईपी’ची अंमलबजावणी अनेक विद्यापीठे, त्यांच्याशी संलग्न कॉलेजे आणि उच्च शिक्षण संस्था यांनी केली असली, तरी बऱ्याच संस्था त्याबाबत अनिच्छुक असल्याचेही यूजीसीला आढळून आले आहे.

त्यामुळे आता या उच्च शिक्षण संस्थांना मिळणाऱ्या विविध अधिकारांची सांगड ‘एनईपी’च्या अंमलबजावणीशी घालण्याचा निर्णय यूजीसीने घेतला आहे. आत्तापर्यंत नॅकमध्ये उत्तम मूल्यांकन असलेल्या संस्थांना हे अधिकार मिळत होते. पण, आता त्यात बदल करून नवी प्रणाली विकसित करण्यात येणार आहे. या प्रणालीतील विविध निकषांबाबत यूजीसीने हरकती व सूचना मागवल्या आहेत. संबंधितांना ११ निकषांच्या पर्यायांमधून निवड करायची आहेत.

- राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी उपाय
- संबंधितांना सूचना-शिफारशींसाठी ३० दिवसांची मुदत
- निकषांच्या ११ पर्यायांमधून निवड करण्याची मुभा

(चित्र : एआय)

> अनेक संस्थांनी ‘एनईपी’तील अनेक तरतुदींची अंमलबजावणी गांभीर्याने केलेली नाही. ज्या संस्थांनी ‘एनईपी’ची अंमलबजावणी प्रभावीपणे केली, त्यांना प्रोत्साहन म्हणून यूजीसीने काही दिलेले नाही. अशा वेळी रँकिंगची प्रणाली ‘एनईपी’च्या अंमलबजावणीशी जोडली, तर अधिकाधिक संस्था स्वतःहून ‘एनईपी’ गांभीर्याने घेतील. ही प्रणाली आल्याने त्याचा परिणाम नॅकवर होणार नसून, नॅकच्या मूल्यांकनाचे निकषही ‘एनईपी’शी जोडले जातील.
>
> - डॉ. माधव राजवाडे, प्राचार्य, साठ्ये महाविद्यालय, मुंबई

असे आहेत निकषांचे पर्याय

- यूजीसी ॲक्टच्या सेक्शन २(फ)नुसार मान्यता
- ऑल इंडिया सर्व्हे ऑन हायर एज्युकेशन (एआयएसएचई) पोर्टलवर नोंदणी
- नॅककडून अधिकृत मान्यता
- सार्वजनिक स्व-प्रकटीकरणाबाबत (सेल्फ डिस्कोर्स) यूजीसीच्या मार्गदर्शक तत्वांची अंमलबजावणी
- यूजीसीच्या नियमानुसार लोकपाल नियुक्ती, विद्यार्थी तक्रार निवारण समितीची स्थापना
- यूजीसीच्या फी-परतावा धोरणाची अंमलबजावणी
- लैंगिक छळाशी संबंधित प्रकरणांसाठी अंतर्गत तक्रार समितीची स्थापना
- ‘उत्साह’ पोर्टलवर नोंदणी
- पात्र संस्थांची ॲकॅडमिक बँक ऑफ क्रेडिट्सवर नोंदणी
- उच्च शिक्षण संस्था यूजीसीचे नियम अथवा सूचनांचे पालन करण्यात अथवा मागितलेली माहिती देण्यात अयशस्वी ठरलेल्या नसाव्यात.
- यूजीसीने मान्यता दिलेल्या स्वायत्त महाविद्यालयांनी यूजीसीच्या नियमांच्या अधीन राहून दिलेल्या अधिसूचना

Maharashtra Times 6.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Colleges without NAAC evaluation to face action

SPPU will restrict first-year admissions to such institutes

Yashpal Sonkamble yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

Many colleges affiliated with the Savitribai Phule Pune University (SPPU) have reportedly not furnished quality and infrastructure assessment reports. Taking a strong objection to this and ensuring that the students receive quality education, the varsity administration has decided to take strict action against institutes that do not provide information about the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) evaluation despite repeated reminders.

The SPPU administration has issued a circular to the affiliated colleges and educational institutions and instructed them to update the information related to NAAC evaluation. Institutions that fail to comply will face restrictions on first-year admissions for both professional and non-professional courses for the academic year 2025-26. This decision emphasises the importance of quality assurance and accountability in educational institutions affiliated with the university.

Maharashtra tops the NAAC evaluation process. The state's higher education department has also taken measures to create awareness about the changes in the NAAC evaluation process. SPPU will have to face the NAAC evaluation next month. Therefore, the university has also instructed its affiliated institutions to stay updated in terms of NAAC. If the information is not updated in the college profile on the university website, action will be taken to impose restrictions on the first-year admission. All concerned should take serious note of this, the circular published by the university stated.

"As per the instructions given by the government from time to time and as per the orders received, it is hereby informed to the colleges and recognised institutions affiliated with the University that the colleges and recognised institutions that have not completed the NAAC assessment, re-assessment, ratings or have not submitted the Institutional Information for Quality Assessment (IIQA) to the NAAC office in this regard or at what level should update the information by filling in the information on the online portal of the university by January 15, 2025," reads the circular.

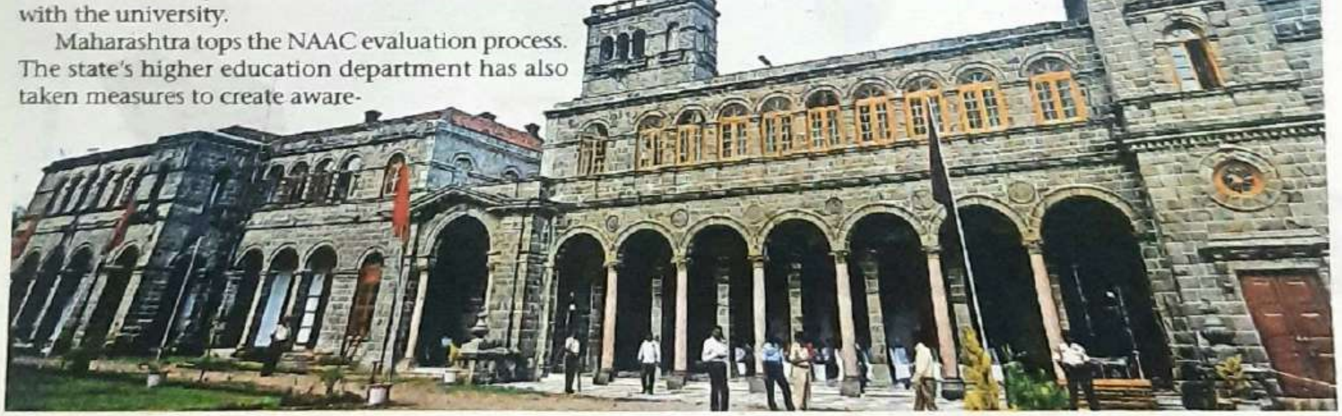

Pune Mirror 6.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

सहायक प्राध्यापक होणे नेट-सेटशिवायही शक्य?

'यूजीसी'कडून प्राध्यापक, प्राचार्य, कुलगुरू निवडीचे प्रस्तावित बदल जाहीर

पुणे : किमान ५५ टक्क्यांसह पदव्युत्तर पदवी मिळविलेले उमेदवारही आता सहायक प्राध्यापक पदाच्या थेट भरतीसाठी पात्र ठरू शकणार आहेत. मानव्यविद्या, वाणिज्य, शिक्षणशास्त्र आदी ठरावीक विद्याशाखांसाठीच ही सवलत मिळणार आहे. तसेच, कुलगुरूपदासाठी पूर्ण वेळ १० वर्षे अध्यापनाची अट शिथिल करण्यात आली असून, उद्योगांतील वरिष्ठ पदावरील दांडगा अनुभव व शिक्षण-सार्वजनिक उपक्रमांतील योगदान कुलगुरूपदासाठी ग्राह्य धरले जाणार आहे.

विद्यापीठ अनुदान ***(पान १४ वर)***

'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस' नेमण्याची मुभा

प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिसअंतर्गत उद्योग किंवा अन्य क्षेत्रातील तज्ज्ञ, व्यावसायिकांना अध्यापन, संशोधनासाठी सामावून घेतले जाऊ शकते. 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस'ची नियुक्ती एकूण मंजूर पदांच्या १० टक्क्यांपेक्षा जास्त असू नये, असेही स्पष्ट करण्यात आले आहे.

07/01/2025 | Pune | Page : 01
Source : https://epaper.loksatta.com

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

सहायक प्राध्यापक होणे नेट-सेटशिवायही शक्य?

(पान १ वरून)आयोगाने (यूजीसी) प्राध्यापक, प्राचार्य आणि अन्य पदे, तसेच कुलगुरूपदाची पात्रता, निवड प्रक्रियेच्या नव्या नियमावलीचा मसुदा सोमवारी केंद्रीय शिक्षणमंत्र्यांनी नवी दिल्लीत जाहीर केला. त्यामध्ये या तरतुदी प्रस्तावित आहेत. या मसुद्यावर हरकती-सूचना नोंदवण्यासाठी ५ फेब्रुवारीपर्यंत मुदत देण्यात आली आहे. विद्यापीठ आणि महाविद्यालयातील शिक्षक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांच्या निवडीसाठीची पात्रता, पदोन्नती यासाठी २०१८मध्ये नियमावली करण्यात आली होती. आता २०१८ची नियमावली अधिक्रमित होऊन त्याची जागा २०२५ची नवी नियमावली घेणार आहे.

नव्या मसुद्यातील प्रस्तावित तरतुदींनुसार, प्राध्यापक नियुक्तीसाठीच्या नियमांमध्ये सुधारणा होणार आहे. त्यानुसार, किमान ५५ टक्के गुणांसह पदव्युत्तर पदवी मिळवलेल्यांना यूजीसीची नेट ही परीक्षा उत्तीर्ण न होताही सहायक प्राध्यापकपदी नियुक्ती मिळू शकते. उमेदवारांना त्यांच्या सर्वोत्कृष्ट शैक्षणिक कामगिरीच्या आधारे अध्यापनाची परवानगी दिली जाईल. उदाहरणार्थ, गणितामध्ये पदवी, भौतिकशास्त्रात पदव्युत्तर पदवी आणि रसायनशास्त्रात पीएच.डी. मिळवलेला उमेदवार रसायनशास्त्र विषय शिकवण्यासाठी पात्र असेल, तर यूजीसी नेट उत्तीर्ण उमेदवार त्यांची पूर्वीची पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवी वेगळ्या विषयात असली, तरी ते नेट परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विषयाचे अध्यापन करू शकतील. विद्यापीठ, महाविद्यालयातील सहायक प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक आणि प्राध्यापक पदाच्या पदोन्नतीसाठी पीएच.डी. बंधनकारक असेल. प्राध्यापकांच्या पदोन्नतीमध्ये वापरली जाणारी ॲकॅडमिक परफॉर्मन्स इंडिकेटर (एपीआय) प्रणाली रद्द करण्यात आली आहे.

यूजीसीच्या सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमावलीनुसार, कुलगुरूपदासाठीच्या उमेदवारांना प्राध्यापक म्हणून काम केल्याचा किमान दहा वर्षांचा अनुभव, संशोधन किंवा प्रशासकीय भूमिकेतील अनुभव असणे बंधनकारक होते. मात्र, आता नव्या प्रस्तावित तरतुदींनुसार, उद्योग, सार्वजनिक प्रशासन, सार्वजनिक धोरण किंवा सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांमध्ये किमान दहा वर्षांचा वरिष्ठ स्तरावरील अनुभव आणि महत्त्वपूर्ण शैक्षणिक किंवा विद्वत्तापूर्ण योगदान दिलेल्या व्यक्तीही कुलगुरू पदासाठी पात्र ठरू शकणार आहेत.

कुलगुरूंच्या निवड प्रक्रियेतील शोध समितीमध्ये कुलपती नामनिर्देशित सदस्य, यूजीसी नामनिर्देशित सदस्य, विद्यापीठाच्या अधिसभा, व्यवस्थापन परिषद, कार्यकारी परिषद, व्यवस्थापन मंडळ किंवा समकक्ष मंडळाचा नामनिर्देशित सदस्य यांचा समावेश असेल. समितीने पात्र उमेदवारांतून शिफारस केलेल्या तीन ते पाच उमेदवारांतून एका उमेदवाराची निवड कुलपतींकडून करण्यात येईल. कुलगुरूंची मुदत कमाल पाच वर्षे किंवा वयाची ७० वर्षे पूर्ण, यातील जे आधी होईल तितकी असेल. कुलगुरू निवड प्रक्रिया राबवून कुलगुरूंना जास्तीत जास्त एकदा पुनर्नियुक्ती देता येऊ शकते, असे नमूद करण्यात आले आहे.

कंत्राटी नियुक्ती सहा महिन्यांसाठीच

'महाविद्यालय वा विद्यापीठातील शिक्षकांच्या मंजूर जागांपैकी रिक्त जागांवर कंत्राटी पद्धतीने नियुक्ती करता येईल. मात्र, ही नियुक्ती कमाल सहा महिन्यांसाठी आणि गरज असेल, तेव्हाच करता येईल. पात्रता आणि निवड प्रक्रिया नियमित शिक्षक निवड प्रक्रियेप्रमाणेच असेल. कंत्राटी शिक्षकांचे मासिक वेतन हे नियमित शिक्षकांच्या एकूण वेतनापेक्षा कमी असता कामा नये. कंत्राटी शिक्षकांची नियुक्ती एका शैक्षणिक सत्रापेक्षा जास्त असू नये आणि पुनरावलोकन केल्यानंतर आणखी एका सत्रासाठी पुनर्नियुक्ती करता येईल,' असे मसुद्यात नमूद करण्यात आले आहे.

07/01/2025 | Pune | Page : 14
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

'एनईपी' अंमलबजावणीनुसार सुविधा

उच्च शिक्षण संस्थांच्या मूल्यांकनासाठी 'यूजीसी'कडून नवे निकष

लोकसत्ता प्रतिनिधी

गुणांवर विशेषाधिकार, हक्क अवलंबून

निकषांची पूर्तता करणाऱ्या उच्च शिक्षण संस्था दुसऱ्या स्तरात जातील. या स्तरात राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीसंदर्भातील एकूण ४९ निकष निश्चित करण्यात आले आहेत. पूर्ततेनुसार उच्च शिक्षण संस्थांना गुण दिले जातील. या गुणांवर किती विशेषाधिकार आणि हक्क मिळणार हे अवलंबून राहील. थोडक्यात, राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाची काटेकोर अंमलबजावणी करणाऱ्या उच्च शिक्षण संस्थांना यूजीसीकडून सुविधा देण्यात प्राधान्य मिळणार आहे.

पुणे : विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून दिले जाणारे विशेषाधिकार आणि हक्क प्राप्त करण्यासाठी उच्च शिक्षण संस्थांना आता राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाच्या (एनईपी) अंमलबजावणीवर भर द्यावा लागणार आहे. या अंमलबजावणीचे मूल्यमापन करून कुणाला किती विशेषाधिकार व हक्क द्यायचे याचा निर्णय होणार आहे. यूजीसीचे सचिव प्रा. मनीष जोशी यांनी याबाबतचे परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे.

'देशातील उच्च शिक्षणात गुणवत्ता राखण्यासाठी यूजीसीकडून अधिनियम अधिसूचित करण्यात येतात. यूजीसीचे काही विशेषाधिकार वा हक्क प्राप्त करण्यासाठी यूजीसीच्या काही अधिनियमांत नॅक मूल्यांकनात मिळवलेली श्रेणी वा गुण ग्राह्य धरले जातात. आता, 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०'च्या अंमलबजावणीवर हे विशेषाधिकार वा हक्क दिले जातील. त्यासाठी द्विस्तरीय मूल्यमापन पद्धती विकसित करण्यात आली आहे. त्यानुसार, उच्च शिक्षण संस्थांना गुण दिले जातील. त्या गुणांनुसार विशेषाधिकार व हक्क दिले जातील,' असे परिपत्रकात म्हटले आहे. या आराखड्यावर हरकती-सूचना मागवण्यात आल्या असून, त्यासाठी ३० दिवसांची मुदत देण्यात आली आहे.

यूजीसीने निश्चित केलेल्या द्विस्तरीय आराखड्यातील पहिला स्तर पार करण्यासाठी विद्यापीठे, स्वायत्त महाविद्यालये, महाविद्यालयांना पात्रतेचे ११ निकष पूर्ण करणे बंधनकारक आहे. त्यात यूजीसीचे संलग्नत्व, एआयएसएचई संकेतस्थळावर नोंदणी, नॅकचे वैध मूल्यांकन, माहितीचे स्वयं सार्वजनिकीकरणाच्या यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन, लोकपालनियुक्ती आणि विद्यार्थी तक्रारनिवारण समितीची स्थापना, यूजीसीच्या शुल्क परतावा धोरणाची अंमलबजावणी, लैंगिक छळासंदर्भातील तक्रारीसाठी अंतर्गत तक्रार निवारण समितीची स्थापना, उत्साह संकेतस्थळावर नोंदणी, अॅकॅडमिक बँक ऑफ क्रेडिटच्या संकेतस्थळावर नोंदणी आदी निकषांचा समावेश आहे.

07/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

शाळांमध्ये व्यवसाय मार्गदर्शन सप्ताह

नववी ते बारावीच्या विद्यार्थ्यांसाठी आयोजन

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राज्यातील इयत्ता नववी ते बारावीच्या विद्यार्थ्यांसाठी व्यवसाय मार्गदर्शन सप्ताह साजरा करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. त्या अनुषंगाने १४ ते २१ जानेवारी या कालावधीत उद्योग-व्यवसाय क्षेत्र भेट, माजी विद्यार्थी मार्गदर्शन सत्र, करिअर मार्गदर्शन असे उपक्रम राबवण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

राज्य शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषदेचे (एससीईआरटी) संचालक राहुल रेखावार यांनी याबाबतच्या सूचना जिल्हा परिषदांचे माध्यमिक शिक्षणाधिकारी, महापालिकांचे प्रशासन अधिकारी यांना परिपत्रकाद्वारे दिल्या आहेत. नववी ते बारावीचे वर्ग असलेल्या सर्व माध्यमांच्या आणि व्यवस्थापनाच्या शाळांमध्ये १४ जानेवारी हा दिवस व्यवसाय मार्गदर्शन दिन म्हणून साजरा करण्यात येतो. यंदा हा उपक्रम सप्ताहाच्या माध्यमातून साजरा करण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे. त्यानुसार उपक्रम राबवण्याचे वेळापत्रकही निश्चित करण्यात आले आहे.

विविध करिअर क्षेत्रांतील तज्ज्ञांचे मार्गदर्शन १४ जानेवारी रोजी, विविध क्षेत्रांत उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या माजी विद्यार्थ्यांचे सत्र १५ जानेवारी रोजी, व्यवसायाचा मंत्र या विषयावर यशस्वी व्यावसायिकांचे मार्गदर्शन १६ जानेवारी रोजी, एससीईआरटीच्या वेबिनार मालिकेचे प्रसारण १७ जानेवारी रोजी, शाळेनजीकचे उद्योग, कारखाने येथे भेट आयोजित करून भेटीसंदर्भातील अहवाल लेखन १८ जानेवारी रोजी, नववी ते बारावीच्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांसाठी विद्यार्थ्यांची आवड, त्यांची क्षमता आणि उपलब्ध करिअर याबाबत मार्गदर्शन १९ जानेवारी रोजी, दहावी-बारावीच्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षांच्या पार्श्वभूमीवर मानसशास्त्र तज्ज्ञांचे परीक्षा आणि ताणतणाव निवारण विषयावर मार्गदर्शन २१ जानेवारी रोजी आयोजित करण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

अधिकाऱ्यांच्या शाळा भेटी

सर्व माध्यमांच्या, सर्व व्यवस्थापनांच्या नववी ते बारावीच्या शाळांमध्ये समुपदेशन केंद्र स्थापन करण्यात आले आहे. या सप्ताहाचे आयोजन केंद्रामार्फत राबवावे. या सप्ताहाच्या काळात संबंधित अधिकाऱ्यांनी शाळा भेट देऊन अहवाल सादर करण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे.

07/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता

पुणे पुस्तक महोत्सव जगासाठी प्रारूप

उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांचे मत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : पुणे पुस्तक महोत्सवाला १० लाखांपेक्षा अधिक लोकांनी भेट दिली. ४० कोटी रुपयांची पुस्तकविक्री झाली. जगासाठी हा महोत्सव आता प्रारूप ठरला आहे, असे मत उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी मांडले.

राष्ट्रीय पुस्तक न्यासातर्फे १४ ते २२ डिसेंबर या कालावधीत फर्ग्युसन महाविद्यालयाच्या मैदानावर पुणे पुस्तक महोत्सव झाला. या महोत्सवाच्या आयोजनासाठी योगदान दिलेल्या विविध व्यक्तींच्या गौरवाचा कार्यक्रम सोमवारी भांडारकर प्राच्यविद्या संस्थेच्या प्रांगणात झाला. त्या वेळी पाटील बोलत होते. एनबीटीचे अध्यक्ष मिलिंद मराठे, मुख्य संयोजक राजेश पांडे, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, प्र-कुलगुरू डॉ. पराग काळकर, आनंद काटीकर, लेखक-दिग्दर्शक प्रवीण तरडे या वेळी उपस्थित होते. पुढील महोत्सव १३ ते २१ डिसेंबर या कालावधीत होणार असल्याचे कार्यक्रमात जाहीर करण्यात आले.

पाटील म्हणाले, 'महोत्सवाच्या नऊ दिवसांत पाचशे स्वयंसेवक झटले. कोणत्याही दुर्घटनेविना हा महोत्सव पार पडला. तरुण स्वयंसेवकांना या महोत्सवाने अनेक प्रकारचे अनुभव दिले. त्यातून खूप शिकायला मिळाले. त्याचा पुढील आयुष्यात खूप उपयोग होईल.

पुणे शहराला उत्सव, महोत्सवांची परंपरा आहे. गणेशोत्सव, नवरात्रोत्सव आणि आता पुणे पुस्तक महोत्सव ही महाराष्ट्राची नवी ओळख होत आहे. स्वयंसेवकांच्या जोरावर हा महोत्सव पार पडला. प्रकाशकांच्या चेहऱ्यावरचे हसू मोलाचे होते. ग्रंथांवर उपजीविका करणारी माणसे महत्त्वाची आहेत, असे तरडे यांनी सांगितले.

महोत्सवाला मिळालेल्या प्रतिसादासह समाजमाध्यमांतूनही प्रचंड प्रतिसाद होता. १ कोटीपेक्षा जास्त लोकांनी महोत्सवाच्या चित्रफिती पाहिल्या. ७७ लाख लोकांनी महोत्सवाविषयी 'सर्चिंग' केले. या महोत्सवाच्या आयोजनात ३० खातेप्रमुख होते. तसेच स्वयंसेवकांचेही योगदान महत्त्वाचे होते, असे राजेश पांडे यांनी नमूद केले.

विद्यापीठाचे वाचन सर्वेक्षण

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने महोत्सवाच्या काळात वाचनसवयींचे सर्वेक्षण केले. या सर्वेक्षणाची प्राथमिक निरीक्षणे डॉ. गोसावी यांनी मांडली. सर्वेक्षणात २४ ते ५० या वयोगटातील ५५ टक्के पुरुष, ४५ टक्के महिलांचा समावेश होता. महिलांना चरित्र आणि अध्यात्माची पुस्तके वाचायला आवडतात. पदवीधर आणि पदव्युत्तर पदवीधरांना माहितीपर, चरित्र, इतिहासविषयक पुस्तकांमध्ये रस आहे. प्राथमिक शिक्षण झालेल्यांचा अध्यात्म, धार्मिक पुस्तकांकडे कल आहे, तर नोकरदारांना चरित्र, इतिहास, स्वमदत (सेल्फ हेल्प) प्रकारची पुस्तके आवडतात. विद्यार्थ्यांचा कल इतिहास आणि तांत्रिक विषयांच्या पुस्तकांचे असल्याचे दिसते. डॉ. आदित्य अभ्यंकर, दीपक हर्डीकर यांनी सर्वेक्षणाच्या समन्वयाचे काम केले. या सर्वेक्षणाचे सविस्तर निष्कर्ष प्रसिद्ध करण्यात येणार आहेत, असे त्यांनी सांगितले.

07/01/2025 | Pune | Page : 03

Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

विद्यापीठाचा महाविद्यालयांना इशारा

'नॅक' मूल्यांकनासाठी माहिती अद्ययावत न केल्यास कारवाई

पुणे, ता. ६ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने संलग्न महाविद्यालये आणि शैक्षणिक संस्थांना राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषदेच्या (नॅक) मूल्यांकनासंदर्भातील माहिती अद्ययावत करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. विद्यापीठाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर ही माहिती देताना 'कॉलेज प्रोफाइल'मध्ये अद्ययावत न केल्यास संबंधित महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त शैक्षणिक संस्थांची २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षातील सर्व व्यावसायिक आणि अव्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रथम वर्षाच्या प्रवेशावर निर्बंध लागू करण्याची कारवाई केली जाईल, असा इशाराही विद्यापीठाने दिला आहे.

राज्यात उच्च शिक्षण विभागाने नॅक मूल्यांकन प्रक्रियेबाबत जागृती करण्यासाठी विविध उपाययोजना केल्या आहेत. येत्या फेब्रुवारीत सावित्रीबाई फुले

पुणे विद्यापीठाला 'नॅक' मूल्यांकनाला सामोरे जावे लागणार आहे. त्यामुळे पुणे विद्यापीठानेही आपल्या संलग्न संस्थांना 'नॅक' मूल्यांकनाच्या दृष्टीने माहिती अद्ययावत करण्याची सूचना देणारे परिपत्रक नुकतेच जाहीर केले आहे.

सरकारने वेळोवेळी दिलेल्या आदेशानुसार, विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांनी नॅक मूल्यांकन, पुनर्मूल्यांकन, मानांकनाबाबत प्रक्रिया पूर्ण केलेली नाही किंवा याबाबत प्रारंभ टप्प्यातील संस्था नोंदणी नॅक कार्यालयास सादर केलेली नाही, अशा कोणत्याही टप्प्यात असणाऱ्या सर्व महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्थांनी १५ जानेवारीपर्यंत विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर माहिती अद्ययावत करावी, अशी सूचना विद्यापीठाने केली आहे.

विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावरील 'कॉलेज प्रोफाइल'मध्ये माहिती अद्ययावत न केल्यास, शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६करिता संबंधित महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्थांना मंजूर असलेल्या सर्व अभ्यासक्रमांच्या व्यावसायिक आणि अव्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रथम वर्ष प्रवेशास निर्बंध लागू करण्याची कारवाई करण्यात येईल, असेही विद्यापीठाने परिपत्रकात स्पष्ट केले आहे.

Sakal 7.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

UGC proposes big shake-up in teacher, VC appointments

Draft Eyes NEP Alignment, 'Inclusivity & Flexibility'

Manash.Gohain
@timesofindia.com

New Delhi: The University Grants Commission has unveiled the draft of its 2025 regulations, introducing some groundbreaking changes like candidates can now only teach the subject in which they have the highest academic degree. But if a candidate wants to teach another subject, different from their highest academic specialisation, then the National Eligibility Test (NET) for that subject needs to be cleared.

For example, a candidate with a PhD in chemistry, despite holding a bachelor's in mathematics and a master's in physics, would now only qualify to teach chemistry.

The regulations have also significantly broadened the eligibility criteria for selection of vice chancellors — distinguished professionals from fields such as industry, public administration and policy-making, and with a proven record of academic contributions, can now be considered for this role. Stakeholders have been invited to review the draft and submit their feedback.

Inclusivity is another important aspect of these reforms. The new draft explicitly includes relaxations for economically weaker sections and persons with disabilities, alongside existing provisions for SC, ST and OBC candidates. It also encourages the use of Indian languages in research and teaching, and promoting cultural alignment with national priorities.

The proposed reforms, aimed at modernising the recruitment and promotion framework for teachers and academic staff in higher education institutions, supersede the 2018 guidelines, promising to foster inclusivity, flexibility and alignment with the National Education Policy (NEP) 2020.

Releasing the draft, Union education minister Dharmendra Pradhan said, "By promoting flexibility, inclusivity and recognising diverse talents, we are paving the way for a dynamic academic future for India." He emphasised the timely nature of these reforms in light of the ongoing implementation of NEP-2020.

The draft also extends the scope of qualifications by introducing provisions that recognise professional achievements, such as innovative teaching methods, digital content creation and contributions to research funding.

"The revised regulations ensure that contributions to knowledge and community, rather than rigid qualifications, are valued," UGC chairperson M Jagadesh Kumar said.

It emphasise transparency and objectivity in recruitment. For example, candidates applying for teaching may be assessed on their teaching and research aptitude through seminars or lectures. In addition, faculty promotion under the career advancement scheme will now account for periods of leave taken for maternity, childcare or study, ensuring fairness in career progression.

NEW FACULTY RECRUITMENT NORMS

Highlights of the latest draft UGC regulations

Subject Flexibility: Candidates can teach based on their highest academic specialization, regardless of prior degree subjects or NET focus

Expanded Vice-Chancellor Eligibility: Professionals from fields like industry and policymaking with academic contributions are now eligible

Inclusivity Focus: Relaxations for EWS and PwD categories alongside SC/ST/OBC, with emphasis on Indian languages in academia

Transparent Recruitment: Teaching candidates will be assessed on practical teaching and research aptitude

Fair Career Advancement: Promotions consider leave for maternity, childcare, or study.

Recognising Innovation: Criteria now include teaching innovations, digital content, and community engagement

Revised Librarian and Sports Roles: Emphasis on digitization, indigenous sports, and public health contributions

Professor of Practice: Industry experts can join HEIs for teaching and research outside sanctioned posts

Improved Leadership Selection: Vice-Chancellor appointments ensure transparency through expert-led committees

Strict Compliance Measures: HEIs violating regulations risk penalties like exclusion from UGC schemes and degree programmes

States, private univs object to NEP rider for college ratings

New Delhi/Bengaluru: The University Grants Commission (UGC)'s draft notification to grade Higher Education Institutions (HEIs) based on their implementation of the National Education Policy (NEP) 2020 has met with resistance from universities in Tamil Nadu, Karnataka, and other states. These states, which have not adopted the NEP, argue that the proposed framework could prove disadvantageous to their institutions and students, report **Manash Gohain & Sruthy Susan Ullas**.

The notification, issued on Jan 3, 2025, outlines a plan to evaluate HEIs through a two-step process, emphasising NEP implementation to grant privileges and entitlements under various UGC regulations. Universities in states like Tamil Nadu, which do not recognise NEP-driven four-year integrated degree programmes, have raised concerns over students losing out on govt job opportunities due to non-equivalence.

Vice-chancellors of several universities have questioned the fairness of such a system. A key contention is the weightage given to admissions through CUET. While the test is central to NEP's vision, universities from states not implementing the policy find the requirement problematic. UGC has invited feedback from stakeholders through an online platform, with a 30-day for submissions. However, the growing opposition underscores the tension between centralised policies and state autonomy.

Times of India 7.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Affiliated colleges should update NAAC assessment details to avoid action: SPPU

Dheeraj Bengrut

dheeraj.bengrut@htlive.com

PUNE: The Savitribai Phule Pune University (SPPU) has directed that failure to update information regarding the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) assessment on the university website by affiliated colleges and educational institutions will attract action.

The circular issued by deputy registrar Munjaji Rasave of the SPPU Academic Affiliation Cell states that the institutes not meeting the January 15 deadline to follow its instruction will face admission restriction for first year of all professional and non-professional courses for the academic year 2025-26.

The university will undergo a NAAC evaluation process in the coming days. The institutes have been told to update the information in the "College Profile" section on the university website. "As per the instructions given by the government from time to time and as per the orders received, it is hereby informed to the colleges and recognised institutions affiliated to the university that the colleges and recognised institutions which have not completed the process of NAAC evaluation, re-evaluation, and ratings or have not submitted the initial stage institution registration to the NAAC office or at what stage, the information regarding the colleges and recognised institutions which have not updated it has been clarified to update the information by January 15," said SPPU pro-vice-chancellor Parag Kalkar.

Hindustan Times 7.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

City | Pune Mirror

Tuesday, January 7, 2025 | 3

CONTROVERSIAL SPPU CIRCULAR CHALLENGED IN HIGH COURT

Varsity mandates 8-day prior notice for campus protests; all student organisations oppose direction

| Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

A significant legal battle has begun in the Bombay High Court. Two students from Pune have filed a writ petition against Savitribai Phule Pune University (SPPU), challenging a recent circular that mandates eight days' prior permission for conducting agitations, rallies, or peaceful protests on the campus.

The petitioners, Avinash Atmaram Solunke, a student of ILS Law College, and Akshay Anil Kumar Jain, contend that the circular dated December 30, 2024 violates their fundamental rights to freedom of speech, expression, and peaceful assembly as guaranteed under Articles 19(1)(a) and 19(1)(b) of the Indian Constitution. Jain is the general secretary of the Congress youth wing, Maharashtra.

What is stated in the circular?

Circular No. 316/2024, issued by the SPPU, requires students to seek written approval at least eight days in advance before organising any protest, rally, or demonstration on the university campus. The university claims this measure is intended to maintain order and decorum on the campus.

However, the petitioners argue that this requirement places unreasonable and disproportionate restrictions on their constitutional rights, effectively stifling students' ability to respond promptly to pressing issues.

Key arguments in the petition include violation of fundamental rights

The petitioners assert that the circular imposes undue restrictions on their right to free speech and peaceful assembly. They emphasise that protests often arise from urgent issues, and an eight-day waiting period diminishes their ability to address these matters effectively.

The petition claims the circular is arbitrary and excessive, serving no legitimate purpose in maintaining campus order. Instead, it could delay necessary actions and dilute the impact of student movements.

By requiring prior permission, the university retains the power to deny or delay approvals, which could discourage students from organising protests or lead to self-censorship.

The petition highlights that the university has misinterpreted a 2024 Bombay High Court judgment, which does not mandate an eight-day prior approval for student protests.

The petitioners have requested the Bombay High Court to quash and set aside the impugned circular issued by the SPPU. The court was also requested to direct the university to refrain from imposing unreasonable restrictions on students' rights to free speech and peaceful assembly. Interim relief was sought by way of staying the implementation of the circular until the final disposal of the case.

> **"The right to peaceful protest is fundamental in a democracy, especially in educational institutions where free expression and dialogue are essential for holistic development.**
>
> — Avinash Solunke, a petitioner

University's perspective

The SPPU has yet to issue an official statement on the petition. However, sources within the university suggest that the circular was introduced to prevent disruptions and ensure campus safety during protests.

Implications for campus democracy

The case has sparked widespread interest among students and academics, as it raises crucial questions about the balance between maintaining campus discipline and safeguarding democratic rights.

"The right to peaceful protest is fundamental in a democracy, especially in educational institutions where free expression and dialogue are essential for holistic development," petitioner Avinash Solunke said.

If the petition succeeds, it could set a precedent for other universities across India, reaffirming the importance of protecting students' rights and constitutionality.

Pune Mirror 7.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com

गुणवत्तापूर्ण शिक्षणाची जबाबदारी घ्या

शालेय शिक्षणमंत्री दादा भुसे यांचे शिक्षण संस्थांना आवाहन

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ७ - शिक्षणामध्ये सुधारणा करण्यासाठी शासनाकडून वेगवेगळी पावले उचलली जात आहेत. गुणवत्तापूर्ण शिक्षणाची जबाबदारी घ्या, असे आवाहन करून सर्व शैक्षणिक प्रश्न मार्गी लावले जातील, असे आश्वासन शालेय शिक्षणमंत्री दादा भुसे यांनी संस्थाचालकांना दिले आहे. विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक विकासासाठी गुणवत्तापूर्ण आणि आनंददायी शिक्षण देण्यात संस्थाचालकांची मोलाची भूमिका असून, शिक्षण पद्धतीमध्ये त्यांनी सक्रिय सहभाग घ्यावा, असे आवाहनही भुसे यांनी केले.

मुंबई येथे यशवंतराव चव्हाण सेंटरमध्ये गुणवत्तापूर्ण आनंददायी शिक्षण पद्धती या विषयावर ते बोलत होते. या कार्यक्रमाला शालेय शिक्षण आयुक्त सचिंद्र प्रताप सिंह, प्राथमिक शिक्षण संचालक शरद गोसावी, माध्यमिक शिक्षण संचालक संपत सूर्यवंशी यांच्यासह अनेक संस्थाचालक आणि मुख्याध्यापक उपस्थित होते.

संस्थाचालक आणि संघटनेच्या प्रतिनिधींनी शिक्षक भरती, संचमान्यता, पवित्र पोर्टल, ११ वी प्रवेश प्रक्रिया, रोस्टर तपासणी, जुनी पेन्शन, सेवाज्येष्ठता, अशैक्षणिक कामे आदी मांडलेल्या मुद्द्यांचा विचार केला जाणार आहे. शाळा पातळीवरील अडचणी तीन महिन्यांत सोडविण्याचा प्रयत्न केला जाईल, असेही भुसे यांनी सांगितले.

शिक्षण क्षेत्रातील घटकांसोबत शिक्षणमंत्र्यांनी दोन महिन्यांतून एकदा अशी चर्चासत्रे घ्यावीत, अशा सूचना संस्थाचालक, मुख्याध्यापकांनी केल्या.

शिक्षणाच्या बाबतीत देशात राज्याचा नावलौकिक निर्माण करायचा असेल, तर शिक्षण क्षेत्रात येणाऱ्या अडचणी सोडविण्यासाठी काही धोरणात्मक निर्णय घ्यावे लागतील. त्यासाठी येत्या आठवड्यात राज्य शैक्षणिक आराखडा तयार केला जाईल. कौशल्य व तंत्रज्ञानावर आधारित शिक्षण देण्यावर भर द्यावा. शालेय शिक्षण विभागाचा कृतीवर अधिक भर असून, चांगल्या कामास, उपक्रमास सरकार सहकार्य करेल, असे मतही भुसे यांनी याप्रसंगी व्यक्त केले.

Prabhat 8.1.2025

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

यूजीसीकडून उच्च शिक्षण संस्थांना मिळणार 'ग्रेड'

द्विस्तरीय मूल्यांकनाचे निकष ठरले : अंमलबजावणी करणाऱ्यांना गुणांकन

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीकडून उच्च शिक्षण संस्थांचे मूल्यांकन करण्यात येणार असून, द्विस्तरीय मूल्यांकन करून संबंधित संस्थांना यूजीसीकडून ग्रेड देण्यात येणार आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थांचा विचार केला जाणार असून, त्यांना गुणांकन दिले जाणार असल्याचे यूजीसीने स्पष्ट केले आहे. यामध्ये विद्यापीठे, महाविद्यालये आणि स्वायत्त महाविद्यालयांचा समावेश असल्याचे यूजीसीने स्पष्ट केले आहे.

देशातील उच्च शिक्षणाचा दर्जा चांगला राखण्यासाठी उच्च शिक्षण संस्थांचे मूल्यांकन करण्यासाठी एक प्रणाली विकसित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ची अंमलबजावणी करणाऱ्यांचा विचार केला जाईल. मूल्यांकन करण्यासाठी दोन मूल्यमापन प्रक्रिया विकसित करण्यात आल्या आहेत. उच्च शिक्षण संस्थेला द्विचरण प्रक्रियेतून उत्तीर्ण होण्याची गरज आहे. पहिल्या टप्प्यात एखाद्या संस्थेला क्वालिफायर नावाच्या अनिवार्य आवश्यकता पूर्ण करणे आवश्यक आहे, त्यानंतर क्वांटिफायर आहेत. यामध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीसंदर्भातील प्रश्नावलीचे उत्तर द्यावे लागणार आहे.

यूजीसीद्वारे प्रदान केलेले विशेषाधिकार किंवा अधिकार प्राप्त करण्यासाठी काही पात्रता निकष प्राप्त करणे अनिवार्य आहे. यूजीसीची मान्यता, आयएसएचई पोर्टलवर नोंदणी, नॅककडून वैध मान्यता, सार्वजनिक स्वयंप्रकटीकरणावर यूजीसी मार्गदर्शक तत्त्वांची अंमलबजावणी, लोकपालची नियुक्ती आणि विद्यापीठाबाबतीत विद्यार्थी तक्रार निवारण समितीची स्थापना किंवा विद्यापीठ समजले जाणे आणि उच्च शिक्षणातील ट्रान्सफॉर्मेटिव्ह स्ट्रॅटेजीज आणि ॲक्शन्स अंडरटेकिंगसाठी उत्साह पोर्टलवर नोंदणी करणे आवश्यक असल्याचे नमूद केले आहे.

वेगवेगळे निकष

विद्यापीठासाठी ४९ निकष ठरविले आहेत. त्यापैकी १७ निकष पूर्ण केले तर ३५ टक्के, ४२ निकष पूर्ण केले तर ८५ टक्के गुण देण्यात येणार आहेत. स्वायत्त महाविद्यालयांसाठी ४३ निकष ठरविले आहेत. त्यापैकी १५ निकष पूर्ण केले तर ३५ टक्के, ३७ निकष पूर्ण केले तर ८५ टक्के गुण देण्यात येणार आहेत. महाविद्यालयांसाठी ३० निकष ठरविले आहेत. त्यापैकी ११ निकष पूर्ण केले तर ३५ टक्के, २६ निकष पूर्ण केले तर ८५ टक्के गुण देण्यात येणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे.

Pune Edition
Jan 08, 2025 Page No. 05
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

प्राध्यापकांच्या नियुक्तीसाठी पात्रता निकषांमध्ये बदल

यूजीसीच्या नवीन नियमांचा मसुदा प्रसिद्ध

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीकडून उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्राध्यापकांच्या नियुक्तीसाठी पात्रता निकषांमध्ये मोठे बदल केले जाणार आहेत. यूजीसीच्या नवीन नियमांचा मसुदा केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांच्या हस्ते प्रसिद्ध केला आहे. हा मसुदा 'विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांमध्ये शिक्षक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीसाठी किमान पात्रता, नियम २०२५'संदर्भात प्रसिद्ध केला आहे. यूजीसीने प्रसिद्ध केलेल्या मसुद्यावरही सल्ला मागवला आहे.

सध्या उमेदवारांना पदवी, पदव्युत्तर आणि पीएचडीमध्ये एकाच विषयाचा अभ्यास करावा लागतो, तरच ते शिक्षक होऊ शकतात. परंतु, नवीन मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार, उमेदवारांची आधीची पात्रता इतर कोणत्याही विषयात किंवा क्षेत्रात असली तरीही उमेदवार यूजीसी नेट किंवा पीएचडी विषयांशी संबंधित अध्यापन पदांसाठी अर्ज करू शकतील. तसेच नवीन नियमांनुसार, शिक्षकांना पीएचडी किंवा यूजीसी नेट

पात्रता असणे आवश्यक नाही. 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस' योजनेंतर्गत इंडस्ट्रीमध्ये काम करणाऱ्या लोकांचीही यासाठी नियुक्ती केली जाऊ शकते.

नवीन नियमांमध्ये एपीआय प्रणाली शिक्षकांच्या पदोन्नतीसाठी वापरली जाणार नाही. यासंदर्भात अधिक माहिती देताना युजीसीचे अध्यक्ष जगदीश कुमार म्हणाले की, विद्यापीठांमध्ये अनेक भूमिका आणि योगदानांना प्रोत्साहन देणे महत्त्वाचे आहे. नवीन नियमांमुळे शिक्षकांना केवळ त्यांची आवड जोपासण्याची संधी मिळणार नाही तर त्यांची आव्हानेही कमी होतील. नवीन नियम राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार असतील. शिक्षण आणि उद्योग यांच्यातील दरी कमी करणे हा त्यांचा उद्देश आहे.

Pune Edition
Jan 08, 2025 Page No. 05
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

बारावी सायन्सला आहात; जातवैधता प्रमाणपत्र आहे का?

- **विद्यार्थ्यांनो, अर्ज भरून प्रत कार्यालयात लवकर जमा करा**
- **जातपडताळणी विभागाचे आवाहन**

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये १२ वी विज्ञान शाखेमध्ये शिक्षण घेत असलेल्या जात प्रमाणपत्र पडताळणीचा अर्ज न केलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या जात प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी विशेष मोहीम राबविण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांनी अर्ज दाखल करावेत, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

> ज्या विद्यार्थ्यांनी अद्याप जात प्रमाणपत्र पडताळणीचा अर्ज दाखल केला नाही त्यांनी त्यांचे अर्ज संकेतस्थळावर ऑनलाईन पद्धतीने भरावेत. या अर्जाची छापील प्रत पुण्यातील जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती कार्यालय, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवन, स. नं. १०४/१०५, आळंदी रोड या ठिकाणी सोमवार ते शुक्रवार या कार्यालयीन कामकाजाच्या दिवशी सकाळी ९.४५ ते सायं. ६.१५ या वेळेत दाखल करावी.
>
> - **संजय दाणे,** उपायुक्त तथा सदस्य, जिल्हा जात प्रमाणपत्र पडताळणी समिती

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना जात प्रमाणपत्र पडताळणीचा अर्ज दाखल करण्याची अंतिम मुदत शासन आदेशानुसार ३१ डिसेंबर २०२४ अशी होती. परंतु, जिल्ह्यातील अनेक विद्यार्थ्यांनी त्यांचे अर्ज अद्यापपर्यंत जिल्हा जात पडताळणी समिती कार्यालयात दाखल केले नाहीत. अशा विद्यार्थ्यांकरिता मुख्यमंत्री यांनी जाहीर केलेल्या १०० दिवस उद्दिष्ट कार्यक्रमानुसार ही विशेष मोहीम राबविण्यात येत आहे.

कशासाठी हवे जातवैधता प्रमाणपत्र?

अनुसूचित जाती. विमुक्त जाती. भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग, विशेष मागास प्रवर्ग व शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागास प्रवर्ग (मराठा) या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना इयत्ता १२ वी विज्ञाननंतर वैद्यकीय, अभियांत्रिकी, आर्किटेक्चर, औषधनिर्माण विज्ञान (फार्मसी), कृषी, पशुसंवर्धन आदी व्यावसायिक अभ्यासक्रमास राखीव जागेवर प्रवेश घेण्यासाठी तसेच प्रवेश घेतल्यानंतर राज्य शासनाच्या शिक्षण शुल्क, परीक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेचा लाभ घ्यावयाचा आहे अशा विद्यार्थ्यांना जातीचे प्रमाणपत्राची पडताळणी करून घेऊन जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असते.

My Pune Edition
Jan 08, 2025 Page No. 06
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

नेट, सेट परीक्षेशिवाय सहायक प्राध्यापक

तज्ज्ञ, शास्त्रज्ञांनाही कुलगुरू होता येणार; यूजीसीचा नवा मसुदा

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सहाय्यक प्राध्यापक पदासाठी नेट किंवा सेट परीक्षेत उत्तीर्ण होण्याचे बंधन शिथिल करण्यात आले असून, आता पदव्युत्तर पदवीत (पीजी डिग्री) ५५ टक्के गुण आणि पीएचडी असलेले उमेदवार सहाय्यक प्राध्यापक होऊ शकतात. त्याचप्रमाणे कुलगुरूपदासाठी पूर्ण वेळ १० वर्षे अध्यापनाची अटही शिथिल करण्यात आली असून, कुलगुरू पदासाठी वयोमर्यादाही वाढवली आहे. या पार्श्वभूमीवर उद्योगांतील वरिष्ठ पदावरील व्यक्ती किंवा शिक्षण क्षेत्रातील योगदान हेही कुलगुरूपदासाठी ग्राह्य धरले जाणार असल्याची माहिती विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) दिली आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) प्राध्यापक, प्राचार्य, संचालक, कुलगुरूपद आदी पदांच्या पात्रता, निवड प्रक्रियेच्या नव्या नियमावलीचा मसुदा जाहीर केला. या मसुद्यात विविध तरतुदी प्रस्तावित केल्या आहेत. या मसुद्यावर हरकती-सूचना नोंदवण्यासाठी पाच फेब्रुवारीपर्यंत मुदत आहे.

या मसुद्यात पीजीमध्ये ५५ टक्के गुण मिळवलेल्यांना सेट किंवा नेट ही परीक्षा उत्तीर्ण न होताही सहायक प्राध्यापकपदी नियुक्ती मिळू शकते. त्याचप्रमाणे चार वर्षांची पदवी ७५ टक्के गुणांनी पूर्ण केलेल्या उमेदवाराने, पीएचडीचे शिक्षण पूर्ण केल्यास त्याला सहाय्यक प्राध्यापक होता येणार आहे. या उमेदवारांना त्यांच्या सर्वोत्कृष्ट शैक्षणिक कामगिरीच्या आधारे काम करण्याची परवानगी दिली जाईल. विद्यापीठ, महाविद्यालयातील सहायक प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक आणि प्राध्यापक पदाच्या पदोन्नतीसाठी पीएचडी बंधनकारक राहणार आहे. महाविद्यालय किंवा शिक्षकांच्या रिक्त जागांवर कंत्राटी पद्धतीने नियुक्ती करता येईल. मात्र, ही नियुक्ती कमाल सहा महिन्यांसाठी करता येईल. यासाठी पात्रता आणि निवड प्रक्रिया नियमित शिक्षक निवड प्रक्रियेप्रमाणेच असेल. कंत्राटी शिक्षकांचे मासिक वेतन हे नियमित शिक्षकांच्या एकूण वेतनापेक्षा कमी असता कामा नये. या शिक्षकांची नियुक्ती एका शैक्षणिक सत्रापेक्षा अधिक असू नये. आणखी एका सत्रासाठी पुनर्नियुक्ती करता येईल, असे मसुद्यात नमूद केले आहे.

नव्या मसुद्यातील तरतुदींनुसार, उद्योग, सप्रशासन, सार्वजनिक धोरण किंवा सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांमध्ये किमान दहा वर्षांचा वरिष्ठ स्तरावरील अनुभव, महत्त्वपूर्ण शैक्षणिक किंवा विद्वत्तापूर्ण योगदान दिलेल्या व्यक्तीही कुलगुरुपदासाठी पात्र ठरू शकणार आहेत.

> **“** **राज्यात ३१ मार्च २०२३ अखेरपर्यंत राज्यामध्ये सहायक प्राध्यापकांची एकूण रिक्त पदे ११ हजार ०६७ रिक्त पदे होती, त्यामध्ये नव्याने पुन्हा १५०० पेक्षा अधिक रिक्त पदांची भर पडली आहे. नेट, सेट उत्तीर्णांची संख्या ३० हजार आहेत. या मसुद्यातील काही प्रस्तावित तरतुदी अस्पष्ट आहेत. त्यामुळे संघटनेच्या वतीने एक सविस्तर निवदेन तयार करून उमेदवारांचे म्हणणे यूजीसीकडे मांडण्यात येईल**
>
> **- प्रा. सुरेश देवढे पाटील,**
>
> राज्यसमन्वयक, नेट-सेट, पीएचडी धारक संघर्ष समिती

७० वर्षांपर्यंत कुलगुरू होता येणार

कुलगुरू निवडण्यासाठी शोध समितीची स्थापना करण्यात येईल. या समितीत कुलपती नामनिर्देशित सदस्य, यूजीसी नामनिर्देशित सदस्य, विद्यापीठाचा नामनिर्देशित सदस्य अशांना समावेश असेल. या समितीने पात्र उमेदवारांतून शिफारस केलेल्या तीन ते पाच उमेदवारांतून एका उमेदवाराची निवड कुलपतींकडून करण्यात येणार आहे. कुलगुरूंची मुदत ही पाच वर्षांसाठीच राहणार आहे. मात्र, आता वयाची ७० वर्षे पूर्ण होईपर्यंतही कुलगुरुपदावर राहता येईल, असे मसुद्यात सांगितले आहे. यापूर्वी वयोमर्यादा ६५ वर्षे होती.

Maharashtra Times 8.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

राज्यात सर्व शाळांत मराठी अनिवार्यच

शालेय शिक्षणमंत्री भुसे यांचा निर्धार

म. टा. खास प्रतिनिधी, मुंबई

नव्या राज्य अभ्यासक्रम आराखड्यात मराठी हा विषय 'पर्यायी' केल्याची चर्चा असताना आता शालेय शिक्षणमंत्री दादा भुसे यांनी 'मराठी अनिवार्यच' अशी भूमिका घेतली आहे. राज्यातील सर्व माध्यमांच्या आणि सर्व व्यवस्थापनांच्या तसेच बोर्डांच्या शाळांमध्ये मराठी शिकवणे बंधनकारक असून, शाळांना कोणतीही पळवाट काढता येणार नाही, असे त्यांनी सांगितले. तसेच इतर बोर्डांच्या व खासगी व्यवस्थापनांच्या शाळांमध्ये मराठी भाषा शिक्षकांची गुणवत्ता तपासण्यासाठी परीक्षाही घेतली जाईल, असेही ते म्हणाले.

भुसे यांनी मंगळवारी पत्रकारांशी संवाद साधला, तसेच सूचना आणि समस्या ऐकून घेतल्या. शिक्षण विभागाची पुढील वाटचाल कशी असेल, त्यासाठी काय करावे लागेल, याबाबत भुसे सध्या विविध घटकांशी चर्चा करीत आहेत. त्यातूनच शालेय शिक्षण विभागाचा रोडमॅप लवकरच तयार केला जाईल, असेही त्यांनी सांगितले.

सर्व मंडळांच्या सर्व शाळांना सक्ती

राज्यातील सर्व शाळांमध्ये मराठी शिकवणे सक्तीचे असल्याचा कायदा झाला आहे. त्यामुळे कोणत्याही माध्यमाची, कोणत्याही बोर्डाची आणि व्यवस्थापनाची शाळा असली, तरी हा नियम त्या सर्वांना लागू आहे. या नियमाच्या पालनाबाबत शिक्षण विभागाची करडी नजर या सर्व शाळांवर असेल. याबाबत टाळाटाळ करणाऱ्या शाळांची तक्रार थेट शिक्षण विभागाकडे पालकांना करता येणार आहे, असेही शालेय शिक्षणमंत्र्यांनी स्पष्ट केले.

Maharashtra Times 8.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

कुलगुरू, प्राध्यापक निवड प्रक्रियेचा मसुदा जाहीर

विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून तरतुदी

पुणे, ता. ७ : उद्योगांतील वरिष्ठ पदावरील अनुभव आणि शिक्षणासह सार्वजनिक उपक्रमात योगदान देणाऱ्यांनाही आता कुलगुरुपदासाठी ग्राह्य धरले जाणार आहे, तसेच पूर्ण वेळ दहा वर्षे अध्यापनाची अटही शिथिल करणारा मसुदा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) जाहीर केला आहे. याशिवाय किमान ५५ टक्के गुणांसह पदव्युत्तर पदवी मिळविलेल्यांना नेट परीक्षा उत्तीर्ण न होताही सहाय्यक प्राध्यापकपदी नियुक्ती मिळू शकते, असे मसुद्यात स्पष्ट केले आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने प्राध्यापक, प्राचार्य आणि अन्य पदे, तसेच कुलगुरुपदाची पात्रता, निवड प्रक्रियेच्या नव्या नियमावलीचा मसुदा जाहीर केला आहे. यामध्ये या तरतुदी प्रस्तावित केल्या आहेत. अर्थात, या मसुद्यावर हरकती-सूचना नोंदविण्यासाठी पाच फेब्रुवारीपर्यंत मुदत दिली आहे; परंतु आता विद्यापीठ आणि महाविद्यालयातील शिक्षक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांच्या निवडीसाठीची पात्रता, पदोन्नतीसाठी २०१८ मध्ये नियमावली केली होती. आता २०१८ची नियमावली अधिक्रमित होऊन आता २०२५ची नवी नियमावली असणार आहे. किमान ५५ टक्क्यांसह पदव्युत्तर पदवी मिळालेल्या उमेदवारांना सहाय्यक प्राध्यापक पदाच्या थेट भरतीसाठी पात्र करण्याची सवलत मानव्यविद्या, वाणिज्य, शिक्षणशास्त्र अशा ठराविक विद्याशाखांसाठीच असणार आहे.

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC
University Grants Commission

एखाद्या उमेदवाराची विज्ञान शाखेत पदवी, भौतिकशास्त्रात पदव्युत्तर पदवी आणि रसायनशास्त्रात पीएच.डी. मिळविलेली असेल, तर संबंधित उमेदवार रसायनशास्त्र विषय शिकविण्यासाठी पात्र ठरेल. नेट परीक्षा उत्तीर्ण उमेदवार त्यांची पूर्वीची पदवी, पदव्युत्तर पदवी वेगळ्या विषयात असली तरी, ते नेट परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विषयाचे अध्यापन करू शकणार आहेत. विद्यापीठासह महाविद्यालयांमध्ये सहाय्यक प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक, प्राध्यापक पदोन्नतीसाठी पीएच.डी. बंधनकारक केली आहे. तसेच, उद्योग किंवा अन्य क्षेत्रातील तज्ज्ञ, व्यावसायिकांना अध्यापन, संशोधनात सामावून घेण्यासाठी 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस'ची सुविधा उपलब्ध करून दिली आहे; परंतु त्यांची नियुक्ती एकूण मंजूर पदांच्या १० टक्क्यांपेक्षा जास्त असू नये, असे आयोगाने नव्या प्रस्तावित मसुद्यात नमूद केले आहे.

> विद्यापीठ अनुदान आयोगाने प्रस्तावित केलेल्या मसुद्यात, सहाय्यक शिक्षकांपासून ते प्राध्यापक आणि कुलगुरू पदापर्यंत सर्व शैक्षणिक पात्रता आणि अनुभवाची पुनर्रचना केली आहे. यामध्ये अधिकाधिक सुलभता आणि पारदर्शकता आणण्यासाठी नवीन मार्गदर्शक तत्त्वे प्रारूप स्वरूपात तयार केली आहेत. यामध्ये शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी महत्त्वाचा घटक असलेल्या शिक्षकांना आणि त्यांच्याशी संबंधित व्यवस्थेला प्राधान्य दिले जाईल. शैक्षणिक संस्थांच्या नेतृत्वासाठी अधिकाधिक तज्ज्ञ पुढे येतील असे वाटते.
> - **डॉ. पराग काळकर**, प्र-कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

विद्वत्तेच्या आधारावर 'कुलगुरू' नियुक्ती

प्राध्यापक म्हणून काम केल्याचा किमान दहा वर्षांचा अनुभव, संशोधन आणि प्रशासकीय अनुभव हे कुलगुरुपदासाठीच्या उमेदवारांना सध्याच्या अस्तित्वात असलेल्या नियमावलीनुसार बंधनकारक आहे. परंतु विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नव्याने प्रस्तावित केलेल्या मसुद्यातील तरतुदीनुसार, उद्योग, सार्वजनिक प्रशासन, सार्वजनिक धोरण किंवा सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांमध्ये किमान दहा वर्षांचा वरिष्ठ स्तरावरील अनुभव आणि महत्त्वपूर्ण शैक्षणिक किंवा विद्वत्तापूर्ण योगदान दिलेली व्यक्तीही कुलगुरुपदासाठी पात्र ठरू शकणार आहे.

कंत्राटी पद्धतीने नियुक्तीला मान्यता

महाविद्यालय या विद्यापीठांतील शिक्षकांच्या मंजूर जागांपैकी रिक्त जागांवर कंत्राटी पद्धतीने नियुक्ती करता येईल. मात्र, ही नियुक्ती कमाल सहा महिन्यांसाठी आणि गरज असेल, तेव्हाच करता येईल. पात्रता आणि निवड प्रक्रिया नियमित शिक्षक निवड प्रक्रियेप्रमाणेच असेल. कंत्राटी शिक्षकांचे मासिक वेतन हे नियमित शिक्षकांच्या एकूण वेतनापेक्षा कमी असता कामा नये, असे मसुद्यात म्हटले आहे.

प्रस्तावित मसुद्यातील तरतुदींवर नाराजी

निवड प्रक्रियेबाबत शिक्षण क्षेत्रातील मान्यवरांचे मत

■ **सकाळ वृत्तसेवा**

पुणे, ता. ७ : एखाद्या विद्यापीठाचा कारभार हा शैक्षणिक क्षेत्रातील अनुभवी व्यक्तींनीच पाहायला हवा, विद्यापीठाच्या कामकाजाची संपूर्ण प्रक्रिया माहिती असणारीच व्यक्ती कुलगुरुपदासाठी पात्र असावी. एवढेच नव्हे तर, प्राध्यापकपदासाठी पीएच.डी.धारक असण्यापेक्षा शिकविण्याचे कौशल्य आणि विद्यार्थ्यांच्या मानसिकतेची जाण असणारी पात्रता असणाऱ्यांना संधी मिळावी, असे मत शिक्षण क्षेत्रातील मान्यवरांनी मांडले आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने कुलगुरुपदाची पात्रता, प्राध्यापक, प्राचार्य निवड प्रक्रियेच्या नव्या नियमावलीचा मसुदा नुकताच जाहीर केला आहे. या मसुद्यातील तरतुदींवर शिक्षण क्षेत्रातील मान्यवरांनी आपले मते मांडली असून, काही नव्या प्रस्तावित मसुद्याचे स्वागत केले आहे, तर काहींनी प्रस्तावित मसुद्यातील तरतुदींवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले आहे.

> शिक्षण क्षेत्रात उद्योग, सार्वजनिक प्रशासनातील अनुभवी व्यक्ती 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस' म्हणून चालतात, मग कुलगुरू म्हणूनही त्यांना ग्राह्य धरले जावे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने कुलगुरूंच्या नियुक्तीबाबत आता प्रस्तावित केलेले नियम हे २००६ पूर्वी लागू होतेच, परंतु त्यानंतर ते बदलण्यात आले. एखाद्या संस्थेच्या नियामक मंडळावर विविध क्षेत्रांतील तज्ज्ञ असू शकतात. मग, विद्यापीठाचे कुलगुरू म्हणूनही त्यांना संधी मिळायला हवी, हे स्वागतार्ह आहे, परंतु आयोगाने प्राध्यापक भरती प्रक्रियेत प्रस्तावित केलेले बदल हे सहाय्यक प्राध्यापक पदांसाठी यापूर्वीच केंद्र सरकार, विद्यापीठ अनुदान आयोगाने लागू केलेल्या नेट-सेटधारक या निर्णयावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करणार आहेत.
> - **डॉ. नितीन करमळकर**, माजी कुलगुरू

> विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विशेषत: कुलगुरू नियुक्तीच्या प्रक्रियेत प्रस्ताविक केलेले बदल, हे निश्चितच स्वीकारण्यासारखे अगदीच नाहीत. एखाद्या विद्यापीठाचा कारभार हा शैक्षणिक क्षेत्रातील अनुभवी व्यक्तीनेच पाहायला हवा, असे वाटते. कारण शैक्षणिक कामकाज, शैक्षणिक प्रगती ही शैक्षणिक क्षेत्रात काम करणाऱ्या व्यक्तीलाच योग्य पद्धतीने कळू शकेल. म्हणूनच कुलगुरू नियुक्ती प्रक्रियेत शिक्षण क्षेत्रातील मान्यवरांना सामावून घेतले जावे.
> - **डॉ. पंडित विद्यासागर**, माजी कुलगुरू

> विद्यापीठ अनुदान आयोगाला कोणतीही नवीन नियमावली लागू करायची असेल, तर त्यासाठी सर्व राज्यांमधील विद्यापीठ कायद्यांमध्ये बदल करावे लागतील. नव्या प्रस्तावित नियमावलीमध्ये कुलगुरू नियुक्तीसाठी १० वर्षे अध्यापनाची अट शिथिल केली असून, उद्योग, सार्वजनिक प्रशासन क्षेत्रातील वरिष्ठ आणि अनुभवी व्यक्तीलाही संधी देण्याची तरतूद आहे, परंतु विद्यापीठातील अधिसभा, व्यवस्थापन परिषद, विद्या परिषद, प्रशासकीय कामकाज ही प्रक्रिया माहीत असणारीच व्यक्ती ही कुलगुरुपदासाठी पात्र असावी. इतर क्षेत्रातील अनुभवी व्यक्तींना हे माहिती असेल, असे मानणे शहाणपणाचे नक्कीच ठरणार नाही. असे गृहित धरल्यास विद्यापीठाची वाताहत होईल.
> - **डॉ. अरुण अडसूळ**, माजी कुलगुरू

Sakal 8.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

आधी निधी द्या, मग स्वतंत्रपणे मूल्यमापन करा

यूजीसीच्या 'एनईपी' अंमलबजावणी प्रस्तावावर शिक्षण क्षेत्रातून प्रतिक्रिया

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या (एनईपी) अंमलबजावणीवर आधारित उच्च शिक्षण संस्थांचे मूल्यमापन करण्याच्या विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) प्रस्तावावर शिक्षण क्षेत्रातून प्रश्न उपस्थित करण्यात आले आहेत. आधीच वेगवेगळ्या निकषांवर मूल्यमापन होत असताना स्वतंत्र मूल्यमापन कशासाठी, राज्य आणि केंद्र सरकार यांनी विद्यापीठे, महाविद्यालयांना निधी उपलब्ध करून द्यावा, प्राध्यापक भरती करून देण्याची स्पष्ट भूमिकाही मांडण्यात आली आहे.

यूजीसीने 'एनईपी'च्या अंमलबजावणीचे उच्च शिक्षण संस्थांच्या द्विस्तरीय मूल्यमापन प्रस्तावित केले आहे. त्याद्वारे, उच्च शिक्षण संस्थांना हक्क आणि विशेषाधिकार देण्याबाबतचा निर्णय

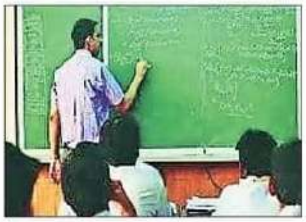

घेण्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे. नॅक, एनआयआरएफसाठी विद्यापीठे, महाविद्यालये सर्व प्रकारची माहिती देत असताना, आता 'एनईपी'वर आधारित ४९ निकष असलेले आणखी एक मूल्यमापन कशासाठी, असा प्रश्न उपस्थित झाला आहे. या पार्श्वभूमीवर 'लोकसत्ता'ने शिक्षण क्षेत्रातील तज्ज्ञांशी संवाद साधून यूजीसीच्या या नव्या मूल्यमापनाबाबत त्यांचे मत जाणून घेतले.

> यूजीसीचे प्रस्तावित मूल्यमापन विविध योजनांसाठी आहे. या मूल्यमापनात प्राध्यापकांच्या एकूण जागांपैकी किमान ७५ भरलेल्या असण्याच्या निकषामुळे सरकारला प्राध्यापक भरती करावी लागेल. अन्यथा महाविद्यालये, विद्यापीठे अपात्र ठरतील. नॅकच्या नव्या मूल्यांकनातही यातील काही निकष समाविष्ट करण्यात आले आहेत.
>
> \- **डॉ. नितीन करमळकर,**
> अध्यक्ष, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण अंमलबजावणी राज्य सुकाणू समिती

विद्यापीठे, महाविद्यालयांचे मूल्यमापन करणे हे यूजीसीचे काम नाही. त्यासाठी नॅकसारखी स्वतंत्र संस्था आहे. नॅकमध्ये एनईपी अंमलबजावणीचा भाग असतानाही यूजीसी स्वतंत्र मूल्यमापन का करत आहे, हे मूल्यमापन नॅकला पर्याय ठरणार आहे का, असे प्रश्न माजी कुलगुरू डॉ. पंडित विद्यासागर यांनी उपस्थित केले. रिक्त जागांमुळे महाविद्यालये, विद्यापीठे आधीच अडचणीत आहेत. यूजीसीच्या मूल्यमापनात प्राध्यापकांच्या मंजूर जागांपैकी ७५ टक्के जागा भरलेल्या असण्याच्या निकषाचा राज्य विद्यापीठे, अनुदानित महाविद्यालयांना फटका बसू शकतो. कारण, राज्य सरकार प्राध्यापकांची भरतीच करत नाही. अंमलबजावणीसाठी राज्य सरकार, केंद्र सरकारकडून पाठबळ मिळत नाही. त्यामुळे 'आई जेवू देईना, बाप भीक मागू देईना' अशी स्थिती आहे. त्यासाठी यूजीसी आणि सरकार यांच्यात समन्वय असण्याची गरजही त्यांनी व्यक्त केली.

'एनईपी'ची जशी अंमलबजावणी व्हायला हवी, तशी ती होत नसल्याचे मत माजी कुलगुरू आणि अखिल भारतीय विद्यापीठ महासंघाचे माजी अध्यक्ष डॉ. माणिकराव साळुंके यांनी मांडले. महाविद्यालये, विद्यापीठांना दिले जाणारे विशेषाधिकार वा हक्क कोणते ते यूजीसीने स्पष्ट केले पाहिजे. कोणत्याही राज्य विद्यापीठ, अनुदानित महाविद्यालयाकडे ७५ टक्के प्राध्यापक नाहीत. त्यामुळे हा निकष लावून अनुदान न देण्याचा प्रयत्न आहे का, असा प्रश्न आहे. शहरी महाविद्यालये, विद्यापीठे आणि ग्रामीण भागातील महाविद्यालये यांच्यात बरीच तफावत आहे. आता यूजीसीच्या मूल्यमापनासाठीही स्वतंत्रपणे माहिती द्यायची, तर महाविद्यालये, विद्यापीठांनी काम कधी करायचे, असाही मुद्दा डॉ. साळुंके यांनी मांडला.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी महाविद्यालये, विद्यापीठांना निधी आणि मनुष्यबळ दिल्याशिवाय शक्य नाही. यूजीसीने मूल्यमापनाची घाई न करता ते नॅकच्या माध्यमातून करावे, असे ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ डॉ. ए. पी. कुलकर्णी यांनी सांगितले.

08/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

कुलगुरू निवड निकषांतील बदलांचे स्वागत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशातील विद्यापीठांच्या कुलगुरू निवडीच्या निकषांची व्याप्ती वाढविण्याच्या प्रस्तावित नियमावलीचे शिक्षण क्षेत्रातून स्वागत करण्यात आले आहे. मात्र, अन्य क्षेत्रांतून व्यक्ती निवडण्यासाठी निकष अधिक काटेकोर करण्याची गरजही व्यक्त करण्यात आली आहे. सध्या कुलगुरूंच्या निवृत्तीसाठी असलेली ६५ वर्षे ही वयोमर्यादा ७० करण्याचा बदलही महत्त्वपूर्ण आहे.

'यूजीसी'ने प्राध्यापक, प्राचार्य आणि अन्य पदे, तसेच कुलगुरूपदाची पात्रता, निवड प्रक्रियेच्या नव्या नियमावलीचा मसुदा नुकताच जाहीर केला. या मसुद्यावर हरकती-सूचना नोंदविण्यासाठी ५ फेब्रुवारीपर्यंत मुदत देण्यात आली आहे. 'यूजीसी'च्या प्रस्तावित नियमावलीच्या पार्श्वभूमीवर 'लोकसत्ता'ने शिक्षण क्षेत्रातील तज्ज्ञांशी संवाद साधला.

गेल्या काही वर्षांत कुलगुरूंच्या कामाचे स्वरूप केवळ शैक्षणिक राहिलेले नाही. कुलगुरूंना आर्थिक, शैक्षणिक, प्रशासकीय अशा वेगवेगळ्या स्तरांवर काम करावे लागते. त्यामुळे कुलगुरूंच्या निवडीचे निकष बदलण्याची गरज 'यूजीसी'चे माजी उपाध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी यापूर्वी अनेकदा व्यक्त केली होती. त्यानुसार आता कुलगुरूंच्या निवडीच्या निकषांची व्याप्ती वाढविण्यात आल्याचे त्यांनी स्वागत केले. 'या बदलामुळे विविध क्षेत्रांतील सक्षम व्यक्ती या पदावर येऊ शकतील,' असेही त्यांनी सांगितले.

महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाचे माजी प्र-कुलगुरू, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे म्हणाले, 'कुलगुरूंच्या निवडीसाठी नियमांमध्ये लवचीकता आणणे चांगले आहे. मात्र, उद्योग क्षेत्रातून व्यक्ती निवडण्यासाठीचे निकष काटेकोर असायला हवेत. उदाहरणार्थ, उद्योगाची उलाढाल, किमान मनुष्यबळ, पद असे काही तरी ठोस निकष ***(पान १२ वर)***

08/01/2025 | Pune | Page : 01
Source : https://epaper.loksatta.com

लोकसत्ता

कुलगुरू निवड निकषांतील बदलांचे स्वागत

(पान १ वरून)

असले पाहिजेत. विद्यापीठांमध्ये गुणवत्ता राखण्यासाठी पात्रतेचे निकष सौम्य करणे योग्य ठरणार नाही.'

'कुलगुरू निवडीच्या निकषांची व्याप्ती वाढवण्यात आली आहे, ही चांगली बाब आहे. मात्र, निकष अधिक नेमके केले पाहिजेत. कुलगुरू निवड समितीमध्ये आता निवृत्त न्यायाधीश, राज्य सरकारचा प्रतिनिधी यांचा समावेश नसेल. त्याऐवजी कुलपती नियुक्त सदस्य, यूजीसी अध्यक्ष नियुक्त सदस्य, विद्यापीठाच्या अधिकार मंडळाने नियुक्त केलेला सदस्य अशी समितीची रचना असणार आहे. शिवाय, पूर्वीच्या नियमांत नसलेली पुनर्नियुक्तीची तरतूद करण्यात आली आहे,' असे माजी कुलगुरू डॉ. आर. एस. माळी यांनी नमूद केले.

08/01/2025 | Pune | Page : 12
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकमत

केंद्रीय विज्ञान आणि तंत्रज्ञान सचिव प्रा. करंदीकर यांची माहिती

नामांकित संस्था करणार विद्यापीठांना संशोधनात मदत

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : उच्च शैक्षणिक दर्जाच्या नामांकित शिक्षणसंस्थांच्या अनुभवाचा फायदा संशोधनात मागे असलेल्या विद्यापीठांना व्हावा, या उद्देशाने केंद्र सरकारने 'हब अँण्ड स्पोक' मॉडेल आणले आहे. नामांकित शिक्षणसंस्था राज्यातील विद्यापीठे आणि शिक्षणसंस्थांना गुणवत्तापूर्ण संशोधनासाठी मार्गदर्शन करणार आहेत. आयआयटी, मुंबई आणि पुण्यातील आयआयएसईआर यांच्याकडे मार्गदर्शनाची जबाबदारी दिली जाईल, असे केंद्र सरकारच्या विज्ञान- तंत्रज्ञान विभागाचे सचिव प्रा. अभय करंदीकर यांनी

प्रा. करंदीकर यांनी मुंबई विद्यापीठात पत्रकारांशी संवाद साधला. यावेळी देशात गुणवत्तापूर्ण संशोधन वाढून त्यातून सृजनशील गोष्टींची निर्मिती व्हावी, यासाठीच्या उपाययोजनांची माहिती त्यांनी दिली. देशातील एनआयआरएफ रँकिंग टॉप २५ असलेल्या आणि नॅशनल इम्पॉर्टन्समध्ये टॉप ५०मध्ये असलेल्या शिक्षणसंस्था विद्यापीठे, अन्य शिक्षणसंस्थांना मार्गदर्शन करणार आहेत. प्रमुख शिक्षणसंस्था आणि त्याच्या जोडीला कमीत कमी ३ आणि जास्तीत जास्त ७ शिक्षणसंस्था असतील. केंद्र सरकारकडून या संस्थांना पाच वर्षांसाठी १०० कोटी दिले जातील. त्यातून संशोधनासाठी पूरक वातावरण तयार करण्यास संस्थांना मदत होईल, असे प्रा. करंदीकर म्हणाले.

मूलभूत संशोधनासाठी साहाय्य

मूलभूत संशोधनाला चालना देण्यासाठी प्राध्यापक आणि संशोधकांना एक कोटी रुपये ते ५ कोटी रुपयांचे अर्थसाहाय्य दिले जाणार आहे. ॲडव्हान्स रिसर्च ग्रँटच्या माध्यमातून ही मदत केली जाणार आहे. ही मदत तीन वर्षांसाठी असेल. मुख्य संस्था तंत्रज्ञान कोणते घ्यावे, याचा सल्ला देतील. तसेच या शिक्षणसंस्थांना संशोधनासाठी आवश्यक यंत्रणा घेता येईल. पीएच.डीच्या विद्यार्थ्यांनाही साहाय्य केले जाईल.

Pune Main
Page No. 7 Jan 08, 2025
Powered by: erelego.com

लोकमत

परवानगीशिवाय आंदोलन नको

विद्यापीठ : परिपत्रकाविरोधात काँग्रेसची याचिका

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने आंदोलन, सभा किंवा निदर्शने आयोजित करण्यासाठी किमान आठ दिवस आधी परवानगी घेण्याचा नवा नियम लागू केला आहे. हा निर्णय विद्यार्थ्यांच्या मूलभूत हक्कांचे उल्लंघन करणारा असल्याचे सांगत आयएलएस महाविद्यालयाचे विद्यार्थी अविनाश सोळुंके आणि युवक काँग्रेसचे अक्षय जैन यांनी विद्यापीठाच्या परिपत्रकाविरोधात मुंबई उच्च न्यायालयात धाव घेतली असून, याबाबत रिट याचिका दाखल करण्यात आली आहे. या निर्णयाविरोधात विद्यार्थ्यांमध्ये तीव्र असंतोष व्यक्त होत आहे.

या संदर्भात प्रदेश युवक काँग्रेसच्या प्रसारमाध्यम विभागाचे अध्यक्ष अक्षय जैन म्हणाले, 'विद्यार्थ्यांच्या अभिव्यक्तीच्या हक्कांवर हा निर्णय थेट आघात करतो. आंदोलनासाठी आठ दिवस आधी परवानगी घेण्याचा नियम म्हणजे विद्यार्थी आणि त्यांच्या आवाजाला गप्प करण्याचा प्रयत्न आहे. आम्ही या निर्णयाचा तीव्र निषेध करतो आणि हा अन्यायकारक नियम मागे घेण्यासाठी न्यायालयाचा दरवाजा ठोठावतो आहोत.'

अविनाश सोळुंके म्हणाले, 'विद्यार्थ्यांच्या तत्काळ प्रतिक्रिया देण्याच्या अधिकारावर हा नियम गदा आणतो. संविधानाने दिलेले अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य व आंदोलन करण्याचा हक्क या निर्णयामुळे धोक्यात आला आहे.

Hello Pune
Page No. 8 Jan 08, 2025
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

People with senior-level experience in industry and public administration will be considered

10-YR TEACHING NORM FOR V-C POST SCRAPPED

UGC's new rule draft states postgraduates with 55 percent marks will be eligible for Assistant Professor's post

Yashpal Sonkamble yashpal@punemirror.com TWEET @YashPune_Mirror

The condition of 10 years of full-time teaching for the post of vice-chancellor has been relaxed by the University Grants Commission (UGC) and senior-level experience in an industry and noteworthy contribution to academics, and public initiatives will be considered as expected criteria for the post.

The Union Education Minister announced the draft of the new rules for the selection process for the posts of Professor, Principal as well as Vice-Chancellor by the University Grants Commission (UGC) in New Delhi on Monday.

The draft also states that candidates who have completed their postgraduate degree with at least 55 percent marks will now be eligible for direct recruitment to the post of Assistant Professor. This concession will be available only for certain faculties like Humanities, Commerce, Education, etc.

As per the existing UGC regulations, candidates for the post of Vice-Chancellor were required to have at least ten years of experience as a professor in a research or administrative role. However, as per the newly proposed provisions, at least ten years of senior-level experience in the industry, public administration, public policy, or public sector undertakings and significant academic or scholarly contribution will also be eligible for the post of Vice-Chancellor.

CONTINUED ON PAGE 4 »

Pune Mirror 8.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

City PuneTimesMirror Wednesday, January 8, 2025 4

10-yr teaching norm for V-C post...

CONTINUED FROM PAGE 1

The search committee for the selection of Vice-Chancellors will consist of a member nominated by the Chancellor, a member nominated by the UGC, and a member nominated by the University's Senate, Governing Council, Executive Council, Management Board, or equivalent body. Out of the three to five candidates recommended by the committee, one candidate will be selected by the Vice-Chancellor. The term of the Vice-Chancellor will be for a maximum of five years or till the age of 70 years, whichever is earlier. It has been stated that the Vice-Chancellor can be reappointed not more than once after conducting the Vice-Chancellor selection process.

According to the proposed provisions in the new draft, the rules for the appointment of professors will be amended. Accordingly, those who have obtained a master's degree with at least 55 percent marks can get an appointment as assistant professors without passing the UGC NET exam. Candidates will be allowed to teach on the basis of their best academic performance. For example, a candidate with a degree in mathematics, a master's degree in physics, and a Ph.D. in chemistry will be eligible to teach the subject of chemistry, while a candidate who has passed the UGC NET, even if his previous degree or master's degree is in a different subject, will be able to teach the subject for which he has passed the NET exam.

Ph.D. will be mandatory for promotion to the post of assistant professor, associate professor, and professor in universities and colleges.

The Academic Performance Indicator (API) system used in the promotion of professors has been abolished. Permission to appoint 'Professor of Practice' Under Professor of Practice, experts and professionals from industry or other fields can be accommodated for teaching and research. It has also been clarified that the appointment of a 'Professor of Practice' should not exceed 10 percent of the total sanctioned posts.

A deadline of February 5 has been fixed for registering objections and suggestions to this draft. The rules were made in 2018 for selecting teachers and academic staff in universities and colleges, for their eligibility and promotion. Now, the laws of 2018 will be superseded and replaced by the new rules of 2025.

Contractual appointment for six months only

The draft states: "Appointment on a contractual basis may be made against the vacant posts of teachers in colleges or universities. However, this appointment may be made for a maximum of six months and only when necessary. The eligibility and selection process shall be the same as that for regular teacher selection. The monthly salary of contractual teachers shall not be less than the total salary of regular teachers. The appointment of contractual teachers shall not be for more than one academic session and may be reappointed for another session after review."

Pune Mirror 8.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

All Maha school staff must know 'basic Marathi': Min

Language Proficiency Test Likely For Teachers

Hemali.Chhapia
@timesofindia.com

Mumbai: All Maharashtra school staffers need to have knowledge of "basic working Marathi", said school education minister **Dada Bhuse** on Tuesday as he affirmed his commitment to ensuring the language is taught in every school across the state, regardless of board affiliation or medium of instruction.

He emphasised the importance of preserving the state's linguistic heritage through strict implementation of the Sept 2024 directive, which mandated that Marathi be made a core subject at all schools from the 2025-26 academic year, marking the end of pandemic-era concessions. This shift will replace the previous graded assessments with marks-based evaluation across all boards, including CBSE, ICSE and IB. This change underscores govt's commitment to elevating Marathi's status in the academic curriculum and ensuring that students engage more rigorously with the language.

"...Marathi has earned the prestigious tag of being a classical language. It is now important that all schools in the state teach this language. Also, the staff needs to know basic working Marathi and faculty who know the language must be appointed to teach it," he told reporters. A language proficiency test may be held for staff members.

In 2020, Maharashtra Compulsory Teaching and Learning of Marathi Language in Schools Act mandated that Marathi be made a compulsory subject in all schools across the state, regardless of their board affiliation. However, owing to the pandemic, the implementation faced challenges, leading to temporary concessions. For instance, in April 2023, as a one-time measure, the state allowed non-state board schools to assess Marathi as a graded subject for Classes 8, 9 and 10, instead of assigning numerical marks.

"The relaxation announced in April 2023 was applicable to only one batch, which will now advance to Class 11. As this batch completes Class 10, the relaxation will end, and from the academic year 2025-26, Marathi language will once again be evaluated with marks," the GR stated. This measure was intended to ease the transition for students unfamiliar with the language.

Educationists have noted that while the initial grading system provided relief to students during the pandemic, the reintroduction of a marks-based assessment will place Marathi on a par with other core subjects. This move is expected to encourage students to develop a deeper proficiency in Marathi, fostering greater appreciation for the state's linguistic heritage. Schools have been advised to prepare for this transition by updating their curricula and ensuring that adequate resources and trained faculty are in place to effectively teach Marathi as a core subject.

Govt has indicated that it will monitor the implementation closely to address any challenges that may arise during this transition.

The Times of India 8.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

बोगस संशोधनपत्रिकांचे पुन्हा पेव?

प्रस्तावित नियमावलीत 'यूजीसी केअर लिस्ट'चा अनुल्लेख

चिन्मय पाटणकर, लोकसत्ता

पुणे : देशातील संशोधनाच्या गुणवत्तेवर अनेकदा प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले जात असताना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) प्राध्यापक पात्रता, निवडीसाठीच्या नियमावलीच्या मसुद्यात शोधनिबंध प्रसिद्ध करण्याच्या संदर्भाने 'यूजीसी केअर लिस्ट'चा उल्लेख केलेला नाही. त्यामुळे 'यूजीसी केअर लिस्ट'चा नियमावलीत स्पष्ट उल्लेख करण्याची गरज व्यक्त करून, 'यूजीसी केअर लिस्ट' वगळल्यास बोगस संशोधनपत्रिकांचे पुन्हा पेव फुटण्याची भीती शिक्षणतज्ज्ञांनी व्यक्त केली आहे.

देशभरातील संशोधनपत्रिकांबाबत काही वर्षांपूर्वी डॉ. भूषण पटवर्धन यांच्या नेतृत्वाखालील संशोधकांच्या चमूने महत्त्वपूर्ण पाहणी केली होती. त्यात बोगस संशोधनपत्रिकांची पोलखोल करण्यात आली होती.

त्याची दखल घेऊन 'यूजीसी'ने निवडक महत्त्वाच्या संशोधनपत्रिकांची 'यूजीसी केअर लिस्ट' तयार करून या यादीतील संशोधन पत्रिकेत प्रसिद्ध झालेले संशोधन मान्यताप्राप्त धरले जाईल, असे जाहीर केले होते. त्यामुळे बोगस संशोधनपत्रिकांना चाप बसला. मात्र, यूजीसीच्या नुकत्याच प्रसिद्ध झालेल्या मसुद्यात प्राध्यापकांनी करावयाच्या शोधनिबंधांच्या प्रकाशनाच्या अनुषंगाने 'यूजीसी केअर लिस्ट'चा उल्लेख नाही.

याबाबत 'यूजीसी'चे माजी उपाध्यक्ष असलेले डॉ. भूषण पटवर्धन म्हणाले, 'नव्या प्रस्तावित नियमावलीच्या मसुद्यामध्ये 'पीअर रिव्ह्यूड जर्नल' असा ढोबळ उल्लेख करण्यात आला आहे. वास्तविक नियमावलीत 'यूजीसी केअर लिस्ट'चा स्पष्ट उल्लेख असणे आवश्यक होते. 'पीअर रिव्ह्यूड जर्नल' अशा ढोबळ, संदिग्ध उल्लेखामुळे पुन्हा बोगस संशोधनपत्रिकांचे पेव फुटण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. संशोधनाची गुणवत्ता तपासण्यासाठी त्याची प्रक्रिया काटेकोरच असली पाहिजे. त्याबाबत कोणतीही तडजोड करून चालणार नाही.'

'महत्त्वाच्या संशोधन संस्थावगळता एकूणच संशोधनाचा दर्जा खालावत असल्याचे दिसते. ही बाब लक्षात घेता, 'यूजीसी'ने प्रस्तावित नियमावलीतून 'यूजीसी केअर लिस्ट'चा संदर्भ वगळणे योग्य ठरणार नाही. संशोधनाचा दर्जा राखण्यासाठी या यादीचा स्पष्ट उल्लेख असणे महत्त्वाचे आहे,' असे कोलकाता येथील भारतीय विज्ञान शिक्षण आणि संशोधन संस्थेच्या (आयसर कोलकाता) नियामक मंडळाचे अध्यक्ष, ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. अरविंद नातू यांनी सांगितले.

'एपीआय'ला पर्याय काय?

'प्रस्तावित नियमावलीत ॲकॅडमिक परफॉर्मन्स इंडिकेटर्सवर (एपीआय) प्राध्यापकांचे मूल्यमापन होणार नाही, असे नमूद आहे. 'एपीआय'मध्ये काही मर्यादा, त्रुटी जाणवत असल्यास त्या दूर करण्याला प्राधान्य देणे गरजेचे होते. आता थेट एपीआय वगळल्यानंतर त्याला पर्याय काय, कोणत्या निकषाच्या आधारे कामगिरीचे मूल्यमापन केले जाणार,' असा प्रश्नही डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी उपस्थित केला.

09/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

शिक्षण संस्थांना आता विशेषाधिकार

मूल्यांकनाचे नवे निकष; उच्च शिक्षणात गुणवत्ता राखण्याचा प्रयत्न

पुणे, ता. ८ : उच्च शिक्षण संस्थांना आता राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाच्या अंमलबजावणीवर भर द्यावा लागणार आहे. याबाबत मूल्यमापन करण्यात येणार असून, संबंधित संस्थांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून विशेषाधिकार दिले जाणार आहेत.

यासंदर्भात विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे सचिव प्रा. मनीष जोशी यांनी परिपत्रक काढले आहे. खरंतर, उच्च शिक्षणातील गुणवत्ता राखण्यासाठी आयोगाकडून अधिनियम अधिसूचित करण्यात येतात. उच्च शिक्षण संस्थांना काही विशेषाधिकार देण्यासाठी आयोगाच्या काही अधिनियमात नॅक मूल्यांकनात मिळविलेली श्रेणी वा गुण ग्राह्य धरण्यात येतात. परंतु, आता 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०'च्या अंमलबजावणीवर हे विशेषाधिकार उच्च शिक्षण संस्थांना दिले जाणार आहेत. त्यासाठी दोन टप्प्यांतील मूल्यमापन पद्धती विकसित केली असून त्यानुसार गुण देणार आहेत. त्यानुसार विशेषाधिकार देण्यात येतील, असे आयोगाने परिपत्रकात म्हटले आहे. अर्थात, या आराखड्यावर हरकती-सूचना मागविल्या असून त्यासाठी ३० दिवसांची मुदत आहे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मूल्यमापनासाठी केलेल्या दोन टप्प्यांतील पहिला टप्पा पार करण्यासाठी विद्यापीठे, स्वायत्त महाविद्यालये, महाविद्यालयांना पात्रतेचे निकष पूर्ण करणे बंधनकारक असणार आहे. पहिल्या टप्प्यातील निकषांची पूर्तता करणाऱ्या उच्च शिक्षण संस्था दुसऱ्या टप्प्यात जातील. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणी संदर्भात दुसऱ्या टप्प्यात ४९ निकष निश्चित केले आहेत. त्यांची पूर्तता झाल्यानंतरच संबंधित संस्थांना गुण दिले जातील, असे परिपत्रकात नमूद केले आहे.

असे आहेत पात्रतेचे निकष

- विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या कायद्यानुसार संलग्नता
- अखिल भारतीय उच्च शिक्षण सर्वेक्षणाच्या (एआयएसएचई) संकेतस्थळावर नोंदणी
- 'नॅक'चे वैध मूल्यांकन
- अनुदान आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांची अंमलबजावणी
- लोकपालनियुक्ती
- विद्यार्थी तक्रार निवारण समितीची स्थापना
- आयोगाच्या शुल्क परतावा धोरणाची अंमलबजावणी
- लैंगिक छळासंदर्भातील तक्रारीसाठी समिती
- उत्साह संकेतस्थळावर नोंदणी
- ॲकॅडमिक बँक ऑफ क्रेडिटच्या संकेतस्थळावर नोंदणी

Sakal 9.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

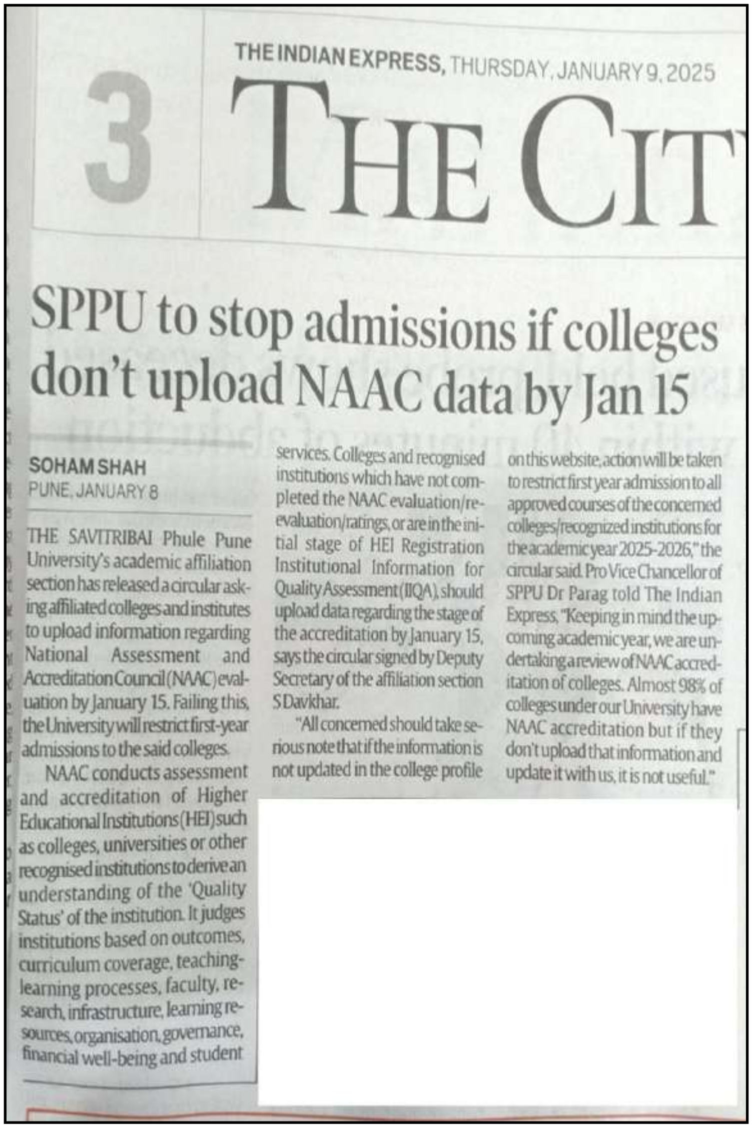

THE INDIAN EXPRESS, THURSDAY, JANUARY 9, 2025

3 THE CITY

SPPU to stop admissions if colleges don't upload NAAC data by Jan 15

SOHAM SHAH
PUNE, JANUARY 8

THE SAVITRIBAI Phule Pune University's academic affiliation section has released a circular asking affiliated colleges and institutes to upload information regarding National Assessment and Accreditation Council (NAAC) evaluation by January 15. Failing this, the University will restrict first-year admissions to the said colleges.

NAAC conducts assessment and accreditation of Higher Educational Institutions (HEI) such as colleges, universities or other recognised institutions to derive an understanding of the 'Quality Status' of the institution. It judges institutions based on outcomes, curriculum coverage, teaching-learning processes, faculty, research, infrastructure, learning resources, organisation, governance, financial well-being and student services. Colleges and recognised institutions which have not completed the NAAC evaluation/re-evaluation/ratings, or are in the initial stage of HEI Registration Institutional Information for Quality Assessment (IIQA), should upload data regarding the stage of the accreditation by January 15, says the circular signed by Deputy Secretary of the affiliation section S Davkhar.

"All concerned should take serious note that if the information is not updated in the college profile on this website, action will be taken to restrict first year admission to all approved courses of the concerned colleges/recognized institutions for the academic year 2025-2026," the circular said. Pro Vice Chancellor of SPPU Dr Parag told The Indian Express, "Keeping in mind the upcoming academic year, we are undertaking a review of NAAC accreditation of colleges. Almost 98% of colleges under our University have NAAC accreditation but if they don't upload that information and update it with us, it is not useful."

The Indian Express 9.1.2025

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे

'सेट', 'नेट' नसतानाही व्हा सहायक प्राध्यापक

ठराविक विद्याशाखांसाठी यूजीसीची नवी नियमावली : काही नव्या तरतुदी

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ८- महाविद्यालय, विद्यापीठांमध्ये सहाय्यक प्राध्यापकाची नोकरी मिळविण्यासाठी उमेदवारांमध्ये मोठी लागलेली असते. आता किमान ५५ टक्क्यांसह पदव्युत्तर पदवी मिळविलेले उमेदवारही आता सहायक प्राध्यापक पदाच्या थेट भरतीसाठी पात्र ठरू शकणार आहेत. मानव्यविद्या, वाणिज्य, शिक्षणशास्त्र आदी ठराविक विद्याशाखांसाठीच ही सवलत मिळणार आहे. यामुळे सहायक प्राध्यापकांसाठी आता आणखी स्पर्धा वाढणार आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) प्राध्यापक, प्राचार्य आणि अन्य पदे, कुलगुरूपदाची पात्रता, निवड प्रक्रियेच्या नव्या नियमावलीचा मसुदा केंद्रीय शिक्षणमंत्र्यांनी नवी दिल्लीत जाहीर केला. त्यामध्ये या तरतुदी प्रस्तावित आहेत. या मसुद्यावर हरकती-सूचना नोंदवण्यासाठी ५ फेब्रुवारीपर्यंत मुदत देण्यात आली आहे. विद्यापीठ आणि महाविद्यालयातील शिक्षक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांच्या निवडीसाठीची पात्रता, पदोन्नती यासाठी २०१८ मध्ये नियमावली करण्यात आली होती. आता २०१८ची नियमावली अधिक्रमित होऊन त्याची जागा २०२५ ची नवी नियमावली घेणार आहे. प्रस्तावित तरतुदींनुसार, प्राध्यापक नियुक्तीसाठीच्या नियमांमध्ये सुधारणा होणार आहे. किमान ५५ टक्के गुणांसह पदव्युत्तर पदवी मिळवलेल्यांना 'यूजीसी नेट' ही परीक्षा उत्तीर्ण न होताही सहायक प्राध्यापकपदी नियुक्ती मिळू शकते. गणितामध्ये पदवी, भौतिकशास्त्रात पदव्युत्तर पदवी आणि रसायनशास्त्रात पीएच.डी. मिळवलेला उमेदवार रसायनशास्त्र विषय शिकवण्यासाठी पात्र असेल. 'यूजीसी नेट' उत्तीर्ण उमेदवार त्यांची पूर्वीची पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवी वेगळ्या विषयात असली, तरी ते नेट परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विषयाचे अध्यापन करू शकतील.

कुलगुरूपदासाठीही नवे धोरण

'यूजीसी'च्या सध्या अस्तित्वात असलेल्या नियमावलीनुसार, कुलगुरूपदासाठीच्या उमेदवारांना प्राध्यापक म्हणून काम केल्याचा किमान दहा वर्षांचा अनुभव, संशोधन किंवा प्रशासकीय भूमिकेतील अनुभव असणे बंधनकारक होते. आता नव्या प्रस्तावित तरतुदींनुसार उद्योग, सार्वजनिक प्रशासन, सार्वजनिक धोरण किंवा सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमांमध्ये किमान दहा वर्षांचा वरिष्ठ स्तरावरील अनुभव आणि महत्त्वपूर्ण शैक्षणिक किंवा विद्वत्तापूर्ण योगदान दिलेल्या व्यक्तीही कुलगुरूपदासाठी पात्र ठरू शकणार आहेत.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
City 9 Jan 2025_002
09 Jan 2025
www.dainikprabhat.com

विद्यापीठांचे शैक्षणिक वेळापत्रक सुरुवातीलाच छापून विद्यार्थ्यांना द्यावे

मुंबई, दि. ८ - सर्व विद्यापीठांनी वर्षाच्या सुरुवातीलाच वर्षभराचे शैक्षणिक वेळापत्रक तयार करावे, ते विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून द्यावे आणि त्याची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी. जून महिन्यापर्यंत निकाल जाहीर करून एक महिन्यात दीक्षांत समारोह आयोजित करावे जेणेकरून विद्यार्थ्यांना पदवी लगेचच मिळेल अशा सूचना राज्यपाल तथा राज्यातील विद्यापीठांचे कुलपती सी. पी. राधाकृष्णन यांनी सांगितले.

आपल्या स्थापनेचे १६८ वे वर्ष साजरे करत असलेल्या मुंबई विद्यापीठाचा वार्षिक दीक्षान्त समारोह राज्यपाल राधाकृष्णन यांच्या प्रमुख उपस्थितीत मंगळवारी (दि. ७) सर कावसजी जहाँगीर दीक्षान्त सभागृह येथे संपन्न झाला. यावेळी उच्च-तंत्र शिक्षण तथा संसदीय कार्य मंत्री चंद्रकांत पाटील, कौशल्य, रोजगार तथा उद्योजकता मंत्री मंगल प्रभात लोढा उपस्थित होते. केंद्राच्या विज्ञान आणि तंत्रज्ञान विभागाचे सचिव प्रा. अभय करंदीकर हे प्रमुख पाहुणे होते. अमेरिकेच्या सेंट लुईस विद्यापीठाचे अध्यक्ष डॉ. फ्रेड पेस्टेलो, मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. रवींद्र कुलकर्णी, प्र. कुलगुरू डॉ. अजय भामरे आदी उपस्थित होते.

यावेळी १,६४, ४६५ स्नातकांना पदव्या, ४०१ स्नातकांना पी.एचडी. तर १८ विद्यार्थ्यांना सुवर्ण पदके प्रदान करण्यात आली. विद्यादान हे पवित्र कार्य आहे. शिक्षक पदावरील व्यक्तीची निवड गुणवत्ता आणि कार्यक्षमतेच्या आधारे झाली पाहिजे असे सांगताना महाविद्यालय आणि विद्यापीठांमध्ये गुणवत्तेच्या आधारे शिक्षकांची निवड करण्यासाठी पारदर्शक प्रणाली निर्माण करण्याबाबत आपण आग्रही आहोत, असेही राधाकृष्णन म्हणाले.

'Board exams twice a year from 2026-27'

Dheeraj Bengrut
dheeraj.bengrut@htlive.com

PUNE: The decision to conduct board exams twice a year will be implemented from the next academic year (2026-27), said Dharmendra Pradhan, union education minister, on Wednesday. Pradhan also said that preparations are underway to implement the semester system in Class 11 and Class 12 based on recommendations of National Education Policy (NEP).

"The decision of conducting board exams twice a year and the semester system in higher secondary are both important parts of the major reforms in the education system," he said.

Prof Shantanu Kamthe, a senior education expert from Pune, said, "Giving two options in one year for appearing for the board exams is beneficial for students, as one can attempt for the exam when he/she is ready with the study preparation. It is more beneficial to weaker students who need time to grasp subjects and are afraid of failure," said

Aditya Rathi, a Class 11 student, said, "This will relieve the burden and students will be able to appear as per their preparation."

PRADHAN SAID PREPARATIONS ARE UNDERWAY TO IMPLEMENT THE SEMESTER SYSTEM IN CLASS 11 AND 12

Hindustan Times 9.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकमत

आज बारावीचे ऑनलाइन प्रवेशपत्र उपलब्ध होणार

परीक्षा ११ फेब्रुवारी ते १८ मार्च दरम्यान

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या वतीने इयत्ता बारावीची परीक्षा येत्या ११ फेब्रुवारीपासून सुरू होणार आहे. या परीक्षेसाठी आवश्यक प्रवेशपत्रे ऑनलाइन पद्धतीने शुक्रवारपासून (दि. १०) उपलब्ध होणार आहेत. विद्यार्थ्यांना मंडळाच्या संकेतस्थळावरून ही प्रवेशपत्र डाऊनलोड करता येणार आहेत. मात्र, या प्रवेशपत्राची प्रिंट काढून त्यावर प्राचार्यांची सही व शिक्का घेणे आवश्यक आहे.

राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने जाहीर केलेल्या वेळापत्रकानुसार, यंदाची बारावीची परीक्षा ११ फेब्रुवारी ते १८ मार्च या कालावधीत होणार आहे. पुरवणी परीक्षा लवकर घेऊन त्याचा निकाल लवकर जाहीर करण्याच्या उद्देशाने, दहावी आणि बारावीची परीक्षा यंदा ८ ते १० दिवस आधी

घेण्यात येत आहे. परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना प्रवेशपत्रे शिक्षण मंडळाच्या www.mahahsscboard.in या संकेतस्थळावर 'ॲडमिट कार्ड' या लिंकद्वारे डाउनलोड करता येतील. ज्या आवेदनपत्रांना पेड (paid) असे स्टेट्स प्राप्त झाले आहे. त्यांचीच प्रवेशपत्रे पेड स्टेटस ॲडमिट कार्ड' या पर्यायाद्वारे उपलब्ध होतील. एखाद्या विद्यार्थ्याचे प्रवेशपत्र गहाळ झाल्यास संबंधित उच्च माध्यमिक शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालयांनी पुनश्च प्रिंट काढून त्यावर लाल शाईने द्वितीय प्रत असा शेरा असेल.

Hello Pune
Page No. 5 Jan 10, 2025
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

बायोमॅट्रिक हजेरी नसल्यास शाळांना अनुदान नाही

खासगी शिकवणी वर्गाला चाप !

प्रशांत देशमुख, लोकसत्ता

वर्धा : बायोमेट्रिक प्रणालीतून विद्यार्थ्यांची उपस्थिती नोंदवण्याची व्यवस्था नसणाऱ्या शाळांचे अनुदान रोखले जाणार आहे. यामुळे एकप्रकारे खासगी शिकवणी वर्गाला चाप बसणार असल्याची चर्चा आहे.

बहुतांश विद्यार्थी शाळेत केवळ नावापुरता प्रवेश घेत खासगी शिकवणी वर्ग लावतात. त्यांची शाळेत नोंद होत नाही. यामुळे शाळा ओस पडत असल्याचे चित्र आहे. ८ जानेवारीच्या आदेशानुसार अनुदानपात्र शाळांतील विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांची उपस्थिती बायोमेट्रिक प्रणाली अथवा चेहरा ओळख प्रणालीद्वारे नोंदवण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. अशी नोंद करण्यात मागे पडणाऱ्या शाळांचे अनुदान रोखण्याचेही त्यात नमूद आहे. याबाबतची माहिती १३ जानेवारीपर्यंत सादर करण्याचे निर्देश माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण उपसंचालकांनी दिले आहेत. १ जानेवारी २०२२ पासून टप्पा तत्त्वावर अनेक शाळांना अनुदान देणे सुरू झाले. त्याचवेळी बायोमेट्रिक उपस्थिती अनिवार्य करण्यास सहा महिन्यांची मुदत देण्यात आली. पण, उपस्थिती नोंद करण्याबाबत उदासीनता दिसून येते.

डिसेंबर २०२४ पर्यंत किती शाळांत ही प्रणाली लागली, ज्या शाळांनी अटीची पूर्तता केली नाही, अशा शाळांवर कोणती कारवाई करण्यात आली, याचा जाब शालेय शिक्षण मंत्रालयाने शिक्षण आयुक्तांना २६ डिसेंबरच्या पत्राद्वारे विचारला होता.

कठोर तपासणीचे संकेत

मुख्याध्यापक संघटनेच्या एका नेत्याने दिलेल्या माहितीनुसार, शिक्षण आयुक्त पदावर सचिन्द्र प्रतापसिंह हे नियुक्त झाले आहेत. त्यांना अकलूज येथील प्रताप पाटील यांनी ही बाब सांगितली. विज्ञान शाखेतील अकरावी व बारावीचे विद्यार्थी हे अनुदानित शाळेत प्रवेश न घेता विनाअनुदानित अथवा स्वयंअर्थ सहाय्यित शाळेत अधिक पैसे देऊन प्रवेश घेतात. हे विद्यार्थी नीट किंवा जेईईची खासगी शिकवणी लावतात. त्यासाठी भरमसाठ पैसे मोजतात. अनुदानित शाळेत प्रवेश घेतल्यास ७५ टक्के हजेरीचे नियम लागू आहेत. या शाळा नियमांचे पालन करतात. तिथे विद्यार्थी प्रवेश टाळतात. परिणामी, अनुदानित शाळा बंद पडण्याची भीती असून याबाबत कठोर पावले उचलण्याची मागणी पाटील यांनी नोंदवली. त्यानंतर आता हा आदेश निघाल्याची चर्चा आहे. त्यानुसार, २०, ४०, ६० टक्के अनुदानावरील शाळांची कठोर तपासणी होण्याचे संकेत मिळत आहेत.

10/01/2025 | Pune | Page : 17
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता

नेट-सेट सवलतीचा प्रस्ताव अनुचित

उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा अवमान होत असल्याचा 'बेस्टा'चा दावा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राज्यातील एमफिलधारक प्राध्यापकांना नेट-सेटमधून सूट देता येणार नसल्याचा निर्णय उच्च न्यायालवाने दिलेला आहे. त्यामुळे आता सूट मिळण्यासाठी पुन्हा प्रस्ताव मागवणे हा उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा अवमान असल्याचा दावा भारतीय इलिजिबल स्टुडंट्स, टीचर्स असोसिएशनचे (बेस्टा) अध्यक्ष डॉ. अजय दरेकर यांनी केला.

राज्यातील अकृषी विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयातील १४४७ एमफिलधारक प्राध्यापकांना नेट-सेटमधून सूट देण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे प्रस्ताव पाठवण्यात आल्याचे वृत्त लोकसत्ताने प्रसिद्ध केले होते. या पार्श्वभूमीवर नेट-सेटमधून सूट मिळण्याच्या आतापर्यंतच्या घडामोडी डॉ. दरेकर यांनी निदर्शनास आणून दिल्या.

'यूजीसीने १९ सप्टेंबर १९९१रोजी नेट परीक्षा सक्तीची असल्याचा निर्णय लागू केला. त्यानंतर महाराष्ट्रासह काही राज्यांना राज्यस्तरीय पात्रता परीक्षा (सेट) घेण्यास परवानगी देण्यात आली. २००२मध्ये काही पीएचडीधारक प्राध्यापकांना नेट-सेटमधून सूट देण्यात आली. त्याच धर्तीवर एमफिलधारक प्राध्यापकांना सूट देण्याची मागणी पुढे आली. यूजीसीचे तत्कालीन अध्यक्ष डॉ. सुखदेव थोरात यांनी डॉ. भालचंद्र मुणगेकर यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमली. या समितीने अंतरिम अहवाल सूट देण्याच्या बाजूने २००६ मध्ये दिला. या अहवालाला मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात आव्हान देण्यात आले. खंडपीठाने सूट देण्याच्या यूजीसीच्या निर्णयाला स्थगिती दिली. त्यानंतर डॉ. मुणगेकर समितीने अंतिम अहवालात आधीचा निर्णय बदलून सूट न देण्याची शिफारस केली. त्यामुळे राज्यातील एकाही प्राध्यापकाला एमफिल पदवी पात्रता मानून कायम मान्यता मिळालेली नाही. ज्यांना ती मिळाली असेल, तो न्यायालयाचा अवमान ठरतो. त्यानंतर २००८मध्ये न्यायालयाने दिलेल्या अंतिम निर्णयात एमफिलला नेट-सेटमधून सूट देण्याचा निर्णय रद्द करण्यात आला,' असे डॉ. दरेकर यांनी सांगितले.

या पार्श्वभूमीवर आता पुन्हा एमफिलधारक प्राध्यापकांचे नेट-सेटमधून सूट मिळण्यासाठी प्रस्ताव मागवणे हा उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा अवमान आहे. विशेष म्हणजे, त्या निर्णयाविरोधात यूजीसी, राज्य सरकार किंवा कोणत्याही प्राध्यापक संघटनेने सर्वोच्च न्यायालयात याचिका दाखल केलेली नसल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

वेतनासह वसुली

'अनेक प्राध्यापकांनी पात्रता निकष पूर्ण करीत नसताना शासकीय अधिकाऱ्यांना हाताशी धरून आपली स्थाननिश्चिती, वेतननिश्चिती आणि पदोन्नती करून घेतली. मात्र, सेवानिवृत्त होणाऱ्या प्राध्यापकाकडून निवृत्तीवेतन, भविष्य निर्वाहनिधी आणि तत्सम बाबीची पूर्तता होताना अधिकच्या घेतलेल्या वेतनाची व्याजासह वसुली होते,' असेही डॉ. अजय दरेकर यांनी सांगितले.

10/01/2025 | Pune | Page : 03
Source : https://epaper.loksatta.com

No entry for PhD students in SPPU?

Varsity's controversial circular says research scholars hinder work of admissions dept

| Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

The Savitribai Phule Pune University (SPPU) administration has once again issued a controversial circular imposing restrictions on Ph.D. students. The university claims that the research scholars' frequent visits create obstacles in the work of the academic admissions department.

The Ph.D research students come to SPPU through democratic methods such as submitting written statements, demonstrations, and agitations to pursue pending questions and demands. However, with a view to imposing restrictions on them, the university administration has issued the circular.

Munjaji Rasve, Deputy Registrar of SPPU has issued the circular.

The difficulties of research students pursuing a Ph.D. are required to be resolved by the concerned

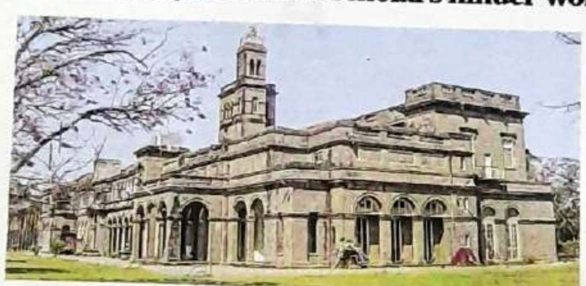

research centres through their representatives and employees by sending them to the academic admissions department of the university. However, it has been observed that many research centres have been directing students to approach the university directly, creating disruptions and obstacles in the functioning of the Academic Admissions Department. Therefore, the varsity has instructed not to send PhD research students directly to the university.

Savitribai Phule Pune University has approved research centres for every college and recognised institution based on the prevailing rules. The responsibility of providing information about the facilities and other necessary procedures required by the students in these research centers lies with the respective research centres, alternatively the head of that research centre or the coordinator appointed by that head. However, it has been observed that many research centres send the constitutional officers of the university to the Academic Admissions Department for the necessary help, facilities, or other work of the university. Due to this, the time of the constitutional officers is wasted and many obstacles arise in the work of the Academic Admissions Department, it has been stated.

With a view to ensuring that the facilities and assistance required by the research students are available in the respective research centres, the heads of the research centres should immediately inform the coordinators in this regard and review all the circulars related to the Ph.D. of the university and inform the students. Further, it has been clarified that the research students should not be sent to the university for administrative work related to the Ph.D. process, but only the heads of the research centres, coordinators, and authorised employees of the research centres should be sent to the Academic Admissions Department.

Pune Mirror 10.1.2024

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

स्वतंत्र आयोगामार्फत प्राध्यापक भरती 'अमान्य'

प्रचलित पद्धतीनुसारच प्रक्रिया राबविण्याचा 'यूजीसी'कडून आदेश

पुणे, ता. १० : राज्यातील सार्वजनिक विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयांमधील प्राध्यापक भरती स्वतंत्र आयोगामार्फत करण्याचा राज्य सरकारचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाने 'अमान्य' केला आहे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमाप्रमाणेच प्रचलित पद्धतीनुसारच राज्यात प्राध्यापक भरती प्रक्रिया राबविण्यात यावी, असा आदेश आयोगाने राज्याच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाला दिला आहे.

राज्यात राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी सुरू झालेली असताना विद्यापीठांसह संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापकांची उणीव प्रकर्षाने जाणवत आहे. असे असताना, राज्यातील सार्वजनिक विद्यापीठांसह महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापक भरतीच्या प्रक्रियेला काही महिन्यांपूर्वी वेग आला. ही प्रक्रिया पुढे सरकत असतानाच राज्यातील अकृषी विद्यापीठांमधील प्राध्यापक भरतीला राज्यपाल कार्यालयाने नोव्हेंबरच्या अखेरीस स्थगिती दिली. त्यानंतर, राज्यात स्वतंत्र आयोगामार्फत प्राध्यापक भरती करण्यासंदर्भातील हालचालींना वेग आला. दरम्यान, विद्यापीठातील प्राध्यापक भरतीमध्ये सुसूत्रता आणण्याचे प्रयत्न सुरू करण्यात आले. त्यात राज्यातील विद्यापीठांमधील प्राध्यापक भरतीसाठी एक स्वतंत्र आयोग असावा, यादृष्टीने चाचपणी सुरू झाली. दरम्यान, राज्यात प्राध्यापक भरती स्वतंत्र आयोगामार्फत करण्याच्यादृष्टीने आग्रही प्रयत्न सुरू करण्यात आले. त्याप्रमाणे प्राध्यापक भरती प्रक्रियेत बदल करण्यासंदर्भात राज्य सरकारच्या वतीने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे पत्रव्यवहार केला. परंतु, आयोगाने स्वतंत्र आयोगामार्फत प्राध्यापक भरती करण्याचा राज्य सरकारचा प्रस्ताव 'अमान्य' केला आहे. राज्यातील सार्वजनिक विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयांमधील प्राध्यापक भरती प्रक्रिया ही आयोगाच्या नियम आणि मार्गदर्शक सूचनांनुसार प्रचलित पद्धतीनेच करण्याची सूचना आयोगाने राज्य सरकारला केली आहे.

स्वतंत्र आयोग स्थापन करण्याची तरतूद नाही

- **विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमानुसार (२०१८), देशातील राज्य सार्वजनिक विद्यापीठे आणि संबंधित विद्यापीठांशी संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापकांची भरती ही स्वतंत्र आयोगामार्फत करण्याची कोणतीही तरतूद नाही, किंवा अशाप्रकारे प्राध्यापक भरतीसाठी स्वतंत्र आयोग स्थापन करण्याचीही तरतूद नाही, असे आयोगाने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाला पाठविलेल्या पत्रात स्पष्टपणे नमूद केले आहे, तसेच विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्रचलित पद्धतीप्रमाणेच प्राध्यापक भरती प्रक्रिया राबविली जावी, असे आदेशही आयोगाने उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाला दिले आहेत.**

Sakal 11.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता

लवकर परीक्षांचा शैक्षणिक वेळापत्रकाला फायदा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

परीक्षा लवकर घेतल्याने नीट, जेईई आदी प्रवेश परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांना फायदा होण्याचा राज्य मंडळाचे अध्यक्ष शरद गोसावी यांचा विश्वास

पुणे : 'राज्य मंडळाच्या दहावी-बारावीच्या परीक्षा यंदा लवकर घेतल्यामुळे शैक्षणिक वेळापत्रक सुविहित राहील,' असे मत महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष शरद गोसावी यांनी शुक्रवारी व्यक्त केले. 'परीक्षा लवकर घेतल्याने नीट, जेईई आदी प्रवेश परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांना फायदा होईल, तसेच निकाल लवकर लागून अकरावी प्रवेशही लवकर होऊ शकतील,' असा विश्वासही त्यांनी व्यक्त केला.

'लोकसत्ता लोकसंवाद' कार्यक्रमात गोसावी यांनी शुक्रवारी 'लोकसत्ता'च्या संपादकीय विभागातील सहकाऱ्यांशी संवाद साधला. त्या वेळी ते बोलत होते. 'सीबीएसई, आयसीईएसई यांच्या दहावी-बारावीच्या परीक्षा व निकाल राज्य मंडळाच्या तुलनेत लवकर होतात. त्या प्रमाणे राज्य मंडळानेही दहावी-बारावीच्या परीक्षा लवकर घेण्याचा विचार करून, त्यावर हरकती-सूचना मागवण्यात आल्या. दाखल झालेल्या हरकती-सूचना विचारात घेऊन परीक्षा लवकर घेण्याचा निर्णय घेण्यात आला. परीक्षा लवकर घेतल्यामुळे विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश परीक्षांची तयारी करण्यासाठी वेळ मिळेल. तसेच, दहावीचा निकाल लवकर जाहीर करून अकरावीची प्रवेश प्रक्रिया लवकर सुरू करणे शक्य होईल. पुरवणी परीक्षाही लवकर घेता येईल,' असे त्यांनी नमूद केले. गोसावी म्हणाले, 'आतापर्यंत पुरवणी परीक्षा १५ जुलैच्या सुमारास सुरू व्हायची. त्या वेळी राज्यात पावसाचे प्रमाण जास्त असते. त्यामुळे काही वेळा परीक्षा पुढे ढकलावी लागणे असे प्रकारही होतात. मात्र, पुरवणी परीक्षा लवकर झाल्यास अडचणी कमी होतील. तसेच निकाल लवकर जाहीर होऊन त्याचा विद्यार्थ्यांना प्रवेशासाठीही फायदा होईल.'

'जेईई-मेन'साठी प्रात्यक्षिक परीक्षा नंतर घेण्याची मुभा

बारावीच्या विद्यार्थ्यांच्या राज्य मंडळाच्या प्रात्यक्षिक परीक्षांच्या काळात 'जेईई-मेन' परीक्षेचे सत्र असल्यास, त्या सत्राला बसणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रात्यक्षिक परीक्षा नंतर शाळा स्तरावर स्वतंत्रपणे आयोजित करावी, अशा सूचना शाळांना केल्या असल्याचे शरद गोसावी यांनी स्पष्ट केले. बारावीच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा शाळा-कनिष्ठ महाविद्यालयांच्या पातळीवर घेतल्या जातात. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या सोयीसाठी ही मुभा शाळा-कनिष्ठ महाविद्यालयांना देण्यात आल्याचे ते म्हणाले.

11/01/2025 | Pune | Page : 01
Source : https://epaper.loksatta.com

लोकसत्ता

राज्यातील ८४ विद्यार्थी 'एनईपी सारथी'

देशभरातील ७००हून अधिक विद्यार्थ्यांची निवड

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातून 'एनईपी सारथी' म्हणून निवडलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी जाहीर केली आहे. त्यानुसार देशभरातील १००हून अधिक उच्च शिक्षण संस्थांतील ७००हून अधिक विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली असून, त्यात राज्यातील १७ उच्च शिक्षण संस्थांतील ८४ विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे.

यूजीसीचे सचिव प्रा. मनीष जोशी यांनी परिपत्रकाद्वारे ही माहिती दिली. उच्च शिक्षणात होणाऱ्या बदलांमध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग वाढवण्यासाठी, त्याबाबत जागृती निर्माण करण्यासाठी यूजीसीने 'एनईपी सारथी - देशाच्या उच्च शिक्षणातील शैक्षणिक परिवर्तनाचे विद्यार्थी सदिच्छादूत' ही योजना घोषित केली. एनईपी सारथीच्या माध्यमातून देशातील विद्यार्थ्यांच्या समुदायामध्ये सक्रिय सहभाग घेऊन सारथी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीत सहकार्य करण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले होते.

राज्यातील उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये पुण्यातील सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, डिफेन्स इन्स्टिट्यूट ऑफ अॅडव्हान्स्ड टेक्नॉलॉजी, एमआयटी एडीटी विद्यापीठ, टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, ऑल इंडिया श्री शिवाजी मेमोरियल सोसायटीचे इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी, जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड मॅनेजमेंट, छत्रपती संभाजीनगर येथील वाय. बी. चव्हाण कॉलेज ऑफ फार्मसी, एमजीएम विद्यापीठ, लोणेरे येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, कोल्हापूर येथील डी. वाय. पाटील एज्युकेशनल सोसायटी, अमरावती येथील जी. एच. रायसोनी विद्यापीठ, हिंगणा येथील जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, मुंबईतील फादर कॉन्सिको रॉड्रिग्ज कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, अहिल्यानगर येथील प्रवरा इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्स, नागपूर येथील जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग या संस्थांची निवड झाली आहे. या संस्थांतील पदवीपूर्व ते पीएच.डी. अभ्यासक्रमाच्या एकूण ८४ विद्यार्थ्यांना एनईपी सारथी म्हणून काम करण्याची संधी मिळणार आहे. प्रत्येक संस्थेतील दोन ते चार विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली आहे.

१००हून अधिक संस्थांची निवड

एनईपी सारथीसाठी यूजीसीने देशभरातील महाविद्यालये, विद्यापीठे, उच्च शिक्षण संस्थांकडून उत्कृष्ट व्यक्तिमत्त्व, संवादकौशल्य, क्षमता, जबाबदारीचे भान, नेतृत्वक्षमता असलेल्या विद्यार्थ्यांचे नामनिर्देशन मागवले होते. त्यानुसार निवडण्यात आलेल्या १००हून अधिक उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये केंद्रीय विद्यापीठ, राज्य विद्यापीठ, अभिमत विद्यापीठ, स्वायत्त महाविद्यालय, खासगी विद्यापीठांचा समावेश आहे.

11/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

अनुदानित शाळांमधील उपस्थिती आता बायोमेट्रिकद्वारेच

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

राज्यातील अनुदानास पात्र शाळांमधील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी यांची उपस्थिती तत्काळ बायोमेट्रिक अथवा चेहरा ओळख प्रणालीद्वारे नोंदवण्याचे निर्देश माध्यमिक शिक्षणाधिकारी डॉ. भाऊसाहेब कारेकर यांनी दिले आहेत. तसेच, बायोमेट्रिक प्रणाली अथवा चेहरा ओळख प्रणालीद्वारे उपस्थितीची अट पूर्ण करण्यासाठी सर्व अंशतः अनुदानित शाळांना देण्यात आलेल्या मुदतीचे पालन न करणाऱ्या शाळांचे वेतन अनुदान रोखून ठेवण्यात येईल, असा इशाराही देण्यात आला आहे.

- **बायोमेट्रिक पद्धत न राबविणाऱ्या शाळांचे वेतन अनुदान रोखणार**

डॉ. कारेकर यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार, शाळांना बायोमेट्रिक प्रणालीची सर्व माहिती देण्यात आली असून, त्या अनुषंगाने काही अडचणी किंवा समस्या असल्यास त्याची माहिती माध्यमिक शिक्षण विभाग पुणे या कार्यालयास १३ जानेवारीपर्यंत सादर करावी.

मुख्याध्यापक, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांचे सप्टेंबर व डिसेंबर २०२४ चे बायोमेट्रिक प्रणाली अथवा चेहरा ओळख प्रणालीद्वारे उपस्थितीचा रिपोर्ट, शाळेतील विद्यार्थ्यांचे सप्टेंबर व डिसेंबर २०२४ चे बायोमेट्रिक प्रणाली अथवा चेहरा ओळख प्रणालीद्वारे उपस्थितीचा रिपोर्ट सादर करावा, असे देखील कळविण्यात आले आहे.

अनुदानास पात्र शाळांतील विद्यार्थ्यांची माहिती विद्या समीक्षा केंद्र या प्रणालीवर अपलोड करण्यात आली आहे का, याबाबत अहवाल सादर करावा. शाळेतील विद्यार्थ्यांचे आधार कार्ड संलग्नित अपार आयडी कार्यान्वित करण्यात आली आहेत का, याबाबत अहवाल सादर करावा. दरम्यान, सर्व माहिती परिपूर्ण यादीसह दिलेल्या मुदतीत प्राप्त न झाल्यास संबंधित शाळा/तुकडी अनुदानापासून वंचित राहिल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संस्था/मुख्याध्यापक यांची राहील, असे देखील स्पष्ट करण्यात आले आहे.

Pune Edition
Jan 12, 2025 Page No. 07
Powered by: erelego.com

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

राज्यातील ८४ विद्यार्थी 'एनईपी सारथी'

देशभरातील ७०० हून अधिक विद्यार्थ्यांची निवड

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीने देशभरातून 'एनईपी सारथी' म्हणून निवडलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी जाहीर केली आहे. त्यानुसार देशभरातील १०० हून अधिक उच्च शिक्षण संस्थांतील ७०० हून अधिक विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली आहे. त्यात राज्यातील १७ उच्च शिक्षण संस्थांतील ८४ विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे, यूजीसीचे सचिव प्रा. मनीष जोशी यांनी परिपत्रकाद्वारे ही माहिती दिली.

उच्च शिक्षणात होणाऱ्या बदलांमध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग वाढवण्यासाठी, त्याबाबत जागृती निर्माण करण्यासाठी यूजीसीने 'एनईपी सारथी' देशाच्या उच्च शिक्षणातील शैक्षणिक परिवर्तनाचे विद्यार्थी सदिच्छादूत' ही योजना घोषित केली. एनईपी सारथीच्या माध्यमातून देशातील विद्यार्थ्यांच्या समुदायामध्ये सक्रिय सहभाग घेऊन सारथी झालेल्या विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीत सहकार्य करण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले होते.

'एनईपी सारथी'साठी 'यूजीसी'ने देशभरातील महाविद्यालये, विद्यापीठे, उच्च शिक्षण संस्थांकडून उत्कृष्ट व्यक्तिमत्त्व, संवाद कौशल्य, क्षमता, जबाबदारीचे भान, नेतृत्वक्षमता असलेल्या विद्यार्थ्यांचे नामनिर्देशन मागवले होते. त्यानुसार निवडण्यात आलेल्या १००हून अधिक उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये केंद्रीय विद्यापीठ, राज्य विद्यापीठ, अभिमत विद्यापीठ, स्वायत्त महाविद्यालय, खासगी विद्यापीठांचा समावेश आहे.

राज्यातील उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये पुण्यातील सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, डिफेन्स इन्स्टिट्यूट ऑफ अॅडव्हान्स्ड टेक्नॉलॉजी, एमआयटी एडीटी विद्यापीठ, टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, ऑल इंडिया श्रीशिवाजी मेमोरियल सोसायटीचे इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फॉर्मेशन टेक्नोलॉजी, जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड मॅनेजमेंट, छत्रपती संभाजीनगर येथील वाय. बी. चव्हाण कॉलेज ऑफ फार्मसी, एमजीएम विद्यापीठ, लोणेरे येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, कोल्हापूर येथील डी. वाय. पाटील एज्युकेशनल सोसायटी, अमरावती येथील जी. एच. रायसोनी विद्यापीठ, हिंगणा येथील जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग अँड टेक्नोलॉजी, मुंबईतील फादर कॉन्सिको रॉड्रिग्ज कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, अहिल्यानगर येथील प्रवरा इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्स, नागपूर येथील जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग या संस्थांची निवड झाली आहे. या संस्थांतील पदवीपूर्व ते पीएच.डी. अभ्यासक्रमाच्या एकूण ८४ विद्यार्थ्यांना एनईपी सारथी म्हणून काम करण्याची संधी मिळणार आहे. प्रत्येक संस्थेतील दोन ते चार विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली आहे.

Pune Edition
Jan 12, 2025 Page No. 07
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City _13 Jan 2025_013
13 Jan 2025

प्राध्यापक भरतीसाठी स्वतंत्र आयोग नाहीच

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १२ - राज्यातील विद्यापीठांमध्ये सहायक प्राध्यापकांच्या नियुक्तीसाठी स्वतंत्र आयोग निर्माण करणे, हे विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमावलीचे उल्लंघन करणारे आहे. राज्यातील विद्यापीठ व संलग्न महाविद्यालयातील प्राध्यापक भरतीसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) प्रचलित नियमावलीचे आणि विद्यापीठ कायद्यातील तरतुदीचे पालन करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे प्राध्यापक भरतीसाठी स्वतंत्र आयोगाची

'यूजीसी'ने फेटाळली राज्यपाल कार्यालयाची मागणी

स्थापना करण्यासंदर्भात राज्यपाल कार्यालयाकडून करण्यात आलेली मागणी 'यूजीसी'ने फेटाळली आहे.

राज्यातील बहुतांश विद्यापीठांची प्राध्यापक भरती प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात होती. मात्र राज्यपाल कार्यालयाने सध्या सुरू असलेल्या प्राध्यापक भरतीला स्थगिती देण्याचे निर्देश दिले होते. तसेच याबाबत स्वतंत्र आयोग स्थापन करून भरती प्रक्रिया राबवावी, अशा प्रकारची भूमिका घेतली होती, याबाबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडेही पत्रव्यवहार करण्यात आला होता. त्यावर विद्यापीठ अनुदान आयोगाने राज्याच्या उच्च शिक्षण सचिवांना पत्र पाठवून स्वतंत्र आयोगामार्फत प्राध्यापक भरती करता येणार असल्याचे कळवले आहे. विद्यापीठांनी यूजीसी नियमांमध्ये दिलेल्या तरतुदींचे पालन करून रीतसर स्थापन केलेल्या निवड समित्यांमधून सहाय्यक प्राध्यापक पदाची भरती प्रक्रिया राबवावी, असे स्पष्ट निर्देशने दिले आहेत.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

'अभ्यासक्रमांत सायबर सुरक्षा'

राज्यपाल सी. पी. राधाकृष्णन यांची माहिती

" अशिक्षित आणि छोटा विक्रेताही डिजिटल पेमेंट स्वीकारतो. हे पंतप्रधान मोदी यांच्या संकल्पनेतून साकार झालेल्या तंत्रज्ञानाचे यश आहे. तंत्रज्ञान पुढे जात असताना चुकीचे काम करणारी मंडळीही वाढत आहेत. या लोकांची साखळी तोडणे आणि त्यांना पकडण्याचे कामही आपल्याला करावे लागणार आहे.

– सी. पी. राधाकृष्णन, राज्यपाल

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'राज्यातील सर्व कुलगुरूंची बैठक घेऊन सायबर सुरक्षेबाबत अल्पकालीन अभ्यासक्रम तयार करून, तो विद्यापीठांत राबविण्यात येईल. हे अभ्यासक्रम राबविल्यामुळे सायबरयोद्ध्यांची नवीन पिढी तयार होईल,' असा विश्वास राज्यपाल सी. पी. राधाकृष्णन यांनी रविवारी व्यक्त केला.

'सायबर शिक्षा फॉर सायबर सुरक्षा ॲवॉर्ड्स' या कार्यक्रमात राज्यपाल बोलत होते. या वेळी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. प्रकाश महानवर, 'महाराष्ट्र सायबर'चे उपमहानिरीक्षक संजय शिंत्रे, 'क्विक हील फाउंडेशन'च्या अध्यक्ष अनुपमा काटकर, 'क्विक हील टेक्नॉलॉजी'चे अध्यक्ष डॉ. कैलास काटकर, सहव्यवस्थापकीय संचालक डॉ. संजय काटकर, मुख्य कार्यकारी अधिकारी विशाल साळवी, विविध महाविद्यालयांचे प्राचार्य, प्राध्यापक आणि विद्यार्थी उपस्थित होते.

'क्विक हील फाउंडेशनने समाजातील आर्थिकदृष्ट्या कमकुवत घटकातील विद्यार्थ्यांना सहभागी करून घेण्यावर; तसेच सायबर-सुरक्षित समाज निर्माण करण्यासाठी त्यांना सक्षम करण्यावर लक्ष केंद्रित केले आहे. या फाउंडेशनबरोबर जोडले गेलेले सर्व 'सायबर वॉरियर्स' कौतुकास पात्र आहेत. आज आपण पेमेंट स्वीकारण्यासाठी आणि करण्यासाठी डिजिटल तंत्रज्ञानावर अवलंबून आहोत. अशिक्षित आणि छोटा विक्रेताही डिजिटल पेमेंट स्वीकारतो. हे पंतप्रधान मोदी यांच्या संकल्पनेतून साकार झालेल्या तंत्रज्ञानाचे यश आहे. तंत्रज्ञान पुढे जात असताना चुकीचे काम करणारी मंडळीही वाढत आहेत. या लोकांची साखळी तोडणे आणि त्यांना पकडण्याचे कामही आपल्याला करावे लागणार आहे,' असे राज्यपालांनी नमूद केले.

सायबर गुन्हेगारीच्या पार्श्वभूमीवर तिला अटकाव घालण्याचे ज्ञानही असणे आवश्यक आहे. दुसऱ्या बाजूला सामान्य नागरिकांना पैसा गमवावा लागणार नाही, अशी यंत्रणा आपल्याला विकसित करावी लागेल. नुकसानीनंतर उपाययोजना करण्यापेक्षा आधीच प्रतिबंध करण्याच्या आवश्यकतेवर राज्यपालांनी भर दिला.

Maharashtra Times 13.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

'एनईपी'च्या प्रचारासाठी विद्यार्थी मैदानात

राज्यातील ८४ विद्यार्थ्यांचा समावेश

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामुळे (एनईपी) उच्च शिक्षणात होणाऱ्या बदलांमध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी, त्याबाबत जागृती निर्माण करण्यासाठी 'यूजीसी'ने 'एनईपी सारथी' ही योजना जाहीर केली आहे. हे विद्यार्थी राज्यात 'एनईपी'चा प्रसार आणि प्रचार करण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावणार आहे. त्यामध्ये राज्यातील १७ उच्च शिक्षण संस्थांतील ८४ विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे.

'विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातून 'एनईपी सारथी' म्हणून निवडलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी जाहीर केली आहे. त्यानुसार, देशभरातील १००हून अधिक उच्च शिक्षण संस्थांतील ७००पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली आहे,' अशी माहिती यूजीसीचे सचिव प्रा. मनीष जोशी यांनी परिपत्रकाद्वारे दिली.

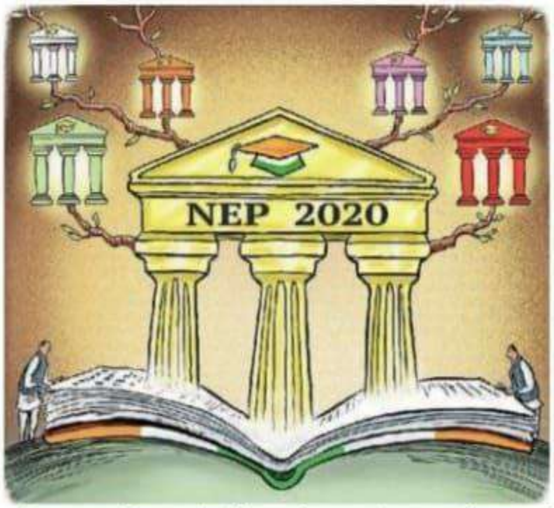

'एनईपी सारथी'च्या माध्यमातून देशातील विद्यार्थ्यांच्या गटात सक्रिय सहभाग घेऊन, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीत सहकार्य करण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले होते. एनईपी सारथीसाठी यूजीसीने देशभरातील महाविद्यालये, विद्यापीठे, उच्च शिक्षण संस्थांकडून उत्कृष्ट व्यक्तिमत्त्व, संवादकौशल्य, क्षमता, जबाबदारीचे भान, नेतृत्वक्षमता असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या शिफारशीचे प्रस्ताव मागवले होते.

'यूजीसी'ने निवडलेल्या १०० हून अधिक उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये केंद्रीय विद्यापीठ, राज्य विद्यापीठ, अभिमत विद्यापीठ, स्वायत्त महाविद्यालय, खासगी विद्यापीठांचा समावेश आहे. या संस्थांतील पदवीपूर्व ते पीएचडी अभ्यासक्रमाच्या ८४ विद्यार्थ्यांना एनईपी सारथी म्हणून काम करण्याची संधी मिळणार आहे. प्रत्येक संस्थेतील दोन ते चार विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली आहे.

राज्यातील इतर शहरांमधील संस्थांमध्ये छत्रपती संभाजीनगर येथील वाय. बी. चव्हाण कॉलेज ऑफ फार्मसी, एमजीएम विद्यापीठ, लोणेरे येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, कोल्हापूर येथील डी. वाय. पाटील एज्युकेशनल सोसायटी, अमरावती येथील जी. एच. रायसोनी विद्यापीठ, हिंगणा येथील जी. एच. रायसोनी इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनीअरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, मुंबईतील फादर कॉन्सिको रॉड्रिग्ज कॉलेज ऑफ इंजिनीअरिंग, अहिल्यानगर येथील प्रवरा इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्स, नागपूर येथील जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनीअरिंग या संस्थांची निवड झाल्याची माहिती प्रा. जोशी यांनी परिपत्रकाद्वारे दिली आहे.

पुण्यातील संस्था कोणत्या?

'एनईपी सारथी'मध्ये पुण्यातील सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, डिफेन्स इन्स्टिट्यूट ऑफ अॅडव्हान्स्ड टेक्नॉलॉजी, एमआयटी एडीटी विद्यापीठ, टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, ऑल इंडिया श्री शिवाजी मेमोरियल सोसायटीचे इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फर्मेशन टेक्नॉलॉजी, जी. एच. रायसोनी कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग अँड मॅनेजमेंट या उच्चशिक्षण संस्थांचा समावेश आहे.

Maharashtra Times 13.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

पुणे विद्यापीठाचा संघ 'अविष्कार' स्पर्धेसाठी रायगडला रवाना

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा संघ 'अविष्कार' या राज्यस्तरीय आंतरविद्यापीठीय संशोधन स्पर्धेसाठी रायगडला रवाना झाला आहे. कुलगुरू प्रा. डॉ. सुरेश गोसावी, प्र-कुलगुरु प्रा. डॉ. पराग काळकर, प्रभारी कुलसचिव प्रा. डॉ.ज्योती भाकरे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य रवींद्र शिंगणापूरकर, प्रा.डॉ. देविदास वायदंडे, अधिसभा सदस्य सागर वैद्य, प्रा. डॉ. संजय चाकणे, प्रा. डॉ. काकासाहेब मोहिते, प्रा. डॉ. मोहन वामन, प्रा.डॉ. प्रगती ठाकूर,अंतर्गत गुणवत्ता सिद्धता कक्षाचे विभाग प्रमुख संचालक प्रा.डॉ.संजय ढोले यांनी विद्यार्थ्यांना शुभेच्छा दिल्या. यावेळी विद्यापीठातील विविध विभागाचे विभागप्रमुख व अधिकारी उपस्थित होते.

ही स्पर्धा ११ ते १५ जानेवारी दरम्यान रायगड जिल्ह्यातील लोणेरे येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रज्ञान विद्यापीठ येथे आयोजित करण्यात आली आहे. विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालय आणि मान्यताप्राप्त परिसंस्थांमधील ४८ विद्यार्थी स्पर्धेत सहभागी होत आहेत. स्पर्धेत सहभागी संघासाठी आय.क्यू.ए.सी. विभागाचे संचालक प्रा. डॉ. संजय ढोले यांच्या मार्गदर्शनाखाली संघ व्यवस्थापक प्रा. डॉ. मोहन वामन, प्रा. डॉ. प्रगती ठाकूर, वरिष्ठ सहाय्यक दीपक नरके, कनिष्ठ सहाय्यक सूर्यकांत व्हनगावडे, डॉ. ज्योती पाटोळे, संदीप वाघुले, जयेश पाटील, प्रथमेश कांबळे विजय वाडकर यांनी मेहनत घेतली.

ही स्पर्धा सहा विभागात होत असून एकूण तीन गटांसाठी घेतली जाणार आहे. विद्यापीठातर्फे यूजी १८ आणि पीजीसाठी १८ तर पीपीजीसाठी १२ प्रकल्प सहभागी होणार आहे.

Kesari 13.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

आयोगामार्फत प्राध्यापक भरतीस नकार

प्रचलित नियमांनुसारच प्रक्रिया राबवण्याच्या 'यूजीसी'च्या सूचना

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राज्यातील प्राध्यापक भरती स्वतंत्र आयोगामार्फत करण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले होते. मात्र, प्राध्यापक भरती स्वतंत्र आयोगामार्फत करता येणार नसल्याचे विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) स्पष्ट केले आहे. त्यामुळे आता 'यूजीसी'च्या प्रचलित नियमांनुसारच प्राध्यापक भरती प्रक्रिया राबवावी लागणार आहे.

राज्यातील अकृषी विद्यापीठांमधील प्राध्यापकांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. त्याचा शैक्षणिक कामकाजावर परिणाम होत आहे. त्यामुळे प्राध्यापक भरतीच्या मागणीची दखल घेऊन राज्य सरकारने प्राध्यापक भरतीला मान्यता दिली. त्यानुसार विद्यापीठांकडून सर्व तांत्रिक प्रक्रिया पूर्ण करून रिक्त पदांसाठीची जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात आली. प्राध्यापक भरती प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात असताना नोव्हेंबरमध्ये राज्यपाल कार्यालयाने प्राध्यापक भरती थांबवण्याच्या सूचना विद्यापीठांना दिल्या. प्राध्यापक भरतीसाठी समिती नियुक्त करण्याऐवजी स्वतंत्र आयोमार्फत भरती राबवण्याचा विचार सुरू करण्यात आला. त्यानुसार शासन स्तरावरून यूजीसीशी पत्रव्यवहार करण्यात आला. आता यूजीसीने या पत्राला उत्तर देत स्वतंत्र आयोगामार्फत भरती प्रक्रिया राबवणे हे 'यूजीसी'च्या नियमांचे उल्लंघन ठरत असल्याने प्रचलित नियमानुसार विद्यापीठांनी समिती नियुक्त करूनच प्रक्रिया राबवण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे.

> प्राध्यापक भरतीला दिलेली स्थगिती उठवून आता तातडीने भरती प्रक्रिया सुरू केली पाहिजे. जेणेकरून नव्या शैक्षणिक वर्षात तरी प्राध्यापक उपलब्ध होतील. त्याशिवाय यूजीसीच्या निकषांनुसार प्राध्यापकांच्या एकूण मंजूर जागांच्या किमान ७५ टक्के जागा राज्य शासनाने भरल्या पाहिजेत.
>
> **- डॉ. ए. पी. कुलकर्णी**, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

यूजीसी नियमावली २०१८नुसार राज्य सार्वजनिक विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयांतील अध्यापकीय संवर्गातील पदांच्या निवड आणि नियुक्तीसाठी स्वतंत्र आयोग नेमण्याची तरतूद नाही. यूजीसी नियमावली २०१८चे पालन करून विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांनी समिती नियुक्त करून अध्यापक संवर्गातील नियुक्ती प्रक्रिया राबवली पाहिजे. तसेच प्रस्तावित यूजीसी नियमावली २०२५ (उच्च शिक्षणात गुणवत्ता राखण्यासाठी विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांतील शिक्षक आणि शैक्षणिक कर्मचारी यांची नियुक्ती आणि पदोन्नतीसाठी किमान पात्रता) नुसार राज्य सरकार आणि केंद्र शासित प्रदेशातील महाविद्यालयांतील सहायक प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक, प्राध्यापक यांची निवड थेट भरती नियमानुसार किंवा नियमावलीतील किमान पात्रतेचे निकष पाळून राज्य सरकारच्या नियमानुसार करावी. त्यामुळे यूजीसी नियमावलीतील तरतुदींचे पालन करून विद्यापीठांनी समिती नियुक्त करून निवड प्रक्रिया राबवावी. त्यामुळे विद्यापीठातील अध्यापक संवर्गातील नियुक्ती स्वतंत्र आयोगामार्फत करणे हे यूजीसी नियमावलीतील तरतुदींचे उल्लंघन ठरेल, असे नमूद करण्यात आले आहे.

13/01/2025 | Pune | Page : 12
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

मराठी भाषेसाठी आता निधीची प्रतीक्षा

अभिजात दर्जाचा शासन आदेश; साहित्यिक व तज्ज्ञांशी चर्चा करून प्रस्ताव पाठविणार

पुणे, ता. १२ : मराठी भाषेला अभिजात दर्जा दिल्याचा अधिकृत शासन आदेश प्राप्त झाल्यामुळे आता निधी कधी मिळणार आणि तो कोणत्या प्रकल्पांसाठी वापरला जाणार, याची उत्सुकता मराठीजनांना आहे. निधीबाबतचा प्रस्ताव राज्य सरकारतर्फे केंद्र सरकारला पाठवला जाणार आहे.

केंद्रीय सांस्कृतिक मंत्री गजेंद्रसिंह शेखावत यांनी मराठीला अभिजात दर्जा देण्याचा अधिकृत शासनादेश नुकताच राज्याचे मराठी भाषा मंत्री उदय सामंत यांच्याकडे सुपूर्त केला. या वेळी शेखावत यांनी अभिजात भाषेचा दर्जा मिळाल्यानंतर देण्यात येणाऱ्या निधीसाठी प्रस्ताव सादर करण्यास सामंत यांना सांगितले.

हा प्रस्ताव सादर करताना नेमका किती निधी हवा आहे आणि हा निधी कोणत्या कामासाठी वापरला जाणार आहे, याचे तपशील देणे आवश्यक असते. त्यामुळे राज्यातील ज्येष्ठ साहित्यिक व तज्ज्ञांशी चर्चा करून निधीची रक्कम आणि त्याच्या विनियोगाचा प्रस्ताव सादर केला जाणार असल्याची माहिती उदय सामंत यांनी दिली. प्रस्ताव सादर केल्यानंतर लगेचच निधी मंजूर करणार असल्याचे आश्वासनही शेखावत यांनी दिले आहे, असे सामंत यांनी स्पष्ट केले.

प्राकृतचा निधीही मिळणार

■ ''चार महिन्यांपूर्वी मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा जाहीर झाला, त्या वेळी प्राकृत भाषेलाही अभिजात दर्जा देण्याचा निर्णय केंद्र सरकारने जाहीर केला होता. प्राकृत भाषा ही मराठीचा पायाच आहे. त्यामुळे प्राकृत भाषेचा काही निधीही महाराष्ट्राला देणार असल्याचे आश्वासन गजेंद्रसिंह शेखावत यांनी दिले आहे,'' अशी माहिती उदय सामंत यांनी दिली.

फारसा निधी नाहीच!

■ एखाद्या भाषेला अभिजात दर्जा मिळाल्यानंतर त्या भाषेच्या संवर्धन व विकासासाठी जवळपास २०० ते ४०० कोटी रुपयांचा निधी मिळतो, असे समजले जाते. प्रत्यक्षात मात्र यापेक्षा बराच कमी निधी मिळत असल्याचे प्रेस इन्फर्मेशन ब्यूरोच्या आकडेवारीवरून समोर आले आहे. गेल्या १० वर्षांत कन्नड आणि तेलगू भाषेला सुमारे ११ कोटी प्रत्येकी, उडिया आणि मल्याळम भाषेला सुमारे तीन कोटी प्रत्येकी आणि तमीळ भाषेला ५१ कोटी रुपयांचा निधी मिळाला आहे.

गेल्या १० वर्षांत अभिजात भाषांना मिळालेला निधी
(निधी लाखांमध्ये)

वर्षे	कन्नड	तेलगू	उडिया	मल्याळम	तमीळ
२०१४-१५	१००	१००	-	-	८.८०
२०१५-१६	१००	१००	-	-	११.८९
२०१६-१७	१००	१००	-	-	५.०२
२०१७-१८	१००	१००	-	-	१०.२७
२०१८-१९	९९	१००	-	-	५.४६
२०१९-२०	१०७	१०७	-	-	९.८३
२०२०-२१	१०८	१४७	८	८	१२००
२०२१-२२	१०६.५०	१०३	५८.३८	६३.९७	१२००
२०२२-२३	१७१.७५	१७१.७५	१७६.७५	१८६.७५	१२००
२०२३-२४	१५४.५०	१५४.५०	१३८.५०	११२.५०	१५२५

Sakal 13.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

सायबर सुरक्षेवर विद्यापीठांत अभ्यासक्रम

राज्यपाल राधाकृष्णन : राज्यातील कुलगुरूंची बैठक घेणार

पुणे, ता. १२ : 'सध्या सायबर सुरक्षा हा गंभीर प्रश्न बनला आहे. ऑनलाइन फसवणुकीच्या घटना वाढत आहेत. या पार्श्वभूमीवर राज्यातील सर्व कुलगुरूंची बैठक घेऊन विद्यापीठांत सायबर सुरक्षेचे अल्पकालीन अभ्यासक्रम सुरू करण्याबाबत चर्चा करू,' अशी माहिती राज्यपाल सी. पी. राधाकृष्णन यांनी दिली.

सायबर सुरक्षेसाठी उत्कृष्ट कार्यासाठी 'क्विक हिल फाउंडेशन'तर्फे दिल्या जाणाऱ्या 'सायबर सुरक्षेसाठी सायबर शिक्षा' पुरस्कारांचे वितरण रविवारी (ता. १२) राज्यपाल राधाकृष्णन यांच्या हस्ते झाले. यावेळी

पान ५ वर »

सायबरयोद्ध्यांचे कौतुक

■ राज्यपाल राधाकृष्णन म्हणाले की, "भारतासह जगभरातील देशांसाठी सायबर सुरक्षा ही सर्वात गंभीर समस्या बनली आहे. आज आर्थिक व्यवहारासाठी, रक्कम देण्यासाठी आणि स्वीकारण्यासाठी आपण डिजिटल तंत्रज्ञानावर अधिकाधिक अवलंबून आहोत. ५४ लाख लोकांना सायबर सुरक्षेबाबत जागरूक केल्याबद्दल फाउंडेशन आणि क्विक हिल टेक्नॉलॉजिजचे अभिनंदन."

सायबर सुरक्षेवर विद्यापीठांत अभ्यासक्रम

» पान १ वरून

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. प्रकाश महानवर, सायबर विभागाचे उप महानिरीक्षक संजय शिंत्रे आणि 'क्विक हिल फाउंडेशन'च्या अध्यक्षा अनुपमा काटकर आदी मान्यवर उपस्थित होते.

'असे अभ्यासक्रम राबविल्यामुळे सायबर योद्ध्यांची नवी पिढी तयार होईल,' असा विश्वासही राज्यपाल राधाकृष्णन यांनी व्यक्त केला. ते म्हणाले, "अद्ययावत तंत्रज्ञान पुढे जात असताना चुकीची कृत्ये करणारे लोकही वाढत आहेत. त्यांची साखळी तोडून त्यांना पकडण्याचे काम आपल्याला करावे लागणार आहे. जागरुकतेच्यादृष्टिने सायबर गुन्हेगारीचे ज्ञान प्रत्येकाला असणे आवश्यक आहे. दुसऱ्या बाजूला सामान्य नागरिक स्वतः कमावलेला पैसा गमावणार नाही अशी यंत्रणा आपल्याला विकसित करावी लागेल. नुकसान झाल्यानंतर उपाययोजना करण्यापेक्षा त्यास प्रतिबंध करणे आवश्यक आहे."

काटकर म्हणाल्या, "सायबर शिक्षा हा उपक्रम विद्यार्थ्यांना सक्षम करणे आणि सर्वांच्या डिजिटल सुरक्षिततेसाठी त्यांना पुढे आणण्यासाठी राबविला आहे."

'सायबर शिक्षा फॉर सायबर सिक्युरिटी' उपक्रमात उत्कृष्ट काम केलेले प्राचार्य, शिक्षक, विद्यार्थी यांना 'सायबर वॉरियर्स पुरस्कारा'ने सन्मानित करण्यात आले.

Sakal 13.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

कौशल्य अभ्यासक्रमांवर उच्च शिक्षणात भर

'यूजीसी'कडून मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा प्रसिद्ध

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : उद्योगांच्या गरजा लक्षात घेत कौशल्य शिक्षणावर भर देण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) कौशल्य शिक्षणासाठीच्या मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा जाहीर केला आहे. त्यानुसार उच्च शिक्षण संस्थांना प्रमाणपत्र, पदविका, प्रगत पदविका, पदवी अभ्यासक्रम सुरू करता येणार असून, विदा विश्लेषण कृत्रिम बुद्धिमत्ता, डिजिटल विपणन अशा विषयांचा अभ्यासक्रमांत समावेश करून विद्यार्थ्यांची रोजगारक्षमता वाढवण्याची सूचना देण्यात आली.

गेल्या काही वर्षांत बाजारपेठेतील गरजा आणि उच्च शिक्षण घेतलेले विद्यार्थी यात तफावत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. ही दरी दूर करण्यासाठी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मध्ये विद्यार्थ्यांच्या कौशल्य शिक्षणावर भर देण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने कौशल्य शिक्षणाचा अभ्यासक्रमात समावेश करण्यासाठीची कार्यपद्धती तयार करण्यात आली आहे. त्यानुसार या कार्यपद्धतीवर ३१ जानेवारीअखेरपर्यंत हरकती-सूचना नोंदवता येणार असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे. उद्योगांशी अधिकाधिक सहयोग-सहकार्य करून विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव मिळण्यासाठी कार्यप्रशिक्षणाची सुविधा द्यावी लागणार आहे. तसेच अभ्यासक्रमांत प्रकल्प, क्षेत्रभेटींचा समावेश असणार आहे. अभ्यासक्रमाचे किमान ५० टक्के मूल्यमापन प्रत्यक्ष (ऑफलाइन) पद्धतीने करायचे आहे. तर अभ्यासक्रमांचे अध्यापन ऑनलाइन, मिश्र पद्धतीने करता येईल. या अभ्यासक्रमांसाठी विद्यार्थ्यांना श्रेयांक मिळणार आहेत. हे श्रेयांक अॅकॅडमिक बँक ऑफ क्रेडिटमध्ये साठवून आवश्यकतेनुसार हस्तांतरित करता येऊ शकतात. अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी पात्र उच्च शिक्षण संस्थांना अंतर्गत मान्यता प्रक्रिया पूर्ण करून यूजीसीकडे अर्ज करावा लागेल. यूजीसीने नियुक्त केलेली समिती अभ्यासक्रमाला मान्यता देईल. हे अभ्यासक्रम राष्ट्रीय व्यवसाय शिक्षण अभ्यासक्रम परिषदेच्या आणि राष्ट्रीय उच्च शिक्षण पात्रता आराखड्यातील निकषांनुसार असणे आवश्यक आहे. अभ्यासक्रम सादर करण्यासाठी यूजीसीकडून उच्चतर कौशल या संकेतस्थळाची निर्मिती करण्यात येणार आहे. या अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांना रोजगार उपलब्धतेसाठी करिअर समुपदेशन कक्ष, प्लेसमेंट सपोर्ट देणे आवश्यक आहे.

13/01/2025 | Pune | Page : 13
Source : https://epaper.loksatta.com

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

उच्च शिक्षणात यापुढे कौशल्य अभ्यासक्रमांवर भर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

- 'यूजीसी'कडून मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा प्रसिद्ध
- विविध विषयांचा अभ्यासक्रमांत समावेश असणार

उद्योगांच्या गरजा लक्षात घेत कौशल्य शिक्षणावर भर देण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीने कौशल्य शिक्षणासाठीच्या मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा जाहीर केला आहे. त्यानुसार उच्च शिक्षण संस्थांना प्रमाणपत्र, पदविका, प्रगत पदविका, पदवी अभ्यासक्रम सुरू करता येणार असून, डाटा विश्लेषण कृत्रिम बुद्धिमत्ता, डिजिटल विपणन अशा विषयांचा अभ्यासक्रमांत समावेश करून विद्यार्थ्यांची रोजगारक्षमता वाढवण्याची सूचना देण्यात आली आहे.

गेल्या काही वर्षांत बाजारपेठेतील गरजा आणि उच्च शिक्षण घेतलेले विद्यार्थी यात तफावत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. ही दरी दूर करण्यासाठी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मध्ये विद्यार्थ्यांच्या कौशल्य शिक्षणावर भर देण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने कौशल्य शिक्षणाचा अभ्यासक्रमांत समावेश करण्यासाठीची कार्यपद्धती तयार केली आहे. त्यानुसार या कार्यपद्धतीवर ३१ जानेवारीअखेरपर्यंत हरकती-सूचना नोंदवता येणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे.

कार्यपद्धतीनुसार अल्प आणि मध्यम कालावधीच्या अभ्यासक्रमांतून विद्यार्थ्यांना नेमक्या क्षेत्रातील कौशल्य प्राप्त करून त्यांची पात्रता वाढवता येणार आहे. उद्योगांशी अधिकाधिक सहयोग-सहकार्य करून विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव मिळण्यासाठी इंटर्नशिपची सुविधा द्यावी लागणार आहे. तसेच, अभ्यासक्रमांत प्रकल्प, क्षेत्रभेटींचा समावेश असणार आहे.

Pune Edition
Jan 14, 2025 Page No. 05
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

राष्ट्रीय पात्रता परीक्षा (नेट) लांबणीवर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

राष्ट्रीय परीक्षा प्राधिकरणातर्फे (एनटीए) उद्या बुधवारी (दि. १५) होणारी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची राष्ट्रीय पात्रता परीक्षा (यूजीसी - नेट) पुढे ढकलली आहे. आता या परीक्षेची नवी तारीख स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येणार आहे. 'एनटीए'चे संचालक राजेश कुमार यांनी ही माहिती दिली.

यूजीसी नेट परीक्षा डिसेंबर आणि जून अशी वर्षातून दोनवेळा घेण्यात येते. यूजीसी नेट या परीक्षेद्वारे सहायक प्राध्यापक पदासाठीची आणि कनिष्ठ संशोधन पाठ्यवृत्तीची पात्रता, तसेच पीएच.डी.साठी पात्रता ठरवली जाते. या परीक्षेसाठी ८५ विषय उपलब्ध असतात. डिसेंबरमध्ये होणारी परीक्षा ३ जानेवारी ते १६ जानेवारी या कालावधीत घेण्यात येत आहे. मात्र, मकर संक्रांत, पोंगल आणि सण असल्याने १५ डिसेंबर रोजी होणारी परीक्षा पुढे ढकलण्याची मागणी केली होती.

या पार्श्वभूमीवर केवळ १५ जानेवारी होणारी परीक्षा पुढे ढकलण्यात आल्याचे जाहीर करण्यात आले आहे. आता पुढे ढकलण्यात आलेल्या १५ जानेवारीच्या परीक्षेची नवी तारीख स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येणार आहे. तर १६ जानेवारीची परीक्षा आधीच्याच नियोजनानुसार होणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे.

Pune Edition
Jan 14, 2025 Page No. 05
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City _15 Jan 2024_007
15 Jan 2025

शालेय शिक्षणात महाराष्ट्र आघाडीवर येणार

देवेंद्र फडणवीसांचा विश्वास; विभागाच्या वतीने १०० दिवसांचा आराखडा सादर

मुंबई, दि.१४ - मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीसांनी शालेय शिक्षणात महाराष्ट्र पुन्हा आघाडीवर येणार असल्याचा विश्वास व्यक्त केला आहे. शालेय शिक्षण विभागाच्या बैठकीत बोलताना शिक्षण विभागाने गुणवत्तापूर्ण शिक्षणासाठी पावले उचलावीत, असे निर्देश फडणवीसांनी दिले आहेत. यावेळी राज्याच्या शालेय शिक्षण विभागाच्या वतीने १०० दिवसांच्या आराखड्याचे सादरीकरण करण्यात आले आहे.

या बैठकीत बोलताना मुख्यमंत्री फडणवीसांनी अधिकाऱ्यांना सूचना दिल्या. संविधानाच्या अमृतमहोत्सवी वर्षानिमित्त विद्यार्थ्यांना संविधानिक मूल्ये शिकविण्यावर भर द्यावा. शाळांमधील विद्यार्थ्यांमध्ये प्रचंड गुणवत्ता आहे. त्यांना घडविणारे उत्कृष्ट शिक्षक ही मोठी संपत्ती आहे, त्यांचा इतरांसाठी आदर्श म्हणून उपयोग करा, अशा सूचना फडणवीसांनी दिल्या आहेत.

पुढे बोलताना फडणवीस म्हणाले, पूर्व प्राथमिक शिक्षणाची नोंदणी करून त्यांना कमीत कमी कोणत्या बाबी आवश्यक असाव्यात हे सांगून त्यांना प्रमाणपत्र द्या, पालकांचा विश्वास राहावा यासाठी हे प्रमाणपत्र त्यांनी दर्शनी भागात लावण्याची अट असावी. समूह शाळा ही अतिशय महत्त्वपूर्ण आणि आवश्यक बाब आहे. तथापि, कमी संख्या असणाऱ्या शाळांमधील विद्यार्थ्यांना समूह शाळांमुळे होणारे लाभ योग्य प्रकारे समजावून सांगा, असे निर्देश मुख्यमंत्र्यांनी दिले आहेत.

सीबीएसई पॅटर्नचा अंगीकार करून त्यात राज्याप्रमाणे आवश्यक बदल करणे, शाळांना गुणवत्तेनुसार रँकिंग देणे, एका केंद्रात किमान एका शाळेमध्ये दहावीपर्यंत शिक्षण व्यवस्था निर्माण करून त्या शाळा आदर्श तर त्यातील एक वर्ग स्मार्ट वर्ग करणार असल्याचे देखील यावेळी मुख्यमंत्र्यांनी जाहीर केले आहे. सर्व मान्यवरांनी आपल्या भागातील एक शाळा दत्तक घेऊन त्या शाळेच्या उन्नतीसाठी नियमित भेट द्यावी, असे आवाहनही यावेळी करण्यात आले आहे.

मुख्यमंत्र्यांच्या घोषणा

- राज्यगीत सर्व शाळांमध्ये सक्तीचे तसेच मराठी भाषेची प्रभावी अंमलबजावणी करणार
- राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणातील संरचना लागू करण्यासाठी सर्व शाळा/अंगणवाड्यांचे जिओ टॅगिंग मॅपिंग करणार
- राज्य अभ्यासक्रम आराखडा २०२५-२६ पासून लागू करणार
- पीएम श्री शाळा योजनेच्या धर्तीवर प्रत्येक क्लस्टरमधून एका शाळेचा विकास करणार
- सर्व विद्यार्थ्यांच्या आधार क्रमांकांची वैधता तपासणार
- शाळा व्यवस्थापन समितीची पुनर्रचना करून बळकटीकरण करणार

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City _15 Jan 2024_015
15 Jan 2025

गैरप्रकारांबाबत एसआयटी स्थापन करा

स्टुडंट राइट्सची मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्याकडे मागणी

बार्टी, टीआरटीआय, सारथी, महाज्योतीत भ्रष्टाचार झाल्याचे आरोप

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १४ - बार्टी, टीआरटीआय, सारथी व महाज्योती या संस्था अतिशय कल्याणकारी आहेत. या संस्थांमुळे विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक प्रगतीसाठी मोलाची मदत होत आहे. मात्र, दुर्दैवाने या संस्थांत काही अपप्रवृत्ती घुसल्या असून, मोठ्या प्रमाणात गैरप्रकार घडवून आणले जात आहेत. त्यामुळे या संस्थांची बदनामी होत आहे. या सर्व पार्श्वभूमीवर संस्थांतील गैरप्रकार रोखण्यासाठी एसआयटी स्थापन करण्याची मागणी होत आहे.

राज्य शासनाने संबंधित प्रवर्गातील युवक- युवतींना मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन प्रशिक्षण व संस्था (बार्टी), आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (टीआरटीआय), छत्रपती शाहू महाराज संशोधन, प्रशिक्षण व मानव विकास संस्था (सारथी) आणि महात्मा ज्योतिबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती) या संस्था सुरू केल्या आहेत. या संस्थांद्वारे खूप चांगल्या कल्याणकारी योजना सुरू केल्या आहेत. या संस्थांद्वारे स्पर्धा परीक्षांसाठी जवळपास ६०० कोटींपेक्षा अधिक निधी खर्च केला जात आहे; पण या योजनांच्या माध्यमातून आर्थिक गैरप्रकार मोठ्या प्रमाणात होत आहे. यामुळे विद्यार्थ्यांचे नुकसान होत असून, शासनाच्या या पैशांचा मोठ्या प्रमाणात अपव्यय होत आहे. याला वेळीस आळा घालणे गरजेचे आहे, असे स्टुडंट राइट्स असोसिएशनचे म्हणणे आहे.

चार संस्थांमधील गैरप्रकार रोखण्यासाठी व यात जे दोषी आहेत, हे शोधण्यासाठी माजी न्यायाधीश अथवा माजी अतिरिक्त मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली एसआयटी स्थापन करून हा गैरप्रकार थांबवावा व चारही संस्थांचे व्यवस्थापकीय महासंचालक यांची आपल्या अध्यक्षतेखाली तात्काळ बैठक आयोजित करावी, अशी मागणी असोसिएशनचे महेश बडे व किरण निंभोरे यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे केली आहे.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

संपादकीय

शैक्षणिक गळतीचे उणे-अधिक

केंद्र सरकारकडून युडायस प्लस संकेतस्थळाच्या आधारे नुकताच एक अहवाल जाहीर करण्यात आला. यामध्ये शाळांमधील विद्यार्थ्यांची गळती आणि विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशाच्या संदर्भातील आकडेवारी जाहीर केली आहे. विद्यार्थ्यांच्या गळतीवर नियंत्रण मिळवण्यात काही प्रमाणात यश आले आहे. एकीकडे मोठ्या प्रमाणावर गळती आणि स्थगितीला यश मिळते आहे. मात्र देशभरात एका वर्षात मागील वर्षापेक्षा ३७ लाख विद्यार्थ्यांचे प्रवेश कमी झाल्याचे चित्र समोर आले आहे. विद्यार्थी संख्येची पटनोंदणी इतक्या मोठ्या प्रमाणावर कमी होण्याचे नेमके कारण काय, याचा शोध घेण्याची गरज आहे. विद्यार्थी शाळांपासून दूर तर जात नाहीयेत ना, प्राथमिक शिक्षणात विद्यार्थी प्रवेशित होत नसतील तर तो शिक्षण हक्क कायद्याचा भंग आहे. केंद्र सरकारने राष्ट्रीय शिक्षण धोरणात अपेक्षित केलेल्या शंभर टक्के पट नोंदणीसोबतच भविष्याचा अंधार नष्ट करण्याचा प्रवास कसा होणार हा प्रश्न उरतोच. त्यामुळे या अहवालातील इतर बाबींकडेही गांभीर्याने पाहायला हवे.

केंद्र सरकारच्या या अहवालात २०२३-२४ व २०२२-२३ या दोन शैक्षणिक वर्षांच्या प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या आकडेवार नजर टाकली असता प्राथमिक शाळेत पाऊल ठेवणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या मागील वर्षापेक्षा कमी झाली आहे. ही आकडेवारी संकेतस्थळावर नोंदवलेल्या विद्यार्थ्यांची असेल आणि प्रत्यक्षात शाळेत शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या यात अंतर असण्याची शक्यता अधिक आहे. मुळात युडायस प्लस या संकेतस्थळावर विद्यार्थ्यांची नोंदणी कमी होण्याच्या कारणांचा विचार केला तर ज्या विद्यार्थ्यांकडे आधार कार्ड नाहीत, त्यांची नोंद संकेतस्थळावर होत नाही. आधार कार्ड असले तरी कुठे नावातील स्पेलिंग, कुठे जन्मतारखेतील बदल अशा कारणांमुळे विद्यार्थ्यांची माहिती संकेतस्थळावर नोंदवता येत नाही. मात्र हे बदल असले तरी प्रत्यक्षात विद्यार्थी शाळेत शिकत आहेत. त्यांचे नाव शाळेच्या पटावर नोंदवलेले आहे. अशी संख्यादेखील लाखोंच्या घरात असणार यात शंका नाही. देशातील ग्रामीण, आदिवासी, डोंगराळ भागात अद्यापही आधार कार्ड काढलेले नाही, अशी विद्यार्थी संख्या मोठी आहे. महाराष्ट्रात हे प्रमाण दखलपात्र असेल तर देशातील अप्रगत असलेल्या राज्यांत ही संख्या यापेक्षा मोठी असणार यात शंका नाही.

राष्ट्रीय शिक्षण धोरणात २०३० पर्यंत पट नोंदणी शंभर टक्क्यांवर नेण्याचे आणि उच्च शिक्षणातील विद्यार्थ्यांचे प्रमाण २६ टक्क्यांवरून ५० टक्क्यांवर नेण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. शिक्षण हक्क कायदा अस्तित्वात आल्यानंतर २०१० पासून गळतीचे प्रमाण कमी होताना दिसत आहे. प्राथमिक स्तरावरील स्थगितीही शून्यावर आली आहे. एकीकडे मोठ्या प्रमाणावर गळती आणि स्थगितीला यश मिळत आहे. मात्र देशभरात एका वर्षात मागील वर्षीपेक्षा ३७ लाख विद्यार्थ्यांचे प्रवेश कमी झाल्याचे चित्र समोर आले आहे.

- संदीप वाकचौरे, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

विद्यार्थ्यांकडे जन्माच्या संदर्भाने पुरावा नाहीत म्हणून प्रवेश नाकारता येत नाही आणि नाकारला तर तो कायद्याचा भंग होतो. कायद्याने प्रवेशासाठी इतर सहा प्रकारचे अभिलेखे असले तरी प्रवेश दिला जाणार असल्याचे म्हटले आहे. मात्र विद्यार्थ्यांकडे जन्माचा दाखला नसेल तर आधार कार्ड काढता येत नाही. यांसारख्या अनेक कारणांमुळे विद्यार्थी शाळेत आहेत, मात्र संकेतस्थळावर नोंदवले गेलेले नाहीत, असेही कारण असण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे शाळेत खरंच प्रवेश कमी झाले आहेत की, केवळ तांत्रिक अडचणीमुळे विद्यार्थी दाखल झालेले प्रत्यक्षात दिसत नाहीत हे पाहणे महत्त्वाचे ठरणार आहे. गेल्या पाच वर्षांत माध्यमिक शिक्षण पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या संख्येत चांगली वाढ झाली आहे. देशात २०१९ मध्ये असलेली स्थिती लक्षात घेता प्राथमिक शाळेत प्रवेश घेतलेल्या १०० विद्यार्थ्यांपैकी ७३.५ विद्यार्थिनी माध्यमिक शिक्षण पूर्ण करत होत्या. २०२४ मध्ये हे प्रमाण उंचावले असून ते आता ८० इतके झाले आहे. याचा अर्थ हे प्रमाण साधारण ६.५ इतके वाढले आहे. २०१९ मध्ये १०० विद्यार्थ्यांपैकी ७२.४ विद्यार्थ्यांनी माध्यमिक शिक्षण पूर्ण केले आहे. २०२४ मध्ये या प्रमाणात वाढ होत ७७.२ विद्यार्थ्यांनी पुढे जात आहेत. याचा अर्थ सुमारे ५ ने हे प्रमाण वाढले आहे. माध्यमिक स्तरावर शिक्षण पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या प्रमाणात होणारी वाढ अधिक आशादायी आहे. देशाचा विचार केला, तर माध्यमिक शिक्षण पूर्ण करून उच्च माध्यमिक स्तरावर प्रवेश करणाऱ्या विद्यार्थिनींच्या प्रमाणात झालेली सुधारणा अधिक आशादायी आहे. राष्ट्रीय शिक्षण धोरणात २०३० पर्यंत पटनोंदणी शंभर टक्क्यावर नेण्याचे आणि उच्च शिक्षणातील विद्यार्थ्यांचे प्रमाण २६ टक्क्यांवरून ५० टक्क्यांवर नेण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. त्यामुळे धोरणाने अपेक्षित केलेले बदल आणि अपेक्षांची परिपूर्ती करण्यासाठी या अहवालातील त्रुटींकडेही गंभीरपणे पाहण्याची गरज आहे.

२०२२-२३ च्या तुलनेत २०२३-२४ मध्ये विद्यार्थिनींचे प्रवेश १६ लाखांनी आणि विद्यार्थ्यांचे प्रवेश २१ लाखांनी घटलेले आहेत. शाळेतील विद्यार्थिनींची शालेय प्रगती विद्यार्थ्यांपेक्षा चांगली आहे. अर्थात देशाच्या विविध परीक्षा मंडळाच्या निकालावर नजर टाकली तर हेच चित्र दिसत आहे. त्याचवेळी देशातील विविध स्पर्धा परीक्षा, विविध प्रवेश परीक्षांच्या निकालावरही मुलींचाच वरचष्मा दिसत आहे. अर्थात शाळांच्या प्रवेश क्षमतेत प्रगती झाली नाही, तर २०३० चे उद्दिष्ट गाठणे अवघड आहे. शाळांची गुणवत्ता, बेकारीचे प्रमाण, शिक्षकांची गुणवत्ता, दर्जा, शाळांची उपलब्धता, शिक्षकांचे प्रशिक्षण, अभ्यासक्रम आणि मूल्यमापन प्रक्रिया, त्या राज्यांमधील राजकीय परिस्थिती, धोरणातील सातत्य, शिक्षणाची गुणवत्ता यांसारख्या विविध कारणांचा अभ्यास करत त्याचा कितपत परिणाम झाला आहे, याचा शोध घ्यायला हवा.

Pune Edition
Jan 15, 2025 Page No. 06
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

उच्च शिक्षणातच कौशल्य शिक्षण

कॉलेज आणि उद्योगांमधली दरी कमी होणार

हर्ष दुधे

'विद्यापीठ अनुदान आयोगा' नं (यूजीसी) कौशल्य-आधारित अभ्यासक्रम आणि 'मायक्रो-क्रेडेन्शियल्स'वर लक्ष केंद्रित केलं आहे. उच्च शिक्षणाला उद्योगांच्या बदलत्या गरजांशी जुळवून घेण्यासाठी कौशल्य शिक्षणासाठीच्या मार्गदर्शक तत्त्वांचा मसुदा प्रसिद्ध केला आहे. कॉलेजांमधील शिक्षण आणि व्यावहारिक कामाच्या ठिकाणची मागणी यांच्यातील वाढती दरी दूर करणं, वेगानं बदलणाऱ्या जागतिक अर्थव्यवस्थेसाठी सुसज्ज मनुष्यबळ तयार करण्यासाठी भारतीय विद्यापीठांना सक्षम करणं, हा आराखड्याचा उद्देश्य आहे. या आराखड्यावर ३१ जानेवारीपर्यंत 'यूजीसी'च्या वेबसाइटवर हरकती-सूचना नोंदवता येणार आहे.

कौशल्यं आणि उद्योगाच्या गरजा यांच्यातला दुरावा कमी होणार

उद्योगांमध्ये विशेष कौशल्यांची मागणी वाढत आहे. मात्र, पारंपारिक शैक्षणिक संस्थांमध्ये दिली जाणारी कौशल्यं आणि उद्योगाच्या गरजा यांच्यात दुरावा निर्माण झाला आहे. उद्योगांना योग्य, कुशल व्यावसायिक शोधण्यासाठी संघर्ष करावा लागतो, तर अनेक पदवीधरांमध्ये कमतरता राहते. 'आर्थिक सर्वेक्षण २०२४ नुसार', केवळ ५१.२५ टक्के भारतीय तरुणांना रोजगारक्षम मानलं जातं; म्हणजेच दोनपैकी एक पदवीधर कुशल मनुष्यबळासाठी तयार नाही.

अशा परिस्थितीत ही मार्गदर्शक तत्त्वं राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाशी (एनईपी) सुसंगत असलेल्या बहुविद्याशाखीय, कौशल्य-केंद्रित प्रणालीमध्ये उच्च शिक्षणाचं रूपांतर करण्यास चालना देतील.

अभ्यासक्रमांचे अध्यापन ऑनलाइन, मिश्र पद्धतीने

अल्प, मध्यम कालावधीच्या अभ्यासक्रमांतून विद्यार्थ्यांना नेमक्या क्षेत्रांतील कौशल्य प्राप्त करून त्यांची पात्रता वाढवता येणार आहे. उद्योगांशी अधिकाधिक सहकार्य करून विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष कामाचा अनुभव मिळण्यासाठी कार्यप्रशिक्षणाची सुविधा द्यावी लागेल; त्याचप्रमाणे अभ्यासक्रमांत प्रकल्प, क्षेत्रभेटींचा समावेश राहणार आहे. अभ्यासक्रमांचं किमान ५० टक्के मूल्यमापन प्रत्यक्ष (ऑफलाइन) पद्धतीनं करायचं, आहे तर अभ्यासक्रमांचे अध्यापन ऑनलाइन, मिश्र पद्धतीने करता येईल. या अभ्यासक्रमांसाठी विद्यार्थ्यांना क्रेडिट मिळणार आहेत. हे क्रेडिट 'अॅकॅडमिक बँक ऑफ क्रेडिट'मध्ये साठवून आवश्यकतेनुसार हस्तांतरित करता येऊ शकतात.

Harsh.Dudhe
@timesofindia.com

कौशल्याधारित अभ्यासक्रम आणि क्रेडिट सिस्टीम

- विद्यापीठ आणि महाविद्यालयं व्यावसायिक कौशल्यांवर लक्ष केंद्रित करणारं प्रमाणपत्र, पदविका, प्रगत पदविका आणि पदवी अभ्यासक्रम प्रदान करतील.
- मायक्रो-क्रेडेन्शियल्सअंतर्गत लघु, मॉड्युलर अभ्यासक्रम कौशल्य प्रदान करतील; त्यामुळे विद्यार्थ्यांना व्यापक पात्रतेकडे क्रेडिट जमा करण्यास सक्षम केलं जाईल.
- उद्योग सहकार्यामुळे मार्गदर्शक तत्त्वं, इंटर्नशिप आणि अॅप्रेंटिसशिपचा समावेश करून अभ्यासक्रम नोकरीच्या बाजारपेठेच्या मागणीशी सुसंगत आहेत; याची खात्री करण्यासाठी उद्योगांशी भागीदारीवर भर देतात.
- लवचिक क्रेडिट सिस्टिममुळे विद्यार्थी शैक्षणिक क्रेडिट जमा करण्यास आणि हस्तांतरित करण्यास सक्षम असतील, आजीवन शिक्षण आणि वैविध्यपूर्ण शैक्षणिक मार्गांना प्रोत्साहन देतील.

आराखड्यातील अपेक्षा

- **उद्योग-शैक्षणिक सहकार्य :** संरचित अॅप्रेंटिसशिप, थेट प्रकल्प आणि उदयोन्मुख तंत्रज्ञानातील प्रशिक्षणाद्वारे वास्तविक जगाचं प्रदर्शन आवश्यक आहे.
- **फॅकल्टी डेव्हलपमेंट :** शिक्षकांना व्यावहारिक कौशल्यं प्रभावीपणे शिकवता यावीत, यासाठी सर्वसमावेशक प्रशिक्षण कार्यक्रमांची आवश्यकता आहे.
- **पायाभूत सुविधांमध्ये वाढ :** विशेषतः ग्रामीण आणि निमशहरी संस्थांमध्ये आधुनिक प्रयोगशाळा, कार्यशाळा आणि प्रगत तंत्रज्ञानाची उपलब्धता महत्त्वाची आहे.
- **गतीशील अभ्यासक्रम :** आयटी, नवीकरणीय ऊर्जा आणि आरोग्यसेवा यांसारख्या उच्च-विकास क्षेत्रांच्या बदलत्या मागणीचं प्रतिबिंब विकसित करण्यासाठी कार्यक्रम नियमितपणे अद्ययावत केले पाहिजेत.
- **सॉफ्ट स्किल्स इंटिग्रेशन :** रोजगारक्षमता वाढवण्यासाठी कम्युनिकेशन, टीमवर्क आणि क्रिटिकल थिंकिंगचा अभ्यासक्रमात समावेश केला पाहिजे.

MaharashtraTimes 15..1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

'इंडस्ट्री ४.०' आणि संधी

'इंडस्ट्री ४.०' असं आपण सातत्यानं ऐकत असतो. ही संकल्पना आणि तिचा करिअरशी काय संबंध असा प्रश्न तुम्हाला पडला असेल, तर ही 'एआय'पासून ते तंत्रज्ञानामुळे निर्माण झालेल्या संधींना सामावून घेणारी संकल्पना आहे. त्या विषयी...

डॉ. राजश्री जायभाये

करिअर या संकल्पनेबाबत आजची पिढी सजग आहे. शिक्षण, अंगभूत कौशल्यं आणि आधुनिक तंत्रज्ञान यांची सांगड घालता येईल, अशा संधी आता 'इंडस्ट्री ४.०'नं निर्माण केल्या आहेत. ही इंडस्ट्री आणि करिअर यांचा महत्त्वाचा संबंध आहे. चौथ्या औद्योगिक क्रांतीमुळे तंत्रज्ञान, स्वयंचलन आणि डेटा या गोष्टींनी पारंपरिक व्यावसायांमध्ये बदल घडवले. 'इंडस्ट्री ४.०' ही अशी प्रक्रिया आहे जी 'आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स' (एआय), 'इंटरनेट ऑफ थिंग्स' (आयओटी), बिग डेटा, ब्लॉकचेन, रोबोटिक्स आणि ऑटोमेशन अशा अत्याधुनिक तंत्रज्ञानांचा उपयोग करून उत्पादन आणि सेवा क्षेत्रात क्रांतिकारक बदल घडवत आहे. 'मेक इन इंडिया' आणि 'डिजिटल इंडिया' या योजनांमुळे 'इंडस्ट्री ४.०'साठी अनेक संधी निर्माण झाल्या. 'इंडस्ट्री ४.०' आणि करिअर या दोन्हींचं भविष्य एकत्रितपणे बदलणाऱ्या तंत्रज्ञानाच्या युगात महत्त्वपूर्ण टप्प्यावर आहे. या बदलांचा परिणाम विविध उद्योगांमध्ये होईल आणि त्याचा प्रत्यक्ष परिणाम करिअरच्या संधींवर, कौशल्यांवर आणि कार्यसंस्कृतीवर पडेल, असे चित्र आहे.

'इंडस्ट्री ४.०' मध्ये यशस्वी करिअर करण्यासाठी तांत्रिक आणि सॉफ्ट कौशल्यांचं मिश्रण असणं महत्त्वाचं आहे. या औद्योगिक क्रांतीत तंत्रज्ञानावर आधारित कामकाजामुळे पारंपरिक कौशल्यांमध्ये सुधारण किंवा ती अपग्रेड करणं आवश्यक आहे. 'इंडस्ट्री ४.०'साठी आवश्यक कौशल्यं...

- **तांत्रिक कौशल्यं (टेक्निकल स्किल्स) :** एआय, मशीन लर्निंग, डीप लर्निंग, इंटरनेट ऑफ थिंग्ज (आयओटी), डेटा ॲनालिटिक्स आणि बिग डेटा इ.
- **डिजिटल कौशल्यं :** डिजिटल टूल्सचा वापर, सोशल मीडिया मार्केटिंग आणि ई-कॉमर्ससाठी कार्यक्षमता इ.
- **सॉफ्ट कौशल्ये (सॉफ्ट स्किल्स) :** समस्या सोडविण्याची क्षमता, विश्लेषणात्मक विचारसरणी, टीमवर्क, मल्टीडिसिप्लिनरी ज्ञान आणि मल्टीटास्किंग इ.
- **उद्योग विशेष कौशल्ये (इंडस्ट्री स्पेसिफिक स्किल्स) :** रोबोटिक्स, थ्रीडी प्रींटिंग, क्रिप्टोकरन्सी आणि डेटा सिक्युरिटी, नवी उत्पादनं/सेवा डिझाइन करण्याची कौशल्यं
- **प्रोग्रॅमिंग कौशल्यं :** क्लाउड कम्प्युटिंग (एडब्लूएस, अझुरे, गुगल क्लाउड), सीएडी/सीएई सॉफ्टवेअरचं ज्ञान (ऑटोडेस्क, सॉलिडवर्क्स) इ.
- **स्मार्ट मॅन्युफॅक्चरिंग कौशल्ये :** डिजिटल ट्विन्स कौशल्यं, एमईएस (मॅन्युफॅक्चरिंग एक्झिक्युशन सिस्टीम) आणि ईआरपीचं (एंटरप्राइज रिसोर्स प्लॅनिंग) ज्ञान.
- **आरोग्य आणि बायोटेक क्षेत्रातली कौशल्यं :** बायोइन्फर्मेटिक्स आणि बायोमेडिकल तंत्रज्ञान, आरोग्य डेटा ॲनॅलिटिक्स इ.
- **आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील कौशल्यं :** विदेशी भाषाकौशल्यं (उदा. जर्मन, फ्रेंच, जपानी) इ.
- **शाश्वतता आणि सामाजिक जबाबदारी कौशल्यं :** सर्क्युलर इकॉनॉमी, आर्थिक न्याय, जोखिम व्यवस्थापन (रिस्क मॅनेजमेंट), सामाजिक दायित्वाची भावना (सेन्स ऑफ सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी) इ.

'इंडस्ट्री ४.०' ही एक संधी आहे, जी तुमच्या करिअरला डिजिटल क्रांतीशी जोडते. या चौकटीत आपण बसतो का, हा विचार करून नव्या कौशल्यांमध्ये पारंगत होणं, सतत शिकण्याची तयारी ठेवणं आणि तंत्रज्ञानाच्या बदलांशी जुळवून घेणं अत्यावश्यक आहे. तंत्रज्ञानाच्या जलद वाढीमुळे नवे उद्योग, तंत्रज्ञानावर आधारित करिअर आणि आधुनिक कार्यसंस्कृतीला चालना मिळेल. करिअरच्या संधींमध्ये मोठे बदल होतील. काही प्रमुख वेबसाइट आहेत; ज्या तंत्रज्ञान, कौशल्य विकास, रोजगार संधी आणि 'इंडस्ट्री ४.०'बाबत विस्तृत माहिती देतात. त्याचा वापर, योग्य मार्गदर्शन आणि मेहनतीच्या जोरावर तुम्ही 'इंडस्ट्री ४.०'च्या युगात यशस्वी करिअर घडवू शकता.

(लेखिका सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या विद्या परिषदेच्या सदस्य आहेत.)

कौशल्ये विकसित करण्यासाठी

- **ऑनलाइन कोर्सेस :** कोर्सेरा, ईडीएक्स, यूडेमी
- **प्रशिक्षण कार्यक्रम :** पीएमकेव्हीवाय, एनएसडीसी
- **प्रयोगशाळा आणि प्रोजेक्ट्स :** कागले, गिटहब
- **प्रमाणपत्रं :** एडब्ल्यूएस, गुगल सर्टिफाइड प्रोफेशनल, कॉम्पटीआयए सायबर सिक्युरिटी

Maharashtra Times 15.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City _16 Jan 2025_001
16 Jan 2025

राज्यातील शाळांसाठी सीबीएसई पॅटर्न

शालेय शिक्षण विभागाच्या बैठकीत निर्णय

मुंबई, दि. १५- राज्याच्या शालेय शिक्षण विभागाच्या बैठकीत मुख्यमंत्र्यांनी महत्त्वाच्या सूचना दिल्या आहेत. शालेय शिक्षणात महाराष्ट्र पुन्हा आघाडीवर येणार असल्याचा विश्वास देखील मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी व्यक्त केला आहे. त्यात आता राज्यातील शाळांमध्ये सीबीएसई पॅटर्नचा अंगीकार करून त्यात राज्याप्रमाणे आवश्यक बदल करण्यासंदर्भातही फडणवीस यांनी सूचना दिल्या आहेत. याबाबत शालेय शिक्षण मंत्री दादा भुसे यांनी माहिती दिली आहे. शिवाय राज्यातील शाळांमध्ये राष्ट्रगीता पाठोपाठ राज्यगीत अनिवार्य होणार असल्याचेही **(पान २ पहा)**

राष्ट्रगीतासोबत राज्यगीत अनिवार्य

राज्यातील सर्व शाळांमध्ये यापुढे राष्ट्रगीतापाठोपाठ राज्यगीत म्हणणे अनिवार्य असल्याचेही भुसे यांनी म्हटले आहे. परिपाठावेळी राज्यगीत म्हणायचा नियम आहे; परंतु राज्यातील अनेक शाळांमध्ये त्याची अंमलबजावणी होताना दिसत नाही. त्यामुळे राज्यातील सर्व माध्यमांच्या शाळांमध्ये राष्ट्रगीतापाठोपाठ राज्यगीत लावणे सक्तीचे असल्याचे भुसे यांनी स्पष्ट केले. तसेच प्रत्येक शाळेमध्ये मराठी भाषा शिकवणे सक्तीचे असल्याचेही भुसे यांनी सांगितले.

राज्यातील शाळांसाठी आता सीबीएसई पॅटर्न

त्यांनी सांगितले. भुसे म्हणाले, सीबीएसई पॅटर्नचा अंगीकार करून त्यात राज्याप्रमाणे आवश्यक बदल करणे, शाळांना गुणवत्तेनुसार रँकिंग देणे, एका केंद्रात किमान एका शाळेमध्ये दहावीपर्यंत शिक्षण व्यवस्था निर्माण करून त्या शाळा आदर्श तर त्यातील एक वर्ग स्मार्ट वर्ग करणार असल्याचे दादा भुसे यांनी सांगितले आहे. भुसे म्हणाले, केंद्रीय शिक्षण पद्धतीच्या गरजेनुसार अवलंब केला जाईल. चालू वर्षात पहिलीच्या वर्गात सीबीएसई पॅटर्नचा विचार आपण करत आहोत, पुढच्या टप्प्यात सीबीएसई पॅटर्नच्या काही चांगल्या बाबी आपण शाळांमध्ये घेऊ. सन २०२६-२७ मध्ये सीबीएसई पॅटर्नचा वापर होईल, असेही दादा भुसे यांनी नमूद केले.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

पुस्तक परीक्षण पोर्टल विकसित

विद्यापीठाच्या जयकर ज्ञानस्रोत केंद्राचा पुढाकार

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

पुस्तकांचे परीक्षण करून, ते लिहिण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या जयकर ज्ञानस्रोत केंद्राने brlibrary.unipune.ac.in हे 'बुक रिव्ह्यू पोर्टल' (पुस्तक परीक्षण) तयार केले आहे.

पहिल्या टप्प्यात हे पोर्टल प्राध्यापक, विद्यार्थी आणि ग्रंथपालांसाठी कार्यरत झाले असून, आगामी काळात नागरिकांसाठी खुले होणार आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये राबविला जाणाऱ्या 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' या उपक्रमासंबंधी महाविद्यालयीन प्राचार्यांची आढावा बैठक पार पडली. बैठकीत पुस्तक परीक्षण पोर्टलचे उद्घाटन डॉ. भाकरे यांच्या हस्ते करण्यात आले. त्यानंतर पोर्टल पुस्तक परीक्षणे अपलोड करण्यासाठी खुले करण्यात आले. केंद्राचे संचालक डॉ. संजय देसले या वेळी उपस्थित होते.

या प्रकल्पामध्ये सहभागी झालेल्या सर्व ग्रंथपालांच्या समित्या स्थापन केल्या आहेत. विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांनी पोर्टलवर दिलेल्या नमुन्यामध्ये आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थी; तसेच प्राध्यापक यांना पुस्तक परीक्षणे तयार करता येणार आहेत. त्याचप्रमाणे महाविद्यालयातील ग्रंथपालांद्वारे ते अपलोड करता येईल. 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' या उपक्रमांतर्गत पुस्तकांचे आणि ग्रंथालयांचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना पटवून देण्यासाठी सर्वांनी प्रयत्न करावे, असे आवाहन डॉ. भाकरे यांनी केले.

पोर्टलसाठी ग्रंथपालांचे 'टेक्निकल आणि ट्रेनिंग समिती' मार्फत प्रशिक्षण झाले. या समित्यांमध्ये जयकर ग्रंथालयातील डॉ. नागेश लोंढे, डॉ. प्रियांका वाडेकर, डॉ. रजनी मेश्राम, तांत्रिक सहायक वृषाली खिलारी आणि ग्रंथालयातील कर्मचाऱ्यांची टीम आहे. त्याचप्रमाणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयातील एकूण २५ ग्रंथपाल; तसेच ८० पेक्षा जास्त ग्रंथपाल पुस्तक परीक्षण समन्वयक यांचा समावेश असून, त्यांच्यामार्फत पुस्तक परीक्षण अपलोड करण्याची प्रक्रिया करण्यात येईल.

परीक्षणे विनामूल्य उपलब्ध

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने जयकर ज्ञानस्रोत केंद्र आणि संलग्न महाविद्यालयांच्या महाविद्यालयीन ग्रंथपालांच्या समन्वयाने स्वेच्छेने पुस्तक परीक्षणे गोळा करण्याचा प्रकल्प हाती घेतला आहे. त्यानंतर तो पोर्टलवर ठेवला जाणार आहे. ही सर्व पुस्तक परीक्षणे लोकांसाठी २४/७ विनामूल्य उपलब्ध असतील. पुस्तक वाचन आणि पुस्तक समीक्षा लिहिणे ही निरंतर प्रक्रिया असल्याने हा प्रकल्प मोहिमेनंतरही सुरू राहणार आहे, असेही विद्यापीठाने सांगितले.

Maharashtra Times 16.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता

जयकर ग्रंथालयाकडून पुस्तक परीक्षण संकेतस्थळ

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' अंतर्गत पुढाकार

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : उच्च शिक्षण विभागाच्या 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' या उपक्रमांतर्गत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या जयकर ज्ञानस्रोत केंद्राने पुढाकार घेऊन अनोखे संकेतस्थळ विकसित केले आहे. विद्यार्थी, प्राध्यापकांनी लिहिलेली पुस्तक परीक्षणे साठवण्यासाठी पुस्तक परीक्षण संकेतस्थळ विकसित करण्यात आले असून, या संकेतस्थळावरील पुस्तक परीक्षणे कायमस्वरूपी उपलब्ध राहणार आहेत.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यातील विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांमध्ये राबविल्या जाणाऱ्या 'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा॥ या उपक्रमासंबंधी महाविद्यालयीन प्राचार्यांची नुकतीच ऑनलाइन आढावा बैठक झाली. त्यात विद्यापीठाच्या जयकर ज्ञानस्रोत केंद्राने विकसित केलेल्या पुस्तक परीक्षण संकेतस्थळाचे उद्घाटन करण्यात आले. विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांनी संकेतस्थळावर दिलेल्या नमुन्यानुसार विद्यार्थी, प्राध्यापकांकडून पुस्तक परीक्षणे घेऊन महाविद्यालयातील ग्रंथपालांद्वारे संकेतस्थळावर अपलोड करण्याच्या सूचना डॉ. ज्योती भाकरे यांनी दिल्या.

संकेतस्थळावर उपलब्ध झालेली पुस्तक परीक्षणे कायमस्वरूपी साठवण्यात येतील. तसेच, ती विनामूल्य उपलब्ध असतील. पुस्तकवाचन आणि पुस्तक समीक्षा लिहिणे ही निरंतर प्रक्रिया असल्याने वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा या शासकीय मोहिमेदरम्यान हाती घेण्यात आलेला संकेतस्थळ प्रकल्प या मोहिमेनंतरही सुरू राहणार आहे. brlibrary. unipune. ac. in या पुस्तक परीक्षण संकेतस्थळाच्या व्यवस्थापनासाठी ग्रंथपालांच्या समित्या स्थापन करण्यात आल्या आहेत. त्यात तांत्रिक समिती, कार्यपद्धती (एसओपी) समिती, समन्वयक समिती, प्रचार समिती यांचा समावेश आहे.समित्यांमधील सहभागी ग्रंथपालांचे तांत्रिक आणि प्रशिक्षण समितीकडून प्रशिक्षण झाले आहे.

या समित्यांमध्ये जयकर ग्रंथालयातील डॉ. नागेश लोंढे, डॉ. प्रियंका वाडेकर, डॉ. रजनी मेश्राम, तांत्रिक सहायक वृषाली खिलारी यांचा समावेश आहे. विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयातील एकूण २५ ग्रंथपाल, तसेच ८० पेक्षा जास्त ग्रंथपाल पुस्तक परीक्षण समन्वयक यांचा समावेश आहे. १०९ ग्रंथपालांना परीक्षणे अपलोड करण्यासाठी लॉग इन, पासवर्ड तयार करून देण्यात आला आहे, अशी माहिती जयकर ज्ञानस्रोत केंद्राचे संचालक डॉ. संजय देसले यांनी दिली.

17/01/2025 | Pune | Page : 08
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

आठव्या वेतन आयोगाची मुहूर्तमेढ

लाखो कर्मचारी-सेवानिवृत्तांसाठी आनंदवार्ता

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

नवी दिल्ली : केंद्र सरकारने आठव्या वेतन आयोगाच्या स्थापनेला मंजुरी देऊन देशातील एक कोटींहून अधिक केंद्रीय कर्मचारी व निवृत्तीधारकांना गुरुवारी खूश केले. नवा वेतन आयोग नेमका कधी स्थापन केला जाईल हे अजून स्पष्ट झाले नसले तरी एका वर्षात आयोगाला शिफारशी सादर कराव्या लागणार आहेत. आयोगाचा अध्यक्ष व दोन सदस्यांची लवकरच नियुक्ती केली जाईल, असे केंद्रीय माहिती व प्रसारणमंत्री अश्विनी वैष्णव यांनी गुरुवारी पत्रकार परिषदेत सांगितले.

केंद्रीय कर्मचाऱ्यांची वेतनश्रेणी, महागाई भत्ता, अन्य आर्थिक लाभ, निवृत्तिवेतन आदींचा दर १० वर्षांनी फेरआढावा घेतला जातो. वाढती महागाई लक्षात घेऊन वेळोवेळी महागाई भत्त्यामध्ये वाढ केली जाते. मात्र, काळानुसार कर्मचाऱ्यांचा जीवनस्तर कायम राखण्यासाठी त्यांच्या वेतनश्रेणीमध्येही बदल करण्याची गरज असते. त्यासाठी वेतन आयोगाच्या माध्यमातून केंद्र सरकारकडून केंद्रीय कर्मचाऱ्यांच्या वेतनश्रेणीचा फेरआढावा घेतला जातो.

मनमोहन सिंग यांच्या सरकारच्या काळात सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू करण्यात आल्या होत्या. ही मुदत पुढील वर्षी २०२६ मध्ये संपत असल्यामुळे त्याआधी नव्या वेतन आयोगाला केंद्र सरकारकडे अहवाल द्यावा लागेल. वास्तविक, वेतन आयोगाला शिफारशी *(पान ४ वर)*

७० वर्षांचा वेतन इतिहास

- **पहिला आयोग** (१९४६-४७) किमान वेतन ५५ रुपये, कमाल वेतन दोन हजार; कर्मचारी १५ लाख
- **दुसरा आयोग** (१९५७-५९) किमान वेतन ८० रुपये, समाजवादी रचनेचा पाया. २५ लाख कर्मचारी
- **तिसरा आयोग** (१९७०-७३) किमान वेतन १८५ रुपयांची शिफारस. तीस लाख कर्मचारी
- **चौथा आयोग** (१९८३-८६) किमान ७५० रुपये वेतनाची शिफारस. ३५ लाख कर्मचारी लाभार्थी
- **पाचवा आयोग** (१९९४-९७) किमान २५५० रुपये वेतन शिफारस, चाळीस लाख कर्मचारी
- **सहावा आयोग** (२००६-०८) श्रेणीनुसार वेतनमान पद्धत. किमान वेतन सहा हजार तर कमाल ८० हजार
- **सातवा आयोग** (२०१४-१६) किमान वेतन १८ हजार कमाल वेतन अडीच लाख. एक कोटीहून अधिक कर्मचारी (निवृत्तिवेतन धारकांसह)

४९ लाखांहून अधिक केंद्रीय कर्मचारी

६५ लाखांहून अधिक निवृत्तिवेतनधारक

राज्य कर्मचाऱ्यांचीही मागणी

मुंबई : केंद्रीय कर्मचाऱ्यांसाठी आठवा वेतन आयोग नेमण्याच्या केंद्रीय मंत्रिमंडळाच्या निर्णयानंतर राज्यातही आठवा वेतन आयोग लागू करावा अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य राजपत्रित अधिकारी महासंघातर्फे गुरुवारी करण्यात आली आहे. केंद्रामध्ये ज्या तारखेपासून आठवा वेतन आयोग लागू होईल, त्याच दिनांकापासून महाराष्ट्र शासनाने या निर्णयाची राज्य सेवेतील कर्मचाऱ्यांसाठी अंमलबजावणी करावी, अशी मागणी राज्य राजपत्रित अधिकारी महासंघाचे संस्थापक ग. दी. कुलथे यांनी केली आहे.

17/01/2025 | Mumbai(Pune) | Page : 1
Source : https://epaper.loksatta.com

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

आठव्या वेतन आयोगाची मुहूर्तमेढ

(पान १ वरून)

सादर करण्यासाठी दीड-दोन वर्षांचा कालावधी लागतो. मनमोहन सिंग सरकारने वेतन आयोग स्थापन केल्यानंतर १८ महिन्यांनी अहवाल सादर झाला होता. यावेळी मात्र नव्या वेतन आयोगाला जेमतेम वर्षभराचा कालावधी मिळू शकेल.

आतापर्यंत सात आयोग

१९४७ पासून सात वेतन आयोग स्थापन करण्यात आले. त्यापैकी याआधीचा आयोग २०१६ मध्ये लागू करण्यात आला. ७ व्या वेतन आयोगाचा कार्यकाळ २०२६ मध्ये संपत आहे. नव्या वेतन आयोगाची प्रक्रिया २०२५ मध्ये सुरू केल्याने या आयोगाकडे केंद्र सरकारला शिफारशी सादर करण्यासाठी पुरेसा वेळ मिळू शकेल, असे वैष्णव म्हणाले.

नव्या वेतन आयोगाच्या स्थापनेसंदर्भात केंद्रीय सरकारी कर्मचारी आणि कामगार महासंघाने पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना पत्र लिहिले होते. तातडीने वेतन आयोग स्थापन केला जावा तसेच, वेतनश्रेणीचा १० वर्षांत नव्हे तर दर ५ वर्षांत फेरआढावा घेतला जावा. महागाई वाढत असताना दहा वर्षांचा कालावधी योग्य नाही, असे संघटनेचे म्हणणे होते.

17/01/2025 | Pune | Page : 04
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव निःपक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक दुसऱ्या विद्यालयातील राहणार

दहावी-बारावी परीक्षेसाठी राज्य मंडळाचा मोठा निर्णय

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे घेण्यात येणाऱ्या दहावी आणि बारावीच्या परीक्षेत गैरप्रकार रोखण्यासाठी महत्त्वाचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

त्यानुसार परीक्षा पारदर्शक पध्दतीने पार पाडण्यासाठी ज्या माध्यमिक विद्यालय व उच्च माध्यमिक विद्यालयातील विद्यार्थी ज्या परीक्षा केंद्रावर परीक्षा देणार आहेत, त्या परीक्षा केंद्रासाठी केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक आणि परीक्षेशी संबंधित व्यक्तींची नियुक्ती अन्य शाळा, कनिष्ठ महाविद्यालयांतील शिक्षक आणि कर्मचाऱ्यांमधून करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. राज्य मंडळाचे सचिव देविदास कुलाळ यांनी प्रसिद्धिपत्रकाद्वारे ही माहिती दिली आहे.

बारावीची परीक्षा ११ फेब्रुवारीपासून, तर दहावीची परीक्षा २१ फेब्रुवारीपासून सुरू होणार आहे. दोन्ही परीक्षांमध्ये मिळून सुमारे ३१ लाख विद्यार्थी परीक्षा देणार आहेत.

या पार्श्वभूमीवर, कॉपीचे प्रकार रोखण्यासाठी राज्य मंडळाने निर्देश दिले आहेत. सध्याच्या पद्धतीनुसार परीक्षा केंद्रावर त्याच शाळांतील शिक्षक केंद्र संचालक, पर्यवेक्षक किंवा परीक्षेशी संबंधित काम करतात. मात्र, आता यात बदल करण्यात आला आहे. राज्य मंडळाचे अध्यक्ष शरद गोसावी म्हणाले, कॉपीमुक्त परीक्षांसाठी पुढील पाऊल टाकण्यात आले आहे. केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक किंवा परीक्षेशी संबंधित कर्मचारी अन्य शाळांतून नियुक्त करण्याचा निर्णय राज्य स्तरावरून पहिल्यांदाच घेण्यात आला आहे. आतापर्यंत जिल्हा स्तरावर, स्थानिक पातळीवर काही बदल करण्यात आले होते. आता राज्यभरातच बदल लागू केला जाणार आहे.

कॉपीमुक्त परीक्षांसाठी जनजागृती सप्ताह

मुख्यमंत्री यांच्या १०० दिवसांच्या कृती आराखडा कार्यक्रमांतर्गत, तसेच शिक्षणमंत्री यांच्या मार्गदर्शनाखाली २० जानेवारी ते रविवार, दि. २६ जानेवारी २०२५ या कालावधीत कॉपीमुक्त अभियानांतर्गत जनजागृती सप्ताह आयोजित करण्यात आला आहे. त्यात २० जानेवारी रोजी कॉपीमुक्त अभियानाची शाळास्तरावर अंमलबजावणी करण्यासाठी प्राचार्य, मुख्याध्यापक यांना माहिती देणे, २१ रोजी कॉपीमुक्त अभियानाची शपथ, २२ रोजी कॉपी केल्यास होणाऱ्या शिक्षेची जाणीव विद्यार्थ्यांना करून देणे, २३ रोजी परीक्षा काळातील आहार, आरोग्याच्या काळजीबाबत तज्ज्ञांद्वारे पालक, विद्यार्थ्यांसाठी उद्बोधन वर्ग, २४ रोजी तणावमुक्त वातावरणात परीक्षा देणे, उत्तरपत्रिका कशा लिहाव्यात याबाबत तज्ज्ञांद्वारे मार्गदर्शन, २५ रोजी कॉपीमुक्त अभियानाबाबत जनजागृती फेरी, २६ रोजी ग्रामसभा आयोजित करून ग्रामस्थांमध्ये जनजागृती करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

My Pune Edition
Jan 18, 2025 Page No. 08
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

दहावी-बारावीचा निकाल १५ मेपर्यंत लागणार : शिक्षणमंत्री

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे घेण्यात येणाऱ्या दहावी-बारावीच्या परीक्षेचा निकाल यंदा १५ मेपर्यंतच जाहीर करण्यात येणार असल्याची माहिती शिक्षणमंत्री दादा भुसे यांनी दिली. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळात शिक्षण विभागातील विविध प्रश्नांचा आढावा घेण्यासाठी शालेय शिक्षणमंत्री दादा भुसे यांनी आढावा बैठक घेतली. या आढावा बैठकीनंतर भुसे यांनी पत्रकारांशी संवाद साधत पत्रकारांच्या विविध प्रश्नांना उत्तरे दिली.

भुसे म्हणाले, बारावीची परीक्षा ११ फेब्रुवारीपासून, तर दहावीची परीक्षा २१ फेब्रुवारीपासून सुरू होणार आहे. राज्यात कॉपीमुक्त परीक्षा होण्यावर शिक्षण विभागाने लक्ष केंद्रित केले आहे. ३० लाखांहून अधिक विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली आहे. दरवर्षीच्या तुलनेत यंदा दहावी-बारावीची परीक्षा १५ ते २० दिवस अगोदर सुरू होईल, असे राज्य मंडळाने शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ सुरू होण्यापूर्वीच जाहीर केले होते. त्याप्रमाणे यंदा परीक्षा लवकर सुरू होणार आहेत.

यापूर्वी बारावीचा निकाल मे महिन्याच्या शेवटच्या किंवा जूनच्या पहिल्या आठवड्यात, तर दहावीचा निकाल जूनच्या दुसऱ्या-तिसऱ्या आठवड्यात जाहीर करण्यात येत होता. परंतु, गेल्या काही वर्षांत बारावीच्या परीक्षेचा निकाल मे महिन्याच्या तिसऱ्या किंवा चौथ्या आठवड्यात, तर दहावीचा निकाल जूनच्या पहिल्या आठवड्यात जाहीर केला जात आहे.

सर्व माध्यमांच्या शाळांना मराठी विषय बंधनकारक

राज्यात एक लाखाहून अधिक शाळा, दोन कोटी दहा लाख विद्यार्थी आणि साडेसात लाख शिक्षक आहेत.राज्यातील सर्व माध्यमांच्या सर्व शाळांमध्ये राष्ट्रगीत झाल्यानंतर राज्यगीत म्हटले जावे, याची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यात येईल. सर्व माध्यमांच्या सर्व शाळांमध्ये मराठी विषय बंधनकारक करण्यात येईल. राज्यातील शाळांच्या गुणवत्तापूर्ण आणि भौतिक विकासाच्या दृष्टीने आराखडा तयार करण्यात येत आहे, असेही भुसे यांनी स्पष्ट केले.

Pune Edition
Jan 18, 2025 Page No. 05
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव निःपक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

दहावी-बारावीच्या हॉल तिकिटावर विद्यार्थ्यांची जात

मुंबई : पवन होन्याळकर

जातीअंताची लढाई कधी आरक्षणाच्या अंदोलनांमध्ये, तर कधी आरक्षणविरोधी सुरांमध्ये पराभूत होत आली आहे. जी कधीच जात नाही ती जात, अशी जातीची व्याख्याच आपण स्वीकारली आणि आता तर शाळेच्या दाखल्यावरील जातीची नोंद हटविण्याची मागणी होत असताना महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक मंडळाने ही जात चक्क परीक्षांच्या प्रवेशपत्रावर म्हणजेच हॉल तिकिटावरही आणली आहे. दहावी-बारावीच्या हॉल तिकिटावर आता जातीचा रकाना चढला आहे.

राज्य मंडळाची बारावीची परीक्षा ११ फेब्रुवारीपासून सुरू होत आहे. या परीक्षेची हॉल तिकिटे कनिष्ठ महाविद्यालयांकडून वितरित केली जात असून, त्यावर परीक्षार्थी विद्यार्थ्यांच्या चक्क जातीचा उल्लेख पाहून पालकही चक्रावले. 'कास्ट कॅटेगरी' म्हणून असा वेगळा कॉलम हॉल तिकिटावर यंदा कशासाठी, असा सवालही पालकांनी आपापल्या मुलांच्या कनिष्ठ महाविद्यालयांना केला.

दुरुस्तीसाठी २०० रुपयांचा भुर्दंड

अनेक हॉल तिकिटांवर जातीचा उल्लेख चुकीचा झाल्याच्याही तक्रारी विद्यार्थ्यांनी केल्या आहेत. मात्र, विद्यार्थ्यांच्या हॉल तिकिटावर काही चुका झाल्या असतील, तर त्या शाळांमार्फत दुरुस्त करता येणार आहेत. प्रवर्ग इत्यादी दुरुस्त्या ऑनलाइन पद्धतीने नोंद करता येणार असल्या, तरी त्यासाठी २०० रुपये शुल्क ऑनलाइन पद्धतीने भरावे लागत आहे.

मंडळाचे अध्यक्ष शरद गोसावी म्हणाले की, यंदा मंडळाने हॉल तिकिटात महत्त्वपूर्ण बदल केले आहेत. यावर्षी विषयनिहाय न देता तारखेनुसार कोणते पेपर आहेत, त्याची माहिती पान ६ वर ▸

Pune Edition
Jan 18, 2025 Page No. 03
Powered by: erelego.com

प्रचंड खपाचे एकमेव निःपक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

दहावी-बारावीच्या हॉल तिकिटावर विद्यार्थ्यांची जात

पान १ वरून...

हॉल तिकिटावर आहे. शाळेत आपल्या मुलांची कोणती जात नोंदवली आहे, याची माहिती पालकांना व्हावी म्हणून दहावी आणि बारावीच्या हॉल तिकिटावर यंदापासून जात प्रवर्गाचा रकाना सुरू केला आहे. शालेय शिक्षण घेऊन विद्यार्थी बाहेर पडला की, हे बदल करता येत नाहीत. कागदपत्रावर जातीची नोंद चुकीची झाली असेल तर पालकांना शिक्षणाधिकारी आणि उपसंचालक कार्यालयातून योग्य ती कागदपत्रे सादर करून तो बदल करून घेता येतो. जातीची नोंद कोणती झाली आहे हे पालकांच्या लक्षात यावे, हा एकमेव उद्देश त्यामागे असल्याचेही गोसावी म्हणाले. सामाजिक न्याय विभागाला विविध योजनांचा लाभ घेता यावा यासाठी विद्यार्थ्यांची जातनिहाय आकडेवारी द्यावी लागते त्यासाठीही हॉल तिकिटावरील जात प्रयोगाचा उपयोग होईल, असे ते म्हणाले.

> हॉल तिकीट हे परीक्षेपुरते वापरले जाते. यामुळे असा जातीचा उल्लेख करणे मुळात चुकीचे आहे. ही आवश्यकताच नव्हती. उलट या उल्लेखामुळे नको तो विरोधाभास तयार करण्याचे काम मंडळाने केले आहे.
>
> \- **हेरंब कुलकर्णी,** शिक्षणतज्ज्ञ

> या प्रयोगामुळे विनाकारण जातीविषयक संकल्पना विद्यार्थी व पर्यवेक्षकांच्या मनात निर्माण होतील. शाळा दफ्तरी जातीची नोंद असताना हा उल्लेख हॉल तिकीटवर करण्याची आवश्यकता नव्हती.
>
> -**प्रा. मुकुंद आंधळकर**,समन्वयक,
> महाराष्ट्र राज्य कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षक महासंघ

Pune Edition
Jan 18, 2025 Page No. 08
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

विद्यार्थ्यांनो, अर्थसाह्यासाठी लागा कामाला

३१ जानेवारीपर्यंत अर्जाची मुदत; सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे सहा योजना

■ मीनाक्षी गुरव : सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. १७ : विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण घेताना अर्थसाह्य व्हावे म्हणून सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे एक किंवा दोन नव्हे, तर तब्बल सहा अर्थसाह्य योजना राबविण्यात येतात, हे तुम्हाला माहिती आहे का? या अर्थसाह्य योजनांचा लाभ घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांना ३१ जानेवारीपर्यंत ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज करता येणार आहे. त्यामुळे लवकरात लवकर या योजनांबाबत जाणून घ्या आणि पात्र विद्यार्थ्यांनी अर्ज करा, असे आवाहन विद्यापीठामार्फत करण्यात आले आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ संलग्न अस्वायत्त महाविद्यालये, विद्यापीठातील विभाग (अव्यावसायिक) अभ्यासक्रमांच्या विद्यार्थ्यांसाठी सहा अर्थसाह्य योजना राबविण्यात येतात. या अर्थसाह्य योजनांसाठी पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांनी ३१ जानेवारीपर्यंत ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांना 'http://bcud.unipune.ac.in/Scholorship/Applicant/Login.aspx' या लिंकवरून ऑनलाइन अर्ज सादर करावेत, असे आवाहन विद्यापीठाचे उपकुलसचिव डॉ. मुंजाजी रासवे यांनी केले आहे.

विद्यापीठ संलग्न महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्था, विद्यापीठ विभागात पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेल्या आर्थिक दुर्बल घटक, गुणवत्ताधारक, मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी विद्यापीठांमार्फत अर्थसाह्य योजना सुरू केलेल्या आहेत. या योजनांतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या वर्षात प्रवेशित विद्यार्थ्यांकडून संबंधित महाविद्यालय, विद्यापीठ विभाग यांच्यामार्फत ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

५ फेब्रुवारीपर्यंत मुदत

■ संबंधित महाविद्यालय, विद्यापीठ विभाग यांनी विद्यार्थ्यांनी ऑनलाइन पद्धतीने भरलेल्या अर्जाची छाननी करून तो अर्ज आपल्या महाविद्यालयामार्फत ५ फेब्रुवारीपर्यंत विद्यापीठास सादर करावा, असे डॉ. रासवे यांनी स्पष्ट केले आहे.

हे लक्षात ठेवा

१ क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले अर्थसाह्य योजना : या अंतर्गत अव्यावसायिक पदवी अभ्यासक्रमाच्या जास्तीत जास्त दोन हजार विद्यार्थिनींना गुणवत्तेनुसार आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या जास्तीत जास्त ५०० विद्यार्थिनींना गुणवत्तेनुसार प्रत्येकी पाच हजार रुपये अर्थसाह्य देण्यात येते.

२ लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे अर्थसाह्य योजना : आर्थिक दुर्बल घटकातील गुणवत्ताधारक गरजू विद्यार्थ्यांसाठी ही योजना आहे. अव्यावसायिक पदवी अभ्यासक्रमाच्या गुणवत्तेनुसार जास्तीत जास्त दोन हजार आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या जास्तीत जास्त ५०० विद्यार्थ्यांना गुणवत्तेनुसार प्रत्येकी पाच हजार रुपये दिले जाते.

३ राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज अर्थसाहाय्य योजना : फक्त मागासवर्गीय घटकातील गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांसाठी ही योजना असून, पदवी-पदव्युत्तर अव्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे अर्ज गुणवत्तेनुसार विचारात घेतले जातात. ४८ टक्के मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचा एकत्रित गुणवत्तेनुसार आणि उर्वरित ५२ टक्के विद्यार्थ्यांचा त्या-त्या प्रवर्गासाठी लागू असलेल्या आरक्षणाच्या टक्केवारीनुसार गुणानुक्रमे अर्ज विचारात घेतले जातात.

४ महात्मा जोतीराव फुले अर्थसाह्य योजना : योजनेत पात्र विद्यार्थ्यांना पदवी अभ्यासक्रमासाठी कला (अर्थसाह्य : सहा हजार रुपये), वाणिज्य (अर्थसाह्य : सहा हजार रुपये), विज्ञान (अर्थसाह्य : दहा हजार रुपये) या प्रत्येक विद्या शाखेसाठी ६०० विद्यार्थी संख्या आहे, तर पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी कला (अर्थसाह्य रक्कम : आठ हजार रुपये), वाणिज्य (अर्थसाहाय्य : आठ हजार रुपये) आणि विज्ञान (अर्थसाह्य : १६ हजार रुपये) या प्रत्येक विद्या शाखेसाठी ३०० विद्यार्थी संख्या यांना हे साहाह्य दिले जाते.

५ स्वामी विवेकानंद अर्थसाह्य योजना योजनेत विद्यापीठाशी संलग्न सर्व व्यावसायिक व अव्यावसायिक महाविद्यालयात प्रवेशित सरसकट पूरग्रस्त, दुष्काळग्रस्त आणि आपत्तीग्रस्त भागातील पदवी-पदव्युत्तर अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतलेल्या एकूण ११ हजार विद्यार्थ्यांना गुणवत्तेनुसार प्रत्येकी दोन हजार रुपये अर्थसाहाय्य देण्यात येते.

६ छत्रपती शिवाजी महाराज अर्थसाहाय्य योजना छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या राज्यभिषेकाच्या ३५०व्या वर्षानिमित्त विद्यापीठ संलग्न स्वायत्त, अस्वायत्त महाविद्यालये, विद्यापीठ विभागातील पदवी-पदव्युत्तर व्यावसायिक, अव्यावसायिक नियमित अभ्यासक्रमांस अंतिम परीक्षेत सर्व विद्या शाखांमधून सर्वाधिक गुण मिळविणाऱ्या फक्त एका विद्यार्थ्याला पाच हजार रुपये अर्थसाह्य देण्यात येते.

Sakal 18.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

TIMES O

State board schools to adopt NCERT-pattern books: Bhuse

Changes In Response To Demand For CBSE Syllabus

Ardhra.Nair@timesofindia.com

Pune: State board schools in Maharashtra are preparing for a significant curriculum change as Std I students will receive NCERT-pattern textbooks starting in the academic year 2025-26, school education minister Dada Bhuse announced in Pune on Friday.

The change is in response to the growing demand for the Central Board of Secondary Education (CBSE) curriculum among parents of school-going children. Std II students will receive books adapted to the CBSE curriculum in 2026-27, added Bhuse.

While following the National Council of Educational Research and Training (NCERT) framework, the new textbooks will maintain Maharashtra's cultural identity and state-specific content, confirmed State Council of Educational Research and Training (SCERT) director Rahul Rekhawar.

Balbharati is currently developing the materials, and the printing of the books will soon start, aiming for distribution by April 1, when the new academic year begins, Rekhawar added.

"We see more parents inclined to CBSE pattern now, but we will adopt what is best for our state," said Bhuse, adding, "The CBSE curriculum includes the nation's history, but we will ensure equal importance to the state's history, which will be highlighted prominently. Starting with the 2025-26 academic year, we will introduce the CBSE pattern, and during that year, SCERT will focus on the next steps."

He further said, "Teachers will also undergo training to align with the changes. We plan to incorporate subjects like agriculture, sports, and arts into the school syllabus. We are exploring the chances of introducing AI in the curriculum for higher classes."

MINUTES OF THE REVIEW MEETING

SCHOOL EDUCATION MINISTER DADA BHUSE HAS ANNOUNCED

- Std I students in state board schools to receive NCERT-pattern textbooks starting in academic year 2025-26, addressing increasing demand for CBSE curriculum
- Teachers to also undergo training to align with changes
- Subjects like agriculture, sports, and arts to be incorporated more effectively into syllabus
- Possibility of introducing AI in curriculum for higher classes explored
- Education department to initiate awareness campaign in all secondary and higher secondary schools from Jan 20-26 for copy-free exams
- Committee formed to address reduction of non-teaching responsibilities for teachers and non-teaching staff
- **Officials exploring ways to utilise funds from various departments and schemes to enhance school infrastructure, quality of education**
- Each education department official to take responsibility for one school, focusing on development and addressing issues
- **Proposal to develop model schools at taluka level and model classrooms in others**
- Second phase of teachers' recruitment to commence on Jan 20 to recruit 10,000 teachers

Plans afoot to improve education quality, infrastructure, midday meals, and sanitation

Dada Bhuse held a review meet of all education departments in the state in Pune on Friday

Maha to declare Std X and XII board exams' results by May 15

Ardhra.Nair@timesofindia.com

Pune: State school education minister Dada Bhuse on Friday announced that both Std X and XII board examination results will be declared by May 15 this year.

This marks a significant shift from the previous timeline, where both results came by the end of May or, at the latest, by early June.

The announcement came during a press briefing after a review meeting of all education departments in Pune at the Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education (MSBSHSE). Around 31 lakh students will appear for these exams between Feb and March 2025 in nine divisional boards.

Emphasising a copy-free exam system, the education department will initiate an awareness campaign in all secondary and higher secondary schools from Jan 20-26, 2025. "We are trying to make the exams copy-free, and the department is focused on it," said Bhuse, while wishing students good luck for their exams.

The Higher Secondary Certificate (Std XII) exams will be held from Feb 11 to March 18, and the Secondary School Leaving Certificate (Std X) exams from Feb 21 to March 17 across all divisional boards — Pune, Nagpur, Chhatrapati Sambhajinagar, Mumbai, Kolhapur, Amravati, Nashik, Latur, and Konkan.

Bhuse also emphasised the mandatory inclusion of Marathi as a subject and the daily recitation of the Maharashtra State Song after the National Anthem in all schools. With over one lakh schools, 2.10 crore students, and 7.5 lakh teachers in the state, Bhuse outlined plans to improve education quality, infrastructure, midday meals, and sanitation. He also proposed developing model schools at taluka level and model classrooms in others to inspire widespread adoption of best practices.

The minister said, "We have established a committee to address reduction of non-teaching responsibilities for teachers and non-teaching staff. Often, the same data is requested multiple times, creating repetition. To streamline this, we aim to utilise existing online information and directly retrieve data from available sources, minimising redundant tasks."

Touching upon other streamlining efforts, Bhuse said, "Each education department official will take responsibility for one school, focusing on its development and addressing its issues. We are exploring ways to utilise funds from various departments and schemes to enhance school infrastructure and quality. For example, sports equipment can be sourced from sports department, infrastructure improvements through MGNREGA, drinking water under the Jal Jeevan Mission, and local MLAs or MPs can support their respective schools."

Phase 2 of schoolteacher recruitment soon

The state education department has selected approximately 19,000 teachers in the first phase of recruitments through the Pavitra Portal.

The second phase of this recruitment will commence on Jan 20. In this particular phase, 10,000 teachers will be recruited, and ads will be published on the same portal, said Bhuse.

Times of India 18.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

सकाळ

ज्ञानसाधनेत रमलेले ऋषितुल्य व्यक्तिमत्त्व

साहित्यदीप प्रतिष्ठानतर्फे ज्येष्ठ समीक्षक, संशोधक, वाङ्मय इतिहासाचे अभ्यासक प्रा. डॉ. द. दि. पुंडे यांना साहित्यदीप जीवनगौरव पुरस्काराने आज (१८ जानेवारी) सन्मानित करण्यात येत आहे. सावरकर अध्यासन केंद्रामध्ये हा कार्यक्रम सकाळी दहा वाजता संपन्न होत आहे. त्यानिमित्त गुरुवर्य डॉ. पुंडे सरांविषयी.

– प्रा. डॉ. वर्षा तोडमल

डॉ. दत्तात्रय दिनकर पुंडे (जन्म २६ डिसेंबर १९३८) हे पुण्याच्या मॉडर्न महाविद्यालयाच्या मराठी विभागाचे सेवानिवृत्त प्रपाठक. मराठीतील एक नावाजलेले अभ्यासक. पदवी प्राप्त होण्यापूर्वी जवळजवळ बारा वर्षे तेराज्य सरकारच्या मंत्रालयात कार्यरत होते. डॉ. पुंडेसर हे वाङ्मय इतिहास विषयाचे महाराष्ट्रातील महत्त्वाचे विद्वान संशोधक. 'वि. वा. शिरवाडकर : एक चिकित्सक अभ्यास' या विषयावर त्यांनी केलेल्या संशोधनाला १९८० मध्ये पुणे विद्यापीठाची पीएच.डी. मिळाली.

पुंडेसरांच्या या अभ्यासाचे फलित म्हणजे कुसुमाग्रज/ शिरवाडकर : एक शोध (१९८९) आणि कुसुमाग्रजांच्या प्रतिभेचा उगम आणि विकास (१९९७) ही दोन पुस्तके होत. सरांच्या प्रबंधास १९८० या वर्षी सर्वोत्कृष्ट प्रबंधासाठीची, डॉ. य. वि. परांजपे आणि डॉ. वि. रा. करंदीकर पारितोषिके प्राप्त झाली. १९८० मध्ये विद्यावाचस्पती पदवी घेतली, परंतु आज कुसुमाग्रज जाऊन २५ वर्षे झाली तरीसुद्धा व्रतस्थासारखा आपला अभ्यास चालूच आहे. 'वि. वा. शिरवाडकर यांच्या नाट्यलेखनाचा शोध-अभ्यास' हे नुकतेच प्रकाशित झालेले पुस्तक हे त्याचेच फलित.

प्रासंगिक

डॉ. द. दि. पुंडे

मराठी वाङ्याच्या इतिहासासंबंधी अलीकडच्या काळात तरी पुंडेसरांइतका सूक्ष्म आणि चिकित्सक अभ्यास कोणी केला आहे असे दिसत नाही. पुंडेसरांच्या अभ्यासाचे कुसुमाग्रज यांचे साहित्य हे पहिले, वाङ्मय इतिहास हे दुसरे तर भाषाशास्त्र आणि भाषाविषयक लेखन हे तिसरे अभ्यासक्षेत्र राहिले आहे. वाङ्मय इतिहास, भाषाविज्ञान हे त्यांच्या आवडीचे विषय असले तरी नव्या प्रवाहांचे आणि विचारांचे स्वागत करणारे हे व्यक्तिमत्त्व आहे, 'गावगाडा' शताब्दी आवृत्तीचे त्यांनी केलेले संपादन याची साक्ष आहे.

डॉ. द. दि. पुंडे यांचे संशोधनात्म लेखन विविधस्पर्शी आहे. मराठी अभ्यास परिषदेचा प्रा. ना. गो. कालेलकर पुरस्कार, मुंबई विद्यापीठातर्फे उत्तम संशोधक म्हणून 'प्रा. अ. का. प्रियोळकर स्मृती पारितोषिक', मराठीच्या अध्यापनाबरोबरच वाङ्मय इतिहासाचे तत्त्वज्ञान या विषयासाठी दिलेल्या महत्त्वपूर्ण योगदानाबद्दल महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचा डॉ. गं. ना. जोगळेकर स्मृती पुरस्कारही सरांना प्राप्त झाला आहे.

निष्ठापूर्वक लेखन संशोधनाची अखंड साधना करणारे पुंडेसर, चिकित्सक संशोधक, ज्ञानाचे लोकशाहीकरण करणारे बुद्धिवंत, विलक्षण शैलीचे शिक्षक, अत्यंत सहृदयी आहेत. संशोधक, समीक्षक, अध्यापक, संपादक, व्यासंगी साक्षेपी अभ्यासक म्हणून मराठी साहित्यविश्वाला ते परिचित आहेत. त्यांचे एकूणच वाङ्मयविषयक लेखन-संशोधनकार्य विस्तृत आहे आणि त्याची व्याप्तीही बरीच मोठी आहे. त्यामुळे त्यांच्या लेखन-संशोधन-संपादन-निर्मितीकार्याचा आढावा नुसता वरवरचा घ्यायचा म्हटले तरी तोच एक मोठा विषय होईल.

१९६९ मध्ये सुरू झालेला आपला लेखनप्रवास आयुष्याच्या 'अमृतमहोत्सवी' वर्षात आणि आताही जोमाने सुरू राहिला. आपल्या मृदू स्वभावामुळे, आपण शांत व समाधानी जीवन व्यतीत करत आहात आणि याचा आम्हा सर्व विद्यार्थी परिवाराला अभिमान वाटतो! आज वयाची ८६ वर्षे पूर्ण होत असताना आणि प्रसिद्धीत वयाबरोबरच वाढ होत असतानादेखील मोहाच्या अनेक रंगापासून दूर राहून आपण आपले पाय जमिनीवर घट्ट रोवून उभे आहात! आपणास आम्हा सर्व विद्यार्थी परिवाराकडून अनेक मंगलमय शुभेच्छा!

(लेखिका आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयामध्ये मराठी विभाग प्रमुख आहेत).

Pune, Pune-Today
18/01/2025 Page No. 10

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता

लोकमान्य लोकशक्ती

ऑनलाइन, दूरस्थ पद्धतीने एमबीए करण्याची संधी

विद्यापीठातर्फे प्रवेश परीक्षेसाठीची नोंदणी सुरू

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या मुक्त आणि दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेतर्फे व्यवस्थापनशास्त्र पदव्युत्तर पदवी (एमबीए) अभ्यासक्रम दूरस्थ आणि ऑनलाइन पद्धतीने राबवण्यात येणार आहे. या अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठीच्या ऑनलाइन प्रवेश परीक्षेसाठी नोंदणी सुरू करण्यात आली असून, २४ जानेवारी ही अंतिम मुदत आहे. प्रवेश परीक्षेची तारीख स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येणार आहे.

विद्यापीठाच्या मुक्त आणि दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेचे संचालक डॉ. वैभव जाधव यांनी ही माहिती दिली. या विभागातर्फे पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रम राबवण्यात येतात. आता त्यात एमबीए अभ्यासक्रमाची भर पडणार आहे. त्यानुसार या अभ्यासक्रमासाठीची प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे. प्रवेश परीक्षा संगणकाद्वारे घेतली जाणार आहे. दोन्ही अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश परीक्षा देऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवारांना स्वतंत्र अर्ज भरावे लागतील. परीक्षेत वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरुपाची प्रश्नपत्रिका असणार आहे. परीक्षेसाठी एक तासाचा वेळ दिला जाणार आहे. ऑनलाइन आणि दूरस्थ अशा स्वतंत्र अभ्यासक्रमांसाठी स्वतंत्र गुणवत्ता यादी जाहीर केली जाणार आहे. निवड झालेल्या उमेदवारांना ऑनलाइन किंवा दूरस्थ यातून एका प्रकारच्या अभ्यासक्रमाची निवड करावी लागणार आहे. प्रवेशानंतर अभ्यासक्रम बदलता येणार असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

विद्यापीठातर्फे पहिल्यांदाच एमबीए अभ्यासक्रम ऑनलाइन आणि दूरस्थ पद्धतीने राबवला जाणार आहे. या अभ्यासक्रमाला देशभरातून कोणालाही प्रवेश घेता येईल. मात्र, अभ्यास केंद्र विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील पुणे, अहिल्यानगर, नाशिक या तीन जिल्ह्यांमध्येच असतील. प्रवेश परीक्षा ऑनलाइन आणि प्रॉक्टर्ड पद्धतीने घेतली जाणार आहे. त्यामुळे उमेदवारांना घरबसल्या परीक्षा देता येईल. परीक्षेची तारीख स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येईल.

21/01/2025 | Pune | Page : 08
Source : https://epaper.loksatta.com

SPPU TO OPEN BOOK REVIEW PORTAL FOR PUBLIC SOON

Dheeraj Bengrut
dheeraj.bengrut@htlive.com

PUNE: The book review portal "brlibrary.unipune.ac.in" of Savitribai Phule Pune University's (SPPU) Jayakar Knowledge Resource Centre will soon be open for public.

Presently accessible to professors, students and librarians to review and write about books, the decision to extend the online facility to citizens was taken at the "Maharashtra's Reading Initiative" review meet held at the varsity campus on Saturday.

Jyoti Bhakare, registrar, SPPU chaired the meeting attended by Sanjay Desale, director, Jayakar Knowledge Resource Centre and principals of affiliated institutions.

"Committees of librarians involved in the project have been set up. Colleges affiliated with the university can guide students and faculty to give book reviews based on the format provided on the portal, which can be uploaded by the librarians," said Bhakare.

The process of uploading book reviews will involve 25 librarians from affiliated colleges, along with around 80 book review coordinators.

"SPPU, Jaykar Knowledge Resource Centre and affiliated college librarians have undertaken the voluntary project to collect book reviews accessible to public free of cost," said Bhakare.

Hindustan Times 21.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Stalin urges CMs to oppose the draft UGC regulations

The Hindu Bureau
CHENNAI

Strongly reiterating the Tamil Nadu government's stand, Chief Minister M.K. Stalin on Monday wrote to Union Minister of Education Dharmendra Pradhan, urging him to withdraw the draft UGC regulations, 2024 and 2025.

Mr. Stalin also wrote to the Chief Ministers of Delhi, Himachal Pradesh, Jammu and Kashmir, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Punjab, Telangana, and West Bengal, all ruled by parties other than the BJP, calling upon them to adopt a resolution in their respective legislatures – as Tamil Nadu had done – against the draft UGC regulations.

"We believe that many such provisions in the draft regulations may pose serious challenges to the academic integrity, autonomy, and inclusive development of State universities. We, therefore, request that the Ministry of Education may withdraw the draft Bills under discussion and review these concerns to better align with the needs of the diverse higher education landscape in India," he said in his letter to Mr. Pradhan.

In his letter to the Chief Ministers, Mr. Stalin referred to the resolution adopted in the Tamil Nadu Assembly against the draft UGC regulations and said: "I strongly believe that it is essential for all States to take a similar stand. I request you to consider passing a resolution in your august Assembly on the same lines as ours."

The Chief Minister said these guidelines were a clear infringement of the rights of State governments and would have far-reaching consequences for the autonomy of our universities.

> We believe that many provisions in the draft regulations may pose serious challenges to the academic integrity, autonomy, and inclusive development of State universities. We request the Ministry of Education to withdraw the draft and review the concerns
>
> **M.K. STALIN**
> Tamil Nadu Chief Minister

CONTINUED ON » PAGE 10
CONSTITUTIONAL ISSUES » PAGE 6

Stalin urges CMs to oppose draft UGC rules

"It is crucial that we stand united against these attempts to centralise power and undermine the federal structure of our country."

In his letter to Mr. Pradhan, Mr. Stalin listed out certain provisions in the 2024 regulations – the "Conduct of Entrance Examinations for UG & PG Admissions, Eligibility for M.Tech./M.E. Programs with a 4-Year (Arts/Science) Degree, Multiple Entry and Multiple Exit (MEME) System" – and expressed his reservations.

In the draft UGC regulations, 2025, Mr. Stalin objected to provisions, including those over the appointment of "Non-Academicians as Vice-Chancellors, Exclusion of State Government from the Vice-Chancellor Search Committee, and Cross-Disciplinary Teachers".

The Hindu 21.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

UGC's draft regulation has serious constitutional issues

P.D.T. Achary

is former Secretary General, Lok Sabha

The draft regulation by the University Grants Commission (UGC) on the selection and appointment of vice chancellors of universities has evoked protests by non-Bharatiya Janata Party-headed State governments. Their main objection against this regulation is that it constitutes a violation of the federal principles enshrined in the Constitution of India. The State governments concerned have demanded its withdrawal.

The UGC has sought to amend Regulation 2010 that relates to the selection and appointment of vice chancellors by widening the area of selection. Under the existing regulations, a vice chancellor can be selected only from among academicians who have a minimum experience of 10 years as professor. Through this amendment, the UGC declares that professionals with 10-plus years of experience in industry, public administration or public policy, shall also be considered.

The draft regulation raises serious constitutional issues which need to be examined by separating the political context of protest and a possible political reaction from the UGC or the party in power.

The objective of the UGC Act

The University Grants Commission Act, 1956 was enacted by Parliament to make provision for "the co-ordination and determination of standards in Universities and for that purpose, to establish the University Grants Commission". The Act, therefore, mandates the UGC to take all steps as it thinks fit for the promotion and the coordination of university education, and for the determination and maintenance of standards of teaching, examination and research in universities. For performing these functions the UGC can allocate funds to the universities essentially for the maintenance and development of the universities, recommend measures necessary for the improvement of university education, advise the Union or State governments on the allocation of grants to universities for any general or specific purpose, collect information on all matters relating to university education in India and other countries and make them available to any university, regulation of fees.....

Section 26 of the UGC Act empowers the UGC to make regulations for implementing the mandate of the Act. But it is made clear in this section that these regulations need to be consistent with the Act and the rules made there under. The most important among these regulations relate to defining the qualifications required of a person to be appointed to the teaching staff in a university, the minimum standards of instructions for the grant of any degree by a university, and regulating the maintenance of standards and the coordination of work or facilities in universities.

> The problem arises when the UGC begins to regulate an area which is not a part of the parent Act — namely the selection and the appointment of university vice chancellors

It is not the job of the UGC

The crucial point that needs to be considered here is whether the regulation made by the UGC in respect of the selection, qualification and appointment of vice chancellor is consistent with the provisions of the UGC Act. As a matter of fact, the Act does not contain any provisions relating to the selection and the appointment of vice chancellors. The fundamental objective of the Act is to determine standards in universities and the promotion and the coordination of university education. To lay down the standards of teaching and to prescribe the qualifications of teaching staff whose job is to give instructions, is the main function of the UGC – which it does by making periodic regulations. But the problem arises when this statutory body begins to regulate an area which is not a part of the parent Act. Rules, and regulations are technically called subordinate legislation. The subordinate legislation can be made only in consonance with the provisions in the Act. If the regulation goes outside the scope of the Act, it will be *ultra vires* the Act, and hence invalid.

A close reading of the Act would show that it was not meant to prescribe the qualifications or mode of selection of vice chancellors. All universities, whether under the Union or the States, are established under a statute made by the respective legislature. Therefore, it is the legislature which prescribes the qualifications, mode of selection, and conditions of service of vice chancellors. It is not the job of the UGC. The selection and the appointment of vice chancellors cannot be considered to be an exercise connected with maintaining the standards of education or promotion and coordination of university education. The Bombay High Court in *Suresh Patilkhede vs The Chancellor Universities of Maharashtra and Others* (2011) corroborates this view in the following words "we are of the view that qualifications and method of appointment of Pro-Chancellor and Vice Chancellor of the University cannot be treated as satisfying the 'direct impact' test [on the standards of education]". Therefore, it is safe to assume that under Section 26 of the UGC Act, the UGC has no mandate to make any regulation in respect of the selection and the appointment of vice chancellors.

An interesting constitutional question which arises in the context of the UGC's regulations is whether a regulation can over-ride an Act passed by a State legislature. This question came up in the context of the termination of the appointment of some vice chancellors in the past. The Bombay High Court in the Suresh Patilkhede case (*supra*) took the view that "Regulation 7.3.0 of UGC Regulations, 2010 being a subordinate legislation under an Act of Parliament cannot override plenary legislation enacted by the State Legislature...." However, the Supreme Court of India, in *Kalyani Mathivanan vs K.V. Jeyaraj and Ors (AIR 2015 SC1875 para 22)* overruled it by holding "we hold that the U.G.C. Regulations through a subordinate legislation has binding effect on the Universities to which it applies...." The reason given by the Court for reaching this conclusion is that "it is only when both the Houses of the Parliament approve the regulation, the same can be given effect". It may be clarified here that Parliament does not formally approve any rule or regulation laid in the House. It can only amend a rule which has already come into effect before it is so laid; if Parliament amends the rule, it will, thereafter, be effective in the amended form. With due respect to their lordships, the observation of the Court does not correctly reflect the parliamentary procedure relating to the laying down of rules and regulations in the Houses of Parliament.

The question whether the UGC regulations override a State law can be answered only in terms of Article 254 of the Constitution which deals with repugnancy. Under this Article, if a State law is repugnant to the central law, the State law, to the extent of repugnancy, be void. But is a regulation made by the UGC, a central law within the meaning of Article 254? Clause (2) of this Article says that if the law made by the legislature of a state has been reserved for the consideration of the President and has received his ascent, it shall prevail in the State. In this clause the word 'law' simply means the Bill passed by the legislature and sent to the President. It does not include the rules and regulations which are framed only after ascent is received. So, what overrides a State law is a Bill passed by both Houses of Parliament and assented to by the President, and certainly not the subordinate legislation.

A key ruling

In any case, the Court made a significant ruling on the question of mandatory application of Regulation 7.3.0 of the UGC relating to the selection and appointment of vice chancellors in the Kalyani Mathivanan case (*supra*) it says: "However, the finding of the Bombay High Court that Regulation 7.3.0 has to be treated as recommendatory in nature is upheld in so far as it relates to Universities and Colleges under the State Legislation." This ruling may perhaps help resolve the present controversy.

The Hindu 21.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Stalin seeks withdrawal of draft UGC regulations

TN CM writes to counterparts in non-BJP ruled states

#CHENNAI

Several provisions in the draft UGC regulations were 'in conflict with the state's educational system and policies,' Tamil Nadu Chief Minister **M K Stalin (in pic)** claimed on Monday and urged Union Education Minister Dharmendra Pradhan to withdraw the said regulations.

The state believed that many provisions in the draft regulations might pose serious challenges to the academic integrity, autonomy, and inclusive development of state universities, he said.

"We therefore request that the Ministry of Education may withdraw the draft Bills under discussion and review the concerns to better align with the needs of the diverse higher education landscape in India," Stalin said in a letter addressed to Pradhan.

Also, in separate letters addressed to the chief ministers of the non-BJP ruled states, Stalin asked his counterparts to consider passing a resolution in their respective Assemblies on lines similar to the Tamil Nadu Assembly resolution seeking the withdrawal of the draft UGC regulations 2025. **PTI**

Pune Mirror 21.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

नवे शिक्षण, नवे निकष

भाष्य

डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर

विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षक व इतर पदांची नियुक्ती, शैक्षणिक अर्हता, अनुभव इ. बाबतचा अधिसूचनेचा मसुदा जानेवारी २०२५ मध्ये प्रसिद्ध केला आहे. यामध्ये कुलगुरुंच्या निवडप्रक्रियेसंदर्भात प्रचलित पद्धतीत बदल सुचविले आहेत. त्यासंदर्भातील विवेचन.

नव्या युगासाठी भारतीय युवकांना सक्षम आणि कौशल्यवान बनवण्याची भूमिका 'राष्ट्रीय शिक्षण धोरण- २०२०' च्या माध्यमातून पार पाडण्यात येणार आहे. विकसनशील भारताला विकसित भारतामध्ये परावर्तीत करण्यासाठी साधनसंपत्तीचा विकास करणे, उत्पादनक्षेत्राला गती देणे, ब्रिटिशकाळापासून चालत आलेल्या अप्रस्तुत कायद्यांना हद्दपार करणे, त्याचबरोबर कौशल्याधारित पिढी तयार करणे ही उद्दिष्टे ठरविण्यात आली. देशातील ५० टक्क्यांहून अधिक लोकसंख्या ही २५ ते ३५ वयोगटातील आहे. अशा देशाला उत्पादनप्रधान देश बनवण्यासाठी किंवा जगाला मनुष्यबळ पुरवठा करणारा देश बनवण्यासाठी शिक्षणाला वळसा घालून जाता येणे कदापि शक्य नाही.

साधारणतः गेल्या दहा वर्षांत शिक्षणाचा संख्यात्मक विकास केला गेला. आयआयटी, आयआयएमसारख्या उच्चशिक्षण देणाऱ्या संस्थांची संख्या वाढविण्यात आली. आता नव्या धोरणातून गुणात्मक परिवर्तनाचे प्रयत्न सुरू आहेत. कौशल्याधारित शिक्षण कशा पद्धतीने देता येईल, यासाठी प्रयत्न होत आहेत. या धोरणाच्या माध्यमातून शिक्षणाच्या लोकशाहीकरणाची प्रक्रिया खऱ्या अर्थाने सुरू झाली आहे. राष्ट्रीय शिक्षण धोरण जाहीर होऊन चार वर्षे झाली. यांतून मोठ्या प्रमाणावर बदल दिसताहेत. यात विद्यापीठ अनुदान आयोगाची भूमिका महत्त्वाची आहे. ती केवळ नियामक संस्था राहिलेली नाही. बदलांना सहाय्यकारी अशी ही भूमिका आहे.

वर्तमानकाळात ज्ञानाधिष्ठित समाजाच्या गरजांची पूर्तता करणे ही शिक्षणाची भूमिका बनली आहे. शैक्षणिक संस्था विशेषतः विद्यापीठे ही आता केवळ शिक्षण देणारी केंद्रे बनून न राहता ज्ञानाधिष्ठित समाजाची निर्मिती करणे, त्याचप्रमाणे समाजाच्या गरजा पूर्ण करणे, सर्वसामान्यांच्या आकांक्षा पूर्ण करण्यासाठी प्रयत्न करणे ही कामे त्यांना पार पाडायची आहेत. उच्चशिक्षण क्षेत्रात घडून येणाऱ्या बदलांपैकी एक महत्त्वाची घोषणा अलीकडेच युजीसीकडून करण्यात आली. सद्यस्थितीत विद्यापीठ अनुदान आयोग तसेच महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील तरतुदींनुसार विद्यापीठातील कुलगुरूपदासाठी प्राध्यापकपदावरील किमान १० वर्षांचा अनुभव, तसेच शैक्षणिक, संशोधन आणि प्रशासकीय क्षेत्रातील उच्चस्तरावर काम केल्याचा अनुभव असणे ही किमान अर्हता आहे. तथापि, 'युजीसी'ने ताज्या मसुद्यात याची व्याप्ती वाढवली असून आता उद्योग, लोकप्रशासन, सार्वजनिक उपक्रम, सार्वजनिक क्षेत्रामधील वरिष्ठ स्तरावरील अनुभव आणि सामाजिक, सार्वजनिक व शैक्षणिक क्षेत्रात महत्त्वपूर्ण योगदान दिलेल्या व्यक्तिस कुलगुरू म्हणून नियुक्ती करण्याची तरतूद केली आहे.

या बदलांची गरज का भासली, याचे कारण भारताच्या शिक्षणसंस्थांकडे आता 'विकसित भारताचे साधन" म्हणून पाहिले जात आहे. विकसित भारताची पूर्वअट देशाला

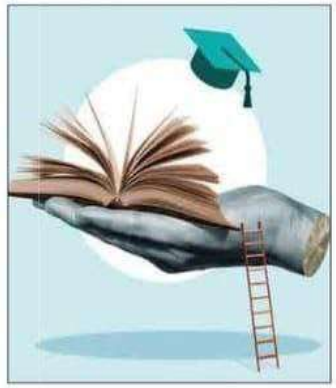

उद्योगप्रधान देश बनवणे ही आहे. ज्याप्रमाणे उद्योगांसाठी वीज, जमीन यांसह साधनसंपत्तीचा विकास यांची गरज असते, त्याचप्रमाणे कौशल्याधिष्ठित मनुष्यबळाचीही गरज असते. ती पूर्ण करण्याची जबाबदारी शिक्षणसंस्थांना पार पाडायची आहे. यासाठी उद्योगविश्व आणि शैक्षणिक संस्था यांच्यातील संवाद, भागीदारी वाढवावी लागेल.

कुलगुरुंची भूमिका व्यापक

'महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियमः २०१६' मधील तरतुदींनुसार सर्व अकृषी विद्यापीठांमध्ये एका सल्लागार समिती असेल. या सल्लागार समितीचा प्रमुख उद्योगजगतातील प्रतिष्ठित उद्योगपती असतो. पुण्यात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या सल्लागार समितीचे चेअरमन हे किर्लोस्कर आहेत. तशीच स्थिती सर्व अकृषी विद्यापीठांमध्ये आहे. उद्योगक्षेत्राशी संवाद वाढावा, उद्योगक्षेत्राच्या गरजा लक्षात घेऊन त्यापद्धतीचे शिक्षण दिले जावे, या दृष्टिकोनातून युजीसीकडून अनेक बदल करण्यात आले. दरम्यानच्या काळात एक बदल युजीसीकडून करण्यात आला, तो 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस' 'म्हणून ओळखला जातो. अन्य क्षेत्रातील एखादी नामवंत व्यक्ती; भलेही त्याच्याकडे प्राध्यापकपदासाठीची आवश्यक पात्रता किंवा अर्हता नसेल तरीही त्याची नेमणूक प्राध्यापक म्हणून करता येते. याच धर्तीवर उद्योगक्षेत्रातील नावाजलेली व्यक्ती कुलगुरुपदी विराजमान झाली तर उद्योगजगतासोबतचा संवाद वाढण्याची प्रक्रिया गतिमान होईल. आजच्या शिक्षणपद्धतीत कला शाखेला प्रवेश घेऊन जे विद्यार्थी बीएची पदवी घेतात, त्यांना करिअरसाठी मोजके पर्याय उपलब्ध आहेत. यातील बहुतांश स्पर्धापरीक्षांकडे वळतात किंवा अध्यापनाच्या क्षेत्रात येतात. महाराष्ट्रात बीए, बीकॉम, बीएसस्सी करणारे सुमारे १९ लाख विद्यार्थी आहेत. या विद्यार्थ्यांना पदवी अभ्यासक्रमातून दिले जाणारे शिक्षण आणि बाजारपेठेच्या, उद्योगजगताच्या गरजा यांत महद्अंतर असते. पदवी मिळूनही यातील बहुतांश तरुणांना रोजगार मिळण्यात अडचणी येतात. या दरीमुळे बेरोजगारीचे प्रमाण मोठे आहे. अशा वेळी उद्योगांच्या गरजांनुसार शिक्षण दिले गेले तर त्यांना रोजगाराचे पर्याय उपलब्ध होऊ शकतात. अशा योजनांची आखणी गरजेची आहे.

कुलगुरू हे विद्यापीठाचे शैक्षणिक आणि प्रशासकीय प्रमुख असतात. त्यांचे व्यक्तिमत्व बहुअंगी किंवा बहुआयामी असणे गरजेचे आहे. कुलगुरूंनी विद्यापीठांचे शैक्षणिक आणि प्रशासकीय नेतृत्व करणे गरजेचे आहे. ते परदेशी विद्यापीठांशी सामंज्यस्य करार करत असतात, हे लक्षात घ्यावे लागेल. वेगवेगळ्या प्राधिकरण मंडळांचे अध्यक्षपद त्यांच्याकडे असते. संपूर्ण विद्यापीठाला आर्थिकदृष्ट्या स्वावलंबी करणे, स्वतःच्या पायावर उभे करणे हेदेखील त्यांचे काम आहे. त्यासाठी वेगवेगळ्या माध्यमातून निधी उभा करावा लागतो. या कामांचा विचार करता विद्यापीठांच्या कुलगुरूपदासाठीची अर्हता अधिक व्यापक करणे अत्यावश्यक आहे. उद्योगजगत, प्रशासन आदी क्षेत्रातील व्यक्ती अशा पदावर नियुत झाल्यास त्यांच्याकडून अधिक सक्षमपणाने आणि प्रभावीपणाने या जबाबदाऱ्या पार पाडल्या जाऊ शकतात.

कुलगुरुच नव्हे तर भारतात इतर शैक्षणिक पदांसाठीच्या अर्हतांचा विचार केल्यास त्या अर्हतांपलीकडेही गुणवंत असू शकतात. एका खटल्यात उच्च न्यायालयाने एक निरीक्षण नोंदवले होते. ते असेः देशात आइनस्टाइनसारखा शास्त्रज्ञ जरी असेल तरी त्याला प्राध्यापक होता येणार नाही. कारण त्याच्याकडे नेट, सेट, डॉक्टरेट यांसारखा पदवीचा कागद नाही. तात्पर्य असे की, शैक्षणिक पदांसाठीच्या नियमांत शिथीलता हवी. यादृष्टीने कुलगुरुपदासाठीच्या नव्या तरतुदींकडे पाहिले पाहिजे. आतापर्यंत कुलगुरुंच्या निवडप्रक्रियेत तीन सदस्य होते. एक राज्य सरकारचा प्रधानसचिव दर्जाचा अधिकारी, दुसरा म्हणजे राज्यपालांनी नियुत केलेली व्यक्ती जो निवडसमितीचा प्रमुख असतो आणि विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन मंडळाने सुचवलेली एक व्यक्ती. आतापर्यंत राज्य सरकार निवडसमितीसाठी राज्यपालांकडे, विद्यापीठांकडे त्यांचा नॉमिनी मागवत असे आणि एका अर्थाने राज्य सरकारकडूनच ही समिती स्थापन केली जात असे. आता हे अधिकार राज्यपालांना देण्यात येणार आहेत. यामध्ये राज्यपालांचा प्रतिनिधी, युजीसीचा प्रतिनिधी आणि विद्यापीठ व्यवस्थापन मंडळाने दिलेला प्रतिनिधी असेल. त्यामुळे यामध्ये पूर्णतः स्पष्टता आलेली असल्याने कुलगुरुनिवडीची प्रक्रिया सुलभ होणार आहे.

विद्यापीठांना शैक्षणिक क्षेत्राशिवाय सार्वजनिक क्षेत्रातील, उद्योगक्षेत्रातील प्रभावी, प्रतिभावान व्यक्ती कुलगुरु म्हणून मिळण्याचा मार्ग खुला झाला आहे. त्यामुळे युजीसीने जाहीर केलेला हा मसुदा स्वागतार्ह आहे. हे बदल खऱ्या अर्थाने शिक्षणाला विकसित भारताचे साधन म्हणून सक्षम बनवण्यासाठी महत्त्वाचे ठरणार आहेत.

■ लेखक महाराष्ट्राचे उच्चशिक्षण संचालक आहेत. लेखातील मते वैयक्तिक.

Sakal 22.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

प्राध्यापक भरतीचे होणार काय?

राज्यात प्राध्यापकांच्या किती जागा रिक्त?

विद्यापीठांतील शैक्षणिक प्रक्रियेत प्राध्यापक हा महत्त्वाचा घटक आहे. विद्यापीठांमध्ये प्राध्यापकांची सहायक प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक आणि प्राध्यापक अशी रचना असते. राज्यातील अकृषी विद्यापीठांमध्ये अध्यापक पदाच्या २६०० जागा मंजूर आहेत. त्यापैकी १२०० जागा रिक्त आहेत. तर महाविद्यालयांत ३३ हजार मंजूर जागांपैकी ११ हजार जागा रिक्त आहेत. त्याशिवाय ३०० हून अधिक प्राचार्यांच्या जागाही रिक्त आहेत. गेल्या काही वर्षांत प्राध्यापक भरती प्रक्रिया राबवण्यात आलेली नाही. त्यामुळे या रिक्त असलेल्या जागांवर अतिरिक्त कार्यभार, कंत्राटी नियुक्ती, घड्याळी तासिका तत्त्वावर नियुक्ती असे तात्पुरते उपाय करून कामकाज चालवण्याची वेळ आली आहे. जागा रिक्त राहिल्यामुळे अध्ययन-अध्यापनासह प्रशासकीय कामकाजावरही विपरीत परिणाम होत आहे. राज्यभरात पात्रताधारक मोठ्या संख्येने आहेत. त्यामुळे आंदोलने करून भरती प्रक्रिया राबवण्याची मागणी सातत्याने करण्यात आली. सन २०१७ च्या आकृतिबंधानुसार, एकूण रिक्त जागांपैकी ४० टक्के जागांवर भरती करण्यास मंजुरी देण्यात आली. त्यानुसार महाविद्यालयांमध्ये भरती करण्यात आली. तर विद्यापीठांतील भरतीची प्रक्रिया सुरू करण्यात आली.

प्राध्यापक भरतीला स्थगिती का?

राज्य सरकारने भरती प्रक्रिया राबविण्यास मान्यता दिल्यानंतर विद्यापीठांकडून सर्व तांत्रिक प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली. या दरम्यान बिंदुनामावली, आरक्षणासंदर्भातील अनेक अडचणी उद्भवल्या. मात्र, ही प्रक्रिया पूर्ण करून विद्यापीठांकडून जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात आली. ही प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात असताना नोव्हेंबरमध्ये राज्यपाल कार्यालयाने प्राध्यापक भरतीला स्थगिती दिली. प्राध्यापक भरतीसाठी समिती नियुक्त करण्याऐवजी स्वतंत्र आयोगामार्फत भरती राबवण्याचा विचार सुरू करण्यात आला. प्राध्यापक भरतीमध्ये गैरव्यवहार होत असल्याच्या तक्रारींमुळे आयोगामार्फत भरती प्रक्रिया पारदर्शक पद्धतीने राबवण्याची योजना होती. विद्यापीठ कायद्यामध्ये प्राध्यापक भरती विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमानुसार करण्याची तरतूद आहे. त्यामुळे स्वतंत्र आयोगामार्फत भरती करण्याबाबत राज्य सरकारने यूजीसीला प्रस्ताव पाठवला होता.

स्वतंत्र भरतीबाबत यूजीसी काय म्हणते?

राज्य सरकारने पाठवलेल्या पत्राला यूजीसीकडून उत्तर देण्यात आले. त्यानुसार यूजीसी नियमावली २०१८ नुसार राज्य सार्वजनिक विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयांतील अध्यापकीय संवर्गातील पदांच्या निवड आणि नियुक्तीसाठी स्वतंत्र आयोग नेमण्याची तरतूद नाही. यूजीसी नियमावली २०१८ चे पालन करून विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांनी समिती नियुक्त करून अध्यापक संवर्गातील नियुक्ती प्रक्रिया राबवली पाहिजे. तसेच प्रस्तावित यूजीसी नियमावली २०२५ मध्ये (उच्च शिक्षणात गुणवत्ता राखण्यासाठी विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांतील शिक्षक आणि शैक्षणिक कर्मचारी यांची नियुक्ती आणि पदोन्नतीसाठी किमान पात्रता), राज्य सरकार आणि केंद्रशासित प्रदेशातील महाविद्यालयांतील सहायक प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक, प्राध्यापक यांची निवड थेट भरती नियमानुसार किंवा नियमावलीतील किमान पात्रतेचे निकष पाळून राज्य सरकारच्या नियमानुसार करावी, असे म्हटले आहे. त्यामुळे यूजीसी नियमावलीतील तरतुदींचे पालन करून विद्यापीठांनी समिती नियुक्त करून निवड प्रक्रिया राबवावी. त्यामुळे विद्यापीठातील अध्यापक संवर्गातील नियुक्ती स्वतंत्र आयोगामार्फत करणे हे यूजीसी नियमावलीतील तरतुदींचे उल्लंघन ठरेल, असे नमूद करण्यात आले आहे.

आता पुढे काय होणार?

स्वतंत्र आयोगामार्फत प्राध्यापक भरती करता येणार नसल्याचे यूजीसीकडून स्पष्ट करण्यात आल्यानंतर आता प्राध्यापक भरतीवर घातलेली स्थगिती उठवणे, भरती प्रक्रिया पुन्हा सुरू करणे आवश्यक आहे. मात्र, अद्याप त्याबाबत कार्यवाही झाल्याचे दिसून आलेले नाही. त्यामुळे परिस्थिती 'जैसे थे' असल्याचे दिसून येते. याबाबत ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ डॉ. ए. पी. कुलकर्णी म्हणाले, की प्राध्यापक भरतीला दिलेली स्थगिती उठवून आता तातडीने भरती प्रक्रिया सुरू केली पाहिजे. जेणेकरून नव्या शैक्षणिक वर्षात तरी प्राध्यापक उपलब्ध होतील. त्याशिवाय यूजीसीच्या निकषांनुसार प्राध्यापकांच्या एकूण मंजूर जागांच्या किमान ७५ टक्के जागा राज्य शासनाने भरल्या पाहिजेत.

22/01/2025 | Pune | Page : 07
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City _22 Jan 2025_015
22 Jan 2025

पुणे विद्यापीठात ऑनलाइन एमबीएची संधी

दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेतर्फे सुविधा; २४ जानेवारीपर्यंत नोंदणी

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २१ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या मुक्त आणि दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेतर्फे व्यवस्थापनशास्त्र पदव्युत्तर पदवी अर्थात एमबीए अभ्यासक्रम सुरू करण्यात येत आहे. दूरस्थ आणि ऑनलाइन पद्धतीने असलेल्या एमबीए अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी ऑनलाइन प्रवेश परीक्षेसाठी २४ जानेवारीपर्यंत नोंदणी करता येणार आहे. या प्रवेश परीक्षेची तारीख स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येणार असल्याचे विद्यापीठाकडून स्पष्ट करण्यात आले.

दूरस्थ विभागातर्फे पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रम राबविण्यात येतात. आता त्यात एमबीए अभ्यासक्रमाची भर पडली आहे. त्यानुसार या अभ्यासक्रमासाठीची प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे. प्रवेश परीक्षा संगणकाद्वारे घेतली जाणार आहे. दोन्ही अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश परीक्षा देऊ इच्छिणाऱ्या उमेदवारांना स्वतंत्र अर्ज भरावे लागतील. परीक्षेत वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाची प्रश्नपत्रिका असणार आहे. परीक्षेसाठी एक तासाचा वेळ दिला जाणार आहे. ऑनलाइन आणि दूरस्थ अशा स्वतंत्र अभ्यासक्रमांसाठी स्वतंत्र गुणवत्ता यादी जाहीर केली जाणार आहे. निवड झालेल्या उमेदवारांना ऑनलाइन किंवा दूरस्थ यातून एका प्रकारच्या अभ्यासक्रमाची निवड करावी लागणार आहे, अशी माहिती मुक्त आणि दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेचे संचालक डॉ. वैभव जाधव यांनी माहिती दिली.

विद्यापीठातर्फे अभ्यास केंद्र विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रातील पुणे, अहिल्यानगर, नाशिक या तीन जिल्ह्यांमध्येच असतील. प्रवेश परीक्षा ऑनलाइन आणि प्रॉक्टर्ड पद्धतीने घेतली जाणार आहे. त्यामुळे उमेदवारांना घरबसल्या परीक्षा देता येईल. या अभ्यासक्रमाचा प्रतिसाद पाहून वर्षातून दोन वेळा प्रवेश प्रक्रिया राबविण्याचाही विचार करण्यात येईल, अशी माहिती जाधव यांनी दिली. अभ्यासक्रम आणि प्रवेश परीक्षेबाबतची अधिक माहिती विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

अन्य शाळेत परीक्षांसाठी जाण्यास शिक्षकांचा विरोध

दहावी-बारावी परीक्षेच्या तोंडावर नवीन वाद

लोकसत्ता खास प्रतिनिधी

नागपूर : कॉपीमुक्त परीक्षा अभियानाचा भाग म्हणून राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने यावर्षीपासून दहावी आणि बारावीच्या परीक्षांमध्ये मुख्याध्यापक आणि शिक्षकांना अन्य शाळांमध्ये केंद्र संचालक आणि पर्यवेक्षक म्हणून काम करावे यासाठीचा महत्त्वपूर्ण निर्णय घेतला. मात्र, शिक्षण मंडळाच्या या निर्णयाला काही शिक्षक संघटनांकडून विरोध होत आहे. हा निर्णय म्हणजे शिक्षकांवर अविश्वास दाखवण्याचा प्रयत्न आहे. त्यामुळेशिक्षकांची प्रतिमा मलीन होईल, असा आरोप केला जात आहे.

बारावीची प्रात्यक्षिक परीक्षा २४ जानेवारीपासून तर दहावीची ३ फेब्रुवारी रोजी सुरू होणार आहे. शिक्षक स्वतःच्याच शाळांमध्ये पर्यवेक्षक असल्यास अभियान राबवण्यास अडचणीत येतात, असे मंडळाचे निरीक्षण आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना त्यांच्याच शाळेत परीक्षा केंद्र मिळाले तर मुख्याध्यापक आणि शिक्षकांना त्या शाळेत परीक्षेचे पर्यवेक्षण करता येणार नाही. दुसऱ्या शाळेत पाठवले जाईल, असा निर्णय घेण्यात आला आहे..

यााबत प्रतिक्रियेसाठी शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष शरद गोसावी यांच्याशी तीन दिवसांपासून संपर्क साधण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. परंतु, त्यांनी प्रतिसाद दिला नाही.

शिक्षण मंडळाचे अधिकारीही संभ्रमात

या निर्णयाची अंमलबजावणी कशी करावी, याबाबत मंडळाच्या अधिकाऱ्यांमध्येही संभ्रम आहे. ग्रामीण भागात दोन शाळांमध्ये २० ते ३० किलोमीटरचे अंतर असते. शहरातही एका शाळेतील शिक्षक दुसऱ्या शाळेत पाठवणे सोपे नाही. जवळपास प्रत्येकच शाळेत त्या शाळांमधील काही विद्यार्थ्यांना परीक्षा केंद्र मिळते. या निर्णयामुळे शेकडो शिक्षकांना त्यांच्या शाळेतून दुसऱ्या शाळेत पाठवावे लागेल. परीक्षेच्या तोंडावर शाळा बदलीचे नियोजन आव्हानात्मक असल्याचे मत मंडळाच्या अधिकाऱ्यांकडून व्यक्त होत आहे.

केवळ पंधरा दिवसांत एका ठिकाणचे कर्मचारी दुसऱ्या ठिकाणी पाठवणे शक्य होणार नाही. प्रत्येक केंद्रातील विद्यार्थीसंख्या आणि शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी संख्येत फरक असतो, भौतिक सुविधेत तफावत असते. प्रवासामुळे शिक्षकांचे वेळेचे नियोजन कोलमडते. मंडळाने शिक्षकांवर गैरविश्वास दाखवून त्यांची केंद्रे बदलण्याचा निर्णय घेतला आहे. ही गंभीर बाब आहे.

- सपन नेहरोत्रा, विभागीय कार्यवाह, शिक्षक भारती.

22
Sour

Loksatta 22.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Kerala passes resolution against draft UGC norms

T'puram: Kerala assembly on Tuesday unanimously passed a resolution against the proposed changes in UGC regulations, asking Centre to withdraw draft guidelines and hold wide discussions before making any changes.

The resolution alleged that proposed changes were part of moves to commercialise higher education sector, thereby undermining democratic values by forces seeking to introduce religious and communal content.

State govts provide around 80% of the funds required for operation of universities and other higher education institutions and play a crucial role in maintaining and improving them. Centre and UGC are attempting to completely sideline state govts, it added.

"The provision for appointing individuals from private sector as vice-chancellors, even bypassing academic experts in universities, is a grave concern," it said.

Chief minister Pinarayi Vijayan and education minister R Bindu sent letters to Union education minister Dharmendra Pradhan, citing Kerala's objections and concerns regarding the proposed changes in UGC regulations.

Education minister R Bindu said state govt has decided to organise a meeting of education ministers from non-BJP ruled states to deliberate on implications of proposed changes in UGC regulations and discuss the way forward. TNN

The Times of India 22.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भिड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

प्राध्यापक भरतीच्या दिशेने पाऊल

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण संचालनालयाने आपल्या आधिपत्याखाली येत असलेल्या अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील विद्यार्थिसंख्येवर आधारित रिक्त पदांची माहिती मागवली आहे. तोंडावर आलेल्या राज्याच्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात हा मुद्दा चर्चेत येण्याची शक्यता असल्याने प्राध्यापक भरतीच्या दिशेने पाऊल उचलले जात आहे.

शिक्षण संचालनालयाने पाठविलेल्या पत्रात दिलेल्या माहितीनुसार, १ ऑक्टोबर २०१७ रोजी असणाऱ्या स्थितीच्या विद्यार्थिसंख्येवर अनुज्ञेय होणाऱ्या पदांनुसार ३१ डिसेंबर २०२४ रोजी अखेर भरलेल्या व रिक्त पदांची माहिती सादर करण्यात यावी. सदर माहिती देवनागरी या फॉन्टमध्येच तयार करून एक्सेल शीट सॉफ्ट कॉपी व सहीची पीडीएफ २३ जानेवारीपर्यंत सादर करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. उच्च शिक्षणासाठी अत्यावश्यक असलेली प्राध्यापकांची पदे रिक्त असल्याने विद्यार्थ्यांचे नुकसान होत आहे. ही पदे राज्य लोकसेवा आयोगामार्फत (एमपीएससी) भरण्याचे राज्य सरकारच्या विचाराधीन होते. परंतु, 'एमपीएससी'तर्फे भरती केल्यास या प्रक्रियेला विलंब होण्याची शक्यता असल्याने आता ही पदे विद्यापीठ स्तरावरच भरण्यात येतील, असे संकेत उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी काही दिवसांपूर्वीच दिले आहेत.

▪ **अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील रिक्त पदांची मागवली माहिती**

राज्यपाल कार्यालयाने प्राध्यापक भरती थांबविण्याबाबत राज्यभरातील अकृषी विद्यापीठांना पत्र पाठविले. त्यानंतर विद्यापीठ व संलग्न महाविद्यालयातील प्राध्यापकांची रिक्त पदे राज्य स्वतंत्र आयोगामार्फत भरण्यात येणार असल्याचे सांगण्यात आले. मात्र, प्राध्यापक भरतीसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमानुसार समिती नियुक्त करावी लागते. महाविद्यालय, विद्यापीठासाठीच्या समितीची रचना वेगळी असते. विद्यापीठातील प्राध्यापक भरतीमध्ये कुलपतींच्या प्रतिनिधींचाही समावेश असतो. परंतु, स्वतंत्र आयोगामार्फत भरती प्रक्रिया राबविण्यासाठी आधी विद्यापीठ कायद्यात बदल करावा लागेल, आयोगाचा कायदा करावा लागेल. या दोन्हीला विधिमंडळांची मान्यता घ्यावी लागेल. या प्रक्रियेत किमान सहा महिने जाऊ शकतात. त्यामुळे भरती प्रक्रिया आणखी सहा महिने लांबणीवर पडू शकते. राज्यातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ शकते, असे निदर्शनास आल्यानंतर उच्च शिक्षण संचालनालयाने प्राध्यापक भरतीच्या दिशेने पाऊल उचलले आहे. त्यामुळे येत्या काळात लवकरच महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापक भरती होणार असल्याचे चित्र दिसून येत आहे.

Pune Edition
Jan 23, 2025 Page No. 03
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

कॉपीमुक्त अभियानातील नव्या निर्णयाला शिक्षकांचा विरोध का?

कॉपीमुक्त परीक्षा अभियान काय आहे?

'कॉपीमुक्त महाराष्ट्र' हे ध्येय साध्य करण्यासाठी माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये सोमवारपासून जनजागृती सप्ताह सुरू केला. राज्यातील सुमारे ३१ लाखांहून अधिक विद्यार्थी यात सहभागी होणार आहेत. २० जानेवारीला या अभियानाची शाळा पातळीवर अंमलबजावणी करण्याबाबत माहिती देण्यात आली. २१ जानेवारीला कॉपीमुक्त अभियानाची शपथ सर्व शाळांमध्ये परिपाठाच्या वेळी देण्यात आली. २५ जानेवारीला कॉपीमुक्त घोषवाक्यांसह शाळा परिसरात जनजागृती फेरी काढणे आणि २६ जानेवारीला ग्रामसभेमध्ये कॉपीमुक्त अभियानासंदर्भात माहिती देणे आवश्यक राहणार आहे.

या संदर्भातील नवा वाद काय आहे?

राज्य शिक्षण मंडळाच्या बारावीची प्रात्यक्षिक परीक्षा २४ जानेवारीपासून तर दहावीची ३ फेब्रुवारी रोजी सुरू होणार आहे. यापूर्वी विद्यार्थ्यांना त्यांच्या गृहशाळेऐवजी दुसऱ्या शाळेमध्ये परीक्षा केंद्र दिले जात होते. मात्र शिक्षक आणि मुख्याध्यापक त्यांच्याच शाळेत पर्यवेक्षक आणि परीक्षा संचालक म्हणून काम बघत होते. आता विद्यार्थ्यांना त्यांच्याच शाळेत परीक्षा केंद्र मिळेल तर तेथील मुख्याध्यापक आणि शिक्षकांना त्या शाळेत परीक्षेचे पर्यवेक्षण करता येणार नाही असा नवीन निर्णय घेण्यात आला आहे. त्याऐवजी दुसऱ्या शाळेतून त्या शाळेवर केंद्र संचालक व पर्यवेक्षक नेमले जातील, असे या निर्णयात म्हटले आहे. राज्य मंडळाने यावर स्पष्टीकरण दिले असून त्यानुसार, काही प्रकरणांमध्ये याआधी केंद्रावरील कर्मचारीच विद्यार्थ्यांना त्यांच्याच शाळेचे असल्याने कॉपीसाठी मदत करत असल्याचे आढळले आहे. असे गैरप्रकार घडू नयेत, यासाठी हा निर्णय घेतला आहे. मुख्यमंत्र्यांनी १०० दिवसांचा आराखडा जाहीर करतानाही कॉपीमुक्त परीक्षांचा उल्लेख केला होता. त्या अनुषंगानेच हा निर्णय झाला आहे, असे सांगण्यात आले आहे.

शिक्षक संघटनांचा निर्णयाला विरोध का?

दहावी-बारावीच्या परीक्षांमध्ये होणारी कॉपी रोखण्यासाठी केंद्र संचालक, पर्यवेक्षक आणि इतर कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीबाबत शिक्षण मंडळाने घेतलेल्या निर्णयाला शिक्षक व मुख्याध्यापक संघटनांकडून कडाडून विरोध होत आहे. राज्यात अल्प प्रमाणातील कॉपीच्या घटना रोखण्यासाठी उर्वरित शाळांमधील परीक्षांचे नियोजन बिघडवून, शिक्षक व मुख्याध्यापकांना त्रास दिला जात असल्याची टीका होत आहे. परीक्षेचे केंद्र असलेल्या प्रत्येक शाळेचे मुख्याध्यापक हे त्या केंद्राचे संचालक असतात. तसेच शिक्षक हे पर्यवेक्षकाची जबाबदारी पार पाडतात. इतर जबाबदाऱ्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांवर असतात. नव्या निर्णयाने परीक्षेची संपूर्ण व्यवस्था विस्कटणार, असा दावा संघटनांकडून केला जात आहे. शाळेचे मुख्याध्यापक हे परीक्षा केंद्राचे संचालक असतात. केंद्र संचालकांकडे त्या केंद्रावरील परीक्षेची पूर्ण जबाबदारी असते. त्यांना त्या शाळेतील प्रशासकीय, पायाभूत आणि शैक्षणिक साहित्य आदी सुविधांची इत्थंभूत माहिती असते. मात्र शिक्षण मंडळाने परीक्षेच्या तोंडावर मुख्याध्यापकांपासून शिक्षकांपर्यंत सर्व कर्मचारी दुसऱ्या शाळांमधून आले, तर त्यांचा गोंधळ उडण्याची शक्यता अधिक आहे. त्याचा थेट परिणाम परीक्षेच्या नियोजनावर होणार, असे शिक्षक भारतीचे विभागीय कार्यवाह सपन नेहरोत्रा यांनी सांगितले.

परीक्षा नियोजनावर परिणाम होणार का?

या निर्णयाची अंमलबजावणी कशी करावी, याबाबत मंडळाच्या अधिकाऱ्यांमध्येही संभ्रम आहे. ग्रामीण भागात दोन शाळांमध्ये २० ते ३० किलोमीटरचे अंतर असते. शहरांतही एका शाळेतील शिक्षक दुसऱ्या शाळेत पाठवणे सोपे नाही. जवळपास प्रत्येकच शाळेत त्या शाळांमधील काही विद्यार्थ्यांना परीक्षा केंद्र मिळते. या निर्णयामुळे शेकडो शिक्षकांना त्यांच्या शाळेतून दुसऱ्या शाळेत पाठवावे लागेल. परीक्षेच्या तोंडावर शाळा बदलीचे नियोजन आव्हानात्मक असल्याचे मत मंडळाच्या अधिकाऱ्यांकडून व्यक्त होत आहे.

शिक्षकांवरील विश्वासाला तडा जाईल?

सरकारने प्रत्येक शाळेत सीसीटीव्ही अनिवार्य केले आहेत. ही यंत्रणा असताना गैरप्रकाराला आळा घालणे शक्य आहे. असे असताना हा निर्णय घेऊन प्रत्येक केंद्रावरील मुख्याध्यापक व शिक्षकांना इतरत्र पाठवण्याचा आग्रह कशासाठी? असा सवाल शिक्षक संघटनांकडून उपस्थित केला जात आहे. बारावी आणि दहावीच्या परीक्षा तोंडावर असताना हे नवीन बदल करण्यात आले आहेत. मात्र, प्रत्यक्षात केवळ पंधरा दिवसांत एका ठिकाणचे कर्मचारी दुसऱ्या ठिकाणी पाठवणे शक्य होणार नाही. प्रत्येक केंद्रातील विद्यार्थीसंख्या आणि शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी संख्या सारखी नसते. भौतिक सुविधेत तफावत असते. परीक्षेदरम्यान करावा लागणारा प्रवास यामुळे शिक्षकांचे वेळेचे नियोजन कोलमडणार आहे. आजपर्यंत सर्वच परीक्षा शिक्षकांनी आपल्याच केंद्रात राहून यशस्वीरीत्या पार पाडलेल्या आहेत. अचानक शिक्षकांवर अविश्वास दाखवण्याचा हा प्रकार असून यामुळे प्रतिमा मलिन होईल, अशी प्रतिक्रिया शिक्षकवर्गात व्यक्त केली जात आहे.

23/01/2025 | Pune | Page : 07
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता

महाराष्ट्रातही हवे डिजिटल विद्यापीठ!

सध्या उच्च शिक्षणात जागतिक पातळीवर अभूतपूर्व वेगाने बदल होताना आपल्याला दिसत आहे, हे मुख्यत्वे विद्यार्थ्यांच्या आणि जागतिक कार्यबलाच्या सतत बदलत्या गरजांशी जुळवून घेण्यासाठी होत आहे. त्यात आता डिजिटल विद्यापीठाचा उदय होत आहे. डिजिटल विद्यापीठ ही एक अशी शैक्षणिक संस्था आहे जी जीवनाच्या सर्व स्तरावरील विद्यार्थ्यांना लवचीक सुलभ आणि उच्च गुणवत्तेचे शिक्षण देण्यासाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करते. हे विद्यापीठ इंटरनेट आणि संप्रेषण तंत्रज्ञानाद्वारे विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाइन अभ्यासक्रम प्रामुख्याने प्रदान करते. त्याबरोबर डिजिटल विद्यापीठे अनेकदा ऑनलाइन आणि प्रत्यक्ष शिक्षण अशा दोन्ही पद्धतीने विद्यार्थ्यांना अध्यापन करते. अशी विद्यापीठे विद्यार्थ्यांना जगभरातील शिक्षकांकडून शिकण्याची संधी देतात ज्यामुळे वैविध्यपूर्ण आणि सर्वसमावेशक शिक्षण वातावरण निर्माण होते. ही विद्यापीठे आजीवन शिक्षणाच्या संस्कृतीला प्रोत्साहन देतात आणि विद्यार्थ्यांना त्यांच्या कारकीर्दीत त्यांची कौशल्ये व ज्ञान सतत विकसित करण्यात प्रोत्साहित करतात.

भारतात, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामध्ये (२०२०) अनेक शैक्षणिक सुधारणा सुचवल्या आहेत, त्यात विद्यार्थ्यांना त्यांच्या दाराशी वैयक्तिकृत अनुभवांसह जागतिक दर्जाचे सार्वत्रिक शिक्षण प्रदान करणे, हीदेखील शैक्षणिक सुधारणा सुचविली आहे. त्यासाठी डिजिटल विद्यापीठाची स्थापना करणे हे जरुरीचे ठरते. त्यादृष्टीने भारतात नॅशनल डिजिटल विद्यापीठ या पहिल्या डिजिटल विद्यापीठाची सुरुवात झाली आहे. केरळ युनिव्हर्सिटी ऑफ डिजिटल सायन्सेस इनोव्हेशन अँड टेक्नॉलॉजी हे भारतातील पहिले डिजिटल विद्यापीठ केरळ सरकारने २०२० मध्ये सुरू केले. विज्ञान, तंत्रज्ञान आणि मानव्य शास्त्रातील संशोधन आणि शिक्षणावर लक्ष केंद्रित करून देशातील ज्ञान क्रांतीचे प्रमुख प्रेरक बनणे हे या विद्यापीठाचे उद्दिष्ट आहे.

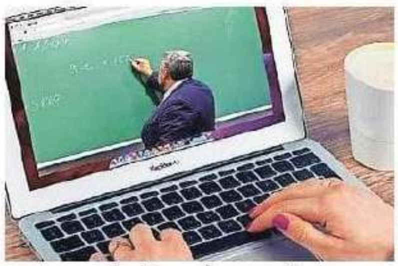

महाराष्ट्रातही विद्यार्थ्यांना लवचीक, आकर्षक व दर्जेदार शिक्षण मिळावे या उद्देशाने डिजिटल विद्यापीठ स्थापन करण्याचे योजिले आहे. आज इंटरनेट, स्मार्टफोन व इतर डिजिटल उपकरणांच्या वाढत्या वापरामुळे ऑनलाइन शिक्षण देणे अधिक सुलभ झाले आहे तसेच विद्यार्थ्यांना लवचीक शिक्षण पर्यायाची गरज भासत आहे. ही डिजिटल विद्यापीठे कधीही व कुठेही अभ्यास करण्याची लवचीकता प्रदान करतात, त्यामुळे काम करणाऱ्या व्यावसायिकांना किंवा पालकांना, गृहिणींना आणि दुर्गम भागात राहणाऱ्यांना पण शिक्षण घेणे सुलभ होऊ शकते. पारंपरिक विद्यापीठातील शैक्षणिक शुल्कापेक्षा स्वस्त व परवडणारे शैक्षणिक कार्यक्रम ही विद्यापीठे देऊ शकतात.

परंतु, डिजिटल विद्यापीठाबद्दल काही प्रश्न उपस्थित होत आहेत. जरी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने ऑफलाइन व ऑनलाइन या दोन्ही प्रकारच्या पदवींना समान महत्त्व दिले तरी ऑनलाइन पदवी ही नियमित पदवीइतकीच उपयुक्त ठरणार आहे का? नियोक्ते डिजिटल विद्यापीठाची पदवी प्राप्त करणाऱ्यांना नोकरी प्रदान करणार आहेत का? पारंपरिक शिक्षणात वर्गात विद्यार्थी व शिक्षकांची सुसंवाद व क्रियाकलाप, हे अध्यापन किंवा अध्ययन, ऑनलाइन शिक्षण पद्धतीपेक्षा अधिक प्रभावी करतात. तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोगाने उच्च शिक्षणात, शिक्षक - विद्यार्थी गुणोत्तराचे प्रमाण १:२० वर आग्रही असताना ऑनलाइन पद्धतीत अमर्याद विद्यार्थी राहू शकतात, त्यामुळे विद्यार्थ्यांवर वैयक्तिक लक्ष देणे कितपत शक्य होईल, याबाबतही शंका उपस्थित होते. तसेच दुर्गम भागात खराब इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी हीसुद्धा डिजिटल विद्यापीठासाठी मोठे आव्हान ठरू शकते.

४ सप्टेंबर २०२० रोजी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (मुक्त आणि दूरस्थ शिक्षण कार्यक्रम आणि ऑनलाइन कार्यक्रम) नियमावली, २०२० अधिसूचित केली. या नियमांनुसार, उच्च शिक्षण संस्था म्हणजे प्रामुख्याने विद्यापीठेही दुरस्थ शिक्षण/किंवा ऑनलाइन शैक्षणिक कार्यक्रम विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देऊ शकतात, जर ते समान शैक्षणिक कार्यक्रम पारंपरिक/ दूरस्थ शिक्षण मोडमध्ये चालवत असतील, आणि तेथून एक बॅच उत्तीर्ण झाली असेल. याचा अर्थ असा की राज्यातील सार्वजनिक विद्यापीठे ऑनलाइन पद्धतीने पदवी कार्यक्रम राबवू शकतात. मग आता असाही प्रश्न निर्माण होऊ शकतो की मग नव्याने डिजिटल विद्यापीठ कशाला?

महाराष्ट्र शासनाने यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे डिजिटल विद्यापीठात रूपांतर करण्याचे योजिले आहे, असे समजते. डिजिटल विद्यापीठाअंतर्गत विद्यार्थ्यांना उत्तम आणि चांगल्या प्रकारचे शिक्षण मिळण्यासाठी यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठातील सर्व प्राध्यापकांना अध्यापनासाठी उच्च दर्जाचे ऑनलाइन प्रशिक्षण देणार आहे. या प्रशिक्षणामुळे ऑनलाइन वर्गातून विद्यार्थ्यांना प्रत्येक विषय सहज व सोप्या पद्धतीने शिकवणे प्राध्यापकांसाठी सहज शक्य होणार आहे. विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य सहज उपलब्ध व्हावे यासाठी यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठातील सर्व पारंपरिक अभ्यासक्रमांचे रूपांतर संवादात्मक डिजिटल स्वरूपात करून देण्यात येणार आहे.

आता येथे स्वाभाविकपणे प्रश्न उद्भवतो की 'मुक्त' विद्यापीठ यासाठी खरंच सक्षम आहे का?

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठाचे अभियांत्रिकी, स्थापत्यशास्त्र व तंत्रशिक्षण संबंधीचे सर्व पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम विद्यापीठ आयोगाने घेण्यास मनाई केली आहे. आज या मुक्त विद्यापीठात ६८ शिक्षकांची पदे मंजूर आहेत, त्यापैकी आठ पदे ही विभागीय संचालकांसाठी राखीव आहेत. सद्यःपरिस्थितीत, विद्यापीठात काम करणाऱ्या मंजूर ६० शिक्षकांच्या पदापैकी फक्त १९ जण कार्यरत आहेत व बाकीची ४१ पदे, म्हणजे ६८ टक्के पदे रिक्त आहेत. तसेच येथे मानव्य विद्या, वाणिज्य आणि व्यवस्थापन, शिक्षणशास्त्र कृषी इत्यादी बहुविद्याशाखांचे शिक्षक असल्याने यापैकी किती तंत्रस्नेही आहेत व ते डिजिटल विद्यापीठाच्या अनुषंगाने कितपत उपयुक्त ठरतील हा प्रश्नही येथे निर्माण होतो.

भारतातील पहिले डिजिटल विद्यापीठ हे केरळ सरकारने इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी अँड मॅनेजमेंटला अपग्रेड करून स्थापन केले. त्यात २०२४-२०२५ या शैक्षणिक वर्षात एम. एस्सी., एम. टेक., एम. बी. ए. आणि पीजी डिप्लोमा प्रोग्राम सुरू केले आहेत. याचाच अर्थ की केरळ राज्याने डिजिटल विद्यापीठ हे अद्ययावत तंत्रज्ञानाने विकसित विद्यापीठात सुरू केले. त्यामुळे महाराष्ट्रातही डिजिटल विद्यापीठ हे मुक्त विद्यापीठात सुरू न करता ते आय. आय. टी, आय. आय. आय. टी. किंवा सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ किंवा मुंबई विद्यापीठात का सुरू करू नये?

भारत सरकारच्या 'अमृत काळ' ध्येयाला सक्रियपणे महाराष्ट्र राज्याने डिजिटल विद्यापीठाची स्थापना करावी, व तीही प्रतिष्ठित व अद्ययावत तंत्रज्ञानाने विकसित महाराष्ट्रातील विद्यापीठात, जेणेकरून महाराष्ट्रातील प्रत्येक विद्यार्थ्याला कधीही आणि कुठेही दर्जेदार शिक्षण सुलभरीत्या उपलब्ध होईल. ज्याचा सर्वाधिक फायदा ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना होईल तसेच महाराष्ट्रातील विद्यार्थ्यांना रोजगारासाठी आवश्यक असलेले कौशल्य प्रशिक्षण देणेही सुलभ होईल.

23/01/2025 | Pune | Page : 07
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

विद्यापीठात आता मंदिर व्यवस्थापनाचे धडे

पदव्युत्तर पदविका अभ्यासक्रम

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात आता मंदिर व्यवस्थापन या विषयात पदव्युत्तर पदविका अभ्यासक्रम सुरू करण्यात येणार आहे. सहा महिने मुदतीच्या या अभ्यासक्रमातून व्यावसायिक पद्धतीने मंदिर व्यवस्थापनासाठीची कौशल्ये, मंदिर व्यवस्थापनाचे सामाजिक, आर्थिक आणि सांस्कृतिक पैलू या विषयीचे मार्गदर्शन करण्यात येणार असून, फेब्रुवारीपासून विद्यापीठाच्या नाशिक संकुलात, तर पुणे येथे जूनपासून अभ्यासक्रमाचे प्रवेश सुरू करण्यात येणार आहेत.

मंदिर व्यवस्थापन अभ्यासक्रमासाठी विद्यापीठाने टेम्पल कनेक्ट या संस्थेशी सामंजस्य करार केला आहे. करारावेळी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी, टेम्पल कनेक्टचे संस्थापक गिरिश कुलकर्णी, ज्येष्ठ अणुशास्त्रज्ञ डॉ. सुरेश हावरे या वेळी उपस्थित होते. या पूर्वी अशा प्रकारचे करार मुंबई विद्यापीठ आणि वेलिंगकर संस्था यांच्याशी करण्यात आले आहेत. या दोन्ही संस्थांतील अभ्यासक्रम सप्टेंबरपासून सुरू झाले आहेत.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाअंतर्गत नाशिक संकुलात अभ्यासक्रम सुरू करण्यात येणार आहे. अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून सक्षम मंदिर व्यवस्थापकांची नवी पिढी घडणार आहे. त्यामुळे या अभ्यासक्रमाद्वारे महत्त्वपूर्ण परिणाम घडण्याची अपेक्षा आहे. अभ्यासक्रमासाठी राज्यातूनच नाही, तर देशभरातून विद्यार्थी शिक्षणासाठी येऊ शकतात, असे डॉ. गोसावी यांनी सांगितले. मंदिर व्यवस्थापन पदविका हे मंदिर व्यवस्थापनाच्या क्षेत्रातील पुढील पाऊल आहे. असे कुलकर्णी यांनी नमूद केले.

23/01/2025 | Pune | Page : 18
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 24 Jan 2025_015
24 Jan 2025

'सेट' परीक्षा यंदाही पूर्वीप्रमाणेच

दि. १५ जून रोजी आयोजन : प्रभारी कुलसचिवांचे परिपत्रक

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २३ - विद्यापीठ व वरिष्ठ महाविद्यालयात सहायक प्राध्यापकांसाठी अनिवार्य असलेल्या राज्यस्तरीय पात्रता परीक्षा अर्थात 'सेट' दि. १५ जून रोजी होणार आहे. ती पूर्वीप्रमाणेच पारंपरिक म्हणजेच ऑफलाइन पद्धतीने होणार आहे.

या संदर्भात विद्यापीठाच्या प्रभारी कुलसचिव डॉ. ज्योती भाकरे यांनी गुरुवारी परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे. ही तारीख निश्चित करण्यासाठी सुकाणू समितीची बैठक गुरूवारी झाली. त्यात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, मुंबई विद्यापीठ, शिवाजी विद्यापीठाचे कुलगुरू आणि दोन विषय तज्ज्ञांच्या उपस्थितीत ऑनलाइन बैठक पार पडली. त्यात ४० व्सर 'सेट' परीक्षेच्या आयोजनाचा निर्णय घेण्यात आला. या पूर्वी ही परीक्षा ४ मे रोजी घेण्यात येणार होती. मात्र, त्याच दिवशी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची परीक्षा होती. त्यामुळे ही परीक्षा पुढे ढकलावी लागली. आता जून महिन्यात परीक्षा होणार आहे. या परीक्षेचे सविस्तर वेळापत्रक, अभ्यासक्रम व अन्य माहिती लवकरच विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येणार आहे, असे परिपत्रकात नमूद करण्यात आले आहे. येत्या दहा दिवसांत पात्र उमेदवारांकडून सेट परीक्षेसाठी अर्ज मागविण्याची प्रक्रिया सुरू केली जाणार आहे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार ही परीक्षा सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून घेतली जाणार आहे. महाराष्ट्र व गोवा राज्यातील उमेदवारांनी ही परीक्षा होणार आहे.

ऑनलाइन परीक्षा कधी होणार

गेल्या तीन-चार वर्षांपासून 'सेट' परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्यात येणार असल्याची चर्चा आहे. यंदाही त्याची चाचपणी घेण्यात आली. शेवटी ही परीक्षा पूर्वीप्रमाणेच होणार असल्याचे स्पष्ट होत आहे. त्यामुळे 'सेट' परीक्षा 'नेट'च्या धर्तीवर ऑनलाइन कधी होतील, याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 24 Jan 2025_003
24 Jan 2025

यूजीसीच्या मसुद्यावरून एनडीएत मतभेद

विद्यापीठांवर अंकुश ठेवण्याचा प्रयत्न

नवी दिल्ली, दि. २३ - विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) नव्याने केलेल्या मसुद्यावर एनडीएमधील घटकपक्षच आता टीका करीत आहेत. उच्च शिक्षण क्षेत्रात निवडून आलेल्या सरकारवर अंकुश ठेवण्याचे काम केले जात आहे, असा आरोप एनडीएमधील जेडीयू पक्षाने केला आहे.

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नव्या अधिसूचनेनुसार यापुढे कुलगुरू निवडीचे अधिकार कुलपतींकडे देण्यात येणार आहेत. याचाच अर्थ केंद्र सरकारच्या

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये

अधिपत्याखाली काम करणारे राज्यपाल (कुलपती) त्या-त्या राज्यातील विद्यापीठांचे कुलगुरू निवडतील. बिहारचे मुख्यमंत्री नितीशकुमार यांच्या नेतृत्वाखालील जेडीयू पक्षामधील सूत्रांनी सांगितले की, एकदा हा मसूदा पूर्ण झाल्यानंतर त्याबद्दल एनडीएच्या बैठकीत चर्चा केली जाईल. जेडीयूचे राष्ट्रीय प्रवक्ते राजीव रंजन प्रसाद यांनी सांगितले की, प्रत्येक पक्षाचे स्वत:चे काही धोरण असते.

कुलगुरू निवडण्याचा अधिकार लोकांनी निवडून दिलेल्या सरकारकडून हिरावून घेतल्यास उच्च शिक्षण क्षेत्रातील अधिकारांवर गदा येईल. मात्र यात सुधारणा होणे आवश्यक आहे.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Colleges blatantly disregard NAAC evaluation despite clear directives

Lack of infrastructure, qualified faculty plague institutions; political patronage blamed for systemic challenges

Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com
TWEET @YashPune_Mirror

A recent state government notification has exposed a grave concern within the state's higher education system: the widespread neglect of the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) evaluation by numerous colleges. Despite clear directives from the directorate of higher education and technical education, a significant number of institutions have blatantly disregarded the need to undergo this crucial assessment.

This alarming situation, experts contend, stems from a deep-rooted and systemic issue, which involves the politicisation of higher education. Many colleges, it is alleged, were established not based on genuine educational needs or academic merit, but rather as a result of political influence and patronage.

Several colleges were established as extensions of the political empires of MLAs and ministers, as the political clout is measured by the number of educational institutions and sugar factories under their influence.

This has led to a proliferation of institutions that lack the fundamental infrastructure, qualified faculty, and adherence to academic standards that are essential to meet NAAC criteria.

On the other hand, the university's master plan remained merely on paper with ministers readily approving the establishment of new colleges with a single signature. Surprisingly, institutions were indiscriminately granted to individuals without any consultation with education experts.

Professor Siddharth Kharat, a prominent academician, strongly criticised this disturbing trend. "Colleges were established primarily due to political patronage, rather than genuine educational needs. This resulted in widespread nepotism, with relatives frequently appointed to key positions in management and faculty. The initial disregard for essential infrastructure has now severely hindered these colleges from meeting the rigorous standards set by the NAAC."

"The government appears oblivious to the critical shortage of full-time principals and professors in many of these institutions. Whose responsibility is it to address this glaring gap? The haphazard manner in which these colleges were established is now evident in their inability to fulfill NAAC requirements," he said.

Many colleges, it is alleged, were established not based on genuine educational needs or academic merit, but rather as a result of political influence and patronage

Pointing out that proposals have been made to suspend admissions to these colleges for a year or two, Kharat noted that such a measure could have unintended consequences and should be carefully considered.

"Instead, the government and universities should consider organising awareness classes and workshops to educate college administrators about NAAC requirements and best practices. A step-by-step reform process, implemented with the active participation and cooperation of college managements, would likely yield more positive outcomes," he added.

Pune Mirror 24.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

SPPU to start Pune's first postgraduate diploma course in temple management

ALISTER AUGUSTINE
PUNE, JANUARY 23

SAVITRIBAI PHULE Pune University (SPPU) has joined hands with Temple Connect to launch Pune's first-ever postgraduate diploma course in Temple Management to train students in addressing the complexities of temple management.

The six-month course is set to begin in June at the university's Nashik campus. It has been designed to train students in areas such as administration, community engagement, spiritual stewardship, technology integration, sustainability, and inclusivity.

It aims to equip students with advanced skills and in-depth knowledge of the economic, social, and cultural aspects of managing temple ecosystems, the authorities said.

The Memorandum of Understanding (MoU) for the initiative was signed by Giresh Kulkarni, founder of Temple Connect, alongside SPPU Vice-Chancellor Dr Suresh Gosavi, and Dr Suresh Haware, a nuclear scientist and expert in temple management, on Wednesday.

"It (the course) stands as a vital initiative to empower the next generation of temple managers, not just across Maharashtra but also from various parts of the country who come here to study," said SPPU V-C Suresh Gosavi on the occasion.

Students will undergo three months of in-person training, including over 20 interactive sessions, followed by a three-month internship at renowned temples across India. The diploma course is designed to combine classroom learning with hands-on experience. The course fee is approximately Rs 25,000, and admissions for the first batch will begin in February 2025.

Temple Connect has played a key role in curating the curriculum, ensuring that it blends theoretical insights with practical application. Giresh Kulkarni hailed it as a significant step towards advancing in the field of temple management. "Temple Connect aims to empower students to innovate and drive sustainable change with temple ecosystems. We anticipate over 50 per cent of the batch securing internships through our extensive network, with lucrative employment opportunities awaiting them," he said.

Who can apply

The course is open to graduates from recognised universities, especially those with a background in temple administration or those seeking hands-on experience. Each batch will admit 30 students, and several temples across India are supporting the initiative by offering scholarships to make the course more accessible. Temple Connect has also established an open scholarship fund for students in need of financial assistance.

Temple Connect had launched similar initiatives last year by collaborating with the University of Mumbai and Welingkar Institute.

The Indian Express 24.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

UGC opens new front in federalism battle

The draft UGC (Minimum Qualifications for Appointment and Promotion of Teachers and Academic Staff in Universities and Colleges and Measures for the Maintenance of Standards in Higher Education) Regulations, 2025 has become a new flashpoint in Centre-state relations. Tamil Nadu took the lead in opposing the regulations, which provide greater powers to the chancellor/visitor of a state university (in most cases the governor) in the appointment of vice-chancellors (VCs). Days after the Tamil Nadu assembly passed a resolution against the regulations, Kerala followed suit in calling for a repeal of the draft. Reports suggest that even National Democratic Alliance members such as the Janata Dal (United) have raised apprehensions that UGC's proposals privilege the Centre in the running of state universities.

There is merit in their concern. The UGC Act of 1956 limits its role in determining academic standards in universities. The selection and the appointment of VCs of public universities have been the responsibility of the state government, and understandably so, since state universities are set up under legislation passed by the legislative assembly and provide funds for their establishment and running. The UGC can surely prescribe the guidelines to be followed in appointments, But the task of selection is best left to the local authority. The UGC draft, effectively, threatens to annul the state law, usurp the powers of appointment from the state executive and invest it in the office of the governor.

In states such as Tamil Nadu and Kerala, university appointments have become a bone of contention between the governor and the elected government with the former overruling the latter's choices for top posts and, in some cases, ordering the removal of persons appointed by the state executive. This is the backdrop of the Opposition-ruled states' concern that the Centre is weaponising the UGC to interfere in the state executive's domain. The administration of public universities deserves to be reformed. This task, however, needs to be addressed by the state government; the centralisation of administration is no solution

Hindustan Times 24.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

यूजीसीच्या प्रस्तावित मसुद्यात नावीन्य, समावेशकता, लवचिकता

प्राध्यापक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांना सक्षम करणे

नवी दिल्ली, प्रथमेश तेलंग

केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) मार्गदर्शक तत्त्वांचा मसुदा ६ जानेवारी रोजी जारी केला. शिक्षण मंत्रालयाने या मसुद्यावर देशभरातून सूचना आणि अभिप्राय मागवले आहेत. त्यासाठी यूजीसीच्या अधिकृत संकेतस्थळावर हा मसुदा सर्वांसाठी उपलब्ध केला आहे. तसेच या मसुद्यातील तरतुदींवर आक्षेपही घेण्यात आले आहेत. सर्व सूचना आणि अभिप्राय आल्यानंतर हे मार्गदर्शक तत्त्वे लागू केली जातील, असे शिक्षण मंत्रालयाने म्हटले आहे.

यूजीसीच्या विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्ती आणि पदोन्नतीसाठी किमान पात्रता आणि उच्च शिक्षणातील मानकांच्या देखभालीसाठी उपाय नियमावली, २०२५ चा मसुदा हा २८ पानांचा आहे. यामध्ये प्राध्यापक आणि इतर कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्ती आणि पदोन्नतीची पात्रता आणि इतर उपायांच्या तरतुदीचा समावेश करण्यात आला आहे.

मसुद्यातील प्रमुख मुद्दे

१. विद्यार्थ्यांची मागील पदवी वेगळ्या विषयात असेल, तरीही एखाद्या विषयात त्याने नेट/सेट पात्र केले, तर सदर विषयामध्ये अध्यापन क्षेत्रात काम करण्याची संधी मिळेल. पीएच.डी.ला प्राधान्य दिले जाईल.

२. गुणांवर आधारित शॉर्ट-लिस्टिंग काढून टाकणे, पात्रतेच्या विस्तृत श्रेणीवर लक्ष केंद्रित करणे

३. पारदर्शकता आणि विस्तारित पात्रता निकषांसह कुलगुरूंसाठी निवड प्रक्रियेत सुधारणा करणे

४. पदोन्नतीसाठी निकष सुलभ करणे, अध्यापन, संशोधन आणि शैक्षणिक योगदानावर भर देणे

५. प्राध्यापक विकास कार्यक्रमांद्वारे शिक्षकांसाठी सतत शिक्षण आणि कौशल्यवाढीस प्रोत्साहन देणे

६. भरती, पदोन्नती आणि तक्रारींचे निराकरण करण्यासाठी पारदर्शक प्रक्रियांना प्रोत्साहन देणे

मसुद्याचा उद्देश काय?

केंद्रीय शिक्षणमंत्री धर्मेंद्र प्रधान या मसुदा प्रकाशन कार्यक्रमात म्हणाले की, मसुद्यातील सुधारणा आणि मार्गदर्शक तत्त्वे उच्च शिक्षणाच्या प्रत्येक पैलूमध्ये नावीन्य, समावेशकता, लवचिकता आणि गतिमानता आणतील. प्राध्यापक आणि शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांना सक्षम करतील, शैक्षणिक दर्जा मजबूत करायला आणि शैक्षणिक उत्कृष्टता साध्य करण्याचा मार्ग मसुद्यातील तरतुदींमुळे मोकळा होईल.

या मसुद्यामुळे शिक्षण व्यवस्थेत परिवर्तन घडून येईल, दर्जेदार शिक्षण आणि संशोधनाद्वारे देशाला विकसित भारत २०४७ च्या दिशेने नेले जाईल, असे धर्मेंद्र प्रधान म्हणाले. केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाचे अतिरिक्त सचिव सुनील कुमार बर्नवाल म्हणाले की, या नियमांमुळे उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये अध्यापन आणि शिक्षणाची गुणवत्ता लक्षणीयरीत्या वाढेल. देशभरात मसुद्याच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी केंद्रीय शिक्षण मंत्रालय वचनबद्ध असल्याचे त्यांनी सांगितले. **(क्रमशः)**

Pune Edition
Jan 25, 2025 Page No. 09
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

सामना

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मसुद्यावरून एनडीएत अस्वस्थता

उच्च शिक्षण क्षेत्रात राज्यांतील सरकारवर अंकुश ठेवण्याचा आरोप

नवी दिल्ली, दि. २४ (वृत्तसंस्था) – विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नव्याने केलेल्या मसुद्यावर एनडीएमधील घटक पक्षच नाराज असल्याचे समोर आले आहे. जनता दल युनायटेडने तर उघड टीका केली असून उच्च शिक्षण क्षेत्रात विविध राज्यांत निवडून आलेल्या सरकारवर अंकुश ठेवण्याचे काम केले जात असल्याचा आरोप केला आहे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नव्या अधिसूचनेनुसार यापुढे कुलगुरू निवडीचे अधिकार कुलपतींकडे देण्यात येणार आहेत. म्हणजेच केंद्राच्या अधिपत्याखाली काम करणारे राज्यपाल त्या त्या राज्यातील विद्यापीठांचे कुलगुरू निवडणार आहेत. दरम्यान, बिगरभाजप सरकार असलेल्या राज्यांनी या मसुद्याला कडाडून विरोध केला असून तो रद्द करण्याबद्दलचा ठरावही मंजूर केला आहे.

यूजीसीचा मसुदा पूर्ण झाल्यानंतर त्याबद्दल एनडीएच्या बैठकीत चर्चा केली जाईल, असे बिहारचे मुख्यमंत्री नितीश कुमार यांनी म्हटले आहे. कुलगुरू निवडण्याचा अधिकार लोकांनी निवडून दिलेल्या सरकारकडून हिरावून घेतल्यास उच्च शिक्षण क्षेत्रातील अधिकारांवर गदा येईल. आम्ही अद्याप यूजीसीने केलेला मसुदा वाचलेला नाही, परंतु माध्यमात ज्या बातम्या येत आहेत त्यावरून या मसुद्यात सुधारणा व्हावी असे वाटत असल्याचे जदयुचे राष्ट्रीय प्रवक्ते राजीव रंजन प्रसाद यांनी म्हटले आहे.

टीडीपीचा विरोध, लोजपाचा सावध पवित्रा

एनडीएचा दुसरा घटक पक्ष टीडीपी अर्थात तेलगू देसम पार्टीमध्येही अस्वस्थता असून आम्ही यूजीसीचा मसुदा वाचला आहे, परंतु आमचे पक्षश्रेष्ठी जागतिक आर्थिक परिषदेत सहभागी होण्यासाठी दावोसला गेले आहेत. त्यामुळे पक्षांतर्गत चर्चा झालेली नाही. जर याबाबत पक्षाचे काही वेगळे मत असेल तर संबंधित लोकांशी बोलून याबाबत तोडगा काढू. आम्हाला याचे राजकारण करायचे नाही, असे टीडीपीचे राष्ट्रीय प्रवक्ते दीपक रेड्डी यांनी म्हटले आहे. तर एनडीएचा आणखी एक घटक पक्ष लोक जनशक्ती पार्टी यांनी या विषयावर संसदेत चर्चा व्हावी असे सुचविले आहे

नव्या नियमामुळे संघराज्य रचनेला धक्का

यूजीसीच्या मसुद्याला तामीळनाडू, कर्नाटक आणि केरळ सरकारने कडाडून विरोध केला आहे. या नव्या नियमामुळे संघराज्य रचनेला धक्का बसत असून उच्च शिक्षण क्षेत्रातील राज्य सरकारचे अधिकार संकुचित होत असल्याचा आरोप काँग्रेसने केला आहे. केरळच्या विधानसभेत यूजीसीच्या मसुद्याविरोधात ठराव संमत करण्यात आला असून अधिसूचना मागे घेण्यात याव्यात, असे विधानसभेने एकमताने ठरवले आहे. केंद्र सरकार आणि विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विद्यापीठांचे व्यावसायिकरण, सांप्रदायिकीकरण आणि केंद्रीकरण करण्याच्या योजनेचाच हा एक भाग आहे, असा आरोप केरळचे मुख्यमंत्री आणि सीपीएमचे ज्येष्ठ नेते पिनराई विजयन यांनी केला आहे.

Pune Edition
Jan 25, 2025 Page No. 6
Powered by: erelego.com

City 25 Jan 2025_015
25 Jan 2025

प्रभात प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे

www.dainikprabhat.com

शिल्लक अनामत रकमेची माहिती द्या

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २४ - उच्चशिक्षण विभागातील सर्व अकृषी, खासगी व अभिमत विद्यापीठातील विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालयांतील २०२३-२४ वर्षाच्या शिल्लक अनामत रकमेची माहिती तात्काळ मिळावी, या मागणीसाठी २६ जानेवारीपासून उपोषण करण्याचा इशारा केअर ऑफ पब्लिक सेफ्टी असोसिएशनचे (कॉप्स) अध्यक्ष अमर एकाड यांनी दिला आहे. यासंदर्भात शिल्लक अनामत रकमेची माहिती संकलित करून एकाड यांना देण्याचे निर्देश उच्चशिक्षण संचालक डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर यांनी दिले आहेत.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Students turn their backs on BBA, BCA, BMS Common Entrance Test

Only 8,500 pupils have registered for CET in the last fortnight; last year, as many as 86,000 had appeared for the exam

| Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com
TWEET @YashPune_Mirror

The Common Entrance Test (CET) exam registration for BBA, BCA, BMS, BBM courses started by the CET Cell has received a poor response from students. In the last fortnight, only 8,500 students have registered. Hence, the CET Cell has appealed to students who want to take admission for these courses in the forthcoming academic year after standard XII, to register for the CET exam.

Last year, a total of 86,000 students had appeared for the entrance exam in both the sessions. Due to the delayed start of the cap round, 46,000 students had applied for admission. While 1,08,000 seats were available for admission, only 38,000 students had taken the admission.

This year, the CET cell is trying to complete the admission process early to ensure that colleges start on time. Therefore, the CET registration will not be extended. The officials have advised students to register on time

Currently, 8,500 students have registered for the CET exam and 5,583 students have paid the fee. This year, the CET cell is trying to complete the admission process as early as possible to ensure that colleges start on time. Therefore, the CET registration will not be extended. The officials have advised the students to register on time to avoid suffering any loss.

Dilip Sardesai, Commissioner, State CET Cell told Mirror, "Last year, as CET was being conducted for the first time for this course, students and parents were not aware of it. As a result, the CET exam had to be held twice. This delayed the commencement of the college. This year, the admission process was completed on time and the CET registration was done in the first week of January so that the college can start on time. Students should apply for the CET exam on time so that they do not miss out on the opportunity."

Pune Mirror 25.1.2025

राष्ट्रनिर्मितीसाठी प्राचार्य आणि शिक्षकांची भूमिका महत्त्वाची : डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर

पुणे : राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मुळे शिक्षण क्षेत्रात आमूलाग्र बदल घडत आहेत. शिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयीकरण आणि लोकशाहीकरण करून ज्ञानप्राप्ती सर्वांसाठी सुलभ केली जात आहे. या प्रक्रियेत प्राचार्य हे महत्त्वाचे दुवा आहेत, असे प्रतिपादन राज्याचे उच्च शिक्षण संचालक डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर यांनी केले. उच्च शिक्षणातील गुणवत्ता वाढविण्यासाठी संस्थांच्या नेतृत्वाची सकारात्मक भूमिका महत्त्वाची असल्याचे यावेळी त्यांनी नमूद केले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने आयोजित केलेल्या प्राचार्य व संचालक निवासी कार्यशाळेच्या उद्घाटनप्रसंगी डॉ. शैलेंद्र देवळाणकर बोलत होते. प्र-कुलगुरू प्रा. डॉ. पराग काळकर, कुलसचिव प्रा. डॉ. ज्योती भाकरे, प्राचार्य डॉ. नितीन घोरपडे, प्रा. डॉ. संजय खरात, प्रा. डॉ. वैभव दीक्षित अन्य उपस्थित होते.

कार्यशाळेत पुणे, अहिल्यानगर आणि नाशिक येथील सुमारे १२५ प्राचार्य व संचालकांनी सहभाग घेतला.

डॉ. देवळाणकर म्हणाले, प्राचार्य, संचालक आणि शिक्षकांची संस्थात्मक सिद्धता ही राष्ट्रनिर्मितीची महत्वाची भूमिका बजावत आहेत.

राष्ट्राची स्टील फ्रेम मजबूत करण्यासाठी प्राचार्य व शिक्षकांनी शिक्षणसंस्थांच्या विकासात पुढाकार घ्यावा. उच्च शिक्षणातील विविध उपक्रमांच्या अंमलबजावणीसाठी ही कार्यशाळा आदर्श ठरेल, असेही त्यांनी सांगितले.

कार्यशाळेचे उदघाटन कुलगुरू प्रा. डॉ. सुरेश गोसावी यांच्या अध्यक्षतेखाली झाले. यावेळी प्र-कुलगुरू प्रा. डॉ. पराग काळकर यांनी मार्गदर्शन करताना उच्च शिक्षणातील बदलांमध्ये प्राचार्यांची भूमिका महत्त्वाची असल्याचे सांगितले.

कार्यशाळेत शिक्षणाचे आंतरराष्ट्रीयीकरण, प्राचार्यांची बदलती जबाबदारी, ओजेटी-इंटर्नशिप, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी, उच्च शिक्षणातील गुणवत्ता आणि नियमन यांसारख्या महत्त्वाच्या विषयांवर सत्रांचे आयोजन करण्यात आले आहे.

Kesari 26.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

Students with 4-yr bachelor's degree, 75% marks can directly pursue PhD: UGC chairman

NEW DELHI

Students with four-year undergraduate degrees can now directly appear for NET and pursue PhD, according to University Grants Commission (UGC) Chairman Jagadesh Kumar.

To pursue a PhD with or without a Junior Research Fellowship (JRF), the candidates will require a minimum of 75 per cent marks or equivalent grades in their four-year undergraduate course.

So far, a candidate for the National Eligibility Test (NET) needed a master's degree with a minimum of 55 per cent marks.

Jagadesh Kumar

"The candidates with four-year undergraduate degrees can now directly pursue PhD and appear for NET. Such candidates are allowed to appear in a subject in which they want to pursue a PhD irrespective of the discipline in which they have obtained the four-year bachelor's degree," Kumar said. "The candidates having passed a four-year or eight-semester bachelor's degree programme should have a minimum of 75 pc marks in aggregate or its equivalent grade on a point scale wherever the grading system is followed," the UGC chairman said. PTI

- A relaxation of five per cent marks or its equivalent grade may be allowed for those belonging to SC, ST, OBC (non-creamy layer), differently-abled, economically weaker sections and other categories of candidates as per the decision of the UGC from time to time.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

कुलगुरूंच्या नियुक्तीची पद्धत स्वातंत्र्यापूर्वीपासूनची

केंद्रीय शिक्षण मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांचे स्पष्टीकरण | जागतिक दर्जाशी सुसंगत निर्णय : यूजीसी अध्यक्ष

नवी दिल्ली : प्रथमेश तेलंग

यूजीसीच्या प्रस्तावित मसुद्याचे उद्दिष्ट, प्रमुख मुद्दे, तरतुदी आणि त्यांच्यावरील आक्षेप या अगोदरच्या दोन लेखांमधून आपण जाणून घेतले. कुलगुरु नियुक्तीच्या तरतुदींसंबंधीचे आक्षेप मात्र, केंद्रीय शिक्षण मंत्रालय आणि यूजीसीने फेटाळून लावले आहेत. यूजीसी नियमावली २०१०, २०१८ असो किंवा २०२५ चे सध्याची नियमावली असो, सर्वांमध्ये हे स्पष्ट आहे की, कुलपती/राज्यपाल कुलगुरूंची नियुक्ती करतात. ही पद्धत देशाच्या स्वातंत्र्यापूर्वीपासूनच चालत आली आहे, असे केंद्रीय शिक्षण मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी म्हटले आहे. तर, यूजीसी अध्यक्ष जगदीश कुमार म्हणाले की, हा निर्णय जागतिक दर्जाशी सुसंगत आहे.

■ धर्मेंद्र प्रधान म्हणाले की, देशाच्या शिक्षण व्यवस्थेला वाईट स्थितीत आणि दशकांपासून भ्रष्ट ठेवणाऱ्या काँग्रेसची मानसिकता आजही तशीच आहे. देशातील तरुणांना शिक्षित करून देशाचा विकास व्हावा हे काँग्रेस कधीही मान्य करू शकत नाही. म्हणूनच शिक्षणासारख्या मुद्द्यांवर गोंधळ पसरवणे आणि तरुणांची दिशाभूल करणे यासह देशात अशांतता पसरवणे हे काँग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खर्गे यांच्यासह संपूर्ण काँग्रेस पक्षाचे धोरण बनले आहे, असा आरोप त्यांनी केला आहे.

■ कुलगुरूंच्या नियुक्तीबाबत राज्यपालांना अधिकचे अधिकार देण्याच्या आरोपांना यूजीसीचे अध्यक्ष जगदेश कुमार यांनी फेटाळून लावले आहे. ते म्हणाले की, या मार्गदर्शक तत्त्वांमध्ये कुलगुरूंच्या निवडीमध्ये राज्यपालांच्या भूमिकेबद्दल अधिक स्पष्टता प्रदान केली आहे. शिक्षण क्षेत्राशिवाय इतर क्षेत्रातील तज्ज्ञांना कुलगुरूंचे पद खुले करण्याचा निर्णय उच्च शिक्षणातील जागतिक दर्जाशी सुसंगत आहे.

काँग्रेस आणि इंडिया आघाडीने यूजीसीच्या प्रस्तावित नियमांना विरोध केल्यानंतर केंद्रीय शिक्षण मंत्री धर्मेंद्र प्रधान यांनी 'एक्स'वर पोस्ट करून स्पष्टीकरण दिले आहे. ते म्हणाले की, यूजीसी नियम २०२५ ची निवड समिती रचना ही प्रत्यक्षात यूजीसी नियम २०१० चा मसुदा आहे. यामध्ये, शिक्षक आणि इतर शैक्षणिक कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीसाठी आणि उच्च दर्जा राखण्यासाठी एक निवड समिती स्थापन करण्यात येईल. हे धोरण तरुणांसह देशातील सर्व घटकांनी मनापासून स्वीकारले आहे, असे प्रधान म्हणाले. कारण त्यात भारतीयत्वाचे घटक आहेत. हा तोच पक्ष आहे ज्याने आपल्या दशकांच्या सत्तेत असताना भारतीय शिक्षण व्यवस्था कमकुवत केली आणि पाठ्यपुस्तकांमधून आपला गौरवशाली सांस्कृतिक वारसा पुसून टाकण्याचे काम केले, अशी टीका देखील धर्मेंद्र प्रधान यांनी केली आहे. **(क्रमश:)**

Kolhapur Edition
Jan 28, 2025 Page No. 08
Powered by: erelego.com

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

फी, अभ्यासक्रमांसह शैक्षणिक तक्रारींचा २० दिवसांत होणार निपटारा

यूजीसीकडून ई-सोल्युशन पोर्टलची निर्मिती

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

विद्यापीठांसह देशभरातील उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या किंवा प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीने मोठा दिलासा दिला आहे. आता त्यांना कोणत्याही प्रकारच्या समस्येसाठी जास्त वेळ भटकावे लागणार नाही किंवा वाट पाहावी लागणार नाही. विद्यार्थ्यांना फी, अभ्यासक्रम, प्रॉस्पेक्टस, प्रवेश धोरण आणि शिष्यवृत्ती इत्यादींशी संबंधित समस्यांवर २० दिवसांत उपाय मिळेल. हा निर्णय सरकारी आणि खासगी विद्यापीठे आणि महाविद्यालये असा सर्वांना लागू होणार असल्याचे 'यूजीसी'च्या वतीने स्पष्ट करण्यात आले आहे.

विद्यार्थ्यांना करता येणार ऑनलाइन तक्रार

उच्च शैक्षणिक संस्था लवकरच त्यांचे नवीन शैक्षणिक सत्र सुरू करणार आहेत, अशा वेळी 'यूजीसी'ने हा उपक्रम सुरू केला आहे. 'यूजीसी'ने यासाठी एक ई-सोल्युशन पोर्टल सुरू केले आहे. कोणताही विद्यार्थी यावर ऑनलाइन तक्रार नोंदवू शकतो. यूजीसीने दिलेल्या माहितीनुसार, तक्रार प्राप्त होताच ती संबंधित विद्यापीठ आणि महाविद्यालयाकडे त्वरित पाठवली जाईल. ज्यामध्ये त्यांना निर्धारित वेळेत विद्यार्थ्याला समाधानकारक उत्तर द्यावे लागेल. अशा सर्व तक्रारींवर यूजीसी लक्ष ठेवेल. जर कोणत्याही विद्यापीठाने ते देण्यास विलंब केला, तर त्यांची मान्यता रद्द करणे आणि आर्थिक मदत रद्द करणे, अशी कारवाई केली जाणार आहे.

'यूजीसी'ने विद्यार्थ्यांचे शुल्क परताव्याचे धोरण अवलंबून याची सुरुवात केली आहे. अहवालानुसार, 'यूजीसी'च्या प्रयत्नांमुळे गेल्या तीन वर्षांत विद्यार्थ्यांना तब्बल २५ कोटी रुपयांचे शुल्क परत करण्यात आले आहे.

यासोबतच, यूजीसीने अध्यापन आणि अशैक्षणिकतेशी संबंधित तक्रारी १५ दिवसांत आणि विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांशी संबंधित तक्रारी २० दिवसांत सोडवण्याचा दावा केला आहे. तसेच, रॅगिंग, जात आणि लिंगाच्या आधारावर भेदभावाच्या प्रकरणांमध्ये विद्यार्थ्यांना २४ तास मदत देण्याचा दावाही यूजीसीच्या वतीने करण्यात आला आहे.

Pune Edition
Jan 28, 2025 Page No. 07
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
City _29 Jan 2025_001
29 Jan 2025

राज्यात एआय विद्यापीठाची होणार स्थापना

मुंबई, दि.२८ - विकसित भारत २०४७ मिशनच्या यशस्वी पूर्ततेसाठी आणि भारताच्या ५ ट्रिलियन अर्थव्यवस्थेच्या दिशेने वाटचालीसाठी शिक्षण आणि तंत्रज्ञानाची भूमिका महत्वाची आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रात कृत्रिम बुद्धिमत्ता(एआय) विद्यापीठ लवकरच स्थापन करण्यात येणार आहे. यासाठी समिती गठीत करावी, अशा सूचना उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी दिल्या.

मंगळवारी, मंत्रालयात चंद्रकांत पाटील, माहिती व तंत्रज्ञान मंत्री आशिष शेलार यांच्या उपस्थित आज बैठक पार पडली. या बैठकीला उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे अपर मुख्य सचिव, बी. वेणुगोपाल रेड्डी, माहिती तंत्रज्ञान प्रधान सचिव पराग जैन-नैनुटीया, उपसचिव अशोक मांडे, तंत्र शिक्षण संचालक डॉ. विनोद मोहितकर राज्य तंत्र शिक्षण मंडळाचे संचालक डॉ.प्रमोद नाईक संबंधित अधिकारी उपस्थित होते.

पाटील म्हणाले, अत्याधुनिक संशोधन, उद्योग आणि तंत्रज्ञान यांच्या सहाय्याने विद्यार्थ्यांना आणि तरुणांना आवश्यक आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाचे आणि जागतिक स्पर्धेत टिकवून ठेवणारे ज्ञान उपलब्ध होईल असे विद्यापीठ **(पान २ पहा)**

राज्यात एआय विद्यापीठाची होणार स्थापना

असावे. आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स हे तंत्रज्ञान भविष्याच्यादृष्टीने फार महत्त्वाचे आहे. एआय किंवा संबंधित क्षेत्रांवर प्रभुत्व मिळवल्यास मोठ्या आणि फायदेशीर रोजगाराच्या संधी मिळू शकतात. या पार्श्वभूमीवर देशात पहिल्या एआय विद्यापीठाची स्थापना होईल, असे मंत्री आशिष शेलार म्हणाले. याला अधिक गती देण्यासाठी एक विशेष कृती दल (टास्क फोर्स) स्थापन करण्यात आला आहे. यामध्ये उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाचे अपर मुख्य सचिव बी. वेणुगोपाल रेड्डी, माहिती तंत्रज्ञान प्रधान सचिव पराग जैन-नैनुटीया, तंत्रशिक्षण संचालक डॉ. विनोद मोहितकर, उच्च शिक्षण संचालक शैलेंद्र देवळाणकर, राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाचे संचालक डॉ. प्रमोद नाईक, परेश पागे यांचा समावेश असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

कोरी पाने जोडण्याची योजना रद्द

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

राज्यात इयत्ता दुसरी ते आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने जोडण्याची योजना रद्द करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. योजनेचा अपेक्षित उद्देश साध्य न झाल्याचे कारण त्यासाठी देण्यात आले असून, शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ आणि त्या पुढे पूर्वीप्रमाणेच नियमित पाठ्यपुस्तके वह्यांच्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. तसा शासन निर्णयच शालेय शिक्षण विभागाच्या वतीने जाहीर करण्यात आला आहे.

पाठ्यपुस्तके वह्यांच्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्याचे निर्देश

शिक्षण आणि शिक्षणाचे साहित्य त्यांचे सार्वत्रिकीकरण प्रत्येक विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचणे, दप्तराच्या वाढत्या वजनाने विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यावर होणारा विपरित परिणाम, खेडोपाडी असणाऱ्या गरीब शेतकऱ्यांच्या मुलांना शाळेत शिकायला जाताना पुरेसे लेखन साहित्य उपलब्ध नसणे याचा विचार करून शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून इयत्ता दुसरी ते इयत्ता आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने समाविष्ट करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. या निर्णयावर शिक्षण क्षेत्रातून टीका करण्यात आली होती. मात्र, त्यानंतरही ही योजना राबवण्यात आली.

पाठ्यपुस्तकांमध्ये समाविष्ट केलेल्या वह्यांच्या कोऱ्या पानांचा विद्यार्थ्यांकडून शिकवलेल्या घटकांच्या नोंदी घेण्यासाठी अपेक्षेप्रमाणे उपयोग झाल्याचे दिसून आले नाही, तसेच संबंधित योजनेचा उद्देश हा दप्तराचे ओझे कमी करणे, असा होता, परंतु विद्यार्थी पुस्तके आणि वह्या घेऊन येत असल्याचे तसेच पाठ्यपुस्तकांमधील कोऱ्या पानांचा शैक्षणिक नोंदींसाठी वापर होत नसल्याचे आढळून आले आहे.

योजनेचा अपेक्षित उद्देश सफल न झाल्याचे कारण

योजनेचा अपेक्षित उद्देश अपेक्षित प्रमाणात सफल झाल्याचे दिसून आले नसल्याची बाब 'बालभारती'च्या संचालकांनी निदर्शनास आणून दिली. त्यामुळे दि. ८ मार्च २०२३ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमित करून पाठ्यपुस्तकांमध्ये कोरी पाने समाविष्ट करण्याचा निर्णय रद्द करण्यात आला आहे. आता शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ आणि त्या पुढे पूर्वीप्रमाणेच नियमित पाठ्यपुस्तके वह्यांच्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्यात यावीत, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

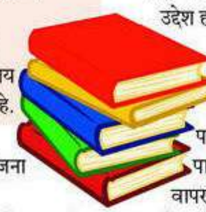

Pune Edition
Jan 29, 2025 Page No. 05
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
पुढारी
स्थापना १९३९
www.pudhari.com

जागतिक निकषांसोबत भारतीय आवश्यकतांचा विचार व्हावा

यूजीसी मसुद्यातील तरतुदीवर शिक्षणतज्ज्ञ हेरंब कुलकर्णी यांचे प्रतिपादन

नवी दिल्ली : प्रथमेश तेलंग

कुलगुरू निवडीसाठी जागतिक मान्यता असणारे निकष वापरणे हे योग्य असले तरी त्यात भारतीय शिक्षण पद्धतीच्या आवश्यकतांचा विचार करणे, आवश्यक आहे, असे मत शिक्षण तज्ज्ञ डॉ. हेरंब कुलकर्णी यांनी व्यक्त केले.

यूजीसी मसुद्यावर कुलकर्णी यांच्याशी 'दै. पुढारी'ने संवाद साधला. फिनलंड आणि युरोपसह जगभरात शिक्षणक्षेत्रात काम करणारे, कौन्सिल फॉर क्रिएटिव्ह एज्युकेशन, फिनलंडचे धोरण प्रमुख डॉ. कुलकर्णी कार्यरत आहेत.

डॉ. कुलकर्णी म्हणाले की, यूजीसीच्या मसुद्यानुसार, शैक्षणित क्षेत्राशी संबंधित नसेलेल्या व्यक्तीची कुलगुरू म्हणून केल्यास त्यांना शिक्षण क्षेत्र समजून घ्यावे लागेल. औद्योगिक मोजमाप या क्षेत्रात वापरता येत नाही. कुलगुरू म्हणून निवड होत असलेली व्यक्ती बहुशाखीय असेल, तर ही गोष्ट चांगली असल्याचे ते म्हणाले.

मात्र, केवळ औद्योगिक क्षेत्रातील व्यक्तीच कुलगुरूपदासाठी योग्य असल्याचे मानणे चुकीचे ठरेल, असे ते म्हणाले. आपल्याकडची सध्याची शिक्षणपद्धती ही माहितीवर आधारित आहे. हे बदलून कौशल्यावर आधारित शिक्षण प्रणाली झाली पाहिजे. तर आपली शिक्षणप्रणाली वैश्विक दर्जाची तयार होईल. मात्र, कुठल्यातरी कौशल्यात किंवा विषयात एखादा व्यक्ती अनुभवी आहे. म्हणून तुम्ही जर एखाद्या व्यक्तीला शिक्षक म्हणून भरती करत असाल. तर ते आव्हानात्मक आहे. **(समाप्त)**

बहुशाखीय शिक्षण काळाची गरज

हेरंब कुलकर्णी म्हणाले की, भविष्यात फक्त एकाच विषयात पदवी घेऊन उपयोग होणार नाही. त्यामुळे बहुशाखीय पद्धतीत शिक्षण काळाची गरज झाली आहे.

शिक्षकांचे प्रशिक्षण गरजेचे

बी. एड. किंवा एम. एड.मध्ये फक्त मूलभूत गोष्टी शिकवल्या जातात. मात्र, अंमलबजावणीयोग्य गोष्टी शिकवल्या गेल्या पाहिजेत. उदा. आपल्या विद्यापीठांमध्ये 'एआय'वर आधारित अभ्यासक्रम नाही. पुणे, मुंबई, बंगळूरू आणि दिल्लीमधील विद्यापीठांमध्ये मला 'एआय'च्या अंमलबजावणीवर अभ्यासक्रम पाहायला मिळाला नाही. तसेच आपले शिक्षक प्रशिक्षण जागतिक दर्जाशी सुसंगत नाही. हे सर्व करणे गरजेचे आहे. तेव्हाच आपले शिक्षण जागतिक दर्जाचे होईल.

जगभरातील पाच निकष

१ सदर व्यक्तीचे किती शैक्षणिक संशोधन लेख/पेपर प्रकाशित आहेत.

२ संशोधनाच्या क्षेत्रात योगदान आणि संपर्क किती आहेत.

३ सरकारच्या कार्यक्रमांमध्ये योगदान किती आणि संपर्क कसे आहेत.

४ धोरण बनवण्यामध्ये काय आणि किती योगदान आहे. उद्योग क्षेत्राशी कसा आणि किती संबंध आहे.

Pune Edition
Jan 29, 2025 Page No. 12
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक
स्थापना १९३९
पुढारी
www.pudhari.com

बी.एड. नंतर एम.एड. देखील आता एक वर्षाचे

- एनसीटीईचे अध्यक्ष प्रोफेसर पंकज अरोरा यांची माहिती
- २०२६ पासून दोन वर्षांचा एम.एड. अभ्यासक्रम होणार बंद

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

राष्ट्रीय शिक्षक शिक्षण परिषद अर्थात एनसीटीईने नुकताच एक वर्षाचा बॅचलर ऑफ एज्युकेशन (बी.एड्.) अभ्यासक्रम पुन्हा सुरू करण्याचा निर्णय घेतला होता. त्या पाठोपाठ आता देशात एक वर्षाचा मास्टर ऑफ एज्युकेशन (एम.एड्.) अभ्यासक्रमदेखील सुरू होणार आहे. आतापर्यंत एम.एड्. अभ्यासक्रम दोन वर्षांचा होता.

याविषयी माहिती देताना एनसीटीईचे अध्यक्ष प्रोफेसर पंकज अरोरा म्हणाले की, 'राष्ट्रीय शिक्षण धोरण २०२० च्या शिफारशींच्या आधारे, यूजीसीने जून २०२४ मध्ये पदव्युत्तर अभ्यासक्रम सुरू करण्यासाठी नवीन मार्गदर्शक तत्त्वे प्रसिद्ध केली होती. त्याच मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार एक वर्षाचा एम.एड्. अभ्यासक्रम सुरू करण्यात येत आहे. एक वर्षाचा बी.एड, दोन वर्षांचा पदवी शिक्षण कार्यक्रम किंवा ४ वर्षांचा एकात्मिक शिक्षक शिक्षण कार्यक्रम (आयटीईपी) अभ्यासक्रम अशा तिन्ही श्रेणींपैकी कोणताही एक अभ्यासक्रम उत्तीर्ण झालेला विद्यार्थी एक वर्षाचा एम.एड अभ्यासक्रम करण्यास पात्र राहणार आहे.

एक वर्षाच्या मास्टर्स प्रोग्रामसाठी २०२५ मध्ये शिक्षण संस्थांकडून अर्ज मागवले जातील. त्यानंतर हा अभ्यासक्रम २०२६-२७ या सत्रापासून सुरू होईल. एक वर्षाचा एम.एड. अभ्यासक्रम सुरू झाल्यावर २०२६ पासून दोन वर्षांच्या एम.एड. कार्यक्रमाचे प्रवेश घेतले जाणार नसल्याचे देखील स्पष्ट करण्यात आले आहे.

Pune Edition
Jan 29, 2025 Page No. 03
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

सामना

पेपर तपासणीवर बहिष्कार टाकण्याचा इशारा

पुणे, दि. २८ (प्रतिनिधी) – महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे घेण्यात येणाऱ्या बारावी आणि दहावीच्या परीक्षा केंद्रातील केंद्रप्रमुख, पर्यवेक्षक व शिक्षकेतर यंत्रणात बदल करून घेण्याचे आदेश दिले आहेत. परंतु, या निर्णयामुळे शिक्षकांवरील विश्वास समाजामध्ये कमी होत आहे. त्यामुळे हा निर्णय रद्द करावा; अन्यथा परीक्षा प्रक्रिया व पेपर तपासणीवर बहिष्कार घालण्यात येईल, असा इशारा महाराष्ट्र राज्य शिक्षण समन्वय समिती व सर्व शैक्षणिक संघटनांनी महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडाळाला पत्राद्वारे दिला आहे.

दरम्यान, शिक्षण मंडळाच्या अधिकाऱ्यांबरोबर झालेल्या सहविचार सभेत त्यावर सकारात्मक चर्चा झाली असून, त्यावर मार्ग काढण्याचे आश्वासन देण्यात आले आहे.

परीक्षा केंद्रासाठी केंद्र संचालक, पर्यवेक्षक व परीक्षेशी संबंधित व्यक्तींची नियुक्ती केंद्राव्यतिरिक्त इतर अन्य शाळा, उच्च माध्यमिक विद्यालयातील शिक्षक व कर्मचाऱ्यांमधून करण्याबाबतची कार्यवाही करावी, असे निर्देश दिले आहेत. परंतु, याबाबत शिक्षकांच्या संघटनांतून नाराजी व्यक्त केली जात आहे.

“प्रत्यक्षात परीक्षा घेणे आणि दरम्यानच्या काळात शाळेत विद्यार्थ्यांना शिकवणे हे शाळा व परीक्षा केंद्र यातील अंतरांमुळे शक्य होणार नाही. परिणामी दीड महिना शाळेचे काम बंद पडेल. त्यामुळे शासनाने या मागण्यांचा सकारात्मक विचार करावा, यासाठी राज्य मंडळाला सर्व संघटनांतर्फे निवेदन देण्यात आले आहे.

– **महेंद्र गणपले**, माजी उपाध्यक्ष, मुख्याध्यापक महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य

Pune Edition
Jan 29, 2025 Page No. 2
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

पुस्तकांतील कोरी पाने हटणार

वर्षभरात सरकारकडून निर्णय रद्द; पुढील वर्षापासून नियमित पाठ्यपुस्तके

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

बालभारतीच्या इयत्ता दुसरी ते आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने जोडण्याची योजना रद्द करण्याचा निर्णय शालेय शिक्षण विभागाने घेतला असून, आगामी २०२५-२६ शैक्षणिक वर्षापासून नियमित पाठ्यपुस्तके कोऱ्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्याचा आदेश देण्यात आला आहे. दरम्यान, या निर्णयानंतर आता एकात्मिक पुस्तकांचा निर्णय रद्द करून पूर्वीप्रमाणे विषयनिहाय पुस्तके देण्याची मागणी होत आहे.

शिक्षण आणि शिक्षणाचे साहित्य यांचे सार्वत्रिकीकरण करणे आणि प्रत्येक विद्यार्थ्यापर्यंत पोहोचणे. दप्तराच्या वाढत्या वजनाने विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यावर होणारा विपरीत परिणाम, खेडोपाडी असणाऱ्या गरीब शेतकऱ्यांच्या मुलांना शाळेत शिकायला जाताना पुरेसे लेखन साहित्य उपलब्ध नसणे याचा विचार करून शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून इयत्ता दुसरी ते आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने समाविष्ट करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. मात्र, निर्णयावर शिक्षण क्षेत्रातील अभ्यासक, तज्ज्ञ, शिक्षकांकडून टीका करण्यात आली होती. त्यानंतरही ही योजना प्रायोगिक तत्त्वावर राबविण्यात आली.

मात्र, पाठ्यपुस्तकांमध्ये समाविष्ट करण्यात आलेल्या वह्यांच्या कोऱ्या पानांचा विद्यार्थ्यांकडून शिकवलेल्या घटकांच्या नोंदी घेण्यासाठी अपेक्षेप्रमाणे उपयोग झाला नाही, हे काही कालावधीनंतर लक्षात आले. या योजनेचा उद्देश हा दप्तराचे ओझे कमी करणे असा होता. पुस्तकांत कोरी पाने दिल्यानंतरही विद्यार्थी पुस्तके आणि वह्या घेऊन येत होते. त्याचप्रमाणे पाठ्यपुस्तकांमधील कोऱ्या पानांचा शैक्षणिक नोंदींसाठी वापर होत नसल्याचे 'बालभारती' प्रशासनाला आढळून आले. त्यामुळे योजनेचा अपेक्षित उद्देश फारशा प्रमाणात यशस्वी झाला नसल्याचे 'बालभारती'चे संचालक डॉ. कृष्णकुमार पाटील यांनी निदर्शनास आणून दिली. या अनुषंगाने आठ मार्च २०२३ रोजीचा निर्णय अधिक्रमित करून पाठ्यपुस्तकांमध्ये कोरी पाने समाविष्ट करण्याचा निर्णय रद्द करण्यात आला आहे. त्यामुळे शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ पासून नियमित पाठ्यपुस्तके वह्यांच्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्यात यावीत, असे निर्णयात स्पष्ट करण्यात आले आहे. एकात्मिक पुस्तके ही तुकड्यांमध्ये विभागली आहेत. अशा पुस्तकांच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना अपेक्षित शिक्षण मिळू शकत नाही. अशा परिस्थितीत एका विषयासाठी एक पुस्तक याप्रमाणेच पुस्तके तयार करून, ती विद्यार्थ्यांना द्यावीत, अशी मागणी अभ्यासकांकडून होत आहे.

> "पाठ्यपुस्तकात वह्यांची कोरी पाने समाविष्ट केल्याने मुलांच्या पाठीवरील दप्तराचे ओझे वाढले होते. विद्यार्थी, पालक, शिक्षक आणि तज्ज्ञ असा सगळ्यांचाच निर्णयाला असलेला प्रखर विरोध लक्षात घेऊन उशिराने का होईना, सरकारने चूक दुरुस्ती केली ही चांगली गोष्ट आहे. 'बालभारती'ने विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासात अडसर निर्माण करणारे चार भागांमध्ये विभागलेले एकात्मिक पाठ्यपुस्तक न देता प्रत्येक विषयाचे स्वतंत्र पाठ्यपुस्तक द्यावे. कोऱ्या पानांऐवजी विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायपुस्तिका अथवा वह्या पुरवाव्यात.
>
> - भाऊसाहेब चासकर, शिक्षण क्षेत्रातील कार्यकर्ते

'विषयनिहाय स्वतंत्र पाठ्यपुस्तके द्या'

शिक्षणतज्ज्ञ आणि महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षक समिती सातत्याने एकात्मिक पाठ्यपुस्तक योजनेतील त्रुटी आणि कोरी पाने जोडून देणे याला विरोध करीत आहे. पाने वगळण्याच्या शिक्षण विभागाच्या निर्णयाचे स्वागतच आहे. सोबतच एकात्मिक पाठ्यपुस्तके बंद करून विषयनिहाय स्वतंत्र पाठ्यपुस्तके आणि सर्व विषयांच्या स्वतंत्र स्वाध्याय पुस्तिका विद्यार्थ्यांना मोफत पुरवल्या पाहिजेत, अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षक समितीचे राज्याध्यक्ष विजय कोंबे यांनी केली.

Maharashtra Times 29.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

पाठ्यपुस्तकांतील कोरी पाने हद्दपार

अपेक्षित उद्देश साध्य न झाल्याने शिक्षण विभागाचा निर्णय

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राज्यात इयत्ता दुसरी ते आठवीच्या पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने जोडण्याची योजना रद्द करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. योजनेचा अपेक्षित

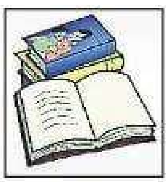

उद्देश साध्य न झाल्याचे कारण त्यासाठी देण्यात आले असून, शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ आणि त्या पुढे पूर्वीप्रमाणेच नियमित पाठ्यपुस्तके वह्यांच्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

शालेय शिक्षण विभागाने या बाबतचा शासन निर्णय प्रसिद्ध केला. शिक्षण आणि शिक्षणाचे साहित्य त्यांचे सार्वत्रिकिकरण, प्रत्येक विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचणे, दप्तराच्या वाढत्या वजनाने विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यावर होणारा विपरित परिणाम, मुलांना शाळेत शिकायला जाताना पुरेसे लेखन साहित्य उपलब्ध नसणे याचा विचार करून शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४पासून पाठ्यपुस्तकांत कोरी पाने समाविष्ट करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. त्याचा विद्यार्थ्यांकडून शिकवलेल्या घटकांच्या नोंदी घेण्यासाठी अपेक्षेप्रमाणे उपयोग झाल्याचे दिसून आले नाही.

सदर योजनेचा उद्देश हा दप्तराचे ओझे कमी करणे असा होता, परंतु विद्यार्थी पुस्तके आणि वह्या घेऊन येत असल्याचे, तसेच कोऱ्या पानांचा शैक्षणिक नोंदींसाठी वापर होत नसल्याचे आढळून आले आहे. त्यामुळे योजनेचा अपेक्षित उद्देश फारशा प्रमाणात सफल झाल्याचे दिसून आले नसल्याची बाब बालभारतीच्या संचालकांनी निदर्शनास आणून दिली. या अनुषंगाने ८ मार्च २०२३ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमित करून पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने समाविष्ट करण्याचा निर्णय रद्द करण्यात आला आहे. आता शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ आणि त्या पुढे पूर्वीप्रमाणेच नियमित पाठ्यपुस्तके वह्यांच्या पानांशिवाय उपलब्ध करून देण्यात यावीत, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

पाठ्यपुस्तकांमध्ये कोरी पाने समाविष्ट करणे निरुपयोगी ठरल्याचे मान्य करून हा निर्णय रद्द केला, हे फार चांगले झाले. या बद्दल शिक्षण विभागाचे अभिनंदन. आता पूर्वीप्रमाणे विषयवार पुस्तके देण्याचा निर्णय होईल, अशी आशा आहे.

- धनवंती हर्डीकर, माजी विद्या सचिव, बालभारती

टीकेनंतरही योजना सुरू

पाठ्यपुस्तकांमध्ये वह्यांची कोरी पाने समाविष्ट करण्याच्या निर्णयावर शिक्षण क्षेत्रातून टीका करण्यात आली होती. मात्र, त्यानंतरही ही योजना राबवण्यात आली. योजनेची यशस्विता तपासण्यासाठी बालभारतीने ऑनलाइन सर्वेक्षण केले. त्यात ९७ टक्के शिक्षक, ९१.७७ टक्के पालक, ६८.९० टक्के विद्यार्थ्यांना एकात्मिक पाठ्यपुस्तके आवडल्याचा निष्कर्ष समोर आला होता. तसेच शैक्षणिक २०२४-२५मध्येही ही योजना पुढे सुरु ठेवण्यात आली.

29/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्राचार्य केवळ नाममात्र?

प्राचार्य हा महाविद्यालयातील प्रशासकीय व शैक्षणिक प्रमुख असतो. महाविद्यालय या संकल्पनेत प्राचार्य हा केंद्रस्थानी असला, तरी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नुकत्याच निर्गमित केलेल्या मसुद्यामध्ये 'प्राचार्य' या पदाला दवबिंदूएवढेही स्थान दिले नाही, असे वाटते.

डॉ. संजय खरात

उच्च शिक्षणामध्ये विद्यार्थी केंद्रस्थानी ठेवून विद्यापीठ अनुदान आयोग ध्येयधोरणे ठरवत असतो. विद्यापीठ अनुदान आयोग आणि संबंधित राज्याचे उच्च शिक्षण मंत्रालय यांनी घालून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वे, नियमावली, ध्येयधोरणे यांची अंमलबजावणी महाविद्यालयात होत असते. त्या अंमलबजावणीचा केंद्रबिंदू प्राचार्य असतो.

प्राचार्य हा त्या महाविद्यालयातील प्रशासकीय व शैक्षणिक प्रमुख असतो. उच्च शिक्षण प्रशासनाशी निगडित असलेल्या सर्व शासकीय, निमशासकीय, खासगी संस्था, उद्योग क्षेत्र, संघटना या सर्वांचा पत्रव्यवहार प्राचार्यांना केला जातो. प्राचार्य हे शिक्षकी पद असले, तरी २४×७ प्रशासकीय जबाबदारी असणारे पद आहे; त्यामुळे प्राचार्य हा केंद्रस्थानी असला, तरी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नुकताच निर्गमित केलेल्या मसुद्यामध्ये प्राचार्य या पदाला दवबिंदू एवढेही स्थान दिले नाही, असे वाटते.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मध्ये पदवी चार वर्षांची केली आहे आणि चार वर्षांच्या पदवीनंतर तो विद्यार्थी पीएच.डी. साठी पात्र असेल, असे नुकतेच विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या अध्यक्षांनी एका मुलाखतीत सांगितले. त्यामुळे पदवी व पदव्युत्तर महाविद्यालये ही संकल्पना कालबाह्य होणार आहे असे असताना प्राचार्यांची नेमणूक मात्र पदवी व पदव्युत्तर महाविद्यालय अशी विभागली आहे.

मुळात भारतामध्ये बहुतांशी राज्यांमध्ये पदवी महाविद्यालयांमध्ये पदव्युत्तर अभ्यासक्रम आणि संशोधन केंद्र आहेत हे AISHE च्या अहवालानुसार सिद्ध झालेले आहे. भारतात बहुतांशी महाविद्यालये खासगी शिक्षण संस्थांची असून, त्यास शासन अनुदान देते. हाताच्या बोटावर मोजण्याइतकी शासकीय पदवी व पदव्युत्तर महाविद्यालये आहेत. असे असताना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नेमलेल्या 'तज्ज्ञ (?)' समितीने या बाबीकडे दुर्लक्ष केले, असे वाटते. या मसुद्यानुसार पदवी महाविद्यालयामधील प्राचार्य पदासाठी (लेव्हल १३ ए) आवश्यक निकष पुढीलप्रमाणे...

- पीएच.डी. पदवी
- प्राध्यापक अथवा सहयोगी प्राध्यापक
- दहा वर्षे शिकविण्याचा/ संशोधनाचा अनुभव
- एकूण १० संशोधन निबंध प्रसिद्ध अथवा चार पुस्तके अथवा पुस्तकातील १० प्रकरणे अथवा १० पेटंट किंवा सर्व मिळून १०.

पदव्युत्तर महाविद्यालयामधील प्राचार्य पदासाठी (लेव्हल १४)

- पीएच.डी.
- प्राध्यापक अथवा सहयोगी प्राध्यापक
- १५ वर्षे शिकवण्याचा/ संशोधनाचा अनुभव
- एकूण १० संशोधन निबंध प्रकाशित अथवा चार पुस्तके अथवा पुस्तकातील १० प्रकरणे अथवा १० पेटंट किंवा सर्व मिळून १०.

पदवी व पदव्युत्तर महाविद्यालयातील प्राचार्यांचे निकष अनुभव वगळता एकसारखे आहेत. तार्किक विचार केल्यास कोणताही शिक्षक सहयोगी प्राध्यापक अथवा प्राध्यापक झाला असेल, तर तो १३ ए किंवा १४ या लेव्हलमध्ये असेल. प्राचार्य निवडीसाठी आवश्यक असणारे निकष पूर्णपणे प्राध्यापक पदाचे निकष आहेत; शिवाय प्राचार्य पद हे निवड समितीने भरायचे असेल, तर तो उमेदवार १३ ए किंवा १४ लेव्हलचा पगार घेत असेल, तर त्याला बढती किंवा प्रोत्साहन म्हणून त्याच्या पगारात कोणतीही वाढ न सुचविता फक्त जबाबदारीत वाढ करण्याचा कोणता हेतू साध्य करणार आहेत हे न समजण्याच्या पलीकडे आहे. सहयोगी प्राध्यापक अथवा प्राध्यापक पदावर काम करत असताना आणि १३ ए किंवा १४ लेव्हलचे वेतन मिळत असताना; तसेच कोणतेही भरीव प्रोत्साहन नसताना कोण का प्राचार्य होईल याचा साधा व्यावहारिक विचारही या तज्ज्ञांनी केला नाही यांचे आश्चर्य वाटते.

(क्रमशः)

(लेखक मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स महाविद्यालयाचे प्राचार्य आहेत.)

Maharashtra Times 29.1.2025

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

विद्यापीठांमधून अराजकतेचे बीजारोपण!

मुख्यमंत्र्यांची खंत; 'अभाविप'च्या विदर्भ अधिवेशनाचे उद्घाटन

देवेश गोंडाणे, लोकसत्ता

नागपूर : आज देशात आणि राज्यात आपल्या विचारांचे अनुकूल सरकार आहे. परंतु, सरकार आले म्हणजे आपले काम संपले असे नाही. याउलट आपल्यासमोर मोठी आव्हाने उभी आहेत. ज्यावेळी आपला विचार प्रस्थापित होतो त्यावेळी विरोधी शक्ती सैरभैर होतात. या शक्ती देशाला आणि समाजाला अराजकतेकडे नेण्याचा प्रयत्न करतात. आज विद्यापीठे अराजकतेचे बीजारोपण करण्याची जागा झाली आहे, अशी खंत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी व्यक्त केली.

नागपूरच्या रेशीमबाग येथील स्मृती मंदिर परिसरात आयोजित अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषदेच्या (अभाविप) ५३ व्या विदर्भ प्रांत अधिवेशनाचे उद्घाटन मुख्यमंत्र्यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी ते बोलत होते. फडणवीस म्हणाले, विद्यापीठाच्या शैक्षणिक परिसरात मोठ्या प्रमाणात अराजकता कशी पसरवता येईल, देशाच्या संस्थांवरील तरुणाईचा विश्वास कसा कमी होईल, असा प्रयत्न विरोधी शक्तींकडून सुरू आहे. तरुणाईला भ्रमित करून त्यांच्यात नैराश्य पसरवण्याचे काम या शक्ती करीत आहेत. या देशात तुम्हाला न्याय मिळू शकत नाही असा प्रचार करून देशातील संस्थांप्रती अविश्वास पसरवण्याचे काम सुरू आहे. यातील वाईट बाब ही की हे सर्व विद्यापीठांच्या शैक्षणिक परिसरात घडत आहे. तरुणांचे मन बंडखोर असते. ही बंडखोरी विधायक दिशेने जाईल की विघातक, हे महत्त्वाचे आहे.

'युवा' या शब्दाचा उलट 'वायू' होतो. हा वायू चांगला असेल तर समाजाला प्राणवायू म्हणून जीवदान देतो. पण, हाच वायू प्रदूषित झाला तर समाजाला उद्ध्वस्त करतो. त्यामुळे अशा वायुरूपी युवकांना कशाप्रकारे प्रदूषित करता येईल, असा प्रयत्न देशात सुरू आहे. त्यामुळे अराजकता पसरवणाऱ्यांविरुद्ध राष्ट्रवादी ताकदींनी उभे राहून संविधानाचे रक्षण व लोकशाहीच्या मजबुतीसाठी काम करावे, असे आवाहनही मुख्यमंत्र्यांनी केले.

नक्षलवादी विचार शहरांमध्ये

आज नक्षलवादी विचार संपुष्टात येऊन बंदुका हातात घेणारे मुख्य प्रवाहात येत आहेत. परंतु, हा विचार शहर आणि महाविद्यालयांमध्ये कसा नेता येईल, संविधान आणि संस्थांच्या विरोधात बंड कसे करता येईल, असा प्रयत्न सुरू आहे. त्यामुळे आपली जबाबदारी वाढली आहे. डॉ. बाबासाहेबांनी दिलेले संविधान ही आपली जबाबदारी आहे. त्यामुळे संविधानाने तयार केलेल्या संस्था अधिक बळकट कशा होतील, त्यावर लोकांचा विश्वास कसा वाढेल यासाठी आपल्याला काम करावे लागेल, असेही फडणवीस म्हणाले.

विद्यार्थी संघाच्या निवडणुकांबाबत विचार

महाविद्यालय आणि विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या निवडणुका फार महत्त्वाच्या आहेत. त्या राजकीय आणि सामाजिक नेतृत्व तयार करण्याचे केंद्र आहेत. आम्हीही यातून पुढे आलो. त्यामुळे राज्य सरकार विद्यार्थी संघाच्या निवडणुकांवर गांभीर्याने विचार करेल, असे आश्वासन मुख्यमंत्र्यांनी दिले.

29/01/2025 | Pune | Page : 05
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

विद्यापीठाला पूर्ण वेळ कुलसचिव, अधिष्ठाता कधी मिळणार?

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : अतिरिक्त कार्यभार, प्रभारी पद्धतीने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ कामकाज करत असून, विद्यापीठाला पूर्णवेळ कुलसचिव, अधिष्ठाता कधी मिळणार, असा प्रश्न उपस्थित करण्यात येत आहे. दरम्यान, पदभरतीवरील स्थगिती उठल्यानंतर निवड प्रक्रिया सुरू करण्यात येणार असल्याचे स्पष्टीकरण कुलगुरूंनी दिले.

कुलसचिव हे विद्यापीठाच्या प्रशासकीय कामकाजाचे प्रमुख असतात. डॉ. प्रफुल्ल पवार यांचा कुलसचिव पदाचा कार्यकाळ संपुष्टात आल्यानंतर डॉ. विजय खरे यांच्याकडे कुलसचिव पदाचा प्रभार देण्यात आला होता. त्यानंतर विद्यापीठाने कुलसचिव पदासाठी राबवलेली निवड प्रक्रिया वादात सापडली होती. त्यामुळे पुन्हा कुलसचिवपदाची जबाबदारी डॉ. ज्योती भाकरे यांच्याकडे सोपवण्यात आली आहे. तसेच विद्यापीठाच्या शैक्षणिक कामकाजात अधिष्ठाता महत्त्वाचे असतात. मात्र, विद्यापीठाला पूर्णवेळ अधिष्ठाता निवडता आलेले नाहीत. विशेष म्हणजे अधिष्ठात्यांचा कार्यकाळ कुलगुरूंइतकाच असल्याने कुलगुरूंचा कार्यकाळ संपल्यावर अधिष्ठात्यांचीही मुदत संपते. त्यामुळे डॉ. सुरेश गोसावी यांनी कुलगुरू पदाची सूत्रे स्वीकारून आता दोन वर्षे झाली आहेत. त्यामुळे अधिष्ठात्यांना जेमतेम तीन वर्षांचा काळ मिळणार आहे. त्याशिवाय प्राध्यापक, प्रशासनातील अन्य पदेही रिक्त आहेत.

विद्यापीठाचे माजी अधिसभा सदस्य प्रा. धनंजय कुलकर्णी म्हणाले, विद्यापीठातील अनेक पदांवर नियमित नियुक्त्या प्रलंबित आहेत. त्याचा विद्यापीठाच्या कामकाजावर नकारात्मक परिणाम होत आहे. या बाबत कुलगुरूंसह विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेने जबाबदारी घेऊन काम करण्याची आवश्यकता आहे. मनुष्यबळाशिवाय राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची प्रभावी अंमलबजावणी होऊ शकणार नाही. त्यामुळे राज्य सरकारने पदभरती, नियुक्तीबाबत अडवणूक करणे योग्य नाही.

दरम्यान, सध्या पदभरतीवर स्थगिती आहे. येत्या काही दिवसांत ही स्थगिती उठण्याची अपेक्षा आहे. त्यानंतर तत्काळ पदभरती, कुलसचिव, अधिष्ठाता निवडीची प्रक्रिया सुरू करण्यात येईल, असे स्पष्टीकरण कुलगुरू डॉ. सुरेश गोसावी यांनी दिले.

29/01/2025 | Pune | Page : 18
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

मराठा विद्यार्थ्यांसाठीही नॉन- क्रिमिलिअर प्रमाणपत्र बंधनकारक

मुंबई: सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील (मराठा-एसईबीसी) विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेसाठी उत्पन्नाच्या दाखल्याऐवजी नॉन-क्रिमिलिअर प्रमाणपत्र बंधनकारक करण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे.

राज्य सरकारने मराठा समाजाची आरक्षणाची मागणी मान्य करताना शैक्षणिक आणि सामाजिकदृष्टया मागास प्रवर्गासाठी नोकरी आणि शिक्षणात १० टक्के आरक्षण लागू केले आहे.

इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाने अनुदानित व शासन मान्यता प्राप्त खासगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने आणि शासकीय विद्यापीठात विनाअनुदानित तत्त्वावर सुरू असलेल्या निवडक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश घेतलेल्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी असलेली शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेकरिता उत्पन्नाचा दाखला सादर करण्याची अट रद्द करून नॉन- क्रिमिलिअर प्रमाणपत्र बंधनकारक आहे. त्याच धर्तीवर सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्ग प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी असलेली शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क प्रतिपूर्ती योजनेसाठी उत्पन्नाचा दाखला सादर करण्याची अट रद्द करण्यात आली. नॉन-क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र बंधनकारक करण्यात आले आहे. त्यानुसार एसईबीसी जात प्रमाणपत्र मिळालेल्यांनाच आठ लाखापेक्षा कमी उत्पन्न असल्याचे नॉन-क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र देण्यात येणार आहे.

30/01/2025 | Mumbai | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

दहावी, बारावीच्या परीक्षेत गैरप्रकार झाल्यास केंद्रांची मान्यता रद्द

राज्य मंडळाचा निर्णय, शिक्षक-कर्मचारी नियुक्तीच्या निर्णयातही बदल

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाने (राज्य मंडळ) फेब्रुवारी-मार्चमध्ये होणाऱ्या दहावी आणि बारावीच्या परीक्षांवेळी गैरप्रकार रोखण्यासाठी परीक्षा केंद्रावर परीक्षा देणाऱ्या शाळांतील शिक्षक, कर्मचाऱ्यांनी परीक्षेसंबंधीचे काम न करण्याबाबत घेतलेल्या निर्णयात बदल केला आहे. आता गेल्या पाच वर्षांतील परीक्षांवेळी ज्या परीक्षा केंद्रांवर गैरप्रकार झाले आहेत, त्या परीक्षा केंद्रांवर समाविष्ट शाळांव्यतिरिक्त अन्य शाळांतील शिक्षक, कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. तसेच गैरप्रकार होणाऱ्या परीक्षा केंद्रांची मान्यता कायमस्वरुपी रद्द करण्याचा

इशाराही देण्यात आला आहे.

राज्य मंडळाचे सचिव देविदास कुलाळ यांनी या बाबतचे परिपत्रक प्रसिद्ध केले. फेब्रुवारी-मार्चमध्ये होणाऱ्या दहावी आणि बारावीच्या परीक्षांवेळी कॉपीचे प्रकार रोखण्यासाठी परीक्षा केंद्रावर परीक्षा देणाऱ्या शाळांतील शिक्षक, कर्मचाऱ्यांनी परीक्षेसंबंधीचे काम न करण्याबाबत राज्य मंडळाने घेतलेल्या निर्णयावर लोकप्रतिनिधी, संस्थाचालक, शिक्षक संघटनांनी आक्षेप नोंदवला होता. तसेच हा निर्णय रद्द करण्याची मागणी केली होती. या पार्श्वभूमीवर, राज्य मंडळाने निर्णयात बदल करण्याचा निर्णय घेतला.

करोना काळातील, २०२१ आणि २०२२ या परीक्षा वगळून २०१८, २०१९, २०२०, २०२३ आणि २०२४ या पाच वर्षांतील दहावी, बारावीच्या परीक्षांमध्ये ज्य परीक्षा केंद्रांवर गैरप्रकार झाले आहेत, त्या परीक्षा केंद्रांवर केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक आणि परीक्षेशी संबंधित कामांसाठी त्या केंद्रावरील समाविष्ट शाळांव्यतिरिक्त अन्य शाळांतील शिक्षक, कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे. परीक्षा पारदर्शकपणे होण्यासाठी नियोजन करण्याची मुभा जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा दक्षता समिती अध्यक्षांना देण्यात आली आहे.

30/01/2025 | Mumbai | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रचंड खपाचे एकमेव नि:पक्ष व निर्भीड दैनिक

स्थापना १९३९

पुढारी

www.pudhari.com

रॅगिंगविरोधी नियम लागू करा

यूजीसीकडून कारवाईचा शैक्षणिक संस्थांना इशारा

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीने उच्च शैक्षणिक संस्थांमध्ये रॅगिंग रोखण्यासाठी कठोर मार्गदर्शक तत्त्वे प्रसिद्ध केली आहेत. ज्यामध्ये विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देण्यात आले आहे. नवीन आदेशात सर्व संस्थांना रॅगिंगविरोधी नियम गांभीर्याने लागू करण्यास सांगण्यात आले आहे. जर कोणत्याही संस्थेने या नियमांचे पालन केले नाही, तर त्यांच्यावर कठोर कारवाई करण्यात येणार असल्याचा यूजीसीने इशारा दिला आहे.

यूजीसीने सर्व संस्थांना रॅगिंगविरोधी समिती स्थापन करण्याचे निर्देश दिले आहेत. याशिवाय, कॅम्पसमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवणे, वसतिगृह, कॅन्टीन आणि ग्रंथालयासारख्या ठिकाणी जागरूकता पोस्टर्स लावणे आणि विद्यार्थ्यांशी संवाद वाढवावे, अशा सूचना युजीसीकडून देण्यात आल्या आहेत. विद्यार्थ्यांना सुरक्षित वातावरण देण्यासाठी, वसतिगृहे, मनोरंजन केंद्रे आणि

बसेसची अचानक तपासणी करण्याचेदेखील सुचवण्यात आले आहे.

रॅगिंगच्या घटनांना तोंड देण्यासाठी एक हेल्पलाइन प्रसिद्ध केली आहे. कोणत्याही अडचणीच्या बाबतीत, विद्यार्थी हेल्पलाइन नंबर किंवा ईमेलद्वारे संपर्क साधू शकतात. याशिवाय, विद्यार्थ्यांना जागरूक करण्यासाठी कार्यशाळा आणि चर्चासत्रे आयोजित करण्याचा सल्ला यूजीसीने संस्थांना दिला आहे.

रॅगिंग प्रकरणांची चौकशी करण्यासाठी विशेष समिती

'रॅगिंग किंवा विद्यार्थ्यांच्या आत्महत्येच्या गंभीर घटनांमध्ये संस्थांच्या जबाबदार अधिकाऱ्यांना जबाबदार धरले जाईल. याशिवाय अशा प्रकरणांची चौकशी करण्यासाठी विशेष समिती स्थापन करण्याचे आणि कायदेतज्ज्ञांची मदत घेण्याचे सांगण्यात आले आहे. रॅगिंगविरोधी नियमांचे पालन न करणाऱ्या संस्थांवर कठोर कारवाई केली जाईल,' असे यूजीसीने स्पष्ट केले

कनिष्ठ आणि वरिष्ठ विद्यार्थ्यांमध्ये चांगले संबंध निर्माण करण्यासाठी यूजीसीने संस्थांना मार्गदर्शक-मान्यता कार्यक्रम राबविण्यास सांगितले आहे.

या कार्यक्रमाद्वारे, वरिष्ठ विद्यार्थी कनिष्ठ विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करतील, ज्यामुळे त्यांच्यात संवाद वाढेल आणि रॅगिंगची शक्यता कमी होईल.

Pune Edition
Jan 30, 2025 Page No. 07
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During January 2025

Section: Education

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 31 Jan 2025_013
31 Jan 2025

'कॉपी' आढळल्यास परीक्षा केंद्र कायमचे रद्द

केंद्र संचालक, शिक्षक अदलाबदली निर्णयात अंशतः बदल

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३० - महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे फेब्रुवारी-मार्च २०२५ मध्ये घेण्यात येणाऱ्या इयत्ता दहावी, बारावीच्या परीक्षांमध्ये कॉपी सारख्या गैरमार्गाची प्रकरणे आढळून आल्यास संबंधीत परीक्षा केंद्रांची मान्यता पुढील वर्षीपासून कायमची रद्द करण्यात येणार आहे. याबरोबरच परीक्षा केंद्रावरील शिक्षक, केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक यांची अदलाबदल करण्याच्या निर्णयात अंशतः बदल करण्यात आला आहे.

बारावीची परीक्षा ११ फेब्रुवारी ते १८ मार्च व दहावीची परीक्षा २१ फेब्रुवारी ते १७ मार्च या कालावधीत होणार आहे. करोना काळातील २०२१ व २०२२ या दोन परीक्षा वगळून मागील ५ वर्षाच्या म्हणजेच फेब्रुवारी-मार्च २०१८, २०१९, २०२०, २०२३ व २०२४ या परीक्षांमध्ये ज्या परीक्षा केंद्रांवर गैरमार्गाची प्रकरणे आढळून आली आहेत, अशा परीक्षा केंद्रावर केंद्रसंचालक, पर्यवेक्षक व परीक्षेशी संबंधित व्यक्तींची नियुक्ती करताना अदलाबदल करण्यात येणार आहे. गैरमार्गाची प्रकरणे न आढळलेल्या परीक्षा केंद्रावर त्याच ठिकाणच्या शिक्षक, केंद्रसंचालक,पर्यवेक्षकांची नियुक्ती करण्यात येणार आहे, असे आदेश राज्य मंडळाचे सचिव देविदास कुलाळ यांनी जारी केले आहे.

पूर्णवेळ बैठे पथक...

जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा दक्षता समिती अध्यक्ष यांना त्यांच्या जिल्ह्यात परीक्षा पारदर्शकपणे होण्यासाठी आवश्यकते प्रमाणे नियोजन करण्याची मुभा राहील. शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), सदस्य सचिव दक्षता समिती, विभागीय मंडळे यांनी जिल्हाधिकारी यांच्या सहकार्याने परीक्षा कालावधीत प्रत्येक परीक्षा केंद्रावर पूर्णवेळ बैठे पथक कार्यरत राहील याची खबरदारी बाळगावी लागणार आहे.

प्रभात
प्रतीक बदलत्या महाराष्ट्राचे
www.dainikprabhat.com
City 31 Jan 2025_015
31 Jan 2025

विद्यापीठ स्थापनेसाठी जमीन निकषात बदल

शहरात १० एकर; मुक्त विद्यापीठ, कॅम्पससाठी ५ एकर जमीन आवश्यक

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३० - आता विद्यापीठ स्थापन करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या जमिनीच्या निकषात बदल करण्याचा निर्णय विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) घेतला आहे. शहरी भागात दहा एकर, तर मुक्त विद्यापीठ आणि ऑफ कॅम्पससाठी पाच एकर जमीन असणे अनिवार्य असणार आहे.

देशातील उच्च शिक्षणसंस्थांचे किमान ३ हजार विद्यार्थ्यांसह बहुविद्याशाखीय विद्यापीठे, समूह विद्यापीठे, ज्ञान केंद्रांमध्ये रूपांतर करण्याची शिफारस उच्च शिक्षण धोरणात आहे. नव्या उच्चशिक्षण संस्थांची स्थापना करून देशाच्या सर्व भागांमध्ये शिक्षणाची उपलब्धता, सर्वसमावेशकता आणि समानता साध्य करण्यावर भर आहे. त्यानुसार २०३० पर्यंत प्रत्येक जिल्ह्यात किमान एक मोठी बहुविद्याशाखीय उच्चशिक्षण संस्था असली पाहिजे, असे नव्या शैक्षणिक धोरणात नमूद करण्यात आले आहे.

या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठ स्थापनेसाठी नव्या निकषांची शिफारस करण्यासाठी यूजीसीने ६ सदस्यांची समिती नियुक्त केली होती. त्यात राज्याच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे प्रधान सचिव विकास चंद्र रस्तोगी यांचाही समावेश होता. समितीने सर्व राज्यांतील कायदे, जमीन आवश्यकतेचे नियम, विविध शिखर संस्थांचे निकष यांचा अभ्यास करून नवे निकष प्रस्तावित केले आहेत. त्यासाठी बहुविद्याशाखीय शिक्षण, जमिनीची उपलब्धता, ऑनलाइन शिक्षण, मोकळ्या जागा असे घटक विचारात घेण्यात आले. याबाबतचे परिपत्रक यूजीसीने प्रसिद्ध केले आहे.

मुक्त विद्यापीठ आणि ऑफ कॅम्पससाठी पाच एकर जागा असणे आवश्यक आहे. शहरी आणि डोंगराळ भागात विद्यापीठ स्थापन करण्यासाठी किमान १० एकर जागा उपलब्ध असली पाहिजे. त्यातील तीन एकर जागा मोकळी असणे गरजेचे आहे. ही जमीन विखुरलेली असली, तरीही परवानगी दिली जाऊ शकते. कायद्याने परवानगी असलेल्या ठिकाणी व्हर्टिकल विस्तार करणेही शक्य आहे. त्यानुसार बांधकामाचे क्षेत्र कमी होऊ शकते. मात्र, हरित संकुलासाठी किमान तीन एकर मोकळी जागा असली पाहिजे, असेही स्पष्ट करण्यात आले आहे.

News Paper Clippings During January 2025

Section: Miscellaneous

लोकसत्ता
लोकमान्य लोकशक्ती

न्या. रानडे यांचे साहित्य प्रथमच मराठीत

सव्वाशेव्या स्मृतिवर्षानिमित्त साधना प्रकाशनकडून तीन खंड

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : केवळ महाराष्ट्राचेच नव्हे, तर देशाचे वैचारिक भरणपोषण करणारे न्यायमूर्ती महादेव गोविंद रानडे यांचे साहित्य प्रथमच मराठीमध्ये उपलब्ध झाले आहे. न्यायमूर्ती रानडे यांच्या सव्वाशेव्या स्मृतिवर्षानिमित्त साधना प्रकाशनाने तीन खंडांमध्ये हे साहित्य प्रकाशित केले असून, अवधूत डोंगरे यांनी या साहित्याचा अनुवाद करण्याचे शिवधनुष्य पेलले आहे.

गोखले राज्यशास्त्र आणि अर्थशास्त्र संस्थेच्या काळे सभागृहात १६ जानेवारी रोजी सायंकाळी सहा वाजता होणाऱ्या कार्यक्रमात 'लोकसत्ता'चे संपादक गिरीश कुबेर यांच्या हस्ते रानडे यांच्या 'भारतीय अर्थकारणावरील निबंध', 'धार्मिक आणि सामाजिक सुधारणा' आणि 'संकीर्ण निबंध' या तीन खंडांचे प्रकाशन होणार आहे. राज्यशास्त्राचे ज्येष्ठ अभ्यासक डॉ. सुहास पळशीकर कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान भूषविणार आहेत. अरविंद गणाचारी यांची या वेळी प्रमुख उपस्थिती असेल. ग्रंथांना नीरज हातेकर, अरविंद गणाचारी आणि डॉ. अभय टिळक यांनी प्रस्तावना लिहिल्या आहेत. त्या काळाचे महत्त्व, आजच्या काळातील उपयुक्तता यांचा वेध घेण्याचा प्रयत्न असल्याची माहिती शिरसाठ यांनी दिली.

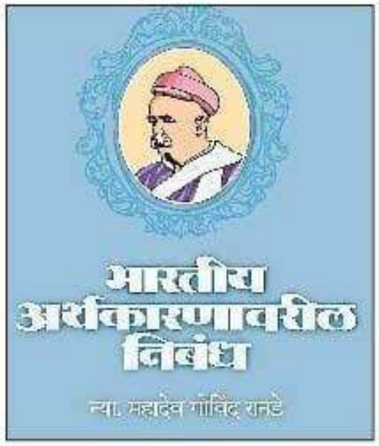

न्यायमूर्ती रानडे यांचे सव्वाशेवे स्मृती वर्ष संपण्याच्या आत न्या. रानडे यांची 'धर्मपर व्याख्याने', 'मराठी सत्तेचा उत्कर्ष' ही दोन पुस्तके आणि रमाबाई रानडे यांचे 'आमच्या आयुष्यातील आठवणी' हे तिसरे पुस्तक साधना प्रकाशनाकडून आणण्याचा विचार करीत आहोत.
– विनोद शिरसाठ, संपादक, साधना (साप्ताहिक व प्रकाशन)

न्या. रानडे यांच्यासारख्या ऐतिहासिक स्थान लाभलेल्या व्यक्तिमत्त्वाची भाषणे आणि लेख स्वरूपाची संहिता इंग्रजीतून मराठीत भाषांतरित करताना दोन प्रकारच्या अडचणी येतात. इतक्या जुन्या काळातली भारतात वापरली जाणारी इंग्रजी भाषा भाषांतरासाठी वाचताना अडचणी तसेच ते करताना आपण मजकुराच्या सूक्ष्म भाषिक स्तरांवर उतरत जातो. इंग्रजीत वाक्य १९ ओळींचे असूनही सहज वाचून आशय, अर्थ समजून घेऊन पुढे जाऊ शकतो. तेच वाक्य मराठीत भाषांतरित करायचे, तर लगेच मराठीचा पोत आणि ध्वनी डोक्यात यायला लागतो.
– अवधूत डोंगरे, अनुवादक

08/01/2025 | Pune | Page : 02
Source : https://epaper.loksatta.com

Upcoming Events

February 2025

MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	SUN
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12 ***Sant Ravidas Maharaj Jayanti***	13	14	15 ***Sant Sevalal Maharaj Jayanti***	16
17	18	19 ***Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti***	20 ***Balshastri Jambhekar Jayanti***	21	22	23 ***Sant Gadge Baba Jayanti***
24	25	26	27	28		

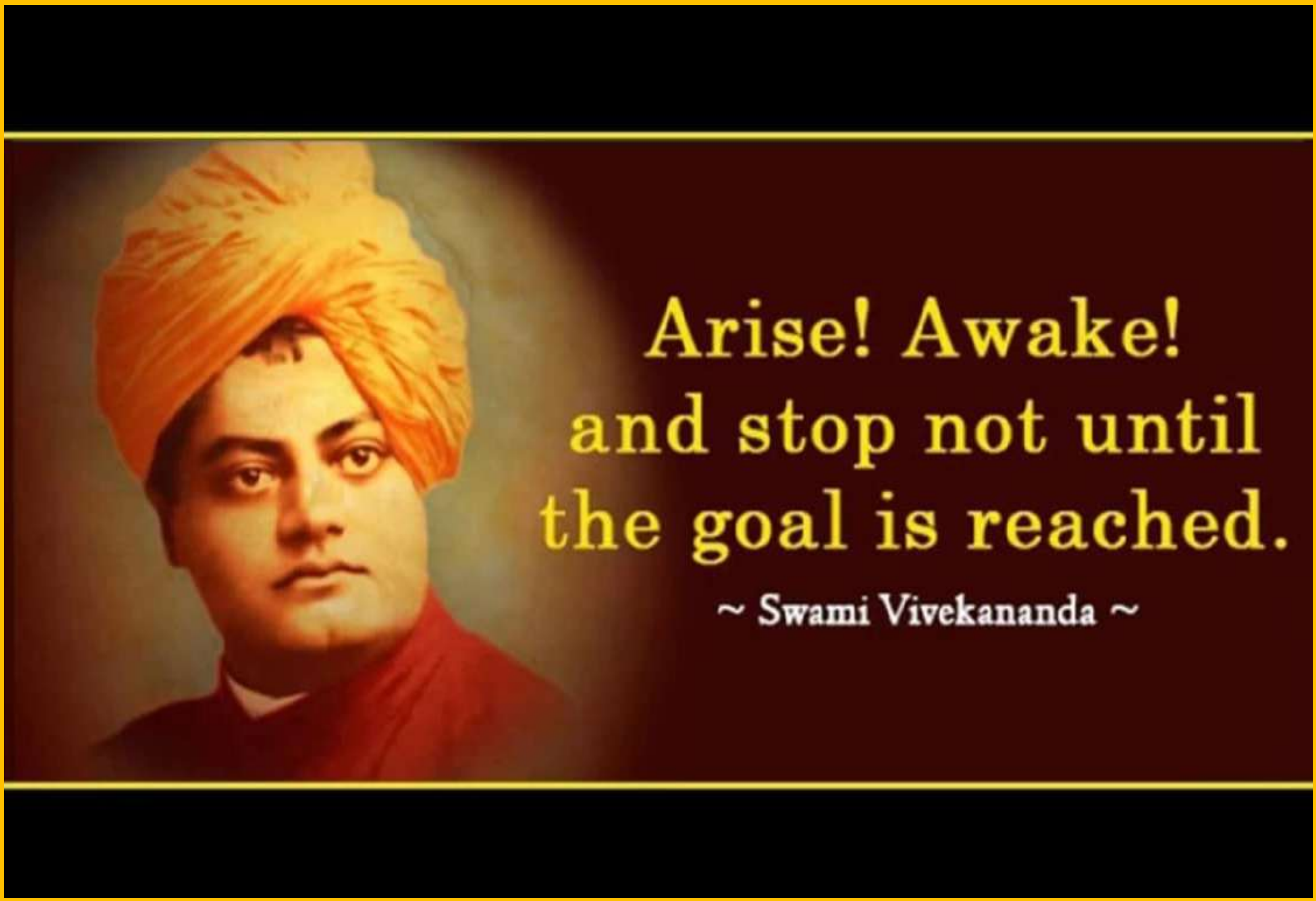

Other than the Photos of Modern College Pune-5 and Event Photos, Newspaper clipping images, all other images in this Bulletin Issue are downloaded from Google Images., Pinterest, Freepik.Com